

STATISTISKE MEDDELELSER

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

*Monthly bulletin of the Central Bureau of Statistics
of the Kingdom of Norway*

*Bulletin Mensuel du Bureau Central de Statistique
du Royaume de Norvège*

REDAKTØR:
BYRÅSJEF KAARE PETERSEN

INNHold

	Side
Økonomiske månedstall	379
<i>Spesialartikler:</i>	
Den norske befolkningsstatistikk. Av byråsjef dr. Julie E. Backer.....	398
<i>Meldinger:</i>	
Konjunkturoversikten	421
<i>Aktuell statistikk:</i>	
Leveomkostningsberegninger uten indirekte skatter	422
Statistikken over statsbanker og kredittforeninger	424
Landbruksarealet og husdyrholdet pr. 20. juni 1947	431
Foreløpig oversikt over høsten i Norge 1947	439
Høsten i Norge 1947	443
Hagebrukets avkasting i 1947.....	447
Meieridriften i september—oktober 1947	452
Kjøttkontrollen	454
Lønninger og arbeidsstyrke ved Statens anlegg i 1946	455
Formuen og inntekten i 1946	461
Folkemengdens bevegelse i tiden 1. januar—30. september 1947	462
Engrosprisindeks	463
Leveomkostninger og detaljpriser	465
Registrerte norske aksjeselskap og kunngjorte emisjoner av aksjer i 1946 ..	471
Detaljomsættningen	472
Overformynderiene 1946	474
Drukkenskapsforseelser i 3. kvartal 1947	475
Sammendrag av månedoppgaver fra:	
a. Private norske aksjebanker	476
b. Sparebanker	477
Statsregnskapets månedsoppgjør for enkelte større inntektsposter	478
Trafikk, inntekter og utgifter ved Telegrafverket og Postverket	480
Salg av ol	480
Salg av brennevin, gjær- og sulfittsprit og etylleter	480
Statistisk Sentralbyrås bibliotek	481
<i>Nye publikasjoner:</i>	
Norges postverk 1946	503
Norges kommunale finanser i regnskapsåret 1942—43	503
Norges industri 1944	504
Private funksjonærs lønningsforhold i juli 1946	505
Meieribruket i Norge 1945	506
Statistisk Sentralbyrå — organisasjon, budsjett og personale	508

OSLO

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1947

CONTENTS

	Page
Monthly statistics	379
<i>Special Articles:</i>	
Population statistics of Norway. A historical review. By dr. Julie E. Backer	398
<i>Announcements:</i>	
Business conditions	421
<i>New Statistics:</i>	
Cost of living without indirect taxes	422
Statistics of Government banks and credit societies	424
Arable land by use and number of domestic animals as of June 20th 1947	431
Preliminary survey of the crop in Norway in 1947	439
Agricultural production in Norway in 1947	443
Horticultural production in 1947	447
Dairy production in September and October 1947	452
The Meat Control	454
Wages and labour force employed on public works in 1946	455
Property and income in 1946	461
Movement of population from January 1st to September 30th 1947	462
Wholesale price index	463
Cost of living index and retail prices	465
Registered Norwegian joint stock companies and published stock issues in 1946	471
Retail trade	472
Public trustee offices in 1946	474
Persons arrested for intoxication in third quarter 1947	475
Extract of monthly reports to the office of inspectors for Banks and Savings Banks:	
a. Private joint stock banks	476
b. Savings banks	477
Public finance: Monthly figures for certain state income items	478
Traffic, receipts and expenditures reported by the Telegraph- and Post offices	480
Sale of beer	480
Sale of brandy, alcohol and ethyleter	480
The Library of the Central Bureau of Statistics	481
<i>New Publications:</i>	
Norway's post offices 1946	503
Norway's municipal finances in the financial year 1942-1943	503
Norway's industry 1944	504
Wage conditions for private employees in July 1946	505
Norway's dairy industry 1945	506
Central Bureau of Statistics — organization, budget and staff	508

TABLE DES MATIÈRES

	Page
Tableaux mensuels	379
<i>Articles spéciaux:</i>	
Statistique démographique de la Norvège. Aperçu historique	398
<i>Avis:</i>	
L'aperçu des conjonctures	421
<i>Statistique actuelle:</i>	
Coût de la vie sans taxes indirectes	422
La statistique sur les banques de l'Etat et les sociétés de crédit	424
Superficies agricoles et élevage du bétail au 20. juin 1947	431
Aperçu provisoire de la récolte en 1947	439
Production agricole en 1947	443
Production horticole en 1947	447
Production laitière en septembre et octobre 1947	452
Viandes contrôlées	454
Salaires et nombre d'ouvriers d'Etat en 1946	455
Fortune et revenu en 1946	461
Mouvement de la population du 1 janvier au 30 septembre 1947	462
Indice des prix de gros	463
Coût de la vie et prix de détail	465
Sociétés par actions enregistrées et émissions publiques en 1946	471
Commerce de détail	472
Administration des biens pupillaires en 1946	474
Délits d'ivresse en 1947, en 3. trim.	475
Résumé des données mensuelles:	
a. Banques privées par actions	476
b. Caisses d'épargne	477
Recettes de l'Etat (les plus grandes) par mois	478
Télégraphes, téléphones et postes de l'Etat:	
Traffic et recettes	480
Vente de la bière	480
Vente de l'eau de vie etc.	480
La bibliothèque du Bureau Central de Statistique	481
<i>Publications nouvelles:</i>	
Statistique postale pour l'année 1946	503
Finances des communes. L'année financière 1942-1943	503
Statistique industrielle pour l'année 1944	504
Traitements des fonctionnaires privés en juillet 1946	505
L'industrie laitière de la Norvège en 1945	506
Bureau Central de Statistique — organisation, budget et fonctionnaires	508

Økonomiske månedstall.

English translation see page 396. — Traduction française voir page 397.

1. Norges Bank¹

År og måneder	A.	B.	C.	D.	E.	F.					G.	H.
	Dis- konto	Gull- behold- ning ²	Midler- tidige anbrin- gelser i gull ¹	Konto- tilgode- haven- der og kort- siktige inve- sterin- ger i ut- landet ²	Seddel- omløp	Foliosinnskudd					Riks- inn- skudd	Utlån og diskon- tering
						a)	b)	c)	d)	e)		
						I alt ⁴	Staten	Andre offent- lige konti ⁴	Innen- landske banker	Andre		
Pst.	Mill. kr.											
1929.....	5	147	—	59	318	88	27	—	61	—	237	
1932.....	4	118	26	30	314	74	7	—	67	—	252	
1937.....	4	135	45	193	449	102	41	—	62	—	123	
1938.....	3½	153	54	191	477	130	38	—	92	—	117	
1939.....	4½	120	87	86	575	94	7	—	87	—	308	
1940.....	3	—	—	—	1 040	601	93	—	508	—	92	
1941.....	3	—	—	—	1 528	2 132	1 096	—	623	413	42	
1942.....	3	—	—	—	2 137	2 778	1 576	—	640	556	28	
1943.....	3	—	—	—	2 578	3 891	2 075	—	1 070	747	19	
1944.....	3	—	—	—	3 023	4 645	2 885	—	1 205	554	24	
1945.....	3	241	116	94	1 478	6 470	4 832	—	679	959	490	
1946.....	2½	240	166	641	1 933	6 217	4 432	613	742	431	941	
1947.....	2½	185	148	375	2 088	5 466	3 079	679	1 309	398	847	
1945												
Juni.....	3	—	—	—	2 611	6 082	3 810	—	1 189	1 083	—	
Juli.....	3	—	—	—	2 253	6 241	4 107	—	1 226	908	—	
Aug.....	3	—	—	—	1 581	6 926	4 792	—	1 215	919	—	
Sept.....	3	—	—	—	1 018	7 010	4 970	—	1 136	904	54	
Okt.....	3	—	—	—	1 137	6 883	4 972	—	932	979	274	
Nov.....	3	—	—	—	1 294	6 621	5 064	—	629	929	472	
Des.....	3	241	116	95	1 478	6 470	4 832	—	679	959	490	
1946												
Jan.....	2½	241	116	142	1 430	6 556	4 858	—	725	974	519	
Feb.....	2½	241	115	164	1 447	6 512	4 666	—	893	953	563	
Mars.....	2½	241	115	191	1 532	6 462	4 634	—	846	981	549	
April.....	2½	241	115	191	1 567	6 591	4 617	—	900	1 074	535	
Mai.....	2½	240	116	193	1 589	6 117	4 505	—	538	1 074	1 037	
Juni.....	2½	240	117	178	1 665	6 005	4 388	—	545	1 072	1 029	
Juli.....	2½	240	145	204	1 695	6 095	4 177	—	810	1 108	1 022	
Aug.....	2½	240	150	139	1 736	6 002	4 184	—	731	1 087	1 016	
Sept.....	2½	240	156	148	1 765	5 885	4 069	686	705	424	1 005	
Okt.....	2½	240	156	219	1 798	5 879	4 125	700	647	407	949	
Nov.....	2½	240	155	151	1 819	5 843	4 244	628	565	406	944	
Des.....	2½	240	166	641	1 933	6 217	4 432	613	742	431	941	
1947												
Jan.....	2½	240	163	661	1 834	6 317	4 600	683	633	401	939	
Feb.....	2½	185	156	636	1 814	6 239	4 422	689	685	443	933	
Mars.....	2½	185	151	507	1 864	6 084	4 157	766	727	435	930	
April.....	2½	185	154	506	1 850	5 606	3 613	720	873	401	928	
Mai.....	2½	185	154	410	1 837	5 537	3 334	817	974	412	902	
Juni.....	2½	185	154	354	1 892	5 437	3 187	800	1 009	441	900	
Juli.....	2½	185	154	311	1 915	5 385	3 153	771	1 051	409	898	
Aug.....	2½	185	154	449	1 936	5 630	3 200	763	1 252	415	898	
Sept.....	2½	185	154	527	1 946	5 670	3 183	725	1 348	414	897	
Okt.....	2½	185	154	534	1 962	5 696	3 248	731	1 279	438	862	
Nov.....	2½	185	148	515	1 968	5 698	3 317	717	1 217	447	856	
Des.....	2½	185	148	375	2 088	5 466	3 079	679	1 309	398	847	

Note: Følgende standardbetegnelser er brukt i tabellen: —: oppgave mangler. 0: null eller mindre enn 1/2. †: beregnet tall. ●: foreløpig tall. * : revidert tall. Brudd i en serie betegnes ved horisontal strek.

¹ Ultimotal. ² I tiden april 1940—mai 1945 ble gull- og valutabeholdningene administrert av Norges Bank i London og av Staten. I 1940 ble den ordinære gullbeholdning oppskrevet til markedsverdi. I tiden mai—november 1945 kom regnskapene for Norges Bank i London etter hvert inn i totalsummen. ³ Under okkupasjonen er tyske folioidmidler ikke tatt med. ⁴ T. o. m. 19 august 46 regnet sammen med kontoen «Andre» (kolonne e.).

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	1. Norges Bank (forts.).					2. Bank- klare- ring i Oslo ¹	3. Private aksjebanker ²				
	I. Rentebærende verdipapirer		K. For- skudd til den tyske okkupa- sjons- makt ÷ tyske folio- inn- skudd	L. Avbe- taling på tysk for- skudds- konto av Sta- ten og Norges Clear- ing-inst.	M. Tysk for- skudds- konto etter fradrag (K ÷ L)		A. Innskudd		B. Utlån ⁷	C. I reg- ning med uten- landske banker ⁸	D. Redis- kon- teringer (innen- lands)
	a)	b)					a)	b)			
	I alt	Herav norske					I alt	Folio ⁴			
Mill. kr.											
1929.....	27	19	-	-	-	250	1 019	129	1 308	+ 25.4	98
1932.....	27	26	-	-	-	195	852	101	1 047	÷ 3.4	41
1937.....	107	67	-	-	-	311	939 ⁵	137 ⁵	991 ⁵	+ 1.1	5 2
1938.....	136	111	-	-	-	328	1 011	143	1 011	+ 16.4	1
1939.....	115	102	-	-	-	354	984	177	1 148	÷ 1.0	20
1940.....	-	82	1 257	100	1 157	375	1 401	569	969	+ 3.2	1
1941.....	-	73	3 670	384	3 286	611	1 844	903	723	+ 7.8	0
1942.....	-	72	6 005	1 453	4 552	585	2 161	1 098	625	+ 7.1	0
1943.....	-	71	8 339	2 223	6 116	597	2 555	1 329	541	+ 1.5	0
1944.....	-	71	10 670	2 337	8 333	563	2 782	1 458	490	÷ 9.8	0
1945.....	-	8	11 681	3 518	8 163	487	3 538	2 036	657	+ 4.4	0
1946.....	194	84	11 681	3 573	8 108	777	3 255	1 698	1 117	+ 27.0	0
1947.....	185	72	11 681	3 587	8 094	953	-	-	-	-	-
1945							3	3	3	3	3
Juni.....	-	71	11 351	2 338	9 013	423	3 303	1 923	481	÷ 2.6	0
Juli.....	-	71	11 528	2 518	9 010	435	3 422	1 984	483	÷ 2.5	0
Aug.....	-	9	11 519	2 518	9 001	481	3 593	2 111	488	+ 2.6	0
Sept.....	-	8	11 681	2 518	9 163	385	3 598	2 121	529	+ 6.9	0
Okt.....	-	8	11 681	3 518	8 163	528	3 560	2 102	579	+ 16.7	0
Nov.....	-	8	11 681	3 518	8 163	569	3 535	2 091	595	+ 17.3	0
Des.....	-	8	11 681	3 518	8 163	571	3 446	2 006	640	+ 3.5	0
1946											
Jan.....	-	7	11 681	3 518	8 163	701	3 469	2 013	656	+ 7.0	0
Feb.....	-	7	11 681	3 518	8 163	610	3 539	2 083	685	+ 8.9	0
Mars.....	-	9	11 681	3 518	8 163	713	3 576	2 116	760	+ 27.1	0
April.....	-	9	11 681	3 518	8 163	704	3 671	2 204	798	+ 30.4	0
Mai.....	147	8	11 681	3 518	8 163	752	3 206 ⁶	1 731	840	+ 35.9	0
Juni.....	147	8	11 681	3 518	8 163	719	3 293	1 814	843	+ 68.3	0
Juli.....	147	8	11 681	3 518	8 163	775	3 372	1 888	867	÷ 5.7	0
Aug.....	147	8	11 681	3 573	8 108	658	3 367	1 898	887	+ 4.8	0
Sept.....	107	8	11 681	3 573	8 108	772	3 422	1 935	928	+ 22.5	0
Okt.....	37	8	11 681	3 573	8 108	1 006	3 419	1 925	969	+ 12.1	0
Nov.....	8	8	11 681	3 573	8 108	915	3 322	1 828	1 032	+ 15.7	0
Des.....	194	84	11 681	3 573	8 108	995	3 185	1 690	1 091	+ 26.7	0
1947											
Jan.....	189	78	11 681	3 573	8 108	1 069	3 394	1 826	1 126	+ 22.0	0
Feb.....	190	78	11 681	3 573	8 108	770	3 468	1 876	1 195	+ 5.6	0
Mars.....	189	76	11 681	3 573	8 108	1 018	3 586	1 965	1 275	+ 29.8	0
April.....	188	75	11 681	3 573	8 108	876	3 681	2 052	1 310	+ 15.1	0
Mai.....	188	75	11 681	3 573	8 108	939	3 768	2 136	1 358	+ 1.5	0
Juni.....	187	74	11 681	3 573	8 108	967	3 781	2 143	1 388	+ 2.8	0
Juli.....	187	74	11 681	3 573	8 108	1 011	3 837	2 174	1 429	+ 45.1	0
Aug.....	186	74	11 681	3 578	8 103	852	4 068	2 387	1 440	+ 7.3	0
Sept.....	186	73	11 681	3 578	8 103	991	4 143	2 437	1 422	+ 30.8	0
Okt.....	186	73	11 681	3 578	8 103	1 026	4 089	2 385	1 449	+ 35.1	0
Nov.....	186	73	11 681	3 578	8 103	901	4 075	2 376	1 469	+ 25.2	0
Des.....	185	72	11 681	3 587	8 094	1 010	-	-	-	-	-

¹ Årstallene gjennomsnitt pr. måned. ² Ultimotal. ³ Månedstallene omfatter bare større banker. ⁴ Fra februar 1944 inkl. termininnskudd. ⁵ F. o. m. desember 1935 opphørte statistikken for banker under likvidasjon eller administrasjon. Tallene gjelder fra da av bare de frie banker. ⁶ Nedgangen i folioinnskudd skyldes overføring av riksinnskudd til Norges Bank. ⁷ Inklusive rekambioveksler. ⁸ + = tilgodehavende, ÷ = gjeld.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	4. Sparebanker ¹			5. Private aksjebanker og sparebanker ^{1,5}				6. Omsetningen på Oslo Børs		7. Emisjon av aksjer
	A. Innskudd		B. Utlån	A. Innskudd	B. Utlån ekskl. pantelån	C. Egne verdipapirer og statsveksler	D. I kasse og i Norges Bank	A. Aksjer	B. Obligasjoner	
	a)	b)								
	I alt	Folio ²								
Mill. kr.								1000 kr.		Mill. kr.
1929.....	2 287	20	992	3 306	2 300	1 017	88	20 041	10 528	46.3
1932.....	2 114	15	887	2 966	1 934	961	90	4 660	31 165	33.4
1937.....	1 890	20	687	2 829	1 678	886	92	64 078	16 435	51.9
1938.....	1 971	25	681	2 982	1 692	1 018	98	15 350	17 583	11.6
1939.....	1 926	28	698	2 910	1 846	922	84	15 196	15 429	23.8
1940.....	1 820	161	608	3 221	1 577	1 001	435	14 541	23 376	2.2
1941.....	2 066	292	507	3 910	1 230	1 809	726	40 572	56 693	66.0
1942.....	2 424	411	400	4 585	1 025	2 704	729	26 732	54 144	11.6
1943.....	2 838	539	327	5 393	868	3 240	1 196	18 705	64 623	9.8
1944.....	3 325	686	277	6 107	767	4 190	1 335	17 680	72 421	19.6
1945.....	4 118	912	278	7 655	935	5 954	823	17 464	77 732	15.4
1946.....	4 005	700	458	7 268	1 558	4 875	895	14 166	40 912	78.3
1947.....	—	—	—	—	—	—	—	12 591	53 035	—
1945	3	3	3	—	—	—	—	—	—	—
Juni.....	2 856	559	197	7 114	745	4 905	1 380	1 679	6 424	1.4
Juli.....	3 051	611	193	7 489	742	5 232	1 429	1 247	5 336	0.2
Aug.....	3 320	774	188	8 016	741	5 845	1 338	995	7 052	0.5
Sept.....	3 350	800	192	8 060	791	5 965	1 241	529	3 207	0.7
Okt.....	3 296	769	201	7 951	851	6 030	1 020	733	5 410	0.6
Nov.....	3 185	676	210	7 780	880	6 122	713	933	11 590	0.2
Des.....	3 179	657	224	7 683	944	5 922	800	1 342	5 878	3.2
1946	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.....	3 196	647	224	7 700	952	5 834	831	2 736	10 806	0.1
Feb.....	3 179	619	234	7 747	994	5 647	1 018	1 504	7 777	1.8
Mars.....	3 166	596	246	7 766	1 086	5 620	958	1 050	3 431	2.7
April.....	3 176	592	256	7 874	1 137	5 564	1 040	860	1 551	1.4
Mai.....	3 152	557	262	7 368	1 188	5 378	666	895	1 973	37.6
Juni.....	3 149	543	273	7 452	1 205	5 311	712	691	2 617	2.3
Juli.....	3 168	545	279	7 556	1 237	5 311	953	906	2 429	3.4
Aug.....	3 167	535	290	7 546	1 271	5 348	864	768	1 067	9.3
Sept.....	3 148	521	296	7 578	1 320	5 333	825	1 011	1 467	0.4
Okt.....	3 147	524	315	7 575	1 386	5 308	750	1 467	2 624	3.8
Nov.....	3 137	525	331	7 460	1 471	5 214	655	1 265	1 203	1.3
Des.....	3 093	519	352	7 268	1 558	4 875	895	1 013	3 969	14.2
1947	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.....	3 157	538	365	* 7 555	* 1 628	* 5 024	* 724	1 512	5 710	0.2
Feb.....	3 163	525	379	* 7 638	* 1 717	* 4 944	* 791	1 331	1 093	6.9
Mars.....	3 172	519	400	* 7 768	* 1 826	* 4 882	* 852	1 090	3 251	5.2
April.....	3 173	516	414	* 7 864	* 1 880	* 4 780	* 987	987	2 671	2.2
Mai.....	3 177	517	427	* 7 959	* 1 946	* 4 688	* 1 081	870	970	3.8
Juni.....	3 169	516	442	* 7 962	* 1 997	* 4 665	* 1 132	783	2 021	1.9
Juli.....	3 185	529	460	* 8 040	* 2 062	* 4 639	* 1 129	693	1 516	5.2
Aug.....	3 167	512	468	* 8 248	* 2 084	* 4 569	* 1 398	661	6 293	0.5
Sept.....	3 155	513	488	* 8 309	* 2 092	* 4 496	* 1 501	645	6 124	2.2
Okt.....	3 136	507	512	8 231	2 150	4 437	1 414	772	5 631	2.6
Nov.....	3 105	495	526	8 179	2 189	4 387	1 358	1 529	11 330	—
Des.....	—	—	—	—	—	—	—	1 713	6 427	—

¹ Ultimotall. ² Fra febr. 1944 inkl. termininnskudd. ³ Månedstallene omfatter bare større banker. ⁴ Nedgangen skyldes overføring av riksinnskudd til Norges Bank. ⁵ Beregnede tall for alle banker. Årstallene til og med 1945 er de endelige tall etter den årlige bankstatistikk.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	8. Aksjeindeks ¹						9. Kurs på obligasjoner ²	10. Øyeblikkelig rente på obligasjoner ³	11. Betalingsforhold			
	A.	B.	C.	D.	E.	F.			A.	B.	C.	D.
	Industri	Skipsfart	Hvalfangst	Banker	Forsikring	Total ⁴			Konkurser	Akkordforhandlinger	Utlegsforretninger ⁵	Vekselprotester ⁷
							Pst.		Antall			Pst.
1929.....	—	—	—	—	—	—	95.9	5.21	822	228	12 518	—
1932.....	43.4	44.6	45.4	98.2	122.1	54.8	99.6	5.02	755	333	11 275	2.6
1937.....	101.4	154.5	186.1	120.3	178.8	126.9	101.0	4.46	286	88	5 277	1.2
1938.....	¹⁰ 91.6	¹⁰ 129.5	¹⁰ 129.3	¹⁰ 129.1	¹⁰ 171.8	¹⁰ 113.0	103.8	4.33	294	128	4 874	1.3
1939.....	95.3	132.7	124.1	126.4	160.2	114.7	98.6	4.58	316	101	5 365	1.4
1940.....	102.1	140.8	142.7	106.5	136.6	117.1 ⁴	86.8 ⁴	4.50	243	81	4 010	2.1
1941.....	140.3	169.6	172.5	123.7	153.8	148.4	98.2	3.67	111	20	3 089	0.4
1942.....	152.2	202.6	185.5	135.0	178.3	168.8	101.8	3.54	53	2	1 569	0.3
1943.....	152.3	238.9	211.8	139.9	194.3	183.4	102.3	3.52	86	3	1 175	0.4
1944.....	151.9	241.3	248.6	146.6	204.1	186.5	101.5	3.45	105	3	1 023	0.6
1945.....	141.5	216.1	237.2	140.6	194.6	172.0	102.4	3.42	103	0	1 012	0.7
1946.....	135.6	199.5	204.7	145.5	173.7	162.7 ⁸	— ⁹	—	109	7	989	0.8
1947.....	130.5	176.3	213.9	139.1	154.7	151.7	100.1	2.50	110	8	1 490	—
1945												
Juni.....	148.7	218.6	231.7	143.5	203.0	177.1	101.6	3.44	9	0		0.9
Juli.....	142.9	214.7	231.2	142.2	201.7	172.6	102.8	3.41	7	0		1.0
Aug.....	142.0	210.5	234.4	143.7	200.0	171.3	103.4	3.38	11	0	255	0.8
Sept.....	122.1	184.8	205.6	125.7	178.6	150.1	102.7	3.41	7	0		0.7
Okt.....	126.0	186.5	223.2	131.4	181.5	153.7	103.5	3.38	11	0		0.6
Nov.....	124.9	175.8	217.3	126.6	177.0	148.3	102.3	3.42	5	0	266	0.6
Des.....	132.9	189.4	237.1	137.3	176.6	157.9	102.4	3.42	8	0		0.7
1946												
Jan.....	142.4	209.2	247.0	143.8	182.4	169.7	102.5	3.41	13	1		0.8
Feb.....	142.2	205.7	225.1	144.5	181.2	168.3	102.6	3.41	10	0	142	0.5
Mars.....	138.7	204.1	218.4	148.6	182.3	167.3	102.5	3.42	10	1		0.7
April.....	139.7	203.9	209.2	150.0	178.9	167.5	101.9	3.44	8	1		0.7
Mai.....	136.8	204.6	208.9	151.1	177.8	166.5	101.6	3.44	7	0	278	0.8
Juni.....	136.7	207.6	204.7	152.2	179.9	167.4	101.3	3.46	7	1		0.8
Juli.....	137.1	203.2	199.4	147.8	179.5	165.1	100.3	2.49	9	2		0.9
Aug.....	137.3	204.5	204.0	146.5	177.7	165.2	100.2	2.50	8	0	223	1.0
Sept.....	134.7	201.5	200.9	141.8	168.8	161.6	100.3	2.49	5	0		0.8
Okt.....	128.6	190.2	186.4	138.3	162.1	154.0	100.1	2.50	13	1		0.7
Nov.....	126.4	181.1	170.5	139.8	157.4	150.1	100.3	2.49	14	0	346	0.7
Des.....	126.9	177.8	181.3	141.0	156.1	149.1	100.3	2.49	5	0		0.8
1947												
Jan.....	131.2	181.0	195.8	143.5	155.7	152.8	100.2	2.50	7	1		0.8
Feb.....	135.5	182.5	203.6	141.4	159.4	156.1	100.4	2.49	9	2	299	0.8
Mars.....	133.2	181.1	200.6	142.2	159.6	154.8	100.4	2.49	7	1		0.8
April.....	133.4	181.9	209.0	141.7	160.1	155.2	100.6	2.48	13	0		0.9
Mai.....	131.1	177.7	205.7	141.2	158.8	152.2	100.6	2.49	6	1	333	0.9
Juni.....	127.7	173.6	198.0	138.4	155.3	148.6	100.7	2.48	12	0		1.0
Juli.....	126.4	171.8	212.6	136.3	154.1	147.9	100.4	2.49	5	1		1.1
Aug.....	129.5	172.5	214.6	135.9	152.6	149.5	100.2	2.50	9	0	445	0.8
Sept.....	127.0	169.9	215.8	136.2	150.4	147.6	99.8	2.50	6	1		0.9
Okt.....	125.6	167.8	216.9	135.4	149.9	146.2	99.7	2.51	13	0		—
Nov.....	129.7	173.3	240.0	137.3	149.9	151.5	99.1	2.52	11	0	413	—
Des.....	135.1	182.9	254.7	139.5	150.8	158.0	99.6	2.51	12	1		—

¹ Veið geometrisk gjennomsnitt av kjøperkursen i pst. av innbetalt omkring midten av måneden. Se S. M. 1932, nr. 2 og 3, side 76. ² Omfatter også handel, transport m. v. ³ Til des. 1933 gj.snitt av 5 pst. statsobl. 1915 I og II, 1922 og hypotekb.obl. 1915/16/17; fra jan. 1934 gj.snitt av 4½ pst. statsobl. 1931 I og II, 1933, hypotekb.obl. 1914 og kom.b.obl. 1933; fra jan. 1937 gj.snitt av 4½ pst. statsobl. 1931 I, 1936 I og II, kom.b.obl. 1933 og 1934 og hypotekb.obl. 1936; fra januar 1944 gj.snitt av 3½ pst. statsobl. 1941 II, 1942, 1942 II, 1943 kom.b.obl. 1938, 1942, 1943 og hypotekb.obl. 1942. Fra mai 1945 er kom.b.obl. 1938 erstattet med 1942 II. Fra juli 1946 gj.snitt av 2½ pst. statsobligasjoner 1943, 1942, 1942 II, 1941 II, 1946 III. Hypotekbankobl. 1946, 1946 II og småbruk- og boligbankobl. 1946. Fra og med desember 1946 ble statsobl. 1943 og 1941 II erstattet med statsobl. 1946 IV. ⁴ Renten på obligasjonene er redusert fra 4.5 til 3.6 pst. fra 1. juni 1940. ⁵ Mulig kursgevinst eller kurstap er ikke tatt i betraktning. ⁶ Etter «Creditreform». ⁷ Protesterte aksepter i pst. av alle forfalne aksepter i et utvalg av banker. ⁸ 1. halvår: 102.1; 2. halvår: 100.2. ⁹ 1. halvår: 3.43; 2. halvår: 2.49. ¹⁰ Aksjeindeksen for perioden 1938—1947 er revidert.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	12. Valutakurser på Oslo Børs						13. Kurs på £ i New York	14. Indeks-tall for engros-priser ^a	15. Indekstall for leveom-kostninger ^a	
	A.	B.	C.	D.	E.	F.	Gj.snitts-tall		A.	B.
	London (1 £ = 18.1595 kr.)	Ham-burg (100 Rm. = 88.89 kr.)	Paris (100 frcs. = 14.62 kr.)	New York (1 \$ = 3.7315 kr.)	Stock-holm (100 kr. = 100 kr.)	Køben-havn (100 kr. = 100 kr.)			Total uten skatt	Mat- varer
	Gjennomsnittstall i kr.									
1929.....	18.200	89.33	14.73	3.748	100.46	100.07	4.857	97.0	96.8	96.1
1932.....	19.463	133.10	22.01	5.583	102.99	104.83	3.506	79.7	87.2	81.5
1937.....	19.900	162.99	16.55	4.043	102.85	89.25	4.944	101.6	96.8	96.1
1938.....	19.900	164.78	11.93	4.090	102.84	89.25	4.889	100.0	100.0	100.0
1939.....	19.110	174.09	11.09	4.315	103.65	88.07	4.437	101.7	101.3	101.7
1940.....	17.606	177.72	9.86	4.400	105.23	85.41	3.835	133.2	118.2	122.3
1941.....	17.750	176.75	9.80	4.400	105.10	85.40	4.032	162.9	138.5	146.1
1942.....	17.750	176.75	10.00	4.400	105.10	91.86	4.035	172.3	146.8	152.3
1943.....	17.750	176.75	10.00	4.400	105.10	92.25	4.035	174.9	150.4	154.0
1944.....	17.750	176.75	10.00	4.400	105.10	92.25	4.035	176.6	152.3	154.7
1945.....	19.219	-	9.99	4.764	113.73	99.60	4.033	177.1	155.0	156.2
1946.....	20.034	-	4.184	4.970	127.76	103.75	4.033	169.0	158.9	156.9
1947.....	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.64	4.028	175.2	159.7	155.4
1945										
Juni	20.050	-	-	4.970	118.60	103.75	4.035	178.6	155.6	157.0
Juli	20.050	-	-	4.970	118.60	103.75	4.030	177.8	155.8	157.1
Aug.	20.050	-	-	4.970	118.60	103.75	4.027	178.4	156.1	157.2
Sept.	20.050	-	-	4.970	118.60	103.75	4.025	180.0	157.0	158.9
Okt.	20.050	-	10.25	4.970	118.60	103.75	4.032	177.2	155.1	154.6
Nov.	20.050	-	10.25	4.970	118.60	103.75	4.034	177.7	155.4	154.5
Des.	20.050	-	9.425	4.970	118.60	103.75	4.034	166.0	156.3	156.7
1946										
Jan.	20.050	-	4.200	4.970	118.60	103.75	4.034	166.5	157.1	156.7
Feb.	20.050	-	4.200	4.970	118.57	103.75	4.034	166.8	157.0	156.0
Mars	20.050	-	4.185	4.970	118.55	103.75	4.034	165.2	157.3	156.5
April	20.050	-	4.180	4.970	118.55	103.75	4.034	166.4	157.8	156.9
Mai	20.045	-	4.180	4.970	118.55	103.75	4.033	169.8	158.0	156.9
Juni	20.020	-	4.180	4.970	118.55	103.75	4.034	168.7	158.3	156.7
Juli	20.020	-	4.180	4.970	130.25	103.75	4.034	170.2	159.0	157.3
Aug.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.75	4.034	169.9	160.2	158.9
Sept.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.75	4.033	170.1	159.9	156.7
Okt.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.75	4.032	169.6	159.5	155.0
Nov.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.75	4.031	171.8	161.2	157.4
Des.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.75	4.029	172.6	161.3	157.5
1947										
Jan.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.75	4.029	170.8	160.0	155.4
Feb.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.75	4.027	171.3	160.5	156.0
Mars	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.75	4.027	171.6	160.8	156.5
April	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.65	4.027	172.2	161.2	157.1
Mai	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.60	4.027	173.4	161.6	157.5
Juni	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.60	4.027	175.2	162.1	158.0
Juli	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.60	4.027	178.5	160.5	157.3
Aug.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.60	4.027	178.6	159.2	155.8
Sept.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.60	4.030	177.9	158.1	154.1
Okt.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.60	4.031	177.6	157.4	152.3
Nov.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.60	4.031	177.8	157.3	152.0
Des.	20.020	-	4.180	4.970	138.30	103.60	4.031	177.9	157.5	152.3

^a 7 måneder. ^b Fra 16. mai er pundkursen 20.00. ^c Pr. 15. i måneden. 1938 = 100.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	16. Produksjonsindeks for industrien ¹											
	A.	B. Produksjonsmiddel-industri			C. Konsumsjonsindustri			D.	E.	F.	G.	H.
	Hele industrien	a)	b)	c)	a)	b)	c)	Eksport-industri i alt	Hjemme-industri i alt	Malm og metall-utvinning	Jern- og metall-industri	Kjemisk og elektro-kjemisk industri
		I alt	For eksport-marked	For hjem-marked	I alt	For eksport-marked	For hjem-marked					
1929.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1932.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1937.....	100.3	97.3	96.0	98.1	106.7	128.4	101.7	102.0	99.6	87.8	93.7	87.6
1938.....	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1939.....	106.6	104.7	99.8	108.2	110.4	119.0	108.4	103.3	108.1	102.6	107.1	106.7
1940.....	94.6	91.4	73.7	102.6	101.1	79.6	106.0	74.7	103.9	69.7	107.6	80.1
1941.....	94.6	95.9	74.8	109.1	91.9	72.4	96.3	74.3	104.1	57.8	122.6	76.7
1942.....	83.0	86.5	62.8	101.8	75.6	56.0	80.1	61.5	93.4	52.2	115.8	71.2
1943.....	81.3	84.9	63.2	98.9	73.6	53.3	78.2	61.4	90.8	57.7	112.8	72.2
1944.....	76.1	77.9	55.3	92.6	72.3	50.4	77.3	54.4	86.6	53.2	105.1	67.1
1945.....	68.9	68.6	40.9	86.6	69.4	60.6	71.5	44.5	80.7	19.8	102.0	77.0
1946.....	100.4	98.8	61.5	123.0	103.4	99.4	104.4	68.4	115.7	52.3	139.3	93.7
1947.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1945												
Juni.....	65.7	64.7	35.8	83.5	67.7	50.1	71.7	38.4	78.9	9.3	95.8	79.2
Juli.....	45.9	44.4	31.0	53.0	49.0	55.8	47.4	35.5	50.8	4.8	64.0	72.7
Aug.....	64.8	63.3	32.7	83.1	68.0	60.3	69.7	37.8	77.9	9.2	94.8	74.2
Sept.....	74.5	74.6	37.0	99.0	74.4	61.2	77.4	41.4	90.6	14.5	113.5	78.3
Okt.....	80.0	77.5	40.3	101.5	85.1	88.1	84.4	49.1	94.9	20.1	114.9	83.4
Nov.....	83.8	80.9	44.4	104.6	89.7	83.8	91.0	51.7	99.4	22.6	118.6	87.8
Des.....	79.0	78.3	50.3	96.4	80.4	64.3	84.2	52.9	91.6	33.3	109.2	94.8
1946												
Jan.....	83.5	83.0	52.3	102.8	84.4	65.9	88.7	54.7	97.3	36.1	117.6	91.2
Feb.....	96.5	90.5	59.7	110.6	108.9	145.4	100.4	75.5	106.6	37.9	125.2	89.1
Mars.....	99.3	95.7	63.9	116.1	106.7	122.4	103.2	74.7	111.1	44.4	131.4	95.3
April.....	99.8	99.6	60.8	124.7	99.8	69.4	106.8	62.4	117.6	50.7	146.1	97.2
Mai.....	104.4	101.7	59.6	128.9	109.7	86.7	114.9	64.5	123.5	49.9	149.1	99.3
Juni.....	106.0	100.9	60.1	127.2	116.9	117.0	116.8	70.5	123.1	57.4	144.2	100.1
Juli.....	74.9	70.8	53.5	82.1	82.9	99.0	79.3	61.8	81.0	43.1	92.7	87.5
Aug.....	101.6	99.9	61.5	124.8	104.7	96.8	106.5	68.0	117.7	55.3	138.5	84.1
Sept.....	107.9	108.5	63.0	137.8	106.5	96.6	109.5	69.3	126.6	57.0	154.7	86.8
Okt.....	108.1	108.9	65.5	136.9	106.1	100.6	107.5	72.0	125.4	62.7	152.2	89.9
Nov.....	114.6	117.3	68.8	148.7	108.7	98.0	111.2	74.1	134.1	66.4	165.6	101.5
Des.....	108.1	109.3	68.8	135.5	105.4	94.9	107.6	73.5	124.7	66.4	154.1	102.1
1947												
Jan.....	109.2	111.1	68.3	138.8	105.2	104.6	105.3	74.9	125.8	68.0	156.4	98.1
Feb.....	118.7	118.3	77.2	144.9	119.5	188.5	103.6	97.8	128.8	66.2	164.0	99.7
Mars.....	113.7	116.0	74.2	143.0	108.7	102.3	110.1	79.5	130.2	62.4	165.4	97.8
April.....	113.8	117.7	76.7	144.4	105.2	90.5	108.5	79.3	130.4	72.2	166.6	110.3
Mai.....	122.5	122.6	70.6	156.1	122.1	113.8	124.1	78.6	143.7	79.1	173.8	85.6
Juni.....	121.9	120.3	77.2	148.1	125.4	142.3	121.4	89.2	137.8	74.5	161.8	106.4
Juli.....	78.8	83.2	68.1	93.1	69.2	90.1	64.3	72.2	81.9	60.8	102.5	90.6
Aug.....	120.2	121.0	80.8	147.1	118.3	113.1	119.5	86.8	136.4	73.3	161.9	101.8
Sept.....	120.0	121.0	71.3	153.2	117.9	115.8	118.4	79.5	139.6	70.6	165.1	93.1
Okt.....	122.2	124.9	77.5	155.5	116.5	112.5	117.4	84.1	140.7	72.2	168.7	105.0
Nov.....	123.5	125.6	76.5	157.4	118.9	131.3	116.1	86.5	141.2	73.7	171.7	98.8
Des.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Beregnet for samme antall arbeidsdager i hver måned. 1938 = 100.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måned	16. Produksjonsindeks for industrien (forts.)						17. Produksjon ved elektrisitetsverk på 1000 kW og over				18. Innveid mjølkemengde ^a
	I.	K.	L.	M.	N.	O.	A.	B.	C.	D.	
	Tremasse-, cellulose- og papirindustri	Tekstilindustri	Skotøyfabrikker	Hermetikkfabrikker	Annen nærings- og nytelsesmiddelindustri	Andre industrier	El-verk knyttet til elektrokjemisk og metallurgisk industri	El-verk knyttet til annen industri	El-verk vesentlig knyttet til den alm. el.-forsyning ¹	I alt	
							Mill. kWh.				1000 tonn
1929.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	408.9
1932.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	483.2
1937.....	125.9	115.3	106.2	118.7	96.3	106.5	4 213	585	4 208	9 006	636.3
1938.....	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	4 717	592	4 329	9 638	710.2
1939.....	110.5	114.1	111.5	95.9	105.9	104.4	5 022	653	4 535	10 210	792.6
1940.....	75.5	94.1	114.4	85.1	110.3	94.6	3 871	540	4 285	8 696	653.1
1941.....	78.2	73.8	80.9	77.6	108.5	91.3	3 468	606	4 888	8 962	524.8
1942.....	59.5	68.7	58.9	65.0	86.7	77.0	3 622	616	5 377	9 615	425.0
1943.....	53.9	72.1	69.8	64.8	82.9	71.4	4 257	652	6 048	10 957	375.5
1944.....	43.3	68.3	78.2	67.9	78.5	69.6	4 079	664	6 308	11 051	337.8
1945.....	38.3	61.5	71.7	70.9	81.0	53.8	3 238	599	6 008	9 845	341.9
1946.....	*65.9	85.8	94.7	75.7	*114.1	86.7	4 103	769	6 389	11 261	—
1947.....	—	—	—	—	—	—	4 378	707	6 175	11 260	—
1945											
Juni.....	35.2	70.5	78.0	23.3	79.6	55.7	224	51	434	709	40.05
Juli.....	24.9	29.5	25.3	97.8	71.5	26.2	214	46	354	614	38.97
Aug.....	35.4	58.0	77.9	54.5	77.9	56.9	238	41	420	699	37.27
Sept.....	34.7	65.6	82.3	58.9	78.1	69.8	262	39	458	759	32.46
Okt.....	46.5	71.7	82.0	117.3	86.7	69.2	291	51	488	830	33.41
Nov.....	53.6	75.2	83.7	76.6	94.7	74.1	295	48	506	849	30.83
Des.....	51.7	60.7	71.1	6.3	98.6	63.6	330	47	508	885	34.71
1946											
Jan.....	58.2	76.5	89.5	9.2	90.7	68.7	350	53	518	921	36.19
Feb.....	61.4	83.6	93.4	269.8	105.4	88.2	318	51	463	832	34.02
Mars.....	61.3	85.5	96.6	188.5	110.7	88.9	350	61	533	944	38.97
April.....	54.0	80.6	96.5	6.6	121.5	79.3	324	63	541	928	47.96
Mai.....	62.9	88.3	106.1	20.9	126.9	85.2	318	66	537	921	59.71
Juni.....	62.2	88.4	107.6	113.5	129.2	86.5	310	61	502	873	60.14
Juli.....	53.8	42.5	45.3	133.1	107.0	54.6	314	61	437	812	58.48
Aug.....	72.0	89.6	98.2	53.3	111.9	93.0	340	67	467	874	53.04
Sept.....	76.8	98.9	107.7	27.5	117.6	98.1	340	70	506	916	48.08
Okt.....	77.1	101.6	102.5	44.0	112.6	99.4	377	74	610	1 061	45.28
Nov.....	77.6	105.6	105.3	20.9	115.7	104.6	377	69	620	1 066	40.33
Des.....	72.9	88.2	87.6	21.2	120.2	93.3	335	73	655	1 113	39.73
1947											
Jan.....	*82.2	106.0	102.3	32.5	106.7	96.1	397	77	687	1 161	45.03
Feb.....	*77.3	109.5	98.8	354.1	102.3	110.6	369	65	617	1 051	39.53
Mars.....	*71.0	105.9	104.3	78.5	115.0	104.4	394	63	547	1 004	47.68
April.....	*78.8	108.2	104.5	*5.5	112.0	95.1	353	63	526	942	58.33
Mai.....	94.7	114.5	107.0	49.9	139.6	105.5	337	69	522	923	69.23
Juni.....	93.9	116.9	118.3	156.5	133.6	102.6	368	65	501	934	70.27
Juli.....	79.0	56.9	36.5	65.0	76.2	61.7	360	59	432	851	65.31
Aug.....	96.4	110.5	102.8	82.2	135.3	103.8	365	55	434	854	57.61
Sept.....	89.3	116.6	111.5	77.1	124.5	113.0	336	46	429	811	52.49
Okt.....	92.5	120.5	102.5	79.5	116.1	116.7	369	50	491	910	47.27
Nov.....	91.1	125.0	105.9	136.2	111.9	117.5	367	50	485	902	43.01
Des.....	—	—	—	—	—	—	363	45	504	912	46.38

¹ Medregnet kraft til industribedrifter som ikke har eget el.-verk. ² Ved meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker. Månedstallene omfatter alle meierier og ysterier som gir rapporter, og svarer til vel 90 pst. av meierienes samlede mjølkemengde. Fra oktober 1944 er Finnmark ikke med.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	19. Sysselsetting								20. Arbeidsledighet						
	A. Syssel- satte arbeids- løshets- tryg- gede i alle kom- muner ¹	B. Sysselsettingsindeks ²							A. Oppgaver fra alle kommuner ⁴		B. Blant fagforenings- medlemmer				
		a)	b)	c) By- mes- sige eller indu- strielle land- kom- muner	d) Rene land- kom- muner	e) Arbei- dere i indu- stri	f) Arbei- dere ved bygge- og an- leggs- virk- som- het	g) Hand- dels- funk- sjon- nærer	a) I alt	b) I indu- strien	a) 10 fag ⁶	b) Jern- og me- tall- arbeid- ere	c) Byg- nings- arbeid- ere	d) Sko- tøy- arbeid- ere	
Total	Byer									Pst. av medlemstallet					
1929....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.4	10.3	23.6	10.8	
1932....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.8	30.3	37.4	18.0	
1937....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.0	12.1	30.4	6.8	
1938....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22.0	14.5	31.9	7.7	
1939....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.3	13.4	25.2	7.0	
1940....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23.1	13.8	34.3	8.7	
1941....	535 031	100	100	100	100	100	100	100	19 181	5 168	11.4	5.3	17.5	8.0	
1942....	547 350	102	100	107	101	102	100	97	4 747	1 649	-	-	-	-	
1943....	540 051	101	100	107	95	103	91	89	437	104	-	-	-	-	
1944....	522 140	98	99	102	89	101	80	85	274	59	-	-	-	-	
1945....	² 457 402	85	90	87	69	93	54	83	⁵ 9 172	⁵ 1 566	-	1.7	-	2.1	
1946....	513 232	98	104	98	80	111	69	97	12 246	1 683	3.6	1.3	6.8	0.6	
1947....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1945															
Juni ...	424 575	79	85	80	63	89	46	81	14 420	2 232	-	1.7	6.6	1.6	
Juli ...	426 363	80	85	80	63	90	47	81	10 362	1 817	5.2	1.7	8.9	1.5	
Aug. ...	431 003	81	86	81	64	90	49	82	10 278	1 768	5.2	1.6	9.8	2.8	
Sept. ...	437 026	82	88	81	66	91	51	83	11 456	1 963	4.8	1.5	9.2	3.1	
Okt. ...	448 452	84	90	83	68	93	55	84	14 480	2 427	4.6	1.4	8.6	2.9	
Nov. ...	458 758	86	92	85	69	96	56	87	16 572	2 752	5.6	1.5	11.2	2.3	
Des. ...	461 954	86	94	86	66	97	54	89	18 702	3 182	6.5	1.5	12.2	1.5	
1946															
Jan. ...	470 837	88	96	88	67	99	55	90	24 898	3 988	6.7	1.4	12.8	2.2	
Feb. ...	487 045	91	98	91	71	103	57	92	24 151	3 623	6.3	1.4	12.4	1.8	
Mars ...	499 368	93	100	93	74	107	59	93	22 701	3 280	5.3	1.3	11.1	1.7	
April ...	502 639	94	101	94	74	107	60	94	17 786	2 527	4.4	1.3	9.2	0.2	
Mai ...	516 852	97	103	97	79	109	65	95	11 419	1 313	3.1	1.2	5.6	0.2	
Juni ...	532 769	100	105	100	84	112	71	96	6 521	811	2.3	1.2	4.3	0.1	
Juli ...	539 849	101	106	102	87	113	74	97	4 236	606	2.4	1.2	4.8	0.2	
Aug. ...	548 131	102	107	103	90	114	79	98	4 397	463	2.1	1.2	3.7	0.1	
Sept. ...	553 881	104	108	104	91	115	82	99	5 329	590	2.2	1.3	3.3	0.1	
Okt. ...	546 111	102	108	102	86	115	79	100	6 489	679	2.2	1.1	3.4	0.1	
Nov. ...	542 963	101	109	102	81	117	75	102	8 746	1 029	2.6	1.2	4.5	0.1	
Des.	530 713	99	108	100	74	117	66	102	10 284	1 282	3.6	1.2	6.4	0.1	
1947															
Jan.	526 895	98	107	99	74	117	63	101	13 825	1 608	4.7	1.2	8.8	0.1	
Febr. ...	537 566	100	109	102	76	121	63	103	15 325	1 945	5.9	1.2	13.7	0	
Mars ...	539 048	101	109	102	77	121	62	103	15 644	2 032	6.1	1.2	14.5	0.1	
April ...	543 933	102	109	104	79	122	64	104	11 446	1 536	3.8	1.1	8.7	0.1	
Mai ...	555 835	104	110	106	83	123	69	104	6 186	607	2.5	1.0	5.3	0.1	
Juni ...	572 090	107	112	110	89	126	76	105	3 623	315	1.9	1.0	3.5	0.2	
Juli ...	573 732	107	112	110	90	124	78	106	2 628	299	1.6	1.0	2.8	0.1	
Aug. ...	578 623	108	112	112	93	125	81	106	3 086	448	1.5	1.0	2.8	0.1	
Sept. ...	582 434	109	112	113	94	126	84	107	4 694	550	1.6	1.0	2.6	0	
Okt. ...	584 635	109	113	113	93	128	84	103	5 450	548	1.7	1.0	2.9	0	
Nov. ...	569 586	106	114	110	82	128	75	109	8 201	772	2.6	1.1	4.3	0	
Des.	554 893	104	113	107	75	127	66	110	12 057	⁸ 1 404	-	-	-	-	

¹ Hushjelp, fiske, sel- og hvalfangst, jordbruk og skogbruk faller utenfor trygden. ² Finnmark og evakuerte kommuner i Troms er ikke med i 1945. ³ Beregnet på grunnlag av oppgavene over sysselsatte arbeidsløshetstryggede. 1941 = 100. 1945 ekskl. Finnmark og evakuerte kommuner i Troms. ⁴ Helt arbeidsløse ved månedens utgang. Årstallene er gjennomsnitt av månedstall. ⁵ Fra januar 1945 er Finnmark og evakuerte kommuner i Troms ikke med. ⁶ Bygningsarb., treindustriarb., hovleriarb., murere, bakere, jern- og metallarb., formere, skotøyarb., boktrykkere og bokbindere.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	21. Jernbanetrafikk			22. Skipsfarten mellom Norge og utlandet			23. Indeks for detaljomsetningen ⁵					
	Gods- trans- port ¹	B. Opp- lastede vogner ²	C. Antall rei- sende ¹	A. Skip kommet med last		B. Skip gått m. last (ekskl. skip gått med malm fra Narvik)	A. Verdi			B. Volum		
				a) I alt	b) Herav norske		a) Bygder	b) Byer	c) Riket	a) Bygder	b) Byer	c) Riket
1000 tonn	Antall i 1000	1000 personer	1000 netto tonn									
1929.....	5 115	40.2	18 123	4 203	2 713	4 214	-	-	-	-	-	-
1932.....	4 113	36.2	18 297	4 205	2 688	3 742	-	-	-	-	-	-
1937.....	5 281	44.4	20 964	5 268	3 411	4 324	96	93	95	-	-	-
1938.....	5 271	41.6	21 882	5 435	3 731	5 044	100	100	100	100	100	100
1939.....	4 809	45.7	22 697	5 732	4 007	4 888	105	104	105	104	103	103
1940.....	³ 4 327	-	³ 17 707	1 778	1 282	1 385	127	114	120	102	92	97
1941.....	⁴ 4 795	-	⁴ 25 532	1 610	655	1 230	138	111	123	93	75	83
1942.....	4 713	52.7	31 914	1 277	366	990	132	103	113	81	66	72
1943.....	4 772	54.4	40 324	1 369	356	972	122	105	112	76	65	70
1944.....	4 540	58.4	46 438	1 073	230	817	117	102	108	72	63	67
1945.....	3 907	48.5	47 661	1 378	828	589	133	112	120	80	68	72
1946.....	-	-	-	2 896	2 147	2 148	180	185	182	-	-	-
1945												
Mars.....	534	81.3	7 289	21	3	59	116	93	103	71	57	63
April.....				18	6	39	119	97	106	72	58	64
Mai.....	549	69.4	7 757	33	12	15	103	86	95	65	52	57
Juni.....				125	53	26	129	109	117	77	65	70
Juli.....	703	88.6	8 869	200	82	25	146	114	127	88	68	76
Aug.....				198	121	32	150	114	129	90	68	77
Sept.....	788	98.7	8 583	180	106	69	131	107	117	78	64	70
Okt.....				166	121	79	155	136	143	94	82	87
Nov.....	690	86.1	7 790	181	144	68	148	131	137	89	79	83
Des.....				207	177	75	194	170	179	116	102	107
1946												
Jan.....	716	88.4	7 563	160	139	107	130	152	142	77	90	84
Feb.....				175	150	113	139	146	143	83	87	85
Mars.....	773	92.8	7 604	225	189	157	165	166	165	98	99	98
April.....				226	185	154	170	172	171	101	102	101
Mai.....	808	98.3	7 504	202	138	169	178	177	177	105	105	105
Juni.....				239	159	188	185	163	172	109	96	102
Juli.....	838	104.6	7 664	345	249	242	193	166	177	113	97	104
Aug.....				289	183	220	187	183	184	109	106	107
Sept.....	884	110.4	7 447	250	187	220	184	191	187	107	111	109
Okt.....				266	188	203	201	215	208	⁶ -	⁶ -	⁶ -
Nov.....	824	95.6	7 271	253	195	185	189	210	200	-	-	-
Des.....				266	185	190	240	279	261	-	-	-
1947												
Jan.....	841	95.3	6 872	277	171	203	153	188	175	-	-	-
Feb.....				215	143	177	161	186	175	-	-	-
Mars.....	863	94.5	6 952	275	212	162	205	237	222	-	-	-
April.....				294	204	219	198	227	213	-	-	-
Mai.....	-	-	-	374	261	279	221	258	241	-	-	-
Juni.....	-	-	-	445	339	245	215	243	231	-	-	-
Juli.....	-	-	-	446	324	271	218	214	215	-	-	-
Aug.....	-	-	-	373	259	270	209	217	213	-	-	-
Sept.....	-	-	-	373	260	242	218	247	234	-	-	-
Okt.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Årsoppgavene gjelder budsjettåret som slutter i vedk. år, og omfatter stats- og privatbaner, for godstransporten ekskl. Ofofbanen. Gods og personer som har passert to eller flere baner, er bare regnet én gang. Månedstallene omfatter bare statsbanene (for godstransporten ekskl. Ofofbanen). ² Årsoppgavene er gjennomsnittlige månedstall ved bredspørte baner, ekskl. Ofofbanen. ³ Oppgaven gjelder bare tiden 1. juli 1939—31. mars 1940. ⁴ I tidsrommet 1. april 1940—30. juni 1945 omfatter oppgavene for gods og reisende bare sivil trafikk. ⁵ 1938 = 100. ⁶ Volumindeksen er under revisjon.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	24. Utenrikshandel						25. Sverige					
	A. Verdi			B. Volumindeks ¹			A. Riks- ban- kens behold- ning av gull og uten- landsk valuta ^{2,3}	B. Seddel- omløp ⁴	C. Folio- inn- skudd i privat- ban- kene ⁵	D. Privat- banke- nes ut- lån ^{2,4}	E. Aksje- indeks ⁵	F. Indeks- tall for engros- priser ⁶
	a)	b)	c)	a) Innførsel		b)						
	Inn- førsel	Ut- førsel	Inn- førsels- over- skudd	1) Total	2) Ekskl. skip	Ut- førsel						
	Mill. kr.											
1929.....	1 073	752	321	-	-	-	-	569	659	4 420	165	-
1932.....	690	569	122	-	-	-	517	598	625	4 316	62	-
1937.....	1 293	823	469	109	108	105	1 929	980	985	4 090	130	114
1938.....	1 193	787	406	100	100	100	2 082	1 061	1 153	4 338	124	111
1939.....	1 366	808	559	111	116	108	1 594	1 422	1 203	4 956	122	115
1940.....	948	612	336	56	61	64	1 422	1 482	1 205	4 465	⁵ 77	146
1941.....	1 125	575	550	40	48	46	1 698	1 700	1 388	4 294	90	172
1942.....	944	492	452	29	34	33	1 958	2 016	2 128	4 383	108	189
1943.....	1 008	539	470	29	34	33	2 279	2 266	2 368	4 714	108	196
1944.....	722	517	204	19	22	29	2 510	2 492	2 658	5 141	117	196
1945.....	1 206	326	879	46	44	19	2 782	2 782	2 729	5 785	132	194
1946.....	2 197	* 1 202	* 995	78	78	61	1 909	2 877	2 755	7 271	141	186
1947.....	3 816	1 814	2 002	-	-	-	725	2 895	-	-	143	-
1945												
Juni.....	116.7	12.4	104.2	35	41	11	2 589	2 445	2 617	5 380	132	197
Juli.....	162.8	11.2	151.6	79	59	9	2 700	2 412	2 679	5 364	137	196
Aug.....	210.2	13.1	197.1	129	86	10	2 787	2 488	2 737	5 460	136	194
Sept.....	164.9	28.0	136.9	93	85	19	2 827	2 576	2 821	5 476	136	191
Okt.....	151.5	29.0	122.5	73	81	18	2 776	2 567	* 2 860	5 508	132	191
Nov.....	115.2	38.8	76.4	47	51	27	2 810	2 546	2 695	5 650	128	191
Des.....	112.8	43.4	69.4	55	65	32	2 782	2 782	2 729	5 785	130	190
1946												
Jan.....	108.4	65.1	43.3	50	53	45	2 819	2 587	2 709	6 001	139	185
Feb.....	87.1	71.7	15.4	38	44	52	2 790	2 506	2 601	6 142	137	185
Mars.....	120.3	74.9	45.4	53	63	52	2 814	2 507	2 622	6 282	139	185
April.....	142.4	92.2	50.2	61	62	60	2 895	2 458	2 725	6 403	139	185
Mai.....	143.1	108.3	34.9	59	69	64	2 904	2 453	2 713	6 516	141	185
Juni.....	166.8	122.4	44.3	69	80	71	2 973	2 495	2 683	6 586	143	186
Juli.....	153.2	117.8	35.5	64	73	68	2 660	2 450	2 763	6 617	145	186
Aug.....	217.3	92.0	125.3	92	102	53	2 624	2 534	2 777	6 678	142	185
Sept.....	199.4	116.8	82.6	83	82	68	2 578	2 606	2 805	6 772	138	185
Okt.....	231.8	119.6	112.2	94	91	64	2 458	2 622	2 894	6 877	141	186
Nov.....	267.8	111.5	156.3	113	108	72	2 281	2 576	2 638	7 069	140	190
Des.....	359.2	108.3	250.9	162	113	63	1 909	2 877	2 755	7 271	144	192
1947												
Jan.....	* 280.4	109.1	* 171.4	114	100	72	1 719	2 693	2 745	7 336	150	194
Feb.....	273.3	* 109.8	* 163.5	110	80	74	1 588	2 678	2 834	7 317	146	195
Mars.....	307.9	108.4	199.5	129	93	67	1 287	2 640	2 711	7 551	143	196
April.....	346.5	131.1	215.4	135	113	76	1 043	2 608	2 707	7 613	145	197
Mai.....	315.6	171.0	144.6	129	113	96	879	2 556	2 704	7 722	146	198
Juni.....	385.2	239.2	146.1	146	127	113	761	2 618	2 612	7 776	144	199
Juli.....	295.1	143.6	151.5	99	108	71	734	2 543	1 996	7 865	150	199
Aug.....	275.1	* 145.7	* 129.4	88	104	78	706	2 632	2 110	7 934	149	199
Sept.....	* 420.5	131.0	239.6	153	116	86	584	2 664	2 033	8 125	145	201
Okt.....	353.7	162.4	191.3	118	99	86	669	2 694	2 108	8 015	132	202
Nov.....	254.2	157.5	96.7	87	93	79	740	2 702	2 115	7 989	131	204
Des.....	309.3	155.9	153.4	-	-	-	725	2 895	-	-	133	204

¹ 1938 = 100. ² Ved utgangen av år og måned. ³ Gullbeholdningen oppført til markedsverdi. Som beholdning av utenlandsk valuta regnes utenlandske statspapiirer og veksler, og nettofordringer hos utenlandske banker og bankierer. ⁴ Inkl. rediskonteringer. ⁵ Industri- og rederiaksjer. Til og med 1939 basis 1924 = 100, senere 1937 = 100. ⁶ Kommerskollegiums indeks. Gjennomsnitt pr. måned, 1935 = 100.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	25. Sverige (forts.)								26. Danmark				
	G. Indekstall for leveomkostninger ¹		H. Pro-duk-sjons-in-deks ⁴	I. Arbeids-ledighet i fag-for-bundene	K. Inn-førsel	L. Utførsel			A. Natio-nal-bankens gull-behold-ning ⁶	B. Tilgode-haven-der av uten-landsk valuta ⁸	C. Seddel-omløp ¹⁰	D. Folio-inn-skudd i privat-ban-kenes ¹¹	E. Privat-ban-kenes utlån ^{10, 12}
	a)	b)	Mat-varer ³	Pst.	Mill. kr.	a) I alt	b) Papir-masse	c) Papir og papp	1000 tonn ⁵	Mill. kr.			
	Total ²												
1929....	108	-	-	10.2	1 783	1 812	1 789	478	173	92	367	130	1 867
1932....	100	-	-	22.2	1 155	947	1 292	472	138	5	332	116	1 647
1937....	104	108	120	10.8	2 123	2 000	2 553	663	118	1	417	145	1 968
1938....	106	111	117	10.9	2 082	1 843	1 981	473	118	88	441	153	1 977
1939....	109	115	124	9.2	2 499	1 889	2 331	601	117	49	600	166	2 117
1940....	123	133	113	11.8	2 004	1 328	982	247	117	168	741	209	1 916
1941....	139	153	104	11.3	1 674	1 345	756	190	103	641	842	273	1 754
1942....	151	163	108	7.5	1 780	1 319	659	238	98	996	983	335	1 878
1943....	153	162	109	5.7	1 814	1 172	440	194	97	1 530	1 359	459	1 598
1944....	154	162	109	4.9	1 677	853	297	207	97	2 451	1 658	672	1 516
1945....	154	160	106	4.5	1 084	1 758	1 569	246	96	2 733	1 561	881	1 602
1946....	155	162	128	3.2	• 3 370	• 2 529	1 804	521	83	÷ 145	1 633	876	2 447
1947....	-	-	-	-	-	-	-	-	72	÷ 608	1 641	748	3 059
1945													
Juni ...	154	160	85	3.5	50	125	99	18	97	2 995	1 241	896	1 398
Juli ...	-	160	115	3.2	40	209	213	37	97	2 994	868	999	1 396
Aug. ...	-	159	120	3.1	69	269	194	21	97	2 981	1 102	966	1 430
Sept. ...	155	161	122	3.0	134	245	238	31	97	2 896	1 242	923	1 479
Okt. ...	-	161	124	3.2	162	267	268	48	97	2 982	1 350	917	1 512
Nov. ...	-	160	125	3.9	160	241	304	32	97	3 054	1 421	933	1 572
Des. ...	154	160	125	6.7	157	234	217	31	7 83	9 203	1 561	901	1 602
1946													
Jan. ...	-	160	125	5.5	219	199	182	37	83	159	1 516	890	1 717
Feb. ...	-	160	127	5.4	189	165	86	34	83	148	1 509	890	1 770
Mars ...	154	159	128	4.6	226	167	41	38	83	37	1 512	872	1 819
April ...	-	161	129	3.2	267	180	100	44	83	30	1 508	873	1 866
Mai ...	-	162	129	2.2	298	237	230	42	83	÷ 49	1 497	887	1 927
Juni ...	156	163	128	2.1	283	222	237	43	83	÷ 118	1 516	910	2 022
Juli ...	-	162	126	2.2	300	238	200	46	83	÷ 165	1 482	873	2 066
Aug. ...	-	161	125	2.1	290	193	205	37	83	÷ 236	1 487	861	2 151
Sept. ...	155	162	127	2.0	296	234	142	50	83	÷ 280	1 493	876	2 222
Okt. ...	-	163	129	2.2	327	233	133	57	83	÷ 354	1 551	875	2 296
Nov. ...	-	163	130	2.8	345	220	124	49	83	÷ 429	1 562	874	2 343
Des.	157	162	130	4.9	331	237	174	42	83	÷ 483	1 633	829	2 447
1947													
Jan.	-	161	130	4.2	371	222	164	46	83	÷ 479	1 549	811	2 435
Feb.	-	163	129	5.1	334	119	49	36	71	÷ 471	1 519	794	2 405
Mars ...	162	166	129	4.3	279	139	59	33	71	÷ 497	1 506	768	2 423
April ...	-	167	131	2.6	355	220	75	64	71	÷ 531	1 506	762	2 501
Mai ...	-	166	130	1.8	460	251	148	56	71	÷ 606	1 487	783	2 578
Juni ...	166	168	131	1.8	467	295	221	51	71	÷ 628	1 482	748	2 667
Juli ...	-	167	131	1.7	520	318	259	42	71	÷ 665	1 462	753	2 717
Aug. ...	-	163	129	1.6	496	318	191	63	71	÷ 694	1 450	730	2 828
Sept. ...	168	173	123	1.6	549	305	140	57	71	÷ 701	1 452	721	2 905
Okt. ...	-	173	130	1.7	522	369	185	65	71	÷ 693	1 513	705	3 016
Nov. ...	-	-	130	-	431	311	124	62	71	÷ 663	1 522	714	3 038
Des.	-	-	-	-	-	-	-	-	71	÷ 667	1 641	685	3 059

¹ 1935 = 100. ² Inkl. skatter. ³ Inkl. lys og brensel. ⁴ Industriförbundets indeks. 1935 = 100. ⁵ Torr vekt. ⁶ Bokført verdi ved månedens utgang. Årsgjennomsnitt av månedstall. ⁷ Gullbeholdningen står fremdeles bokført til gammel paritet, men tallet viser nedgang fordi det først nå er kommet til uttrykk at den danske legasjon i Washington avhendet en del gull under krigen for å kunne opprettholde forentningen av danske dollarlån. ⁸ Nettobeløp ved månedens utgang. Årsgjennomsnitt av månedstall. ⁹ Pr. 31/12 1945 ble Nationalbankens store tyske tilgodehavender (som staten er garant for) overført fra «clearingkto.» og «forskjellige debitorers kto.» til «statens reguleringskto.». ¹⁰ Ved utgangen av år og måned. ¹¹ Ved månedens utgang. Gjennomsnitt for året. ¹² Inkl. rediskonteringer.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	26. Danmark (forts.)												
	F.	G.	H.		I.	K.		L.	M.	N.	O.		
	Aksjeindeks ¹	Indekstall for engrospriser ¹	Indekstall for leveomkostninger ^{1, 2}		Timefor-tjeneste ⁴	Produktionsindeks ¹		Utført arbeid i industrien ⁷	Arbeidsledighet blant arbeidsløshets-tryggede	Inn-førsel	Utførsel		
			a)	b)		a)	b)				a)	b)	c)
			Total ³	Mat-varer		Indu-stri	Den ani-malske land-bruks-produk-sjon ⁶				I alt ⁸	Flesk	Smør
1929....	101	108	101	105	154	80	103	—	15.6	1 696	1 610	228	158
1932....	70	84	90	82	157	73	132	881	31.7	1 089	1 079	390	158
1937....	114	119	105	103	163	109	107	1 295	21.9	1 670	1 569	182	152
1938....	105	112	107	105	170	108	103	1 287	21.4	1 624	1 528	181	156
1939....	103	118	109	106	176	115	104	1 394	18.5	1 742	1 575	190	148
1940....	97	172	136	127	194	97	101	1 315	23.9	1 374	1 508	143	108
1941....	115	203	158	163	206	94	68	1 219	14.9	1 312	1 277	76	53
1942....	122	213	164	169	216	90	55	1 314	9.1	1 207	1 038	20	36
1943....	127	214	167	168	230	96	63	1 379	6.3	1 225	1 338	62	50
1944....	138	217	168	168	241	95	69	1 395	4.6	1 167	1 361	100	53
1945....	127	213	170	170	260	81	65	1 221	8.2	696	904	50	61
1946....	132	210	169	170	290	*110	6 77	1 522	4.7	2 847	1 609	63	78
1947....	130	232	173	177	—	—	—	—	5.0	—	—	—	—
1945													
Juni ...	129	213	—	—	262	77	72	1 167	6.9	32	91	3	13
Juli	128	212	170	170		76	72	1 127	5.9	56	70	5	7
Aug. ...	125	211	—	—		81	73	1 183	6.3	48	83	3	9
Sept. ...	123	209	—	—	277	85	70	1 266	6.7	71	86	5	8
Okt. ...	122	206	170	169		90	66	1 352	6.7	76	99	3	9
Nov. ...	123	204	—	—		93	57	1 392	7.0	75	116	5	6
Des.	123	204	—	—	—	96	55	1 395	11.1	130	101	3	4
1946													
Jan. ...	128	204	169	169	277	100	6 67	1 346	13.2	138	98	3	4
Feb. ...	128	202	—	—		104	66	1 404	8.2	144	93	4	3
Mars ...	130	204	—	—		105	72	1 438	7.4	185	90	3	3
April ...	133	205	168	169	286	103	70	1 440	4.4	177	108	4	4
Mai	133	204	—	—		84	93	1 194	3.0	194	93	1	7
Juni ...	134	205	—	—		105	101	1 588	1.6	192	128	10	10
Juli ...	137	206	168	169	294	106	84	1 570	1.2	260	138	12	11
Aug. ...	137	214	—	—		108	74	1 590	1.1	315	146	6	10
Sept. ...	133	215	—	—		110	75	1 637	1.6	297	155	4	8
Okt. ...	131	221	170	172	302	112	78	1 667	1.8	333	184	5	8
Nov. ...	130	222	—	—		113	74	1 690	3.2	290	183	5	7
Des.	129	222	—	—		114	73	1 700	10.0	323	193	4	3
1947													
Jan.	130	224	170	174	299	*120	69	1 589	12.3	*202	169	3	7
Feb. ...	132	225	—	—		*120	64	1 592	15.4	*163	104	4	4
Mars ...	*132	224	—	—		*114	67	1 531	12.0	*158	115	3	5
April ...	132	226	173	176	303	*116	84	1 589	3.1	219	196	5	6
Mai ...	133	229	—	—		*118	87	1 644	1.1	*291	236	8	10
Juni ...	132	230	—	—		*119	88	1 667	0.6	*367	190	5	8
Juli ...	131	236	174	178	—	*122	82	1 679	0.6	*296	212	6	12
Aug. ...	*130	236	—	—	—	*124	73	1 688	0.7	260	163	3	9
Sept. ...	127	235	—	—	—	*126	72	1 745	1.3	292	189	6	6
Okt. ...	127	235	175	179	—	127	78	1 752	2.1	303	220	3	6
Nov. ...	126	239	—	—	—	129	79	1 775	3.6	241	255	5	8
Des.	124	242	—	—	—	131	—	—	6.6	—	—	—	—

¹ 1935 = 100. ² Indeksen angir nivået i begynnelsen av januar, april, juli og oktober. ³ Inkl. skatter. ⁴ Gj.snitt for faglærte mannlige arbeidere i en rekke fag innenfor industri, håndverk og handel. Hele landet. ⁵ Arbeidskonflikt. ⁶ Melk, okse- og kalvekjøtt, svinekjøtt og flekk, egg. F.o.m. 1946 omfatter tallene ikke bare den solgte del av produksjonen, men også hjemmeslaktning og produsentenes forbruk av egne produkter. ⁷ Omfatter all industri under den årlige produksjonsstatistikk. ⁸ Innenlandske varer.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	27. Storbritannia										
	A.	B.	C. Clearingbankene i London ^a			D.	E.	F.	G. Indekstall for leveomkostninger ^a		H.
	Gullbeholdning i Englands bank ¹	Seddelomløp ¹	a)	b)	c)	Dagslånere ⁴	Aksjeindeks ⁷	Indekstall for engrospriser ⁸	a)	b)	Produktsjonsindeks ¹⁰
			Innskudd	Utlån	Investeringer				Total	Matvarer	
	Mill. £					Pst.					
1929.....	146.1	370	⁴ 1 800	—	—	4.58	139	—	163	153	111
1932.....	120.6	371	⁴ 1 791	—	—	1.65	85	86	141	123	85
1937.....	327.2	505	⁵ 2 287	⁵ 954	⁵ 652	0.75	151	109	155	140	124
1938.....	327.2	505	2 277	976	637	0.75	123	101	156	141	110
1939.....	² 0.2	555	2 248	991	608	1.06	114	103	155	141	—
1940.....	0.2	617	2 506	955	666	1.00	95	137	185	164	—
1941.....	0.2	752	2 970	858	894	1.00	101	153	199	168	—
1942.....	0.2	923	3 275	797	1 069	1.02	113	160	200	161	—
1943.....	0.2	1 089	3 677	747	1 147	1.04	135	163	199	166	—
1944.....	0.2	1 239	4 153	750	1 165	1.10	149	166	201	168	—
1945.....	0.2	1 380	4 692	*768	1 156	0.98	156	169	203	170	—
1946.....	0.2	1 422	5 097	888	1 345	0.63	170	175	204	169	—
1945											
April.....	0.2	1 235	4 525	739	1 140	1.00	159	168	202	168	—
Mai.....	0.2	1 270	4 617	749	1 126	1.03	157	168	203	168	—
Juni.....	0.2	1 285	4 751	761	1 127	1.13	154	170	204	170	—
Juli.....	0.2	1 306	4 818	758	1 123	1.13	158	171	207	176	—
Aug.....	0.2	1 326	4 875	756	1 126	1.13	152	171	205	172	—
Sept.....	0.2	1 333	4 898	763	1 146	1.13	154	170	203	169	—
Okt.....	0.2	1 322	4 859	790	1 178	0.96	156	169	203	169	—
Nov.....	0.2	1 328	4 789	799	1 201	0.63	161	169	203	169	—
Des.....	0.2	1 380	4 850	815	1 234	0.63	155	169	203	169	—
1946											
Jan.....	0.2	1 331	4 729	829	1 230	0.63	158	172	203	169	—
Feb.....	0.2	1 323	4 684	837	1 241	0.63	160	172	203	169	—
Mars.....	0.2	1 328	4 749	853	1 246	0.63	160	172	203	169	—
April.....	0.2	1 348	4 865	834	1 282	0.63	165	173	203	169	—
Mai.....	0.2	1 342	4 894	848	1 322	0.63	173	173	204	169	—
Juni.....	0.2	1 364	5 045	883	1 382	0.63	179	173	203	169	—
Juli.....	0.2	1 387	5 113	877	1 406	0.63	179	177	205	171	—
Aug.....	0.2	1 368	5 198	896	1 393	0.63	176	177	205	171	—
Sept.....	0.2	1 359	5 302	921	1 393	0.63	171	177	203	168	—
Okt.....	0.2	1 362	5 397	938	1 403	0.63	164	178	203	168	—
Nov.....	0.2	1 366	5 503	955	1 410	0.63	176	179	203	168	—
Des.....	0.2	1 422	5 685	980	1 427	0.63	184	180	204	168	—
1947											
Jan.....	0.2	1 365	5 629	993	1 427	0.63	191	182	204	168	—
Feb.....	0.2	1 376	5 519	1 005	1 439	0.63	179	183	203	168	—
Mars.....	0.2	1 391	5 556	1 022	1 455	0.63	181	184	204	169	—
April.....	0.2	1 388	5 583	1 055	1 461	0.63	181	187	203	168	—
Mai.....	0.2	1 394	5 571	1 091	1 470	0.63	193	189	203	—	—
Juni.....	0.2	1 395	5 658	1 119	1 479	0.63	191	190	⁹ 100	⁹ 100	—
Juli.....	0.2	1 419	5 644	1 129	1 488	0.63	188	193	101	101	—
Aug.....	0.2	1 393	5 628	1 146	1 492	0.63	166	194	100	99	—
Sept.....	0.2	1 376	5 615	1 149	1 493	—	160	195	101	100	—
Okt.....	0.2	1 361	5 690	1 176	1 500	—	159	199	101	101	—
Nov.....	0.2	1 341	5 767	1 196	1 500	—	—	203	—	—	—

¹ Ved utgangen av år og måned. ² I januar og september 1939 ble omtrent hele gullbeholdningen overført til valuta-stabiliseringsfondet. ³ F. o. m. 1937 11 banker, tidligere 10. Månedstallene: balansen på en dag i slutten av måneden, varierende fra bank til bank. Juni og desember henholdsvis 30. og 31. for alle banker. Årstall gj.snitt av månedstall. ⁴ Beregnet p. g. a. kvartalstall. ⁵ Bare forretninger på England og Wales. ⁶ Månedstallene gj.snitt for en uke i midten av måneden. ⁷ Årsoppgaver gj.snitt av månedstall. ⁸ Månedstallene gjelder midten av måneden. ⁹ Årsoppgavene gj.snitt av månedstall. 1924 = 100. ¹⁰ 1930 = 100. ¹¹ Pr. 1. i måneden. Juli 1914 = 100. F. o. m. juni 1947 ny provisorisk indeks for detaljpriser. Basis: 17. juni 1947=100. Månedstallene gjelder for en dag nær midten av måneden.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	27. Storbritannia (forts.)										
	I. Produksjon ¹ av		K. Ervervsbefolkning ³		L. Arbeidsledighet blant forsikrede arbeidere	M. Innførsel ⁴	N. Utførsel ⁵	O. Indekstall for utenriks-handelen ⁶			
	a) Stål	b) Kull	a) Total	b) Industri				a) Innførsel		b) Utførsel	
								1) Priser ⁷	2) Volum ⁸	1) Priser ⁷	2) Volum ⁸
	1000 tonn		1000 personer			Mill. £					
1929.....	² 185	² 4 960	—	—	1 212	1 111	729	86	111	84	108
1932.....	² 101	² 4 014	—	—	2 756	651	365	75	90	83	77
1937.....	250	4 610	—	—	—	953	521	120	113	110	111
1938.....	200	4 353	—	—	—	858	471	113	108	112	99
1939.....	254	4 437	19 750	17 920	1 480	840	439	130	97	106	94
1940.....	250	4 290	—	—	918	1 126	415	154	94	135	72
1941.....	238	3 957	—	—	331	1 132	365	164	82	152	56
1942.....	244	3 930	—	—	119	992	271	179	71	178	36
1943.....	251	3 815	22 285	17 121	86	1 227	233	188	78	191	29
1944.....	233	3 688	—	—	78	1 291	265	195	80	197	31
1945.....	227	3 506	21 649	16 289	160	1 053	399	198	63	194	45
1946.....	244	3 646	20 523	17 327	394	1 247	912	219	69	210	99
1945											
April.....	237	3 591	—	—	95	89.2	36.2	196	67	184	48
Mai.....	211	3 161	—	—	—	98.9	28.7	197		184	
Juni.....	238	3 778	—	—	—	109.0	38.9	198		182	
Juli.....	214	3 386	—	—	120	93.0	33.0	199	62	183	46
Aug.....	186	2 501	—	—	—	92.3	37.1	198		181	
Sept.....	241	3 633	21 335	15 981	—	76.2	30.0	197		184	
Okt.....	243	3 742	21 217	15 903	253	64.5	43.1	196	53	184	55
Nov.....	247	3 733	21 134	15 961	291	86.1	31.1	198		186	
Des.....	222	3 420	20 969	15 970	312	71.5	46.4	198		186	
1946											
Jan.....	229	3 410	20 836	16 115	360	92.0	57.2	198	63	188	84
Feb.....	247	3 607	20 692	16 245	388	75.7	60.1	199		190	
Mars.....	256	3 772	20 531	16 450	404	99.2	67.8	199		192	
April.....	252	3 440	20 422	16 622	403	94.5	70.9	200	69	193	98
Mai.....	262	3 921	20 314	16 800	406	112.8	86.1	201		196	
Juni.....	240	3 586	20 523	17 327	408	99.2	65.4	203		196	
Juli.....	226	3 492	20 465	17 414	392	96.7	92.4	205	70	197	104
Aug.....	226	3 065	20 443	17 688	395	116.1	77.9	206		199	
Sept.....	238	3 759	20 404	17 808	389	102.3	71.2	208		202	
Okt.....	254	3 891	20 353	17 917	394	123.4	91.1	215	72	203	111
Nov.....	264	3 896	20 324	18 015	395	119.5	92.1	217		207	
Des.....	236	3 629	20 269	18 033	396	111.8	82.9	219		210	
1947											
Jan.....	240	3 707	20 263	18 126	437	116.3	91.2	223	67	211	101
Feb.....	206	3 777	—	—	1 914	105.9	76.0	226		215	
Mars.....	196	3 844	20 200	18 043	810	123.6	82.6	229		220	
April.....	236	3 672	20 210	18 249	460	140.4	82.7	234	77	221	102
Mai.....	244	3 794	20 170	18 298	361	146.1	89.7	241		225	
Juni.....	254	3 851	* 20 357	* 18 559	299	149.7	93.1	245		227	
Juli.....	212	3 332	* 20 154	* 18 393	281	175.0	110.3	252	89	230	114
Aug.....	234	3 344	20 363	18 633	273	170.4	93.6	254		234	
Sept.....	266	3 779	20 346	18 675	262	157.3	99.0	254		236	
Okt.....	275	4 021	20 431	18 771	280	157.5	108.2	256	—	237	—
Nov.....	273	4 257	—	—	293	134.2	102.3	259		240	

¹ Gj.snittsproduksjon pr. uke. ² Beregnet p. g. a. årsoppgaver. ³ Årsoppgavene er mediotall. Månedstallene gjelder månedens utgang. ⁴ Til innenlandsk forbruk. ⁵ Av innenlandske varer. ⁶ 1929: 1924 = 100; 1932: 1930 = 100; 1937—38: 1935 = 100; f. o. m. 1939: 1938 = 100. ⁷ Indeksen viser forandringene i verdien av et representativt utvalg av import- og eksportvarer. Årstallene er tall for desember måned. ⁸ 1942—45 ekskl. krigsmateriell.

Økonomiske månedstall (forts.).

År og måneder	28. Frankrike													
	A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.	I.	K.	L.	M.	N.	
	Gullbeholdning i Frankrikes Bank ¹	Beholdning av utenlandsk valuta ¹	Seddelomløp ¹	Folioinnskudd i 4 store privatbanker ¹⁰	Aksjeindeks ¹¹	Indekstall for engrospriser ¹⁴	Indekstall for detaljpriser ¹⁵	Produktsjonsindeks ¹⁶	Stålproduksjonen ¹⁷	Arbeidsledighet ¹⁸	Innførsel ¹⁹	Utførsel ²⁰	Volumindeks for utenrikshandelen ²¹	
	Milliarder frcs.	Milliarder frcs.	Milliarder frcs.	Milliarder frcs.					1000 tonn	1000 personer	Millioner frcs.		Innførsel	Utførsel
1929....	41.67	25 942	68.6	13 365	507	627	604	109	808	1	58 282	50 072	115	99
1932....	83.02	4 483	85.0	15 246	245	427	532	78	470	274	29 826	19 684	102	58
1937.... ²	58.93	911	93.8	11 326	227	581	572	89	658	351	42 316	23 935	104	57
1938.... ³	87.27	817	110.9	12 259	209	653	658	83	514	379	45 981	30 586	93	61
1939....	97.27	112	151.3	14 811	¹¹ 112 ¹⁴ 105 ¹⁵ 108			95	657	353	43 786	31 590	²¹ 88 ²¹ 99	
1940.... ⁴	84.62	42	218.4	20 765	¹² 140	139	135 ¹⁶ -	-	-	693	45 770	17 511	64	45
1941....	84.60	37	270.1	30 799	¹³ 308	171	164	65	195	259	24 936	15 777	28	35
1942....	84.60	37	382.8	34 236	479	201	191	59	180	65	25 880	29 591	23	50
1943....	84.60	37	500.4	39 319	540	234	233	54	194	20	13 945	35 341	12	46
1944.... ⁵	75.15	42	572.5	48 385	551	265	297	41	106	15	7 736	23 961	6	27
1945.... ⁶	129.82	67	570.0	78 038	453	375	403	46	134	16	54 837	11 393	39	10
1946.... ⁸	94.82	3	721.9	99 580	562	647	724 ¹⁶ *76	362	16	●234036	●101400		112	43
1946														
April...	75.15	44	580.9	54 679	469	327	-	41	90	16	1 415	428	7	5
Mai...	75.15	45	548.9	76 000	414	366	374	41	101	14	1 901	539	11	6
Juni...	75.15	45 ⁹ -	100790		386	375	-	45	126	8	3 157	851	16	9
Juli...	75.15	46	444.5	94 830	360	377	-	47	119	8	3 633	994	24	12
Aug....	75.15	46	469.7	90 257	421	393	434	45	139	8	4 978	1 161	30	15
Sept....	75.15	46	496.3	89 928	477	429	-	56	169	16	4 662	1 383	32	17
Okt.... ⁷	65.15	47	528.9	91 229	467	447	-	65	207	18	9 881	1 487	80	16
Nov....	65.15	44	545.8	90 436	441	462	515	68	227	17	10 289	1 661	86	15
Des.... ⁶	129.82	67	570.0	96 170	450	469	-	65	234	18	12 929	2 175	109	18
1946														
Jan....	129.82	67	592.4	94 791	433	479	-	¹⁶ *60	231	21	11 544	2 399	95	19
Feb....	129.82	67	605.2	94 521	461	488	558	*69	244	24	13 512	3 728	106	25
Mars...	129.82	67	613.4	94 645	452	548	-	*73	297	23	12 006	4 194	77	25
April...	129.82	3	616.1	95 236	448	559	-	79	319	22	20 885	7 568	124	42
Mai.... ⁸	94.82	3	625.8	96 418	532	624	587	84	341	20	19 798	7 258	117	40
Juni...	94.82	4	629.2	100244	540	604	-	85	345	16	28 527	8 504	187	46
Juli....	94.82	5	625.2	102076	569	591	-	*80	377	13	23 348	7 955	132	42
Aug....	94.82	3	633.3	100459	583	678	782	*68	390	11	20 308	8 565	116	42
Sept....	94.82	3	667.6	100805	591	727	-	*84	422	10	18 417	9 576	88	46
Okt....	94.82	3	696.9	104283	655	822	-	*90	485	9	23 528	11 028	112	52
Nov....	94.82	3	704.8	105357	699	804	965	*90	451	9	19 181	14 535	87	66
Des....	94.82	3	721.9	106088	777	842	-	89	449	10	22 982	16 090	100	75
1947														
Jan....	94.82	1	730.3	107099	-	874	-	88	486	10	23 743	14 514	97	66
Feb....	94.82	1	737.7	107526	-	889	972	*95	440	10	25 764	17 119	112	84
Mars...	²² 82.82	0	764.6	109743	-	860	-	*96	490	10	27 447	16 288	122	66
April...	82.82	0	770.7	110723	-	847	-	102	493	9	27 551	20 395	120	92
Mai....	82.82	0	775.0	112701	-	946	977	102	493	8	32 432	18 800	179	89
Juni...	82.82	0	807.1	108562	-	904	-	97	465	7	29 895	19 722	132	92
Juli.... ²³	64.82	0	831.6	113181	-	881	-	93	462	6	29 264	17 683	124	87
Aug....	64.82	0	838.4	115125	-	1 004	1 144	85	452	6	26 572	15 487	103	78
Sept....	52.82	0	852.2	-	-	1 096	-	-	521	6	29 402	15 410	109	74
Okt....	52.82	0	867.7	-	-	1 122	-	-	559	-	30 378	18 301	107	89
Nov....	55.17	0	879.5	-	-	1 204	-	-	413	-	29 304	18 200	-	-

¹ Utgangen av år og måned. Ekskl. gull som holdes av Valutastabiliseringsfondet. ² Til ²⁵/₁₀₀ 1936: 1 fr. = 0.05895 gram fint gull. ³/₁₀₀ 1936—³²/₁₀₀ 1937: 1 fr. = 0.0441 gram. ²³/₁₀₀ 1937—¹⁰/₁₀₀ 1938: 1 fr. = 0.0387 gram. ⁴ ¹⁰/₁₀₀ 1938—⁷/₁₀₀ 1940: 1 fr. = 0.02475 gram. ⁵ ⁷/₁₀₀ 1940 oppskrivning til 1 fr. = 0.021006 gram, samtidig 30 milliarder francs overført til Valutastabiliseringsfondet. ⁶ Nedgangen skyldes overføring av gull til den belgiske nasjonalbank. ⁷ 53 milliarder francs overført til Valutastabiliseringsfondet, resterende beholdning oppskrevet til 1 fr. = 0.00746 gram. ⁸ 10 milliarder francs overført til Valutastabiliseringsfondet. ⁹ 35 milliarder francs overført til Valutastabiliseringsfondet. ¹⁰ I tiden 4.—15. juni 1945 foregikk seddelinnløsning. F. o. m. juli gjelder tallet nye sedler. ¹¹ Gjennomsnittstall. ¹² 5 måneder. ¹³ 10 måneder. ¹⁴ T. o. m. 1938: 1913 = 100; senere 1938 = 100. Ved månedens utgang. Årsdata gjennomsnitt av månedlige. ¹⁵ 5 måneder. ¹⁶ 10 måneder. ¹⁷ T. o. m. 1938: 1913 = 100; senere 1938 = 100. ¹⁸ Matvarer, lys og brensel (31 artikler). Byer med over 10 000 innbyggere. T. o. m. 1938: 1913 = 100; senere 1938 = 100. ¹⁹ T. o. m. 1939: 1928 = 100; senere 1938 = 100. F. o. m. 1946 ny serie. ²⁰ Gjennomsnitt pr. måned. ²¹ Arbeidsledige som får understøttelse. Ved månedens utgang. Årsdata gjennomsnitt av månedlige. ²² Til innenlandsk forbruk. ²³ Innenlandske varer. ²⁴ T. o. m. 1938: 1928 = 100; senere 1938 = 100. ²⁵ 12 milliarder francs overført til Valutafondet og den internasjonale bank. ²⁶ 18 milliarder francs overført til Valutastabiliseringsfondet.

Økonomiske månedstill (forts.).

År og måneder	29. De Forente Stater														
	A. Gullbeholdning i Federal Reservebankene ¹	B. Penge-mængde i om-løb ¹	C. Federal Reserve medlemsbanker ³			D. Rente på stats-obliga-sjoner ⁴	E. Aksje-indeks ⁵	F. In-deks-tall for en-gros-priser ⁶	G. Indekstall for leveomkostn. ⁷		H. Time-for-tje-neste i indu-strien ⁸	I. Pro-duk-sjons-in-deks ⁹	K. Stålproduk-sjonen		
			a) Folio-inn-skudd	b) Utlån	c) In-vester-inger				a)	b)			a) Gj.sn. pr. måned	b) I pst. av ka-pasite-ten ¹⁰	
Mill. \$					Pst.					Cents pr. time		1000 short-tons	Pst.		
1929....	2 857	4 865	14 118	17 649	5 514	3.60	189	95	123	133	56.6	110	5 258	89	
1932....	3 149	5 676	11 758	10 297	8 507	3.68	46	65	98	87	45.8	58	1 275	20	
1937....	9 461	² 6 550	14 431	9 387	12 015	2.68	131	86	103	105	63.4	113	4 805	72	
1938....	12 123	6 856	15 986	8 430	13 219	2.56	100	79	101	98	63.9	89	2 675	40	
1939....	15 453	7 598	18 566	8 674	14 413	2.36	95	77	99	95	64.4	109	4 450	65	
1940....	19 921	8 732	22 299	9 390	16 137	2.21	88	79	100	97	67.0	125	5 648	81	
1941....	20 764	11 160	23 650	11 370	18 715	1.95	⁵ 80	87	105	106	73.8	162	7 013	-	
1942....	20 889	15 410	28 257	10 321	31 148	2.02	71	99	117	124	85.3	199	7 174	-	
1943....	20 148	20 449	33 895	10 839	38 895	1.91	95	103	124	138	96.1	239	7 406	-	
1944....	18 691	25 307	34 667	12 630	47 257	⁴ 2.48	102	104	126	136	101.9	235	7 470	96	
1945....	17 863	28 515	37 066	15 890	52 058	2.37	123	106	128	139	102.3	203	6 645	84	
1946....	18 381	28 952	³ 46 582	³ 1 9417	³ 45 037	2.19	143	121	139	160	108.4	● 170	5 529	72	
1945															
April....	18 465	26 189	39 147	11 316	45 860	2.39	117	106	127	137	104.4	230	7 292	93	
Mai....	18 360	26 528	40 378	11 636	45 905	2.39	120	106	128	139	104.2	225	7 452	92	
Juni....	18 106	26 746	36 367	13 835	49 702	2.35	122	106	129	141	103.8	220	6 842	87	
Juli....	18 040	27 108	37 533	13 393	50 303	2.34	119	106	129	142	103.3	210	6 987	86	
Aug....	17 926	27 685	38 140	12 841	49 705	2.36	119	106	129	141	102.4	186	5 736	71	
Sept....	17 919	27 826	38 690	12 586	48 444	2.37	128	105	129	139	98.7	167	5 983	76	
Okt....	17 879	28 049	39 592	12 510	48 435	2.35	135	106	129	139	98.5	162	5 598	69	
Nov....	17 871	28 211	40 247	13 632	48 749	2.33	139	107	129	140	99.0	168	6 201	79	
Des....	17 863	28 515	37 066	15 890	52 058	2.33	142	107	130	141	99.4	163	6 059	75	
1946															
Jan....	17 983	27 917	38 026	15 190	53 021	2.21	148	107	130	141	100.4	160	3 872	50	
Feb....	18 049	27 954	37 610	15 178	52 970	2.12	146	108	130	140	100.2	152	1 393	20	
Mars....	18 075	27 879	36 553	15 272	49 975	2.09	145	109	130	140	103.5	168	6 507	83	
April....	18 098	27 885	38 242	15 053	49 380	2.08	156	110	131	142	105.8	165	5 860	78	
Mai....	18 092	28 120	38 941	14 904	48 983	2.19	159	111	132	143	107.1	159	4 072	52	
Juni....	18 103	28 245	³ 45 417	³ 17 182	³ 52 247	2.16	157	113	133	146	108.4	170	5 625	74	
Juli....	18 105	28 254	45 650	17 250	51 827	2.18	153	125	141	166	109.3	172	6 610	85	
Aug....	18 098	28 448	45 625	17 507	50 868	2.23	150	129	144	172	111.2	178	6 818	89	
Sept....	18 097	28 507	45 621	18 001	48 449	2.28	129	124	146	174	112.6	180	6 517	87	
Okt....	18 229	28 600	46 187	18 704	48 336	2.26	126	134	149	180	113.0	182	6 918	89	
Nov....	18 310	28 861	46 751	19 246	46 996	2.25	124	140	152	188	113.9	183	6 460	85	
Des....	18 381	28 952	46 582	19 417	45 037	2.24	129	141	153	186	114.8	182	5 700	74	
1947															
Jan....	18 627	28 262	46 552	19 566	44 601	2.21	129	142	153	184	116.1	189	7 213	93	
Feb....	19 113	28 304	45 124	19 759	43 550	2.21	133	145	153	182	117.0	189	[*] 6422	92	
Mars....	19 222	28 230	44 482	20 020	42 959	2.19	128	150	156	190	118.0	190	7 307	94	
April....	19 537	28 114	46 150	19 864	43 574	2.19	123	148	156	188	118.6	187	7 043	94	
Mai....	19 689	28 261	46 314	20 015	43 224	2.19	119	147	156	188	120.7	185	7 329	95	
Juni....	20 039	28 297	46 626	20 277	43 094	2.22	124	148	157	191	122.6	[*] 184	[*] 6969	93	
Juli....	20 296	28 149	47 145	20 508	42 971	2.25	132	151	158	193	123.0	[*] 176	6 570	85	
Aug....	20 534	28 434	46 954	21 212	42 586	2.24	130	154	160	197	123.7	182	6 982	90	
Sept....	20 723	28 567	47 056	22 056	42 740	2.24	128	157	164	204	124.9	186	6 789	91	
Okt....	21 044	28 547	-	-	-	2.27	131	159	-	-	125.7	190	7 560	98	
Nov....	-	-	-	-	-	2.36	130	-	-	-	-	192	7 250	97	

¹ Ved utgangen av år og måned. ² Fra 1934 ikke gullmynt. ³ Tallene bygger t. o. m. mai 1946 på ukerapporter fra 371 medlemsbanker i 101 større byer (t. o. m. 1932 i 90 byer), fra og med juni 1946 på rapporter fra 441 banker i 94 byer. Månedstallene gjelder månedens utgang. Årstallene t. o. m. 1937 gj.snitt av månedstill; senere ved årets utgang. ⁴ T. o. m. 1943 delvis skattefri «Treasury Bonds» med løpetid på 12 år eller mer; senere skattebare «Treasury Bonds» med løpetid på 15 år eller mer. Månedstallene gj.snitt av daglige, årsdata gj.snitt av månedlige. ⁵ Industriaksjer. Gj.snitt for år og måned. T. o. m. 1940 basis 1926 = 100, senere 1935—39 = 100. ⁶ Gj.snitt for år og måned. 1926 = 100. ⁷ Månedstallene pr. 15. årsdata gj.snitt. 1935—39 = 100 ⁸ Gj.snitt for 90 bransjer. Årstall gj.snitt av månedlige. ⁹ Gj.snitt 1935—39 = 100. Månedstallene korrigeret for sesongsvingninger. ¹⁰ Månedstallene gjelder månedens utgang. Årstall gj.snitt av månedlige.

Økonomiske månedstall (forts.).

29. De Forente Stater (forts.)														
År og måneder	L.	M. Ervervs- be folkning		N. Sysselsetting i industrien ³		O.	P.	Q.	R. Indekstall for utenriks- handelen ⁷				S.	
	Auto- mobil produk- sjonen ¹	a)	b)	Antall syssel- satte	Indeks- tall ⁴	Indeks for vare- trans- port ⁵	Inn- førsel ⁶	Ut- førsel ⁶	a)		b)		Nasjo- nal- inntekt ¹⁰	
		I alt	Herav uten syssel- setting						Innførsel ⁸	Utførsel ⁹				
		1000 stk.	1000 personer						Mill. \$	1) Verdi	2) Volum	1) Verdi		2) Volum
1929....	447	-	-	10 327	103	116	4 399	5 241	113	131	115	132	* 87.4	
1932....	114	-	-	6 610	64	70	1 323	1 611	34	79	35	69	* 41.7	
1937....	401	-	-	10 423	106	111	3 084	3 349	79	131	74	105	* 73.6	
1938....	208	-	-	8 890	90	94	1 960	3 094	51	94	68	105	* 67.4	
1939....	297	-	-	10 078	100	107	2 318	3 177	59	108	70	110	* 72.5	
1940....	373	54 231	6 320	10 780	108	118	2 625	4 021	66	113	88	129	* 81.3	
1941....	403	54 101	5 013	12 974	132	147	3 345	5 147	84	134	112	154	*103.8	
1942....	-	54 496	2 382	15 051	154	178	2 745	8 079	72	98	176	194	*136.5	
1943....	-	53 482	1 070	17 381	178	201	3 381	12 965	79	112	282	288	*168.3	
1944....	62	52 620	840	17 111	172	209	3 919	14 259	101	120	313	281	*182.3	
1945....	63	52 790 ²	1 148	15 302	152	198	4 136	9 806	106	122	214	193	*182.8	
1946....	258	-	-	14 365	142	-	4 935	9 743	126	130	213	199	*178.2	
1945														
April ...	67	51 930	770	16 607	165	218	366	1 005	112	128	264	231		
Mai	71	52 030	730	16 405	163	218	372	1 135	114	130	301	261		
Juni ...	66	53 140	1 080	16 087	160	218	360	870	106	122	227	198		
Juli	55	55 220 ²	950	15 641	156	207	356	893	108	125	228	201		
Aug.	46	54 350	830	15 217	152	194	360	737	111	126	192	173		
Sept. ...	33	52 900	1 650	13 341	131	182	335	514	103	119	135	135		
Okt. ...	59	53 110	1 550	13 267	130	171	344	455	108	123	118	119		
Nov.	89	53 190	1 740	13 334	131	178	322	639	98	113	164	166		
Des.	60	53 130	1 970	13 297	131	170	297	736	88	99	192	197		
1946														
Jan. ...	118	53 320	2 300	13 547	133	181	394	799	125	139	209	209	¹¹	
Feb. ...	77	53 890	2 650	12 797	124	186	318	670	96	107	174	173	*168.2	
Mars ...	129	55 160	2 700	13 482	133	190	384	815	117	128	211	209		
April ...	231	56 450	2 330	14 124	140	154	407	757	124	135	199	192		
Mai	228	57 160	2 310	14 274	141	160	397	851	122	131	219	213	*173.5	
Juni ...	201	58 930	2 570	14 400	142	188	386	878	116	124	230	220		
Juli	314	60 110	2 270	14 475	143	189	434	826	132	139	217	202		
Aug. ...	347	59 750	2 060	14 745	146	-	426	883	130	130	231	218	*179.9	
Sept. ...	331	59 120	2 070	14 953	149	-	378	643	118	120	168	154		
Okt. ...	396	58 990	1 960	15 019	149	-	394	537	124	120	142	127		
Nov.	362	58 970	1 930	15 233	152	-	481	987	147	142	260	226	*191.0	
Des.	364	58 430	2 120	15 310	152	-	536	1 097	156	146	291	249		
1947														
Jan.	355	57 790	2 400	15 426	153	-	533	1 116	168	156	294	245		
Feb. ...	379	58 010	2 490	15 529	154	-	435	1 153	133	118	305	251	*197.6	
Mars ...	420	58 390	2 330	15 565	155	-	444	1 327	136	116	350	286		
April ...	422	59 120	2 420	*15513	154	-	512	1 299	151	123	344	274		
Mai	381	60 290	1 960	*15359	152	-	474	1 423	143	121	379	296	* 200.1	
Juni ...	400	62 609	2 555	15 357	152	-	* 463	1 242	147	124	330	258		
Juli ...	-	62 664	2 584	15 188	* 149	-	450	1 151	139	118	306	238		
Aug. ...	-	61 665	2 121	15 346	152	-	399	1 150	126	108	306	233		
Sept. ...	-	60 784	1 912	-	-	-	481	1 101	151	-	296	-		
Okt. ...	-	60 892	1 687	-	-	-	492	1 226	-	-	-	-		
Nov. ...	-	60 216	1 621	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

¹ Årsoppgaver gj.snitt av månedstall. ² F. o. m. juli 1945 er brukt en ny beregningsmetode som gir et forholdsvist større antall sysselsatte og et mindre antall arbeidsledige. ³ Månedstallene korrigert for sesongsvingninger. ⁴ 1939 = 100
⁵ Omfatter varetransport med jernbane, rutebiler, fly, og innenlandske skipsfart, + transport av olje og gass gjennom større ledningssystemer. Dagsgj.snitt 1935—39 = 100. ⁶ Oppgavene gjelder generalhandelen. ⁷ 1923—25 = 100. Årsdata gj.snitt av månedlige. ⁸ Til innenlandsk forbruk. ⁹ Av innenlandske varer. ¹⁰ Beregnede tall fra Handelsdepartementet. Korrigert for sesongvariasjoner. ¹¹ Kvartalsvise anslag over nasjonalinntekten (årlig basis).

Monthly Statistics.

English translations of the columns.

1. Bank of Norway.
 - A. Discount rate. B. Gold stock. C. Temporarily placed in gold. D. Balances and short time investments abroad. E. Correny in circulation. F. Demand deposits. a. Total. b. The State. c. Other official accounts. d. Norwegian banks. e. Others. G. Blocked accounts. H. Loans and discounts. I. Securities. a. Total. b. Of which Norwegian. K. Advances to the German forces of occupation less German demand deposits. L. Repayment on German advances by the State and the Clearing institute of Norway.
2. Bank clearings in Oslo.
3. Private joint stock banks (Larger banks only).
 - A. Deposits. a. Total. b. Demand deposits. B. Loans. C. Balances with foreign banks. D. Rediscounts (domestic).
4. Savings banks. (Larger banks only.)
 - A. Deposits. a. Total. b. Demand deposits. B. Loans.
5. Private joint stock banks and savings banks (estimate for all banks).
 - A. Deposits. B. Loans exclusive of mortgage loans. C. Securities and treasury bills. D. In cash and in Bank of Norway.
6. Sales on the Oslo stock exchange.
 - A. Stocks. B. Bonds.
7. Stock issues.
8. Index of stock prices.
 - A. Industry. B. Shipping. C. Whaling. D. Banks. E. Insurance. F. Total.
9. Bond prices in per cent of parity.
10. Bond yields in per cent of parity.
11. Failures.
 - A. Industrial and Commercial failures. B. Compromise negotiations. C. Distress. D. Protested bills.
12. Foreign exchange rates on Oslo Børs. Average figures in kroner.
13. Exchange rate of £ in New York. Average figures.
14. Wholesale price index.
15. Cost of living index.
 - A. Total, exclusive of tax. B. Food.
16. Index of industrial production.
 - A. Total. B. Industrial and agricultural equipment. a. Total. b. For the export market. c. For the home market. C. Consumption goods industries. a. Total. b. For the export market. c. For the home market. D. Total export industry. E. Total consumption industry. F. Ore and metal production. G. Steel and metal working industry. H. Chemical and electro-chemical industry. I. Wood pulp and paper industry. K. Textile industry. L. Shoe-factories. M. Canning industry. N. Other food industries. O. Other industries.
17. Electrical production in electrical works with capacity of 1000 KW. an hour.
 - A. Electrical works supplying the electro-chemical and metallurgical industries. B. Electrical works supplying other industries. C. Electrical works mainly supplying domestic needs. D. Total.
18. Milk received by dairies and milk canning factories.
19. Employment.
 - A. Employed ensured workers in all municipalities. B. Employment index. a. Total. b. Cities. c. Sub-urban or industrial communities. d. Rural districts. e. Workers in manufacturing industries. f. Workers in construction industries. g. Employed in commerce.
20. Unemployment.
 - A. Returns from all municipalities. a. Total. b. In industry. B. Among tradeunion members. a. 10 professions. b. Workers in iron and metal-working industries. c. Workers in construction industries. d. Workers in shoe factories.
21. Railway traffic.
 - A. Goods transport. B. Freight car loadings. C. Number of passengers.
22. Shipping between Norway and foreign countries.
 - A. Ships entered with cargo. a. Total. b. Of which Norwegian. B. Ships cleared with cargo (exclusive of ore ships from Narvik). All figures in 1000 of net tons.
23. Retail trade index.
 - A. Value. a. Rural communities. b. Cities. c. Realm. B. Volume. a. Rural communities. b. Cities. c. Realm.
24. Foreign trade.
 - A. Value. a. Imports. b. Exports. c. Import surplus. B. Volume index. a. Imports. 1) Total. 2) Exclusive of ships. b. Exports.
25. Sweden.
 - A. Gold stock and holdings of foreign exchange in «Riksbanken». B. Currency circulation. C. Demand deposits in private banks. D. Loans granted by private banks. E. Index of stock prices. F. Wholesale price index. G. Cost of living index. a. Total. b. Food. H. Index of industrial production. I. Unemployment among tradeunion members. K. Imports. L. Exports. a. Total. b. Wood pulp. c. Paper and cardboard.
26. Denmark.
 - A. Gold stock in «Nationalbanken». B. Foreign exchange reserves. C. Currency circulation. D. Demand deposits in private banks. E. Loans granted by private banks. F. Index of stock prices. G. Wholesale price index. H. Cost of living index. a. Total. b. Food. I. Hourly wages. K. Index of industrial production. a. Industry. b. Meat and dairy production. L. Numbers of hours worked in industry in thousands of hours per day. M. Unemployment among insured workers. N. Imports. O. Exports. a. Total. b. Pork. c. Butter.
27. Great Britain.
 - A. Gold stock in Bank of England. B. Currency circulation. C. London clearing banks. a. Deposits. b. Loans. c. Investments. D. Call money rate. E. Index of stock prices. F. Wholesale price index. G. Cost of living index. a. Total. b. Food. H. Index of industrial production. I. Production of: a. Steel. b. Coal. K. Working population. a. Total. b. Industry. L. Unemployment among insured workers. M. Imports. N. Exports. O. Foreign trade index figures. a. Imports, value and volume. b. Exports, value and volume.
28. France.
 - A. Gold stock in bank of France. B. Holdings of foreign exchange. C. Currency circulation. D. Demand deposits in 4 great private banks. E. Index of stock prices. F. Wholesale price index. G. Retail price index. H. Index of industrial production. I. Steel production. K. Unemployment. L. Imports. M. Exports. N. Foreign trade volume index. a. Imports. b. Exports.
29. The United States.
 - A. Gold stock in the Federal Reserve banks. B. Currency circulation. C. Federal Reserve member banks. a. Demand deposits. b. Loans. c. Investments. D. U. S. Treasury bond yields. E. Index of stock prices. F. Wholesale price index. G. Cost of living index. a. Total. b. Food. H. Hourly wages in industry, cents per hour. I. Index of industrial production. K. Steel production. a. Monthly average. b. In per cent of capacity. L. Automobile production. M. Working population. a. Total. b. Unemployed. N. Employment in industry. a. Number. b. Index figures. O. Volume of transportation. P. Imports. Q. Exports. R. Foreign trade index. a. Imports, value and volume. b. Exports, value and volume. S. National income.

Tableaux mensuels.

Traduction française des rubriques.

1. Banque de Norvège.
 - A. Taux d'escompte. B. L'encaisse or. C. Placements provisoires en or. D. Solde créditeur de compte-courant et placements à courte échéance à l'étranger. E. Circulation des billets. F. Dépôts à vue. a. Total. b. L'Etat. c. Autres comptes officiels. d. Banques nationales. e. Autres. G. Dépôts provisoires obligatoires. H. Avance et escompte. I. Valeurs portant intérêt. a. Total. b. Dont norvégiennes. K. Avances à l'occupant allemand moins dépôts à vue allemands. L. Acomptes payés par l'Etat et le Norges Clearinginstitut. M. Avances aux allemands déduction faite des dépôts à vue allemands et des acomptes payés par l'Etat et le Norges Clearinginstitut.
2. Compensations. Oslo.
3. Banques privées par actions.
 - A. Dépôts. a. Total. b. Dépôts à vue. B. Avances. C. Balances étrangères. D. Récomptes (intérieurs).
4. Caisses d'épargne.
 - A. Dépôts. a. Total. b. Dépôts à vue. B. Avances.
5. Banques privées par actions et caisses d'épargne.
 - A. Dépôts. B. Avances, prêts sur gages non compris. C. Portefeuilles et lettres de change de l'Etat. D. Encaisse et dépôts en Banque de Norvège.
6. Opérations de valeurs à la Bourse d'Oslo.
 - A. Actions. B. Obligations.
7. Emissions d'actions.
8. Nombres-indices des actions.
 - a. Actions industrielles. b. Navigation. c. Pêche à la baleine. d. Banques. e. Assurances. f. Toutes les actions cotées à la Bourse d'Oslo.
9. Cours des obligations.
10. Intérêts effectifs des obligations.
11. Conditions de paiement.
 - A. Nombre des faillites. B. Nombre des conc. préventifs. C. Nombre des exécutions. D. Nombre de protêts des lettres de change.
12. Cours des changes cotés à la Bourse d'Oslo. Moyenne en couronnes.
13. Cours de £ à New York. Moyenne.
14. Nombres-indices des prix de gros.
15. Nombres-indices des prix de la vie.
 - A. Total sans impôt. B. Comestibles.
16. Indices de la prod. industrielle.
 - A. L'industrie entière. B. L'ind. des moyens de production. a. Total. b. Pour marché d'exportation. c. Pour marché intérieur. C. Industrie de consommation. a. Total. b. Pour marché d'exportation. Pour marché intérieur. D. Industrie d'exportation, total. E. L'ind. pour marché intérieur, total. F. Extraction de minerais et de métaux. G. Industrie du fer et des métaux. H. Industrie chimique et électro-chimique. I. Industrie de pâtes de bois, cellulose et papier. K. Industrie textile. L. Fabriques de chaussures. M. Fabriques de conserves. N. Ind. des aliments et des boissons. O. Autres industries.
17. Production d'électricité. Capacité 1000 KW et plus.
 - A. Usines d'électricité reliées à l'industrie électro-chimique et métallurgique. B. Usines d'électricité reliées aux autres industries. C. Usines d'électricité reliées essentiellement à la distribution générale d'électricité. D. Total.
18. Quantité de lait reçue aux laiteries et fromageries.
19. Emploi industriel.
 - A. Personnes employées assurées contre le chômage dans toutes les communes. B. Indice d'emploi. a. Total. b. Villes. c. Agglomérations ou des distr. rur. industriels. d. Distr. ruraux. e. Ouvriers industriels. f. Ouvriers des établissements de bâtiment et construction. g. Employés de commerce.
20. Chômage.
 - A. Données de toutes les communes. a. Total. b. Dans l'industrie. B. Chômage des ouvriers syndiqués en pourcent du nombre d'ouvriers rapportés. a. 10 industries. b. Ouvriers en fer et métaux. c. Ouvriers de construction. d. Ouvriers à la fabr. de chaussures.
21. Service des chemins de fer.
 - A. Mouvement des marchandises. B. Nombre des wagons à marchandises. C. Nombre des voyageurs.
22. Mouvement de la navigation entre la Norvège et l'étranger.
 - A. Navires chargés arrivés. a. Total. b. Dont norvégiens. B. Navires chargés sortis (non compris les navires chargés de minerais sortis de Narvik.)
23. Indices du commerce de détail.
 - A. Valeur. a. Districts ruraux. b. Villes. c. Tout le royaume. B. Volume. a. Districts ruraux. b. Villes. c. Tout le royaume.
24. Commerce extérieur.
 - A. Valeur. a. Importation. b. Exportation. c. Excédent d'importation. B. Nombres-indices du volume. a. Importation. 1) Total. 2) Navires non compris. b. Exportation.
25. Suède.
 - A. L'encaisse de la Banque nationale d'or et des devises sur l'étranger. B. Circulation des billets. C. Dépôts à vue dans les banques privées. D. Avances des banques privées. E. Nombres-indices des actions. F. Nombres-indices des prix de gros. G. Nombres-indices du coût de la vie. a. Total. b. Comestibles. H. Nombres-indices de la production. I. Pourcentage des chômeurs. K. Importation. L. Exportation. a. Total. b. Pâte à papier. c. Papier et carton.
26. Danemark.
 - A. L'encaisse or de la Banque Nationale. B. Encaisse des devises sur l'étranger. C. Circulation des billets. D. Dépôts à vue dans les banques privées.
- E. Avances des banques privées. F. Nombres-indices des actions. G. Nombres-indices des prix de gros. H. Nombres-indices des coûts de la vie. a. Total. b. Comestibles. I. Gains horaires en øre. K. Nombres-indices de la production. a. Industrie. b. Production agricole des animaux. L. Travail effectué dans l'industrie. M. Chômage parmi les pers. assurées contre le chômage. N. Importation. O. Exportation. a. Total. b. Export. de porc. c. Export. de beurre.
27. Royaume-Uni.
 - L'encaisse or dans la Banque nationale. B. Circulation des billets. C. Les banques de compensation à Londres. a. Dépôts à vue. b. Avances. c. Placements. D. Taux d'emprunt du jour. E. Nombres-indices des actions. F. Nombres-indices des prix de gros. G. Nombres-indices des coûts de la vie. a. Total. b. Comestibles. H. Nombres-indices de la production. I. La production: a. d'acier. b. de charbon. K. Population exerçant une profession. a. Total. b. Industrie. L. Chômage parmi les ouvriers assurés contre le chômage. M. Importation. N. Exportation. O. Nombres-indices du commerce extérieur. a. Importation. b. Exportation.
28. France.
 - L'encaisse or dans la Banque de France. B. Encaisse des devises sur l'étranger. C. Circulation des billets. D. Dépôts à vue dans 4 grandes banques privées. E. Nombres-indices des actions. F. Nombres-indices des prix de gros. G. Nombres-indices des prix de détail. H. Nombres-indices de la production. I. La production d'acier. K. Le chômage. L. Importation. M. Exportation. N. Nombres-indices du volume du commerce extérieur. a. Importation. b. Exportation.
29. Etats-Unis.
 - A. L'encaisse or dans les banques fédératives de réserve. B. Monnaies en circulation. C. Banques fédératives de réserve. a. Dépôts à vue. b. Avances. c. Placements. D. Taux d'emprunt sur les fonds d'Etat. E. Nombres-indices des actions. F. Nombres-indices des prix de gros. G. Nombres-indices des coûts de la vie. a. Total. b. Comestibles. H. Gains horaires dans l'industrie. I. Nombres-indices de la production. K. La production d'acier. a. Moyenne par mois. En pour cent de la capacité. L. La production d'automobiles. M. Population exerçant une profession. a. Total. b. Dont sans occupation. N. Occupation dans l'industrie. a. Nombre. b. Nombres-indices. O. Nombres-indices des marchandises transportées. P. Importation. Q. Exportation. R. Nombres-indices du commerce extérieur. a. Importation. b. Exportation. S. Revenu national.

Spesialartikler.

Den norske befolkningsstatistikk.

En historisk oversikt.¹

Av byråsjef dr. Julie E. Backer.

III. Statistikk over helse- og medisinalforhold.

a. Bestemmelser i lovgivningen om innberetninger og meldinger om legenes virksomhet.

Grunnlaget for statistikken over helse- og medisinalforholdene i Norge er de meldinger og innberetninger som de praktiserende leger og andre til enhver tid har vært pålagt å sende til overøvrigheten, eventuelt til de offentlige leger til bruk for disses årsberetninger til medisinaladministrasjonen.

Alminnelige beretninger om legenes virksomhet.

Den eldste bestemmelse om plikt for leger og andre til å gi alminnelig innberetning om helseforholdene til medisinaladministrasjonen finnes i en forordning av 5 september 1794. Ifølge denne skulle alle lønte leger, prester og godseiere ved hvert års utgang tilstille amtmannen en fullstendig beretning om skorbutisk, venerisk eller annen farlig smittsom sykdom som i løpet av året måtte ha forekommet i distriktet, sognet eller på godset, og om hvilke forholdsregler som var truffet eller befalt. Disse årsinnberetninger skulle sendes inn til kanselliet for å bli forelagt for Kongen.

Denne forordning ble opphevet ved Kgl. res. av 13 februar 1807. Her ble det bestemt at alle praktiserende leger, både offentlige og private, hvert år skulle gi en punktvis og utførlig beretning om sin virksomhet og svare på alle de spørsmål som sunnhetskollegiet til enhver tid måtte kreve på skjema som ble tilstillet legene gjennom overøvrigheten. Overøvrigheten skulle påse at alle leger ga de påbudte årsberetninger og sende disse med de nødvendige kommentarer til Sundhetskollegiet, som igjen skulle sende en samlet innberetning om helsetilstanden i Riket til det danske kanselli.

Nærmere regler for hva disse årsberetninger fra legene skulle inneholde var gitt i Kanselliets sirkulære av 20 desember 1803.

Da Norge ble skilt fra Danmark, ble Sundhetskollegiet opphevet, og administrasjonen av det offentlige helsevesen ble lagt inn under Kirke- og Undervisningsdepartementet. Dette departement fikk i 1828 pålegg om å utarbeide en medisinalberetning for riket, og fastsatte i sirkulære av 23 august 1830 nærmere regler for de beretninger som legene hadde plikt til å gi etter loven av 1807.

¹ Fortsettelse av oversikten i Statistiske Meddelelser side 190—204, nr. 4—6, 1947 som omfatter: I. Statistikken over ekteskap, fødsler og dødsfall. II. Statistikken over utvandring og innvandring.

I 1846 ble det sivile helsevesen overført fra Kirkedepartementet til Indredepartementet. Ved Kgl. res. av 17 desember 1864 ble Indredepartementet bemyndiget til å bestemme medisinalberetningens form og innhold, og fra 1875 av har det vært direktøren for det sivile medisinalvesen som er pålagt å gjøre dette.

Den gamle forordning av 13 februar 1807 var gjeldende til 1927, da den ble avløst av en tilsvarende bestemmelse i loven om legers rettigheter og plikter av 29 april 1927. Etter § 11 i denne lov har enhver praktiserende lege fremdeles plikt til hvert år å gi en alminnelig beretning om sin virksomhet etter forskrifter som gis av Kongen eller den han bemyndiger.

Foruten en alminnelig beretning om sin virksomhet fikk de praktiserende leger etter hvert plikt til å gi særskilte innberetninger og meldinger om sinnssyke og spedalske, om iakttatte tilfelle av epidemiske og andre smittsomme sykdommer, deriblant tuberkulose. Dessuten ble legene pålagt å gi meldinger og erklæringer om dødsfall og fødsler som de fikk kjennskap til.

Innberetning om sinnssyke.

Ved loven om sinnssykes behandling og forpleining av 17 august 1848, § 6, ble den ansvarshavende lege som bestyrer et asyl pålagt ved hvert årsutgang å sende en beretning om asylets virksomhet til vedkommende asyls kontrollkommisjon som igjen skulle sende denne videre til medisinalstyrelsen. Disse beretninger er det som har dannet grunnlaget for de spesielle statistiske oversikter over sinnssyke behandlet på asylene. Etter § 18 i samme lov fikk videre en hver lege plikt til ved utgangen av hvert år å sende inn til medisinalstyrelsen en nøyaktig fortegnelse over de sinnssyke som han etter lovens bestemmelser fikk melding om, og som ble tilsett av ham. Endelig kan nevnes at den offentlige lege ved Kgl. res. av 7 mai 1894 ble pålagt å føre særskilt protokoll over alle offentlig forpleide sinnssyke i sitt distrikt og ved utgangen av hvert år sende inn en innberetning om hver enkelt pasient til medisinaldirektøren.

Innberetning om spedalske.

Ved Kgl. res. av 30 juli 1856 ble distriktslegene i de deler av landet hvor det forekom spedalsk sykdom pålagt å føre fortegnelse over de personer som i vedkommende leges distrikt led av denne sykdom, og ved utgangen av hvert år gi meddelelse på fastsatt skjema til overlegen for den spedalske sykdom om avgang og tilgang blant disse pasienter. Disse innberetninger dannet — sammen med innberetningene fra pleiestiftelsene — grunnlaget for den statistikk som overlegen hvert år skulle sende inn til medisinaladministrasjonen.

Melding om tilfelle av epidemiske og andre sykdommer.

Ved lov om sunnhetskommisjoner og om foranstaltninger i anledning av epidemiske og smittsomme sykdommer av 16 mai 1860, ble det innført meldeplikt til sunnhetskommisjonens (helserådets) ordfører for de smittsomme sykdommer som til enhver tid var gjenstand for det offentliges særlige forsorg.

Etter denne lov skulle enhver husbond som merket at en sykdom bredte seg til flere og den viste seg å være av ondartet beskaffenhet, melde dette til helserådets ordfører eller til en annen lege som var nærmere.

Den lege som mottok meldingen skulle snarest gi meddelelse til helserådets ordfører. Hvis helserådets ordfører ikke var distriktets offentlige lege, måtte han sende innberetning om sykdommen til denne.

Bestemmelse om at enhver lege skal melde til helserådets ordfører alle tilfelle som han får under behandling av epidemiske og smittsomme sykdommer som er gjenstand for det offentliges særlige forsorg, er også tatt inn i § 10 i loven om legers rettigheter og plikter av 29 april 1927.

I 1861 sendte Indredepartementet en oppfordring til byene om å ta inn i sine helsevedtekter en bestemmelse om at enhver praktiserende lege i byen hver måned eller hvert kvartal skulle sende inn til helserådet en summarisk liste over antall tilfelle av en rekke nærmere oppgitte epidemiske og andre sykdommer som var kommet under behandling i måneden eller kvartalet. Slike bestemmelser ble etter hvert tatt inn i helsevedtektene for alle større byer, i de andre byer og i landdistriktene forsøkte medisinaladministrasjonen å få legene til å gi en tilsvarende oppgave frivillig. Det var imidlertid behov for å få en ensartet ordning for hele landet, og i legeloven av 29 april 1927 ble det tatt inn en bestemmelse om plikt for alle praktiserende leger til å gi månedlige oppgaver over epidemiske og smittsomme sykdommer. Ifølge § 11 i denne loven skal enhver praktiserende lege ved utgangen av hver måned, eller oftere om helserådet fordrer det, sende dets ordfører en oppgave over visse tilfelle av epidemiske smittsomme sykdommer som legen har iaktatt. Hvilke sykdommer som skal være anmeldelsespliktige etter ovenfor nevnte lovbestemmelse, fastsettes av medisinalstyrelsen.

Melding om tilfelle av tuberkulose.

Ved lov av 8 mai 1900 ble det innført meldeplikt for smitteførende former av tuberkulose. Etter nevnte lov skal enhver lege melde til helserådets ordfører (den offentlige lege) alle tilfelle av smitteførende tuberkulose som han første gang får under behandling. Meldingen skal skje på fastsatt blankett og sendes helserådets ordfører i det distrikt hvor den syke oppholdt seg da han søkte lege.

Under okkupasjonen ble det bestemt at alle former av tuberkulose, også de ikke smitteførende, skal meldes til helserådet. Denne bestemmelsen trådte i kraft 1 januar 1943 og gjelder fremdeles.

Melding om dødsfall.

For å skaffe den offentlige lege hurtig underretning om alle dødsfall som fant sted i hans embetsdistrikt, ble det i slutten av forrige århundre etter hvert påbudt, først i byene og senere i landdistriktene, at det for hvert enkelt dødsfall skulle utstedes en særskilt dødsanmeldelse til den offentlige lege på dødsstedet med opplysning om dødsårsaken.

Bestemmelse om at slik melding skulle gis ble for byenes vedkommende etter hvert vedtatt ved kommunal beslutning og tatt inn i byens helsevedtekter. I landdistriktene ble dødsmeldinger til den offentlige lege påbudt i et sirkulære fra Justisdepartementet av 30 januar 1892.

I byene må dødsmeldingen til den offentlige lege være utstedt av en lege. Hvis den døde ikke har vært legebehandlet, skal liket synes og dødsmeldingen utstedes av den lege som er særskilt oppnevnt til dette av vedkommende kommune. Før begravelse kan finne sted, må legeerklæringen vises til skifteretten, og ved kremasjon også til politiet.

I byene ble legemeldingen, helt til 1939, også brukt som dødsmelding til sognepresten og begravelsesmyndighetene. Men da ble skifteretten i byene pålagt å sende legemeldingen direkte til den offentlige lege (ved kremasjon via politiet). Samtidig skulle skifteretten skrive ut en særskilt dødsmelding til sognepresten og begravelsesmyndighetene. Denne melding skulle ikke inneholde opplysning om dødsårsaken.

I landdistriktene har det på grunn av den spredte bebyggelse og de lange avstander til lege, hittil ikke vært krevd at dødsmeldingen til den offentlige lege skulle være utstedt av lege unntagen i de tilfelle hvor dette er uttrykkelig fastsatt i lovgivningen, nemlig når liket skal kremeres eller føres ut av riket. I det nevnte sirkulære fra Justisdepartementet av 30 januar 1892 ble det pålagt lensmennene — som etter gjeldende lov skulle ta imot melding om dødsfall på skifterettens vegne — å fylle ut en særskilt dødsmeldingsblankett for hvert dødsfall som ble meldt dem, og sende meldingen videre til den offentlige lege på dødsstedet. Denne dødsmeldingen inneholder opplysning om dødsårsaken, etter oppgave fra de pårørende, dessuten navn og adresse på den behandlende lege når det blir oppgitt at den døde hadde vært legebehandlet.

Det bemerkes at når dødsfall i landdistrikter finner sted i sykehus, sanatorier el. likn. anstalter, vil det som regel foreligge en legeattest om dødsårsaken. Det samme gjelder for en stor del av de dødsfall som finner sted blant befolkningen i tettbebygde strøk omkring byene. I slike tilfelle sender lensmannen den originale legeattesten forsynt med sin påtegning til den offentlige lege.

Den offentlige lege er — både i byene og på landet — i overensstemmelse med instruksen, pliktig til å kontrollere opplysningene på alle de dødsmeldinger som han mottar fra skifteretten eller lensmannen, og om nødvendig innhente supplerende opplysninger fra den behandlende lege.

Plikt for legene til å utstede dødsmeldinger hvor dette kreves og gi den offentlige lege supplerende opplysninger om dødsårsaken for pasienter som han har behandlet, ble fastsatt ved loven av 19 juni 1936. Ved denne loven fikk § 11 i Lægeloven av 1927 følgende tillegg: Enhver lege har plikt til, i de tilfelle og på den måten som bestemmes av Kongen eller den han bemyndiger, å gi erklæring og sende melding om de fødsler og dødsfall som han under utøvelsen av sitt kall har hatt å gjøre med. Enhver lege som har utstedt erklæring eller har sendt melding om dødsfall, eller som har behandlet en avdød under dennes

sykdom, er pliktig til på forlangende å gi den offentlige lege de ytterligere opplysninger om dødsårsaken som denne krever av hensyn til dødsårsaksstatistikken.

Melding om fødsler.

Etter Jordmorloven av 19 desember 1898, § 6, og Kgl. res. av 9 november 1901, er jordmoren pliktig til å sende melding på særskilt blankett om enhver fødsel som hun har bistått ved. Meldingen sendes til helserådets ordfører på det sted hvor fødselen har funnet sted. Hvis bare lege har vært til stede ved fødselen, har han samme meldeplikt som jordmoren. Også fødsler som finner sted på sykehus, klinikk, fødehem osv. skal meldes. Alle levendefødte og døde fødte barn skal meldes, også barn som dør innen 24 timer etter fødselen. Det skal dog etter denne lov ikke sendes melding om fostre født før utgangen av svangerskapets 4de måned. I loven av 19 juni 1936 er det også tatt inn bestemmelse om legenes plikt til å gi de erklæringer og meldinger om fødsler som de har hatt å gjøre med under utøvelsen av sin virksomhet.

b. Det statistiske materiale.

I det følgende avsnitt skal en gjøre nærmere rede for arten og omfanget av det materiale som legene i de forskjellige perioder har vært pålagt å sende inn til medisinaladministrasjonen, og som vår medisinalstatistikk har bygd på ned gjennom tidene.

Av Kirkedepartementets sirkulære av 23 februar 1830 framgår hvilke forhold legene skulle behandle i sine årlige medisinalberetninger i første del av forrige århundre.

De skulle gi en oversikt over befolkningens helsetilstand og den innflytelse klima, levemåte og de hygieniske forhold måtte antas å ha på denne. Videre skulle de gi en innberetning om iaktatte tilfelle av epidemiske og smittsomme sykdommer, behandlede sykdomstilfelle på sykehus o. l. anstalter og antall inntrufne dødsfall, særlig blant barn og barselkvinner. Dessuten skulle det utarbeides oppgave over tallet på vaksinerte mot koppper, over legale obduksjoner og rettsmedisinske forretninger utført av leger, tallet på leger og jordmødre i distriktet, en beretning om forholdene ved apotekene og om forekomsten av kvaksalvere.

Inntil midten av det 19de århundre ble årsberetningen fra alle privatpraktiserende leger sendt inn direkte til departementet gjennom overøvrigheten uten å passere den offentlige lege i distriktet eller byen, og de offentlige leger klaget over at de privatpraktiserende leger ikke anså seg forpliktet til å innberette noe som helst om sin virksomhet til dem. De offentlige leger fikk således ikke den nødvendige oversikt hverken over de hygieniske forhold eller over dødelighetsforholdene og sykkeligheten i sitt distrikt.

På grunn av det manglende samarbeid mellom de privatpraktiserende og de offentlige leger var de opplysninger om helseforholdene som departementet

fikk gjennom legenes årsberetninger så uensartede og ufullstendige at de ikke kunne brukes som grunnlag for en samlet oversikt for hele Riket, en oversikt som, hvis den skulle ha noen verdi, såvidt mulig måtte baseres på statistiske data.

For å rette på dette ble det ved Kgl. res. av 30 november 1852 bestemt at de årsberetninger og meldinger som de praktiserende leger var pålagt å sende til departementet, heretter skulle sendes først til distriktets eller byens offentlige lege. Denne skulle så, etter å ha kontrollert dem, sende dem samlet inn til departementet gjennom vedkommende overøvrighet.

Ved den nevnte resolusjon av 30 november 1852 ble det også fastsatt nye forskrifter om hva legenes årlige medisinalberetning skulle inneholde. Det ble nå bl. a. krevet fyldigere opplysninger om dødsfall enn før. For alle døde som hadde vært under vedkommende leges behandling eller hvis dødsårsak han kjente til, skulle oppgis vedkommendes kjønn og alder og dødsårsaken. Det skulle videre gis opplysning om dødfødte og barn som var døde innen 24 timer etter fødselen og om antall kvinner som var død på barselseng. Som død på barselseng skulle regnes kvinner som var død innen 4 uker etter fødselen. Årsberetningen skulle også inneholde oppgave over kirurgiske og obstetrisiske operasjoner som legen hadde foretatt. Ellers var de opplysninger som forlangtes i forskriftene fra 1852 praktisk talt de samme som i forskriftene fra 1830.

Årsberetningene fra de forskjellige distrikter ble fra nå av mer nøyaktige og fullstendige, så departementet i 1853 for første gang kunne sammenarbeide dem til en statistisk oversikt over helse- og medisinalforholdene i hele landet. En slik statistikk er senere sendt ut for hvert år under titelen: Sunnhetstilstanden og Medisinalforholdene i Norge.

For å oppnå den nødvendige ensartethet i legenes oppgaver, ble det stadig sendt ut nye direktiver for utarbeidelsen av innberetningene. Ved et rundskriv fra Indredepartementet av 1858 ble det således fastsatt et særskilt skjema for sykehusenes sykelister. I 1861 ga departementet nøyaktigere regler for legenes årlige innberetninger om dødsfall. Det ble innskjerpet at de dodes kjønn og alder alltid måtte oppgis. Hittil hadde disse opplysninger vært så ufullstendige at en hadde måttet sløyfe fordelingen etter alder og kjønn i statistikken.

Legene ble videre pålagt å bruke de sykdomsbetegnelser i sin morbiditets- og mortalitetsstatistikk som var oppført på en liste utarbeidd av departementet i samråd med Det Norske Medicinske Selskab.

Ved Kgl. res. av 17 desember 1864 ble det på nytt gitt forskrifter om legenes medisinalberetninger, og det ble fastsatt særskilte skjemaer for legenes sykdoms- og dødelighetsstatistikk. På årslisten over epidemiske og andre smittsomme sykdommer skulle de forskjellige sykdommer fordeles etter måneden da sykdommen kom til behandling, etter kjønn og etter alder over og under 15 år. Dessuten skulle oppgis hvor mange dødsfall som var inntruffet av hver sykdom.

Etter forskriftene fra 1864 skulle de privatpraktiserende leger hvert år gi de samme innberetninger til bruk for den offisielle statistikk som de offentlige

leger, unntagen når det gjaldt forhold av rent administrativ art. I de følgende år ble imidlertid utarbeidelsen av morbiditets- og mortalitetsstatistikken etter hvert for den vesentligste del overlatt til de offentlige leger. Den årsberetningen som de privatpraktiserende leger skulle gi, kom til slutt bare til å bestå av en oppgave på fastsatt skjema over utførte obstetrisiske operasjoner, vaksinasjoner og revaksinasjoner, oppgave over utstedte sinnssykeerklæringer og eventuelt en årsberetning fra det sykehus, sanatorium eller tuberkulosehjem hvor vedkommende var ansvarshavende lege.

Når det gjelder statistikken over epidemiske og andre smittsomme sykdommer, ble det, som nevnt foran, etter oppfordring fra departementet etter hvert bestemt at alle praktiserende leger i de større byer skulle ha plikt til å sende inn månedlige oppgaver til helserådets ordfører over epidemiske og andre ondartede sykdommer som hadde forekommet i deres praksis. I de andre bykommuner og i de fleste herreder påtok de privatpraktiserende leger seg etter henstilling fra medisinaldirektøren etter hvert å sende inn tilsvarende månedsoppgaver gjennom fylkesmannen. De leger som regelmessig sendte inn månedsrapporter om epidemiske sykdommer til helserådets ordfører, ble fritatt av medisinalstyrelsen fra å sende inn de tidligere påbudte årslister om de samme sykdommer. Istedenfor skulle den offentlige lege utarbeide en årsliste for hele distriktet under ett ved hjelp av de ovenfor nevnte månedslistene, de meldinger som han hadde mottatt i årets løp fra de andre leger og sykehus, og de sykdomstilfelle han selv hadde iaktatt i sin praksis.

Til å begynne med ble disse lister sendt inn til medisinaldirektøren ved årets utgang sammen med den offentlige leges medisinalberetning. Men i 1881 fikk de offentlige leger i byene oppfordring til å sende inn til medisinaldirektøren oppgaver over meldte tilfelle av epidemiske og andre sykdommer hver måned. Samme ordning ble også tildels gjennomført i landdistriktene etter en henstilling fra medisinaldirektøren til fylkesmennene i 1892. Månedslistene fra landdistriktene var imidlertid meget ufullstendige helt til 1927, da legenes plikt til å sende inn disse oppgaver ble fastsatt ved lov.

Etter at det i henhold til loven av 26 juli 1912 om utførelsen av offentlige legeforretninger, etter hvert ble ansatt en fylkeslege i hvert fylke, har distriktslegenes månedsoppgaver over epidemiske sykdommer vært sendt inn til medisinaldirektøren via fylkeslegen. Fylkeslegen har plikt til å påse at oppgavene er i orden og at ingen lister mangler.

I 1927 ble også fylkeslegene pålagt å gi et månedssammendrag over meldte tilfelle av epidemiske og andre sykdommer i fylket på grunnlag av de mottatte oppgaver fra de enkelte distrikter. Dette sammendrag sendes inn til medisinaldirektøren sammen med listene fra de enkelte distrikter.

Da månedsoppgavene fra legene ofte vil være foreløpige og tildels ufullstendige, var de ikke skikket til å danne grunnlag for den endelige årlige morbiditetsstatistikk for riket. I 1927 ble derfor de offentlige leger pålagt å utarbeide en revidert årsliste over meldte tilfelle av epidemiske og andre sykdommer.

Her skulle månedslistenes tall være korrigeret og supplert etter de opplysninger som den offentlige lege hadde mottatt etter at de enkelte månedsoppgaver var sendt inn.

For tiden skal iakttatte tilfelle av følgende sykdommer tas med i månedsrapporten fra legene:

Eksantematisk tyfus.	Bronchopneumoni.
Tyfoidfieber.	Lungebetennelse, krupøs.
Paratyfus.	Erythema nodosum.
Cerebrospinalmeningitt, epidemisk.	Pleuritt.
Encephalitt, epidemisk.	Tuberkulose i lungene.
Poliomyelitt, akutt.	» » andre organer.
Kopper.	Giktfeber.
Skarlagensfeber.	Malaria.
Meslinger.	Febris undulans.
Difteri.	Weils sykdom (Icterus haemorrhagica).
Dysenteri.	Gastroenteritt akutt.
Septico-pyaemi.	Hepatitis epidemica.
Septico-pyaemi etter fødsel.	Skabb.
» » abort.	Impetigo contagiosa.
Pemfigus hos nyfødte.	Ulcus molle.
Rosen.	Syfilis, ervervet (nye tilfelle).
Kusma.	Syfilis, medfødt.
Kikhoste.	Gonoré og uretritt.
Influenta.	Lymfogranuloma inguinale.
Laryngitt og bronkitt, akutt.	

Hertil kommer følgende sykdommer som ikke er spesielt nevnt på det autoriserte skjema som nå brukes, men som er gjenstand for det offentliges særlige forsorg og som skal tas med på månedslisten når de forekommer: Pest, gul feber, kolera, tilbakefallsfeber, miltbrand, munn- og klovesyke og papegøyesyke (psittacosis).

Grunnlaget for legenes dødsårsaksstatistikk ble også forandret i den siste delen av forrige århundre, og de privatpraktiserende leger ble fritatt for å sende inn de årslister, over dødsfall i deres praksis, som tidligere var påbudt.

Som foran nevnt ble det etter hvert både i byer og landdistrikter truffet bestemmelse om at det skulle utstedes en særskilt melding til helserådets ordfører om hvert enkelt dødsfall. Medisinaldirektøren bestemte i forskriftene av 15 desember 1896 at i alle de kommuner hvor en slik ordning med dødsanmeldelse til helserådet var gjennomført, skulle den offentlige lege påse at dødsårsaken var tilfredsstillende angitt på dødsmeldingene og om nødvendig innhente supplerende opplysninger fra vedkommende behandlende lege eller sykehus. Videre skulle han på grunnlag av disse dødsmeldinger utarbeide en felles dødsårsaksliste for hele sitt embetsdistrikt. Den privatpraktiserende leges befatning med

dødsårsaksstatistikken ble altså fra nå av bare å svare på henvendelser fra den offentlige lege om dødsårsakene for pasienter som han selv hadde behandlet.

De summariske dødsårsakslistene som de offentlige leger utarbeidet for døde i de enkelte legedistrikter ble nyttet som grunnlag for den offisielle dødsårsaksstatistikk for riket helt til og med 1927. Ordningen med lokal bearbeidelse av primærmaterialet var imidlertid lite hensiktsmessig statistisk sett, bl. a. fordi det ikke var mulig for sentraladministrasjonen å øve noen effektiv kontroll med at legenes statistikk var riktig. Det var dessuten ønskelig å knytte dødsårsaksstatistikken til den alminnelige dødelighetsstatistikk som ble utarbeidd i Statistisk sentralbyrå på grunnlag av oppgavene fra de offentlige registerførere (sogneprestene). Det var opplagt lite rasjonelt hvert år å utarbeide to offisielle statistikker over dødsfall. De stemte naturligvis heller aldri overens.

Da dødsårsaksstatistikken sammen med den øvrige helsestatistikk ble overtatt av Statistisk sentralbyrå, begynte Byrådet straks å arbeide for å få gjennomført en sentral bearbeidelse av denne statistikken på grunnlag av opplysningene om dødsårsakene på de individuelle dødsmeldinger. Disse meldinger hadde de offentlige leger sendt inn til Byrådet ved utgangen av hvert år siden 1919. Men først måtte en søke å få bedre og fullstendigere opplysninger om dødsårsaken fra legene. I 1927 ga medisinaldirektøren bestemte regler for hvorledes legene skulle angi dødsårsaken på dødsmeldingen, og legene ble anmodet om å føre opp på meldingen både hovedårsak og de medvirkende årsaker. De offentlige leger ble videre bedt om, foruten å kontrollere den oppgitte diagnose, å føye til det nomenklaturnummer som denne skulle klassifiseres under i statistikken, i overensstemmelse med regler fastsatt av medisinaldirektøren.

I 1928 begynte Byrådet å utarbeide dødsårsaksstatistikken på grunnlag av dødsmeldingene, og etter noen års forløp ble de offentlige leger fritatt for å sende inn de tidligere detaljerte dødsårsakslistene.

For å få overensstemmelse mellom dødsårsaksstatistikken og den alminnelige dødelighetsstatistikk som ble utarbeidd på grunnlag av de nominative lister fra de offentlige registerførere (sogneprestene), ble fra nå av dødsmeldingen fra den offentlige lege sammenholdt med opplysningene om samme person på listen fra den offentlige registerfører, og det nummer som dødsårsaken skulle klassifiseres under i dødsårsaksstatistikken ble overført fra dødsmeldingen til denne listen. På den måten ble legens opplysning om dødsårsaken knyttet til sogneprestens oppgave om vedkommende persons kjønn, alder, bosted osv., og som skulle nyttes under utarbeidelsen av den alminnelige dødelighetsstatistikk i «Folkemengdens bevegelse».

Fra nå av ble videre hjemstedet lagt til grunn for registreringen av dødsfallene i dødsårsaksstatistikken, slik som i befolkningsstatistikken ellers. Tidligere var dødsfallene i dødsårsaksstatistikken blitt tatt med dels på begravelsesstedet, dels på dødsstedet. Dødsfall som fant sted på anstalter som sykehus, sinssykehus etc. ble fra 1928 av tatt med i dødelighetsstatistikken for det distrikt hvor vedkommende var bosatt før innleggelsen. Derved oppnådde man å få et

riktigere bilde av dødeligheten av de forskjellige årsaker i de enkelte deler av landet, og særlig i byer med større sykehus og klinikker. Statistikken for disse byer ble før belastet med en stor del dødsfall blant utenbysboende som bare var død og begravet eller bare begravet i byen, men som ellers var byen helt uvedkommende.

Fra 1 januar 1939 ble det gjennomført nye regler for melding om dødsfall. Det ble bl. a. bestemt at ethvert dødsfall skal meldes på dødsstedet. Hittil hadde en ikke hatt noen bestemt regel om meldestedet, slik at mange meldinger kom på avveier og det var senere ofte vanskelig å oppspore dem.

Videre ble det sørget for en mer konfidensiell behandling enn før av dødsmeldingen med legens opplysning om dødsårsaken. Visstnok må legemeldingen i alle tilfelle forevises skifteretten (lensmannen). Men slik som den norske lovgivning på dette område nå er, kan det vanskelig ordnes på annen måte av hensyn til kontrollen. Men legemeldingen brukes ikke lenger som bevitnelse overfor registrerings- og begravellesmyndighetene. Til dette bruk har en nå fått en særskilt melding som ikke inneholder opplysning om dødsårsaken.

Fra 1 januar 1939 ble det også innført autoriserte dødsmeldingsblanketter felles for hele landet. På disse blanketter kreves mer utførlige opplysninger om dødsårsaken enn før. Både på dødsmeldingen som utstedes av lege og av lensmann blir det nå spurt om «hovedårsak» og «medvirkende årsaker» og om sykdommens varighet. Fra 1939 av er det Statistisk sentralbyrå som avgjør under hvilket nomenklaturnummer dødsfallet skal føres i statistikken, istedenfor som tidligere av de offentlige leger. Denne reform i arbeidet har vært av stor betydning fordi en derved oppnådde en langt mer ensartet behandling av materialet enn når alle de offentlige leger rundt omkring i landet skulle foreta klassifiseringen hver etter sitt skjønn.

Dødsårsakslisten og reglene for klassifiseringen av de enkelte diagnoser under de forskjellige numre har vært endret gjentatte ganger siden dødsårsaksstatistikken begynte i midten av forrige århundre.

Fra 1853 til 1895 var dødsårsakene i den offisielle dødsårsaksstatistikk ganske enkelt ordnet alfabetisk. Men i 1896 ble det innført et nytt skjema for de offentlige legers dødsårsakslisters, hvor de enkelte dødsårsaker var ordnet i grupper, idet en hadde tatt hensyn dels til sykdommens ætiologi, dels til i hvilket organ sykdommen hadde sitt sete. Samtidig ble det gitt en veiledning om hvorledes de offentlige leger skulle klassifisere dødsårsakene i statistikken.

I 1911 ble det igjen innført en ny dødsårsaksliste. Denne svarte nærmest til den tyske nomenklatur av 1904. Norge hadde vært representert på den internasjonale konferanse i Paris i 1900 om Bertillons dødsårsaksnomenklatur, og ved hjemkomsten anbefalte vedkommende lege sterkt at den internasjonale dødsårsaksnomenklatur skulle innføres i Norge. Men forslaget fikk ingen tilslutning fra medisinaldirektøren. Det ble fra legehold hevdet at Bertillons nomenklatur på enkelte punkter bygde på en oppfatning av sykdommenes natur og årsaksforhold som var ganske fremmed i Norge og i de andre skandinaviske

land. Derimot søkte en å oppnå overensstemmelse mellom de 3 skandinaviske lands dødsårsaksstatistikk. På et møte i Göteborg i 1906 ble en enig om at den tyske nomenklatur av 1904 skulle legges til grunn for de respektive lands utkast til ny nomenklatur, og overensstemmende med denne avtale ble den norske nomenklatur av 1911 utarbeidd. I 1919 ble denne dødsårsakslisten supplert med en tilleggsliste for maligne svulster, hvor det skulle gis en detaljert oppgave over dødsfall av henholdsvis kreft og sarkom, fordelt etter svulstens primære sete.

I begynnelsen av 1920-årene ble det interskandinaviske samarbeid for en felles dødsårsaksnomenklatur og ensartede regler for klassifikasjonen av dødsfallene i statistikken tatt opp igjen, og resultatet av dette samarbeid ble den interskandinaviske dødsårsaksnomenklatur som ble vedtatt i København i 1926, og som er blitt lagt til grunn for den norske dødsårsaksstatistikk i årene 1927—1940.

Den interskandinaviske dødsårsaksnomenklatur av 1926 skiller seg ikke vesentlig fra dem som hadde vært brukt i Norge siden 1911. Det ble bare innført en del nye nummer og foretatt en del omgrupperinger av sykdommene innen de forskjellige hovedgrupper. Det kan således nevnes at krupøs lungebetennelse og barselfeber, som før ble oppført under infeksjonssykdommer, nå ble satt under henholdsvis sykdommer i åndedretsorganene og sykdommer i svangerskap og barselseng. Videre skulle hjertelammelse, som før var blitt oppført under hjertesykdommer, nå føres under gruppen «uoppgitt og ubestemt angitt diagnose».

På møtet i København i 1926 ble det også fastsatt visse generelle regler for hvorledes en skulle gå fram når det sto oppført mer enn én sykdom på dødsanmeldelsen. Disse er fremdeles gjeldende. Da det er av betydning for bedømmelsen av de offentliggjorte tall for de enkelte sykdommer, skal disse klassifiseringsregler refereres:

Når det på dødsanmeldelsen er oppført to eller flere dødsårsaker, skal dødsfallet klassifiseres etter den årsak som fra et medisinsk og praktisk synspunkt er den viktigste.

Med den viktigste årsak fra et medisinsk og praktisk synspunkt forstås:

1) Unaturlig død (ulykker, mord og selvmord). Denne dødsårsak går alltid foran alle andre oppgitte dødsårsaker. Dette gjelder så vel ved forhåndenværende alvorlige sykdommer som ved komplikasjoner, f. eks. lungebetennelse.

2) Alle infeksjonssykdommer. (Ved tyfoidfeber og lungebetennelse, influensa og sinnssykdom går tyfoidfeber og influensa foran lungebetennelse og sinnssykdom).

Hvis 2 infeksjonssykdommer er oppgitt, velges den som fra et praktisk synspunkt er den viktigste, dvs. den sykdom som medfører størst fare for samfunnet, f. eks. kopper og flekktyfus ved siden av andre mindre viktige.

Oppgis ved tuberkulose at flere organer, deriblant lungene, er angrepet, blir dødsfallet å oppføre under lungetuberkulose.

3) Hvis to eller flere dødsårsaker er oppgitt og det hverken foreligger «una-

turlig død» eller en smittsom sykdom, skal man ved klassifikasjonen av dødsfallet gå fram etter følgende alminnelige regler:

a) De sykdommer skal foretrekkes som administrasjonen, legene og samfunnet har størst interesse av å få de fylldigste opplysninger om, og som derfor spesielt er nevnt ved navn i dødsårsaksnomenklaturen. Sådanne sykdommer er:

I. Ondartede svulster.

II. Blod- og ernæringssykdommer.

III. Svangerskaps- og barselsykdommer.

b) Hvis ingen av de sykdommer som er nevnt under I—III forekommer blant de anførte dødsårsaker, og det kan antas at sykdommene står i årsaksforhold til hverandre, klassifiseres dødsfallet under den primære sykdom, f. eks. appendicitt og peritonitt under: appendicitt.

Oppgis to eller flere sykdommer som er uavhengige av hverandre, oppføres dødsfallet under den mest alvorlige som nærmest antas å ha forårsaket døden. I alminnelighet gis akutte sykdommer forrang fremfor kroniske, såfremt den akutte sykdom er av den natur at den kan ha forårsaket døden, f. eks. krupøs pneumoni og mavesår, hjerneblødning og hjerteaffeksjon.

c) Er det oppgitt en bestemt dødsårsak, og en mer ubestemt årsak som nærmere presiserer dødsmåten, oppføres dødsfallet under den bestemte, f. eks. krupøs lungebetennelse foran hjertelammelse.

4. Under samlegruppene f. eks. andre dødsårsaker hos nyfødte, andre infeksjonssykdommer, andre sykdommer i åndedretsorganene osv. oppføres bare dødsfall av bestemte sykdommer men som ikke er nevnt under eget nummer i vedkommende gruppe.

De sykdommer som er blitt klassifisert under samlenummeret «andre sykdommer» i de enkelte grupper, skal spesifiseres i en anmerkning under hver gruppe.

5. Alle ubestemte og ikke nøyere definerte diagnoser som f. eks. lunge sykdom, hjertesykdom, mavesykdom etc. og alle sykdomssymptomer og symptomer som ledsager døden som hjertelammelse, lungeødem, koma etc. skal føres under gruppen «uoppgitt og ubestemt angitt dødsårsak». Dog må den slags årsaker ikke oppføres hvis det er mulig for den offentlige lege å få mer bestemte opplysninger fra den behandlende lege.

Da den interskandinaviske dødsårsaksnomenklatur ble tatt i bruk i Norge i 1927, skilte den seg den gang en del fra den internasjonale liste som ble brukt i de fleste andre land utenfor Skandinavia. Men etterat den internasjonale listen var blitt revidert i 1938, kom denne — prinsipielt sett — til å stemme meget godt overens med den medisinske oppfatning i Norge, og de sakkyndige mente derfor at det ikke skulle være noe til hinder for å gå over til å klassifisere dødsårsakene i dødsårsaksstatistikken etter de internasjonalt vedtatte regler. Det ble derfor utarbeidd en ny norsk dødsårsaksnomenklatur som er bygd opp etter de samme prinsipper som den internasjonale nomenklatur av 1938. Denne ble første gang brukt under utarbeidelsen av dødsårsaksstatistikken for 1941.

Det er vesentlig sykdommenes rekkefølge som er blitt forandret. Ellers er det praktisk talt full overensstemmelse mellom de enkelte rubrikker i den någjeldende nomenklatur og den interskandinaviske nomenklatur av 1926 som var blitt brukt i Norge siden 1927.

Av betydning for bedømmelsen av dødsårsaksstatistikkens resultater er spørsmålet om hvor representativt det materialet har vært som statistikken har bygd på til de forskjellige tider.

Vil en søke — ved hjelp av oppgavene i den offisielle medisinalstatistikk å få et inntrykk av dødeligheten av de forskjellige sykdommer i Norge før i tiden, må en være oppmerksom på at legenes årslister i forrige århundre ikke på langt nær omfattet alle dødsfall som hadde funnet sted i de enkelte distrikter. Dette kan lett konstateres ved å sammenlikne medisinalstatistikkens oppgaver med oppgavene over døde i den alminnelige dødelighetsstatistikk utarbeidd på grunnlag av de nominative lister fra sogneprestene. Særlig var legenes årsberetninger om døde meget ufullstendige for landdistriktenes vedkommende. Som nevnt foran ble dødsmelding til den offentlige lege på landet først innført i 1892.

Etter århundreskiftet ble differansen mellom legenes og prestenes oppgaver betydelig mindre, og da en i 1928 gikk over fra lokal til sentral bearbeidelse av dødsårsaksstatistikken, viste det seg — når en sammenholdt legenes og prestenes oppgaver — at det manglet dødsmelding for bare 2 pst. av alle registrerte dødsfall. Fra 1928 av omfatter dødsårsaksstatistikken i Medisinalberetningen det samme antall dødsfall som den alminnelige dødelighetsstatistikk i Folkemengdens bevegelse.

For tiden er dødsårsaken kjent for ca. 94 pst. av de døde. Hvordan forholdet stilte seg i tidligere år, framgår av følgende oversikt:

År	Riket	Bygder	Byer
1867.....	35	—	—
1870.....	39	—	—
1880.....	50	38	88
1890.....	55	45	88
1900.....	81	77	92
1910.....	87	85	91
1920.....	90	90	90
1930.....	95	94	96
1940.....	94	94	96

Som det vil ses kjente en i 1867 dødsårsaken bare for omkring tredjeparten og i 1880 ikke for mer enn halvparten av alle dødsfall. Omkring århundreskiftet ble materialet atskillig mer representativt. I 1920 savner en opplysning om dødsårsaken for bare 10 pst. av de døde og i 1940 bare for 6 pst.

Det kan konstateres en stor forskjell mellom det statistiske materiale fra byene og landdistriktene, særlig før 1900. I byene er oppgavene ikke bare tall-

messig mer fullstendige, men også av bedre kvalitet. I byene er det som regel den behandlende lege som har gitt opplysning om dødsårsaken. På landet døde det tidligere — og dør fremdeles — forholdsvis mange uten å være behandlet av lege. I slike tilfelle er dødsfallet blitt registrert i dødsårsaksstatistikken under den årsak som er blitt oppgitt av de pårørende, enten til lensmannen eller, i de tilfelle hvor dødsmelding mangler, til prestene.

Det relative antall personer som dør uten å være blitt behandlet av lege under den siste sykdom, og hvor dødsårsaken ikke er konstatert av lege, varierer meget fra distrikt til distrikt. Det har alltid vært særlig mange som er død uten legebehandling på Vestlandet og i Nord-Norge, og langt færre i de tettbebygde strøk på Østlandet og langs Oslofjorden, hvor adgangen til å få tak i lege faller lettere. Den overveiende del av de døde som ikke er blitt legebehandlet under den siste sykdom, er spebarn og gamle, og den dødsårsaken som oppgis av de pårørende vil som oftest være så ubestemt angitt at disse dødsfall i stor utstrekning er kommet med under «alderdomssvakhet» og «medfødt svakhet».

Det er stor forskjell mellom bygd og by, særlig når det gjelder alderdomssykdommene. Alderdomssvakhet oppgis langt hyppigere på landet enn i byene, og samtidig forekommer mer bestemte diagnoser som apopleksi, forskjellige hjertesykdommer og kreft langt hyppigere i byene. Denne forskjellen mellom land og by er utvilsomt ikke reell, men skyldes de mer nøyaktige diagnoser i byene.

Etter at det gjennom reformene i 1927 og 1939 både i byene og på landet er blitt krevd mer utførlige opplysninger om dødsårsaken på dødsmeldingen, er primærmaterialet blitt betydelig bedre, særlig når det gjelder de eldre aldersklasser. De senere års statistikk viser at dødeligheten av alderdomssvakhet er gått meget sterkt tilbake. Men samtidig er dødeligheten av andre mer bestemte årsaker som apopleksi, hjertesykdommer og kreft steget i omtrent samme forhold. Da den totale dødelighet for personer over 70 år har holdt seg temmelig uforandret, skulle det tyde på at stigningen for en stor del ikke er reell, men skyldes nøyaktigere diagnoser fra legenes side.

Et meget viktig ledd i de offentlige legers årsberetninger er den *t u b e r k u l o s e* statistikk som de er pliktig til å gi etter loven om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 og Kronprinsregentens res. av 29 oktober s. å.

Etter bestemmelsen i tuberkuloseloven skal helserådets ordfører føre protokoll eller register over alle tuberkuløse som er bosatt i byen eller distriktet og som han har fått melding om fra de andre leger og sykehusene, eller som han selv har under behandling. I tuberkuloseprotokollen (registeret) skal noteres når en pasient dør eller flytter fra kommunen eller når helserådets ordfører får rede på at pasienten er helbredet eller gjennom lengere tid ikke har frambudt slike symptomer på sykdom at han kommer inn under lovens bestemmelser om tilsyn av den behandlende lege eller av helserådet. For tiden strykes ikke pasienten av tuberkuloseregisteret før minst 3 år etter at vedkommende er erklært symptomfri.

Ved årets utgang skal den offentlige lege sende inn som bilag til sin medisinalberetning, en oppgave på særskilt skjema over tilgang til og avgang fra tuberkuloseprotokollen (registeret) i løpet av året og hvor mange tuberkuløse pasienter som står under tilsyn ved årets utgang.

Inntil 1942 var det bare tilfelle av smitteførende tuberkulose som skulle meldes til helserådet og innføres i tuberkuloseprotokollen (registeret). Men fra 1 januar 1943 av ble det som foran nevnt, innført meldeplikt for alle former av tuberkulose. I statistikken over tuberkuløse under tilsyn er fra 1943 også tatt med i en særskilt gruppe de ikke smitteførende former som pleuritt, tuberkuløs meningitt og knuterosen. For de nye tilfelle av tuberkulose som er blitt meldt til helserådet i året, skal også meddeles oppgave over pasientenes fordeling etter kjønn og alder.

Videre kan nevnes at de offentlige leger — overensstemmende med reglene gitt i Kgl. res. av 9 november 1901 — hvert år skal utarbeide en oppgave over fødsler som har funnet sted i distriktet og som er meldt av jordmødre og leger. Denne fødselsstatistikken gir opplysning om tallet på barselkvinner, derav førstegangsfødende og flergangsfødende, gifte og ugifte, videre om fostrenes leie og om operasjoner utført av jordmødre eller leger, tallet på fødte barn delt etter barnas utviklingsgrad og om levendefødt eller dødfødt.

Foruten de oppgavene som det er gjort rede for ovenfor, skal, etter de någjeldende forskrifter, de offentlige legers medisinalberetning inneholde følgende oppgaver til bruk for medisinalstatistikken:

a) Oppgave over antall leger, tannleger, jordmødre og utdannede sykepleiersker i distriktet ved årets utgang.

b) Antall apotek i virksomhet ved årets utgang og antallet av farmasøytisk utdannet personale ved disse.

c) Medisinalanstalter som ligger i distriktet, som sykehus av enhver art, tuberkulosesanatorier, tuberkulosehjem og sinnssykeasyler med opplysning om anstaltens navn og adresse og ordinært antall sykesenger ved årets utgang.

d) Barnehjem, mødrehjem, gamlehjem, anstalter for døve, blinde, åndssvake, epileptikere, alkoholikere o. likn. i distriktet med opplysning om anstaltens navn og adresse og antall plasser.

e) Bad tilgjengelige for almenheten med særskilt opplysning om i hvilken utstrekning det finnes skolebad.

f) Antall møter i helserådet i de enkelte herreder og byer og opplysninger om særlige saker som måtte være behandlet på disse. I distrikter hvor fartøyer undersøkes i henhold til lov og reglement om foranstaltninger mot innførsel av smittsomme sykdommer, anføres antallet av slike undersøkelser i året og i tilfelle vedlegges fortegnelse over behandlede eller tilsette fartøyer.

g) Utdrag av protokollen over spedalske bosatt i distriktet ved årets utgang, deres antall og sykdomsform.

h) Antall offentlige vaksinasjoner og revaksinasjoner utført av de privatpraktiserende leger etter de innkomne årslister fra disse.

i) Utførte obstetrisiske operasjoner etter årslistene fra alle praktiserende leger og sykehus i distriktet.

j) Antall utstedte sinnssykeerklæringer på grunnlag av opplysningene fra alle praktiserende leger og sykehus i distriktet.

k) Utdrag av sinnssykeprotokollen over antall sinnssyke under tilsyn pr. 1 januar, tilgang og avgang av sinnssyke i året og antall sinnssyke under tilsyn ved årets utgang.

Endelig skal den offentlige lege gi en generell karakteristikk av helsetilstanden og de hygieniske forhold i årets løp.

Årsberetningen med bilag for de enkelte distrikter sendes ved årets utgang inn til fylkeslegen som sender den videre til Helsedirektøren sammen med en samlet innberetning for hele fylket.

c. Offentliggjorte medisinalstatistiske oppgaver.

1. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene i Norge.

Et sammendrag av legenes årsberetninger om helseforholdene i 1814 er trykt som bilag til den offisielle medisinalstatistikk for 1869, og et sammendrag av årsberetningen for 1815 og 1816 som bilag til medisinalstatistikken for 1870. For årene 1817—1826 er det ikke blitt offentliggjort noen offisiell oversikt over helseforholdene i Norge. Men for perioden 1827—1852 er slik beretning blitt utarbeidd for hvert år. Beretningen for årene 1827—1834 ble trykt i det medisinske tidsskrift «Eyr», for årene 1835—1844 i «Departementstidende» og for 1845—1852 i «Norsk Magazin for Lægevidenskab». Sammendraget av legenes medisinalberetninger for 1853 ble derimot av Indredepartementet gitt ut som en egen offisiell publikasjon under titelen «Beretning om Sundhetstilstanden og Medisinalforholdene i Norge». Denne publikasjonen er senere kommet ut hvert år, fra 1859 i serien «Norges Offisielle Statistikk».

Sammendragene av legenes medisinalberetninger fra den første halvdel av det 19de århundre inneholdt bare beskrivelser av sykkelighets- og dødelighetsforholdene, de hygieniske forhold m. m. i de forskjellige deler av landet, men ingen statistiske tabeller. En tallmessig sammenstilling av legenes oppgaver over dødsårsaker og behandlede syke ble først foretatt av Indredepartementet i årsberetningen for 1853, og fra dette år av kan en regne at den norske medisinalstatistikk begynte.

«Beretningen om sunnhetstilstanden og medisinalforholdene» eller «Medisinalstatistikken» som den vanligvis kalles, ble utgitt av Indredepartementet til og med 1872. Årgangene 1873—1921 er utgitt av Direktøren for det sivile medisinalvesen, og for 1922 og de følgende år av Statistisk sentralbyrå.

For årene 1853 til og med 1929 omfattet den årlige medisinalstatistikk en hovedberetning med sammendragstabeller for hele landet og dessuten en særskilt beretning for hvert fylke med statistiske oppgaver over dødeligheten og sykeli-

heten i hvert legedistrikt. Men fra 1930 har Byrådet ikke hatt anledning til å trykke fylkesberetningene, slik at medisinalstatistikken nå bare omfatter en hovedberetning for riket. Det kan dog nevnes at for Oslo og Bergen utgis hvert år en detaljert sykdoms- og dødelighetsstatistikk i «Helserådets årsberetning». Disse kommunale beretninger foreligger for Oslos vedkommende helt fra 1860 og for Bergen fra 1890.

Blant de statistiske opplysninger som de årlige medisinalberetninger inneholder er legenes oppgaver over sykehusenes virksomhet, over forekomsten av epidemiske og andre sykdommer og over dødsårsakene av størst interesse.

Sykehusstatistikk. Statistikken over virksomheten ved de alminnelige sykehus går tilbake til 1853. Den viser tilgang og avgang av pasienter ved det enkelte sykehus, antall forpleiningsdager og middelbelegget. Liknende tabeller er også offentliggjort til og med 1871 for sinnssykeasylene. I 1872 er oppgavene fra asylene utgitt som en egen publikasjon: «Beretning om sinnssykeasylenes virksomhet», hvor etter hvert all statistikk vedkommende sinnssyke er blitt samlet. Denne publikasjon skal omtales senere. (Se side 418.)

I medisinalstatistikken finnes også fra 1856 av oppgave over spedalske behandlet på pleiestiftelsene. Utførlige opplysninger om denne sykdom vil også finnes i de trykte årsberetninger fra Overlegen for den spedalske sykdom. (se side 418.)

Statistikk over belegget på tuberkuloseanstaltene ble først tatt inn i medisinalstatistikken fra 1923 av. I de trykte medisinalberetninger fra forrige århundre vil en også finne en tabell som viser hvor mange tilfelle av de forskjellige sykdommer som var blitt behandlet på de alminnelige sykehus i løpet av året, og dessuten en oversikt over de viktigere operasjoner som var foretatt. Morbiditetsstatistikken ble imidlertid sløyfet i 1890. Operasjonsstatistikken opphørte i 1902 unntagen for obstetrisiske operasjoners vedkommende. Statistikk over disse operasjoner offentliggjøres fremdeles.

Fra 1928 er det hvert år blitt gitt oppgave over hvor mange tilfelle av epidemiske og andre anmeldelsespliktige sykdommer som er blitt lagt inn på sykehus, deriblant antall tilfelle av tuberkulose og veneriske sykdommer.

Det bemerkes at vår sykehusstatistikk for tiden er lite tilfredsstillende både fra et medisinsk og fra et administrativt synspunkt. En vil imidlertid nå søke å finne en ny form for denne statistikk, og Helsedirektøren har anmodet et utvalg om å komme med forslag om dette, og samtidig undersøke om hvorledes sykehusenes erfaringer best skulle kunne nyttes som grunnlag for en alminnelig morbiditetsstatistikk.

Sykdomsstatistikk. Før 1860 inneholdt de årlige medisinalberetninger ingen statistiske tabeller som viste forekomsten av epidemiske og andre sykdommer. Disse ble bare omtalt i teksten, da oppgavene fra legene ikke var så ensartede at de lot seg sammenstille i tabellform. For Oslos vedkommende har en statistikk over meldte tilfelle av epidemiske og andre viktige sykdommer tilbake til 1860, og for Bergen til 1864. Tilsvarende

oppgaver for hele riket ble første gang offentliggjort i 1867. De meldte sykdomstilfelle er fordelt etter måned. Fra 1868 finnes årlige oppgaver over antall tilfelle og dødsfall av epidemiske sykdommer i riket og de enkelte fylker, og fra 1873 tilsvarende oppgave for hvert legedistrikt. Oppgavene for legedistriktene ble sløffet i den trykte beretningen fra 1930. Fra dette år er bare blitt offentliggjort statistikk over meldte tilfelle av epidemiske og andre sykdommer i rikets byer og bygder og i fylkene. Men oppgavene for legedistriktene finnes i manuskript i Byrået.

For de fleste epidemiske og smittsomme sykdommer har en statistiske oppgaver helt tilbake til 1867. Enkelte sykdommer ble dog først senere opptatt på legenes lister over meldepliktige sykdommer, således cerebros spinalmeningitt i 1875, influensa i 1889, poliomyelitt i 1904, encephalitt og tuberkulose i 1928, knuterosen og skabb i 1933 og epidemisk hepatitt og impetigo i 1942.

Det kan nevnes at det med regelmessige mellomrom er offentliggjort tilbakgående oversikter som viser antall tilfelle og dødsfall av epidemiske sykdommer gjennom en årrekke i riket og de enkelte fylker. Den første av disse oversikter er trykt som bilag til medisinalstatistikken for 1881 (N.O.S. C nr. 4) og omfatter for riket årene 1867—1880 og for fylkene årene 1871—1880. For Oslo er tatt med oppgaver helt tilbake til 1853, men statistikken for 1853—1859 er temmelig ufullstendig.

De neste oversikter gjelder periodene 1881—1895, 1896—1905 og 1906—1915 og er trykt som bilag til medisinalberetningene for henholdsvis 1895 (N.O.S. III, nr. 290), 1905 (N.O.S. V, nr. 55) og 1915 (N.O.S. VI, nr. 133).

I medisinalstatistikken for 1915 er også foretatt en beregning av den gjennomsnittlige letalitet av de forskjellige epidemiske sykdommer for femårsperioden 1871—1875 og for hver tiårsperiode fra 1876 til og med 1915.

For de viktigste sykdommers vedkommende er også tilsvarende beregninger offentliggjort i medisinalstatistikken for 1925 (N.O.S. VIII, nr. 59) og 1940 (N.O.S. X, nr. 55).

Ved bedømmelsen av disse letalitetstallene for de epidemiske sykdommer, må det tas i betraktning at mortalitetsstatistikkens oppgaver alltid har vært mer pålitelige og fullstendige enn morbiditetsstatistikkens. Dette gjelder da særlig sykdommer som skarlagensfeber, meslinger, kikhoste og influensa, hvor utvilsomt en stor del lettere tilfelle ikke er kommet under legebehandling. Den funne letalitet for disse sykdommers vedkommende er derfor sannsynligvis for høy. En kan dog gå ut fra at oppgavene gir et noenlunde riktig bilde av utviklingen.

Fra 1900 av er det offentliggjort en særlig oppgave over antall nye tilfelle av smitteførende tuberkulose i de enkelte legedistrikter, utarbeidd på grunnlag av de offentlige legers tuberkuloseprotokoller (registre). Fra 1927 har en oppgave over de nye tilfelle av tuberkulose delt etter pasientens alder, og tallet på nye tilfelle i forhold til den levende befolkning i de enkelte aldersklasser. Fra samme år finnes også opplysning om antallet av tuberkulosepasienter under behandling ved utgangen av hvert år.

Statistikk over dødsårsaker er blitt trykt for hvert år fra 1853. I medisinalberetningen for dette år finnes en liste over dødsfall av de forskjellige årsaker meldt av leger og sykehus. Oppgaven er meddelt særskilt for menn og kvinner, men uten spesifikasjon etter de dodes alder. Aldersoppgaver foreligger først fra 1867. Dødsårsakene for riket er meddelt for følgende aldersgrupper: 0—1 år, 1—5 år, 5—10 år, 10—15 år, 15—20 år og deretter for 10-årige aldersklasser. Delingen etter alder er foretatt for begge kjønn under ett til og med 1871, men fra 1872 særskilt for menn og kvinner. For Oslo (Kristiania) finnes offentliggjort dødsårsaksstatistikk spesifisert etter de dodes kjønn og alder tilbake til 1860, og for Bergen til 1867.

Fra 1875 foreligger opplysning om dødsårsakenes fordeling på de 6 stifter i landet og fra 1877 på de enkelte byer, og fra 1881 på fylkene. Fra 1884 er tatt inn en tabell over dødsårsakene i alle byer under ett fordelt på kjønn og alder.

Spesifisert oppgave over dødsårsakene i de enkelte byer er sløffet fra 1922, unntagen for de 3 største byer Oslo, Bergen og Trondheim. For de andre byer er oppgavene fra nå av blitt meddelt fylkesvis. Av andre forandringer kan nevnes at i 1922 ble dessuten aldersgruppen 20—29 år i dødsårsaksstatistikken spaltet på to femårs grupper, 20—24 år og 25—29 år.

Hvorledes dødsårsakene har vært ordnet i medisinalstatistikken til de forskjellige tider, er gjort rede for i foregående avsnitt.

Legene fikk, som nevnt, i hele forrige århundre ikke melding om dødsårsaken for på langt nær alle dødsfall, og tallet på dødsfall med ukjent eller ubestemt angitt årsak spiller større rolle jo lenger en går bakover i tiden. Tallet på dødsfall med ukjent dødsårsak var også sterkt varierende fra distrikt til distrikt. Dødelighetskvotienter for de forskjellige sykdommer beregnet på grunnlag av det oppgitte antall dødsfall, ville derfor ha hatt meget begrenset verdi. Slike beregninger ble heller ikke foretatt i den eldre medisinalstatistikk, unntagen for tuberkulose. Siden 1871 ble hvert år beregnet dødeligheten av lungetuberkulose, eller av «svindsot» — som sykdommen ble kalt i eldre tid — i riket og de enkelte fylker. Av grunner som er nevnt ovenfor er imidlertid disse kvotienter alt for lave og heller ikke sammenliknbare fra periode til periode.

For såvidt mulig å få et bilde av det virkelige forhold har Statistisk sentralbyrå foretatt en beregning av det sannsynlige antall dødsfall av tuberkulose i eldre tid blant menn og kvinner i de forskjellige aldre. Ved disse beregninger har en gått ut fra at i de forskjellige befolkningsgrupper skyldes en like stor prosent av dødsfallene med ukjent årsak tuberkulose som iaktatt blant dødsfall med kjent sykdomsårsak i vedkommende gruppe. Disse korrigerte tall for dødsfall av tuberkulose er så satt i forhold til den levende befolkning i de respektive år. Resultatene av beregningene er offentliggjort i medisinalstatistikken for 1923 (N.O.S. VIII, nr. 13). For riket er den samlede tuberkulosedødelighet beregnet tilbake til 1867, for bygder og byer til 1886 og for de enkelte fylker til 1911. I medisinalstatistikken for 1923 finnes også en oversikt over utviklingen av tuberkulosedødeligheten hos menn og kvinner i de forskjellige aldre siden 1886.

I alle de følgende årganger av medisinalstatistikken finnes detaljerte oppgaver over tuberkulosedødeligheten i riket, bygder og byer i de enkelte fylker.

Når det gjelder dødsfall av kreft, har det helt fra 1874 vært offentliggjort detaljerte oppgaver over dødsfall av cancer og sarkom i riket blant menn og kvinner i de forskjellige aldre. Dødsfallene er delt etter sykdommens lokalisasjon. Tilsvarende oppgaver for alle aldre under ett finnes også for de enkelte stifter, senere for hvert fylke.

Det er å merke at kvaliteten av dette materiale er sterkt varierende fra periode til periode. Dødelighetskvotienter beregnet på grunnlag av disse oppgaver vil derfor ikke kunne gi noe riktig bilde av kreftens utbredelse til de forskjellige tider og den utvikling som har funnet sted. Særlig gjelder dette statistikken før århundreskiftet. Men kreftstatistikken er stadig blitt mer fullstendig. Etter hvert som tallet på leger steg og legesøkningen tiltok, fikk en bedre rede på dødsårsakene, særlig blant den eldre del av befolkningen, hvor kreft hyppigst forekommer. Dessuten har det alminnelige framskritt i medisinen virket til at diagnosen kreft stadig ble stilt i flere og flere tilfelle. Det kan også nevnes at etter at medisinaldirektøren i 1919 — på oppfordring av Den Norske kreftforskningskomité — begynte å innhente nøyaktigere oppgaver fra legene om dødsfall av ondartede svulster, kan det spores en påfallende stigning i tallet på registrerte kreftdødsfall.

I medisinalstatistikken for 1923 ble foretatt en beregning av dødeligheten av kreft pr. 10 000 levende menn og kvinner i de forskjellige aldre tilbake til 1911. Senere er dødeligheten av kreft beregnet hvert år.

Foruten en mer inngående analyse av dødeligheten av tuberkulose og kreft er det siden 1923 hvert år gitt en oversikt over de viktigste dødsårsaker i 1ste leveår og over dødeligheten i barselseng.

Av spesialundersøkelser fra de senere år kan nevnes en oversikt i medisinalstatistikken for 1932 (N.O.S. IX, nr. 49) over dødeligheten av de forskjellige sykdommer omkring 1900, 1910, 1920 og 1930. For å få statistisk sammenliknbare tall, ble ved denne undersøkelse dødsfall av ukjent årsak eller ubestemt angitt årsak delt på de forskjellige sykdommer i samme forhold som disse forekom blant det samlede antall dødsfall av kjent sykdomsårsak.

Videre er det i medisinalstatistikken for 1940 (N.O.S. X, nr. 55) foretatt en analyse av dødeligheten av kreft sammenliknet med dødeligheten av de andre alderssykdommer i 1931—1940. I samme årgang finnes også offentliggjort en beregning av dødeligheten i de senere år av bronkitt og lungebetennelse, apopleksi og sykdommer i sirkulasjonsorganene, diabetes og pernisiøs anemi blant menn og kvinner i de forskjellige aldre. For de to siste sykdommers vedkommende var hensikten blant annet å vise insulin- og leverbehandlings innflytelse på dødeligheten.

2. Sinnssykeasylenes virksomhet.

Som nevnt foran har det siden 1872 vært utgitt en særskilt statistisk oversikt over sinnssyke behandlet på asylene, utarbeidd på grunnlag av årsberetningene fra disse anstalter.

For årene 1872—1874 er beretningen om sinnssykeasylenes virksomhet utgitt av Departementet for det Indre, og for årene 1875—1929 av Direktøren for det sivile medisinalvesen. Årgangene 1930—1934 av sinnssykestatistikken foreligger ikke trykt, men de viktigste tabeller finnes tatt inn som bilag til den alminnelige medisinalstatistikk for disse år. Oversikten for 1935 ble igjen utgitt som egen publikasjon av Statistisk sentralbyrå, som da hadde overtatt utarbeidelsen også av denne statistikk.

Fra 1872 til og med 1935 var sinnssykestatistikkens form og innhold for den vesentlige del uforandret. Den omfattet oversikt over tallet på sykeplasser på asylene og antall behandlede pasienter for offentlig og privat regning, videre oppgave over innkomne og utskrevne pasienter delt etter diagnose, og for de innkomne pasienter, oppgave over kjønn, alder og sykdommens varighet ved innleggelsen, og endelig de innkomnes tidligere yrke. For de døde på asylene finnes oppgave over pasientenes alder og dødsårsaken. Endelig er gitt opplysning om bruken av tvangsmidler og pasientenes arbeidsvirksomhet på asylene.

Fra 1908 gjelder alle oppgaver vedkommende innkomne tilfelle bare pasienter som er lagt inn for første gang i norsk asyl.

Videre kan nevnes at det fra 1926 ble innført en mer tidsmessig gruppering av de sinnssyke etter diagnose. Denne gruppering ble igjen forandret i 1935.

Istedenfor de tidligere summariske lister, gikk en i 1936 over til å innhente individualoppgaver for hver enkelt pasient som ble lagt inn på eller skrevet ut fra asylene i årets løp. Opplysningene på disse individualkort blir bearbeidd for alle asyler under ett i Statistisk sentralbyrå.

Overgangen til individualkort har gjort det mulig å foreta en mer inngående analyse av materialet enn før.

I sinnssykestatistikken for 1937 (N.O.S. IX, nr. 166) er offentliggjort en beretning om sinnssyke menns og kvinners dødelighet av tuberkulose, andre sykdommer og ulykker i de forskjellige aldre, sammenliknet med dødeligheten i den samlede befolkning i de tilsvarende aldersgrupper.

Det kan nevnes at de omtalte individualkort, foruten å danne grunnlaget for den årlige sinnssykestatistikk, også brukes til å føre à jour et sentralregister over sinnssyke. Dette er nylig blitt opprettet ved Gaustad sykehus, og skal vesentlig tjene til bruk for sosialmedisinske undersøkelser.

3. Spedalske i Norge.

Siden 1856 har det vært gitt ut en særskilt beretning med detaljerte statistiske oppgaver som viser utbredelsen av den spedalske sykdom i Norge. Denne beretningen er utarbeidd av Overlegen for den Spedalske Sykdom på grunnlag

av de påbudte innberetninger fra de offentlige leger og stiftelsene for spedalske. Statistikken over de spedalske ble til og med 1874 utgitt av Departementet for det Indre, for årene 1875—1920 av Direktøren for det sivile medisinalvesen og for årene 1921—1940 av Statistisk sentralbyrå. Fra 1860 av er den blitt trykt i serien Norges Offisielle Statistikk. I tiden 1856—1880 ble beretningen om de spedalske utarbeidd hvert år, men fra 1881 av bare for hver femårs-periode.

Utgangspunktet for statistikken over de spedalske er en telling som ble holdt i 1856, og som omfattet belegget på sykehus og stiftelser og alle da kjente spedalske som oppholdt seg i de forskjellige legedistrikter. Resultatet av denne tellingen er trykt i årsberetningen fra Overlegen for den Spedalske sykdom for 1857. Fra 1857 finnes det årlige oppgaver over tilgang og avgang av spedalske i de enkelte legedistrikter og ved pleieanstaltene for spedalske, med særskilt oppgave over helbredede og døde. Fra 1872 av er oppgaven over døde spedalske delt etter kjønn og alder. Videre har en opplysning om tallet på spedalske i de forskjellige distrikter ved utgangen av hvert år fra 1856 til og med 1880, og senere ved utgangen av hvert femte år. Fra 1885 er gitt opplysning om de forskjellige former av spedalskhets som forekom rundt i distriktene, og fra 1890 om de spedalskes kjønn og alder.

Beretningen fra Overlegen for den Spedalske Sykdom inneholdt også en oversikt over spedalske behandlet på sykehus og pleiestiftelser for spedalske og viser tilgang og avgang av pasienter ved hver anstalt, antall forpleiningsdager og middelbelegget. Videre finnes fra 1881 opplysning om sykdomsformen hos de innlagte spedalske, de iakttatte dødsårsaker, de spedalskes gjennomsnittlige levetid og sykdommens varighet særskilt for hver sykdomsform, og endelig statistikk over interkurrente sykdommer og utførte kirurgiske operasjoner ved de enkelte anstalter.

Beretningen om de Spedalske i Norge for femåret 1936—1940 (N.O.S. X nr. 54) er den siste som vil bli sendt ut fordi den spedalske sykdom nå er nesten forsvunnet her i landet. Ved utgangen av 1940 hadde vi i Norge bare 28 spedalske, mot 2 858 kjente tilfelle i 1856.

IV. Rekrutteringsstatistikk.

Under omtalen av den norske befolkningsstatistikk bør også nevnes Rekrutteringsstatistikken. Denne inneholder nemlig — foruten opplysninger av rent militær art — også en statistikk over resultatene av legeundersøkelsen av de vernepliktige mennskaper til Hæren, som viser kroppsutviklingen og helsetilstanden hos landets mannlige ungdom omkring 20-års alderen.

Det lovmessige grunnlag for den alminnelige verneplikt var allerede lagt i Den Norske Grunnlov av 1814, men Grunnlovens prinsipp om alminnelig verneplikt ble dog først gjennomført ved loven om verneplikt og utskrivning av 12 mai 1866 med tilleggslov av 3 juni 1876.

Ved Kgl. res. av 28 februar 1877 ble det approbert forskrifter vedrørende utskrivningen, utskrivningsmøter og legeundersøkelse, og det ble bestemt at

det materialet som var brakt til veie i henhold til ovenfor nevnte lover, skulle sammenstilles i en offisiell statistikk over rekrutteringen til Hæren. Denne statistikken begynte med året 1878, som var det første år utskrivning fant sted etter Vernepliktsloven av 1876.

Det kan nevnes at til og med 1898 var Nord-Norge ikke med i rekrutteringsstatistikken. Ved lov av 28 juni 1897 ble den alminnelige verneplikt utvidd til også å omfatte befolkningen i Hålogaland bispedømme, og først fra 1899 av har rekrutteringsstatistikken omfattet hele landet.

Etter de eldre lovbestemmelser var utskrivningsalderen for vernepliktige 22 år. Men ved loven av 19 juli 1910 ble denne nedsatt til 21 år og ved lov av 20 august 1915 til 20 år. Disse nedsettelse ble gjennomført etter hvert. For perioden 1913—1915 omfatter statistikken over utskrevne både 22-årige og 21-årige og i 1917 både 20-årige og 21-årige. Først i 1918 var den nye bestemmelsen om vernepliktsalderen helt gjennomført.

Til og med 1915 ble rekrutteringsstatistikken utgitt av Armédepartementet, men fra 1916 av Statistisk sentralbyrå, som da også overtok bearbeidelsen av tabellene vedkommende mannskapenes tjenestedyktighet og høyde. Disse tabeller viser resultatene av legebedømmelsen på utskrivningsmøtene (sesjonene), i de faste bedømmelseskommisjoner og i rekruttkommisjonene. Her finnes oversikt over hvor mange av de undersøkte vernepliktige fra de forskjellige deler av landet som årlig er blitt kjent stridende, og hvor mange hjelpedyktige, midlertidig udyktige og udyktige til militærtjeneste. Videre vil finnes er gitt opplysning om de sykdommer, feil og mangler som ble påvist ved legeundersøkelsen og som er oppgitt som grunn til at mannskapene ble kjent hjelpedyktige eller udyktige. Endelig er det foretatt en beregning av middelhøyden hos de vernepliktige, og fra 1898 finnes en tabell over de undersøkte mannskapers fordeling etter høyden i grupper på 1 cm.

Fra 1917 er det i rekrutteringsstatistikken også meddelt oppgave over forekommende sykdomstilfelle og dødsfall under våpenøvelsene og i garnisonene. Denne oppgaven er utarbeidd av Sanitetssjefen på grunnlag av rapporter fra de forskjellige militære avdelinger.

Fra 1876 til og med 1926 ble statistikken over tjenestedyktigheten utarbeidd på samme måte. Den framgangsmåten som ble brukt ved revisjonen av materialet og ved opptellingen av de forskjellige grupper, ga imidlertid ikke helt riktige resultater. Tallet på stridende ble blant annet for lavt i forhold til tallet på udyktige og hjelpedyktige, slik at en fikk en altfor høy udyktighetsprosent.

For å få et såvidt mulig ensartet og fullstendig materiale til beregning av udyktighetsprosenten, ble i rekrutteringsstatistikken for 1927 (N.O.S. VIII nr. 176) resultatene av 1ste gangs undersøkelse lagt til grunn for oppgavene over mannskapenes høyde og tjenestedyktighet. Dessuten ble det samtidig innført en mer hensiktsmessig sykdomsnomenklatur for de sykdommer og mangler som ble påvist ved legebedømmelsen. En mer inngående spesifikasjon av de enkelte sykdomsdiagnoser har det ikke vært mulig å foreta, da disse i stor ut-

strekning har vært temmelig ubestemt og ufullstendig oppgitt i legeprotokollene. Bare viktigere diagnoser som f. eks. lungetuberkulose, pleuritt, organisk hjerte-feil er oppført særskilt i tabellene, ellers er sykdommene slått sammen i større hovedgrupper.

Siden 1927 er resultatene av de årlige legeundersøkelser av de vernepliktige blitt nærmere analysert i en tekstavdeling, hvor en bl. a. vil finne beregnet prosenten av udyktige og hjelpedyktige mannskaper i forhold til antall undersøkte i de forskjellige deler av landet, og en oversikt over de forskjellige sykdommer, feil og mangler som forekom. Av særlig interesse er de opplysninger som denne statistikken gir om utbredelsen av tuberkulose og pleuritt blant ungdommen i vernepliktsalderen.

Rekrutteringsstatistikken for Hæren er offentliggjort for hvert år fra 1878 til og med 1937. Materialet for de siste år før krigen er ikke blitt bearbeidd. Det samme gjelder resultatene av legeundersøkelsen for innkalte vernepliktige etter frigjøringen. Det bemerkes at reglene for utskrivningen og legebedømmelsen i Norge for tiden er under revisjon, og den offisielle rekrutteringsstatistikk vil neppe bli gjenopptatt før det nye system har fått sin endelige form.

Meldinger.

Konjunkturoversikten.

I dette hefte av Statistiske Meddelelser er konjunkturoversikten sløyet. En henviser til publikasjonen «Statistisk—økonomisk oversikt over året 1947» som bl. a. inneholder en omfattende oversikt over konjunkturutviklingen fram til årskiftet 1947/48.

Aktuell statistikk.

Leveomkostningsberegninger uten indirekte skatter.

For å se hvor stor innflytelse de indirekte skatter har på leveomkostningsberegningene har en foretatt beregninger hvor omsetningsavgiften og de andre indirekte skatter — med unntagelse av toll — er trukket fra forbruksprisene.

For de nedenfor nevnte varer er det disse beløp som er trukket fra:

	Mengde- enhet	Indirekte skatter:			
		1938		September 1947	
		I alt kr.	I pst. av forbruker- prisen	I alt kr.	I pst. av forbruker- prisen
Tre stjerners akevitt .	1/1 fl.	2.83	51.2	12.88	75.8
Dobbeltrenset brennevin	»	2.16	57.9	10.64	76.0
Krydret brennevin ...	»	2.16	57.9	9.29	77.4
Brandy Special	»	¹ 3.01	46.0	¹ 16.85	73.3
Superior Port	»	¹ 0.38	10.8	¹ 10.24	56.9
Landsøl	1/2 fl.	0.08	22.9	0.27	46.6
Pilsnerøl	»	0.12	29.3	0.39	54.2
Selters	»	0.06	19.4	0.13	32.5
Røyketobakk	50 gr	0.13	14.6	1.08	48.0
Skråtoakk	100 »	0.09	5.9	1.06	35.9
Snus	50 »	0.26	36.6	0.50	50.0
Sigaretter	10 stk.	0.25	41.0	0.74	61.2
Alm. kokesjokolade ...	kg	0.28	9.9	1.37	25.6
Kakao	»	0.06	2.2	1.05	20.2
Kinematografbilletter..	stk.		10.0		40.0
Silketrikotasje		² 6 pst. + omsetn.avg.	6.3	² 6 pst. + omsetn.avg.	10.8

¹ Toll er regnet med.

² 6 pst. av den pris en får etterat det fra detaljprisen først er trukket omsetningsavgiften og så 20 pst. i konfeksjonsavdrag.

Ellers er det omsetningsavgiften som er trukket fra detaljprisene — for september 1947 med 6.25 % og for 1938 med 1—2 %. Prosenten varierer etter- som varene ble omsatt direkte fra produsent til detaljist, eller om de også ble omsatt gjennom grossister.

Avgiftene er relativt størst for brennevin med 73—77 % av forbrukerprisene i september 1947 og 46—58 % av prisene i 1938. For sigaretter var prosenten vel 61 i september 1947 og 41 % i 1938.

Uten avgifter blir de totale leveomkostningsutgifter 2.1 % lavere i basis- året 1938 og 7.7 % lavere i september 1947.

Stigningen i leveomkostningene fra 1938 til september 1947 blir 49.0 % uten avgifter, mot 58.1 % når avgiftene regnes med.

Hvis avgiftene bare trekkes fra i september 1947 — og beholdes i basis- året — blir indekstallet 145.9 eller 7.7 % lavere enn med avgifter.

*Beregnete årlige leveomkostninger for en arbeiderfamilie på vel 4 personer (4.46)
med utgiftsbudsjett på ca. 3 600 kr. i 1938.*

	Utgift 1938		Utgift sept. 1947		Indekstall sept. 1947	
	med avgifter	uten avgifter	med avgifter	uten avgifter	med avgifter	uten avgifter
I. Matvarer:						
Kjøtt	281.67	278.85	443.63	415.77	157.5	149.1
Flesk	64.73	64.08	121.63	114.00	187.9	177.9
Fisk	126.63	124.73	251.49	235.74	198.6	189.0
Mjølkk	568.07	562.39	829.38	777.79	146.0	138.3
Poteter	187.03	184.60	390.52	366.06	208.8	198.3
Brød	270.91	268.20	301.79	282.95	111.4	105.5
Kolonialvarer	161.00	157.30	220.41	203.07	136.9	129.1
Matvarer ellers	37.77	37.32	58.20	54.49	154.1	146.0
Matvarer i alt	1 697.81	1 677.47	2 617.05	2 449.87	154.1	146.0
II. Drikkevarer og tobakk	131.28	90.59	287.82	121.01	219.2	133.6
III. Lys og brensel:						
1. Kull, koks, ved....	95.19	94.14	248.64	248.06	261.2	263.5
2. Gass, elektrisitet ..	105.04	105.04	105.75	105.75	100.7	100.7
IV. Bekledning	505.89	498.25	1 045.68	981.15	206.7	196.9
V. Husleie	494.30	494.30	465.63	465.63	94.2	94.2
VI. Andre utg. a.	569.44	566.38	853.00	826.78	149.8	146.0
b.	450.89	447.83	733.38	707.16	162.7	157.9
Hovedsum a.	3 598.95	3 526.17	5 623.57	5 198.25	156.3	147.4
b.	3 480.40	3 407.62	5 503.95	5 078.63	158.1	149.0

a. med fagforeningskontingent.

b. uten —»—

Statistikken over statsbanker og kredittforeninger.

I Statistisk Årbok har det hvert år vært publisert tabeller over utlånsvirksomheten i Driftskredittkassen for jordbruket, Lånekassen for jordbrukere og Lånekassen for fiskere. Når det gjelder de såkalte statsbanker,¹ har det foruten en tabell over utlånsvirksomheten, vært publisert regnskapsutdrag fra hver enkelt bank i årboka.

Disse tabellene har hittil vært det eneste en har hatt å bygge på av offisiell statistikk på dette område. Særlig etter at Byrået satte i gang med beregninger over nasjonalinntekten, meldte det seg et behov for en utbygging av denne del av statistikken.

Et liknende behov var til stede også når det gjaldt kredittforeningene. For disses vedkommende har statistikken vært enda ufullstendigere. Det eneste som her har vært publisert av løpende statistikk fra Byråets side, er en tabell i årboka over obligasjoner i omløp og utlån for noen av kredittforeningene.

En har derfor planer om å utbygge den årlige statistikken over statsbanker og kredittforeninger, og har foreløpig innsamlet og bearbeidd mer detaljerte regnskapsutdrag fra disse kredittinstitusjoner for 1946. Det er meningen hvert år framover å publisere tilsvarende tall i omtrent samme omfang som for 1946, i hvert fall når det gjelder de poster som er gjengitt i tabellene 1—3 s. 426—428.

En utbygging av statistikken over statsbankene og kredittforeningene kan betraktes som en utvidelse av bankstatistikken. Detaljerte årlige regnskapsutdrag fra disse kredittinstitusjoner kan det derfor være naturlig å publisere sammen med statistikken over aksje- og sparebanker, mens en eventuelt fortsetter å publisere tall i årboka i samme omfang som før av hensyn til kontinuiteten i årbokstabellene.

Når statistikken over statsbankene og kredittforeningene denne gangen publiseres i Statistiske Meddelelser, betyr derfor ikke dette at denne del av statistikken vil bli å finne i Meddelelsene hvert år framover. Forhåpentlig vil statistikken for 1947 kunne trykkes i publikasjonen «Norges private aksjebanker og sparebanker».

En har funnet det umulig å presse statistikken over statsbanker og kredittforeninger inn i samme skjema som statistikken over aksje- og sparebanker, da virksomheten er høyst forskjellig innen disse to kategorier av kredittinstitutter. En har dog tatt det radikale skritt å forsøke å presse oppgavene fra statsbankene og kredittforeningene inn i samme ramme. Dette forutsetter naturligvis at en kan regne med betydelig velvilje blant oppgavegiverne. Denne velvilje har som oftest også vist seg å være til stede. Når resultatet denne gangen likevel ikke er blitt helt tilfredsstillende, skyldes det manglende erfaring både fra Byråets og oppgavegivernes side.

¹ Disse har hittil omfattet Hypotekbanken, Boligbankene, Fiskeribanken, Kommunalbanken og Industribanken, i alt 6 banker.

Fordelene ved å nytte felles skjemaer for statsbankene og kredittforeningene er så store at en antakelig kommer til å fortsette med dette.

I de tabeller som er gjengitt i det følgende er det oppført tall for statsbankene og kredittforeningene særskilt. En må her være oppmerksom på at betegnelsen *statsbanker* i denne forbindelse også er brukt om Driftskredittkassen for jordbruket, Lånekassen for jordbrukere og Lånekassen for fiskere, således at i alt 9 institusjoner er representert i denne gruppe.¹

Gruppen kredittforeninger omfatter i alt 11 institusjoner, nemlig:

1. Centralkassen for Bøndernes Driftskreditt,
2. De Norske Bykredittforeninger,
3. Den Norske Hypotekforening for 2nen prioritets pantelån,
4. Kjøbmennenes Kreditforening,
5. Norges Hypotekforening for Næringslivet,
6. Landkreditforeningen,
7. Norges Landhypotekforening,
8. Norges Skibshypotek A/S,
9. Norges Skibshypotekforening,
10. Norsk Skibs Hypotekbank A/S,
11. Redernes Skibskreditforening.

Disse representerer den alt overveiende del av den kredittvirksomhet som drives av kredittforeningene her i landet.

For 1946 publiseres i alt 7 tabeller bygd på regnskapsutdrag fra statsbanker og kredittforeninger. Dessverre inneholder alle disse tabellene en svakhet. Denne består i at de regnskapsutdrag en har hatt til disposisjon, ikke alle refererer seg til samme tidsrom og tidspunkt. For 5 av statsbankene (inklusive Driftskredittkassen og Lånekassene) hadde en således regnskapsutdrag for perioden 1 juli 1945—30 juni 1946, mens en for resten av statsbankene og alle kredittforeningene hadde oppgaver for kalenderåret 1946 å bygge på. Et forsøk på å få alle banker som bruker perioden 1 juli—30 juni som regnskapsår til å omregne tallene til kalenderår, førte bare fram for Fiskeribankens vedkommende.

Hvis en bare skal bruke tabellene til å få et inntrykk av størrelsen og arten av den virksomhet som drives av disse institusjoner, uten at en er interessert i bevegelsen i tallene, skulle det ikke spille så stor rolle at tallmaterialet ikke er homogent. For de løpende nasjonalinntektsberegningene er det imidlertid uheldig at ikke regnskapsutdragene refererer seg til samme tidsrom og tidspunkter. Dette skulle en i noen grad ha høve til å rette på f. o. m. neste års innsamling av oppgaver. En vil da kunne beregne gjennomsnittstall som refererer seg til kalenderåret for de banker som sender inn regnskapsutdrag for perioden 1 juli—30 juni. Denne gangen lot det seg ikke gjøre, da en bare hadde detaljerte oppgaver for ett regnskapsår å bygge på. For å bøte litt på dette hentet Byrået

¹ Husbanken er ikke med i tallene for 1946.

derimot inn oppgaver over de viktigste statusposter pr. 31 desember også for de institusjoner som avslutter regnskapet pr. 30 juni. Det viste seg imidlertid å være lite hensiktsmessig å forsøke å innarbeide disse tall i tabellene over statuspostene. Alle tabellene inneholder således «blandede» tall når det gjelder statsbankenes virksomhet (og følgelig også når det gjelder statsbankenes og kredittforeningenes samlede virksomhet). Dette forringer naturligvis verdien av tallene noe. Se nærmere under omtalen av tabellene 2 og 3.

Vi skal gi en kort kommentar til de enkelte tabeller:

Tabell 1 viser de innbetalte og utbetalte renter på ulike arter tilgodehavende og gjeld. Totaltallene i denne tabell er ikke identiske med de samlede renteinntekter og renteutgifter i løpet av året. For å komme fram til disse må en korrigere de innbetalte og utbetalte renter med de transitoriske renteposter.

Når vi her ikke gir en spesifikasjon av de samlede inntekter og utgifter, kommer dette av at en denne gangen ikke hadde homogene oppgaver å bygge på for alle institusjonene. Renteinntektene og renteutgiftene utgjør for øvrig

Tabell 1.

Regnskapsutdrag for statsbanker og kredittforeninger. Innbetalte og utbetalte renter i 1946.¹

	Statsbanker ²	Kredittforeninger ³	I alt
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
Innbetalte renter og utbytte på:			
1. Egne ihendehaverobligasjoner	2 483	273	2 756
2. Statsobligasjoner	4 296	76	4 372
3. Fylkes- og kommunalobligasjoner	40	—	40
4. Bank- og kredittforeningsobligasjoner	29	31	60
5. Andre ihendehaverobligasjoner	12	52	64
6. Aksjer	—	14	14
7. Tilgodeh. i statskassen	2 564	38	2 602
8. » » Norges Bank	—	—	—
9. » » aksje- og sparebanker	136	157	293
10. » » andre kred.institutter	870	—	870
11. Andre innenlandske utlån ⁴	27 302	15 896	43 198
12. Tilgodehavender i utlandet	1 269	—	1 269
Innbetalte renter i alt	39 001	16 537	55 538
Utbetalte renter o.l. på:			
1. Egne innenlandske obligasjonslån.....	25 329	13 105	38 434
2. Aksjekapitalen.....	299	—	299
3. Gjeld til statskassen	3 743	—	3 743
4. » » Norges Bank	—	33	33
5. » » aksje- og sparebanker	44	16	60
6. » » andre kred.institutter	463	1	464
7. Annen innenlandsk gjeld	1 099	2	1 101
8. Utenlandsk gjeld	3 910	—	3 910
Utbetalte renter i alt	34 887	13 157	48 044

¹ For 5 av statsbankene gjelder tallene for perioden 1 juli 1945 til 30 juni 1946.

² Disse omfatter 9 institusjoner inklusive Driftskredittkassen for jordbruket, Lånekassen for jordbrukere og Lånekassen for fiskere.

³ Disse omfatter 11 institusjoner.

⁴ Denne post omfatter også medlemstilskudd.

de langt vesentligste poster på Taps- og vinningskonto. Rentene omfatter således over 90 % av inntektene og ca. 80 % av utgiftene for statsbankene og kredittforeningene i alt.

Tabellene 2 og 3 gir en spesifikasjon av status. For 5 av statsbankenes vedkommende er som nevnt, oppgavene i status gitt pr. 30 juni 1946. mens de for alle de andre institusjoner er gitt pr. 31 desember 1946.¹

Den samlede sum av tilgodehavende, verdipapirer og utlån utgjorde for disse 5 kredittinstitutter pr. 30 juni 1946 261 174 000 kroner. Pr. 31 desember 1946 utgjorde de samme poster i alt 218 367 000 kroner. Disse tall representerer de mest betydelige poster på aktivasisden.

Tilsvarende utgjorde pr. 30 juni 1946 den samlede sum av fonds, egne ihendehaverobligasjoner i omløp og annen gjeld 261 836 000 kroner, mens de samme poster pr. 31 desember 1946 beløp seg til 219 815 000 kroner. Disse tall omfatter de viktigste poster på passivasiden i de samme 5 kredittinstitusjoner.

Tabell 2.

Regnskapsutdrag for statsbanker og kredittforeninger.
Status — Aktiva pr. ³¹/₁₂—1946.²

	Statsbanker ³	Kredittforeninger ⁴	I alt
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
1. Sedler og mynter	525	143	668
2. Sjekker	23	—	23
3. Tilgodehavende	180 796	35 626	216 422
Herav:			
a. Statskassen	98 225	—	98 225
b. Norges Bank	33 569	6 402	39 971
c. Aksje- og sparebanker	32 879	27 475	60 354
d. Andre innenlandske kredittinstitutter	13 202	—	13 202
e. » debitorer ⁵	615	1 749	2 364
f. Utenlandske debitorer	2 306	—	2 306
4. Beholdning av verdipapirer	136 114	6 942	143 056
Herav:			
a. Statsobligasjoner	134 164	3 447	137 611
b. Fylkes- og kommunalobligasjoner	780	95	875
c. Bank- og kredittforeningsobligasjoner	935	575	1 510
d. Andre ihendehaverobligasjoner	235	2 307	2 542
e. Aksjer	—	518	518
5. Utlån	786 812	416 067	1 202 879
6. Overtatte pant	44	—	44
7. Fast eiendom, inventar o.l. for bankens drift	930	1 102	2 032
8. Beholdning av egne ihendehaverobligasjoner	78 792	1 534	80 326
9. Tapt og ennå ikke avskrevet på egne lån utlagt til underkurs. Rabatt-konti	5 417	—	5 417
10. Renter o.l.	9 577	3 319	12 896
Herav:			
a. Opptjente, ikke forfalne renter fra i år	9 577	2 947	12 524
b. » » medlemstilskudd	—	372	372
11. Andre aktivaposter	2 063	—	2 063
Sum aktiva	1 201 093	464 733	1 665 826

¹ Disse 5 institusjoner er: Arbeiderbruk- og Boligbanken, Småbruk- og Boligbanken, Driftskredittkassen for jordbruket, Lånekassen for jordbrukere og Lånekassen for fiskere.

² For 5 av statsbankene gjelder tallene pr. 30 juni 1946. ³ Se tabell 1, fotnote 2.

⁴ Se tabell 1, fotnote 3. ⁵ Herunder også renterestanser.

Tabell 3.

Regnskapsutdrag for statsbanker og kredittforeninger.
Status — Passiva pr. 31 desember 1946.¹

	Statsbanker ²	Kredittforeninger ³	I alt
1. Aksjekapital.....	1 000 kr. 32 412	1 000 kr. 7 964	1 000 kr. 40 376
2. Fond.....	174 413	15 259	189 672
Herav:			
a. Grunnfond	160 200	890	161 090
b. Andre fond (inkl. medl.s reservefondsandeler)...	13 627	14 038	27 665
c. Udisponert overskudd	586	331	917
3. Egne ihendehaverobligasjoner i omløp	856 297	423 346	1 279 643
4. Annen gjeld	120 402	10 588	130 990
Herav til:			
a. Statskassen	82 072	107	82 179
b. Norges Bank	—	6 190	6 190
c. Aksje- og sparebanker	13 841	—	13 841
d. Andre innenlandske kredittinstitutter	13 204	361	13 565
e. Egne låntakere (forskuddsbetalte avdrag)	2 032	1 030	3 062
f. Andre innenlandske kreditorer	4 900	2 900	7 800
g. Utenlandske kreditorer	4 353	—	4 353
5. Uttrukne, ikke innfridde obligasjoner, ikke innfridde rente- og utbyttekuponger	12 272	2 846	15 118
6. Tjent og avsatt ved salg av egne ihendehaverobligasjoner til overkurs	—	26	26
7. Renter.....	5 297	4 704	10 001
Herav:			
a. Påløpne, ikke forfalne renter fra i år	5 292	4 624	9 916
b. Uopptjent diskonto	5	80	85
Sum passiva	1 201 093	464 733	1 665 826

¹ Se tabell 2, fotnote 1. ² Se tabell 1, fotnote 2. ³ Se tabell 1, fotnote 3.

Endringene i de nevnte poster er således ikke svært store i løpet av halvåret. Men en må dog være oppmerksom på disse endringer ved tolkingen av tabell 2 og tabell 3.

Tabell 4 viser utlånenes fordeling på låntakere. Denne tabell tilsvare tabellene fra de representative undersøkelser for aksje- og sparebanker pr. 31 desember 1946 og pr. 30 juni 1947, og det er ikke meningen å samle inn oppgaver over utlånsfordelingen hvert år framover. Innsamlingen for 1946 kan betraktes som en engangsundersøkelse.

Tabell 5 viser utlånenes fordeling etter rentefot. En har her rundet av rentefoten til nærmeste $\frac{1}{4}$ %. Av tabellen får en inntrykk av at kredittforeningenes utlån stort sett blir gitt mot en høyere rente enn statsbankenes utlån, men for øvrig er fordelingen nokså ulik for de to kategorier.

Tabellene 6 og 7 gjelder bare statsbankene. Tallene i tabell 7 («Utlånsvirksomheten») vil en også kunne skaffe seg på grunnlag av årbokstabellene. Når det gjelder utlånenes fordeling på bygder og byer, vil en i årboka bare finne tall for de 6 egentlige statsbanker, mens i tabell 6 nedenfor («Statsbankenes utlån fordelt på bygder og byer») også Driftskredittkassen og Lånekassene er representert.

Tabell 4.

Regnskapsutdrag for statsbanker og kredittforeninger.
Utlånenes fordeling på låntakere pr. 31 desember 1946.¹

	Statsbanker ²	Kreditt- foreninger ³	I alt
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
1. Staten og statsinstitusjoner	—	—	—
2. Fylker, kommuner og komm. institusjoner	233 060	—	233 060
3. Offentlige trygder	—	—	—
4. Jordbruk, husdyrhold og hagebruk	318 507	24 392	342 899
5. Skogbruk	9 708	46 638	56 346
6. Fiske, sel- og småhvalfangst	18 123	—	18 123
7. Hvalfangst	—	—	—
8. Industri og håndverk	37 628	54 200	91 828
Herav:			
a. Malm- og metallutvinning	—	—	—
b. Jord- og steinindustri	1 910	2 221	4 131
c. Jern- og metallindustri	5 840	10 945	16 785
d. Kjemisk og elektrokjemisk industri	1 410	1 818	3 228
e. Olje- og fettindustri	3 876	1 400	5 276
f. Elektrisitets- og vannverk	9 792	1 919	11 711
g. Treindustri	1 055	3 630	4 685
h. Tremasse-, cellulose og papirindustri	3 970	12 580	16 550
i. Lær- og gummivareindustri	2 759	1 003	3 762
j. Tekstilindustri	3 060	7 473	10 533
k. Bekledningsindustri	1 472	3 028	4 500
l. Nærings- og nydelsesmiddelindustri	2 348	5 583	7 931
m. Polygrafisk industri og bokbinderi	136	1 803	1 939
n. Annen industri- og håndverksvirksomhet	—	797	797
9. Bygge- og anleggsvirksomhet	—	119	119
10. Skipsfart	—	21 803	21 803
11. Annen transport	—	—	—
12. Handel	—	10 854	10 854
13. Hotell- og bevertningsvirksomhet	1 242	1 313	2 555
14. Banker, forsikring og annen finansvirksomh.	—	—	—
15. Hus- og tomtøiere	168 544	256 056	424 600
16. Private forbrukslån	—	—	—
17. Andre utlån	—	692	692
Utlån i alt	786 812	416 067	1 202 879

¹ Se tabell 2, fotnote 1.² Se tabell 2, fotnote 2.³ Se tabell 1, fotnote 3.

Tabell 5.

Regnskapsutdrag for statsbanker og
kredittforeninger.
Utlånenes fordeling etter rentefot¹
pr. 31 desember 1946.²

	Statsbanker ³	Kreditt- foreninger ⁴	I alt
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
0 % rente	323	—	323
1 % »	3	—	3
2 % »	4 276	—	4 276
2½ % »	—	—	—
2¾ % »	34 991	94 050	129 041
2¾ % »	1 550	314	1 864
3 % »	186 246	27 590	213 836
3¼ % »	310 008	—	310 008
3½ % »	58 692	264 304	322 996
3¾ % »	4 642	21 933	26 575
4 % »	74 227	6 720	80 947
4¼ % »	35 118	—	35 118
4½ % »	76 736	1 156	77 892
Utlån i alt	786 812	416 067	1 202 879

¹ Rundet av til nærmeste ¼ %.

² Se tabell 2, fotnote 1.

³ Se tabell 1, fotnote 2.

⁴ Se tabell 1, fotnote 3.

Tabell 6.

Statsbankenes utlån fordelt på bygder
og byer pr. 31 desember 1946.¹

	Stats- bankenes ² utlån
	1 000 kr.
1. Bygder	595 452 ³
2. Byer	191 360
Utlån i alt	786 812

¹ Se tabell 2, fotnote 1.

² Se tabell 1, fotnote 2.

³ Herav 59 238 til fylker og 40 191 til elektrisitets-
verk.

Tabell 7.

Utlånsvirksomheten i statsbank
i regnskapsåret 1946.²

	Beløp
	1 000 l
1. Innkommne lånesøknader	197 8
2. Utbetalte lån	55 7
3. Innfridde lån og betalte avdrag ...	47 0

¹ Se tabell 1, fotnote 2.

² Se tabell 1, fotnote 1.

³ Fordelt på 8 688 lånesøknader.

Landbruksarealet og husdyrholdet pr. 20. juni 1947.

Statistisk Sentralbyrå har nettopp avsluttet en beregning over landbruksarealet og husdyrholdet i rikets bygder på grunnlag av en representativ telling pr. 20 juni 1947.

Tellingen er gjennomført på samme måte som i 1946. Det skulle i hvert herred telles ved 10 pst. av brukene over 5 dekar. Utvalget av bruk var foretatt i Byrået på grunnlag av tellingen i 1939, slik at alle bruksstørrelser var forholdsmessig representert. Det er i år tellet på de samme bruk som ifjor. For Finnmark er det begge årene brukt skjønnsmessige oppgaver fra jordstyrene.

På grunnlag av den prosentvise endring i areal og husdyrhold fra 1939 ved de undersøkte bruk, har en beregnet arealet og husdyrholdet i 1947 for de enkelte fylker.

A. Jordbruksarealet.

For bygdene under ett var arealet av de enkelte vekstene i 1947 sammenliknet med 1946 og 1939:

	Arealet i dekar			Endring 1946-47		Endr. 1939-47		
	1947	1946	1939	i dekar	i pst.	i dekar	i pst.	
Høsthvete.....	2 954	14 059	26 030	÷ 11 105	÷ 79.0	÷ 23 076	÷ 88.7	
Vårhvete.....	288 615	368 792	386 101	÷ 80 177	÷ 21.7	÷ 97 486	÷ 25.2	
Høstrug	6 734	15 939	15 487	÷ 9 205	÷ 57.8	÷ 8 753	÷ 56.6	
Vårrug	6 697	9 076	16 274	÷ 2 379	÷ 26.2	÷ 9 577	÷ 58.8	
Bygg	391 109	405 325	467 742	÷ 14 216	÷ 3.5	÷ 76 633	÷ 16.4	
Havre	757 207	835 653	870 243	÷ 78 446	÷ 9.4	÷ 113 036	÷ 13.0	
Blandkorn	38 292	47 089	48 943	÷ 8 797	÷ 18.7	÷ 10 651	÷ 21.8	
Erter	9 428	8 594	5 921	+ 834	+ 9.7	+ 3 507	+ 59.2	
Korn og erter i alt	1 501 036	1 704 527	1 836 741	÷ 203 491	÷ 11.9	÷ 335 705	÷ 18.3	
Grønnfôr	178 191	162 702	125 064	+ 15 489	+ 9.5	+ 53 127	+ 42.5	
Potet	568 589	623 853	506 927	÷ 55 264	÷ 8.7	+ 61 662	+ 12.2	
Fôrnepe	66 277	78 052	99 544	÷ 11 775	÷ 15.1	÷ 33 267	÷ 33.4	
Kålrot	84 740	95 434	82 195	÷ 10 694	÷ 11.2	+ 2 545	+ 3.1	
Fôrbete	17 128	20 158	30 783	÷ 3 030	÷ 15.0	÷ 13 655	÷ 44.4	
Fôrmargkål	7 416	5 362	12 912	+ 2 054	+ 38.3	+ 5 496	+ 42.6	
Kål	23 923	18 488	14 122	+ 5 435	+ 29.4	+ 9 801	+ 69.4	
Gulrot	12 045	10 787	10 627	+ 1 258	+ 11.7	+ 1 418	+ 13.3	
Jordbær	6 113	6 136	7 095	÷ 23	÷ 0.4	÷ 982	÷ 13.8	
Bringebær	4 768	4 698	4 693	+ 70	+ 1.5	+ 75	+ 1.6	
Andre vekster	153 749	160 404	186 107	÷ 6 655	÷ 4.1	÷ 32 358	÷ 17.4	
Brakk	45 921	38 493	28 858	+ 7 428	+ 19.3	+ 17 063	+ 59.1	
I alt åker og hage.....	2 669 896	2 929 094	2 945 668	÷ 259 198	÷ 8.8	÷ 275 772	÷ 9.4	
Eng til slått	Eng på dyrket jord	4 804 774	4 564 306	4 937 157	+ 240 468	+ 5.3	÷ 132 383	÷ 2.7
	Natureng på innmark	1 167 244	1 203 748	1 627 497	÷ 36 504	÷ 3.0	÷ 460 253	÷ 28.3
	Seterløkker	160 374	163 961	199 061	÷ 3 587	÷ 2.2	÷ 38 687	÷ 19.4
	Utslåtter som høstes årlig	294 498	317 166	548 507	÷ 22 668	÷ 7.1	÷ 254 009	÷ 46.3
Kulturbeite	på dyrket jord ..	381 011	330 998	212 837	+ 50 013	+ 15.1	+ 168 174	+ 79.0
	på udyrket jord ..	482 644	457 542	261 924	+ 25 102	+ 5.9	+ 220 720	+ 84.3
Annen eng til beite	på dyrket jord ..	168 806	152 265	146 366	+ 16 541	+ 10.9	+ 22 440	+ 15.3
	på udyrket jord ..	283 605	275 516	282 460	+ 8 089	+ 2.9	+ 1 145	+ 0.4
I alt jordbruksareal	10 412 852	10 394 596	11 161 477	+ 18 256	+ 0.2	÷ 748 625	÷ 6.7	
Herav: Dyrket jord	8 024 487	7 976 663	8 242 028	+ 47 824	+ 0.6	÷ 217 541	÷ 2.6	
Innmark	9 957 980	9 913 469	10 413 909	+ 44 511	+ 0.4	÷ 455 929	÷ 4.4	

En av de viktigste oppgavene i krigsårene var å fremme avlen av plante-produkter til mat, fordi en derved fikk den største kalorimessige nytte av avlingen i den knappe ernæringssituasjon som rådet. Det største åkerareal nådde en i 1942 med ca. 3 388 000 dekar, 442 000 dekar eller 15 pst. mer enn i 1939. Siden har det vært nedgang hvert år, fra 1942 til 1943 vel 51 000 dekar, fra 1943 til 1944 vel 61 000 dekar, fra 1944 til 1945 nesten 170 000 dekar og fra 1945 til 1946 176 000 dekar. Dermed var en allerede i 1946 kommet 16 000 dekar under åkerarealet i 1939. Oppgavene fra den representative jord-brukstelling 1947 viser ytterligere sterk nedgang — 260 000 dekar — til 2 670 000 dekar, 8,8 pst. mindre enn i 1946 og 9.4 pst. mindre enn i 1939.

Kornarealet er siste år minket med 203 500 dekar eller 11.9 pst. og er nå 18.3 pst. mindre enn i 1939. Nedgangen faller særlig på matkornet, mens arealet av førkorn har holdt seg bedre oppe. Særlig lite var arealet av høstsæd i 1947. Dette må en se i sammenheng med de dårlige overvintringsforhold siste vinter. Arealet av høsthvete og høstrug tilsammen var i 1947 knapt 10 000 dekar mot ca. 30 000 dekar i 1946 og vel 41 000 dekar i 1939.

Det samlede areal av hvete og rug i 1947 var 305 000 dekar, mot 408 000 dekar i 1946 og 444 000 dekar i 1939, en nedgang på henholdsvis 25.2 og 31.3 pst.

Byggarealet i 1947 var 3.5 pst. mindre enn i 1946 og 16.4 pst. mindre enn i 1939, for havre var nedgangen henholdsvis 9.4 og 13.0 pst. Erterarealet økte med 9.7 pst. siste år og 59.2 pst. siden 1939.

Potetarealet minket siste år med 8.7 pst., men var ennå 12.2 pst. større enn i 1939.

Rotvekstarealet minket siste år med 11.8 pst. og var 22.1 pst. mindre enn i 1939.

For 1946 og 1947 har en ikke tall for hele grønnsakarealet, men kålarealet i 1947 var 29.4 pst. større enn i 1946 og 69.4 pst. større enn i 1939. For gulrot var stigningen henholdsvis 11.7 og 13.3 pst.

I krigsårene ble både kornarealet og hele åkerarealet økt relativt mest på Vestlandet. Tross den sterke nedgang i de siste årene, er det samlede åkerareal i disse fylkene ennå omtrent like stort som i 1939, men kornarealet er betydelig mindre.

Som ved rasjoneringstelingen i 1918 fikk en også nå under siste krigen uforholdsmessig lave oppgaver over engarealene. Dette gjør seg i noen grad gjeldende også for tellingene i 1946 og 1947. En må allikevel feste seg ved, at mens oppgavene over eng til slått viser nedgang, viser oppgavene over kultur-beite sterk øking.

Arealet av utslåtter som blir høstet er gått sterkt ned. Med lite og dyr arbeidshjelp er det helt naturlig.

B. Husdyrholdet.

For rikets bygder var husdyrholdet pr. 20 juni:

	Husdyrholdet 20 juni			Endr. 1946-47		Endr. 1939-47	
	1947	1946	1939	i tall	i pst.	i tall	i pst.
Hester:							
Under 1 år	8 519	15 062	16 135	÷ 6 543	÷ 43.4	÷ 7 616	÷ 47.2
1 og 2 år	24 383	39 074	31 876	÷ 14 691	÷ 37.6	÷ 7 493	÷ 23.5
3 og 4 år	43 282	39 238	25 631	+ 4 044	+ 10.3	+ 17 651	+ 68.9
5—16 år	124 924	116 992	71 022	+ 7 932	+ 6.8	+ 53 902	+ 75.9
Over 16 år.....	23 437	27 608	59 267	÷ 4 171	÷ 15.1	÷ 35 830	÷ 60.5
I alt	224 545	237 974	203 931	÷ 13 429	÷ 5.6	+ 20 614	+ 10.1
Storfe:							
Under 1 år	238 803	254 769	329 329	÷ 15 966	÷ 6.3	÷ 90 526	÷ 27.5
Okser { 1—2 år	34 451	42 284	74 584	÷ 7 833	÷ 18.5	÷ 40 133	÷ 53.6
{ over 2 år	7 302	8 862	14 081	÷ 1 560	÷ 17.6	÷ 6 779	÷ 48.1
Kviger (som ikke har hatt kalv)	148 980	159 568	172 686	÷ 10 588	÷ 6.6	÷ 23 706	÷ 13.7
Kyr (som har hatt kalv) ...	795 488	801 497	864 336	÷ 6 009	÷ 0.7	÷ 68 848	÷ 8.0
I alt	1 225 024	1 266 980	1 455 016	÷ 41 956	÷ 3.3	÷ 229 992	÷ 15.8
Sauer:							
Under 1 år (lam)	811 561	798 970	856 999	+ 12 591	+ 1.6	÷ 45 438	÷ 5.3
Over 1 år.....	886 465	907 831	886 803	÷ 21 366	÷ 2.4	÷ 338	—
I alt	1 698 026	1 706 801	1 743 802	÷ 8 775	÷ 0.5	÷ 45 776	÷ 2.6
Geiter:							
Under 1 år (kje)	46 615	53 995	86 326	÷ 7 380	÷ 13.7	÷ 39 711	÷ 46.0
Over 1 år.....	108 341	123 671	162 590	÷ 15 330	÷ 12.4	÷ 54 249	÷ 33.4
I alt	154 956	177 666	248 916	÷ 22 710	÷ 12.8	÷ 93 960	÷ 37.7
Svin:							
Under 4 måneder	121 631	118 748	201 302	+ 2 883	+ 2.4	÷ 79 671	÷ 39.6
Over 4 { fetesvin	99 680	94 863	113 008	+ 4 817	+ 5.1	÷ 13 328	÷ 11.8
måneder { rånær	2 052	2 415	2 260	÷ 363	÷ 15.0	÷ 208	÷ 9.2
{ avlssvin { purker	35 272	40 634	45 383	÷ 5 362	÷ 13.2	÷ 10 111	÷ 22.3
I alt	258 635	256 660	361 953	+ 1 975	+ 0.8	÷ 103 318	÷ 28.5
Høns:							
Voksne	2 046 575	1 432 690	3 422 368	+ 613 885	+ 42.8	÷ 1375793	÷ 40.2
Kyllinger	1 720 883	1 492 577	2 264 292	+ 228 306	+ 15.3	÷ 543 409	÷ 24.0

Når mest mulig av planteproduksjonen skulle brukes direkte til mat i krigsårene, og innførselen av kraftfôr omtrent ble borte, måtte husdyrholdet reduseres. Reduksjonen gikk særlig ut over svin og fjørfe, men også tallet på storfe og geit gikk ned, mens tallet på hest og sau økte. 1946 viste igjen noe øking for storfe, svin og høns.

Fra 1946 til 1947 viser den representative tellingen pr. 20 juni stort sett noen nedgang.

Tallet på hest er siste år gått ned med vel 13 000 eller 5.6 pst. Det er dog

Tabell 1.

Bruken av arealet

	Øst- fold	Akers- hus	Hed- mark	Op- land	Buske- rud	Vest- fold	Tele- mark	Aust- Agder
Høsthvete.....	1 208	300	5	131	257	351	77	63
Vårhvete.....	50 670	52 134	43 945	20 463	29 958	44 493	16 833	4 586
Høstrug	2 759	518	696	282	186	1 404	212	150
Vårrug	170	729	1 634	1 288	623	1 567	151	26
Bygg	3 543	27 159	44 398	83 645	14 446	4 154	4 382	909
Havre	125 480	138 030	125 673	53 827	54 449	62 015	18 219	11 516
Blandkorn	2 302	2 817	2 923	24 846	3 911	439	333	74
Erter	2 967	1 116	1 767	1 671	493	351	260	211
Korn og erter i alt	189 099	222 803	221 041	186 153	104 323	114 774	40 467	17 535
Grønnfôr	6 848	7 061	22 956	24 254	8 392	2 993	6 114	3 366
Potet	42 573	52 039	70 533	54 212	25 482	36 543	20 399	13 880
Fôrnepe	3 836	3 340	9 405	6 434	1 212	1 588	829	444
Kålrot	13 407	12 469	13 473	8 535	4 445	9 230	2 696	905
Fôrbete	1 150	1 385	190	209	1 810	2 299	1 400	970
Fôrmargkål	977	918	372	518	133	227	104	71
Kål	2 777	4 076	1 334	3 147	2 890	1 810	858	672
Gulrot	899	975	733	590	352	1 241	384	328
Jordbær	404	764	344	348	1 358	1 090	139	388
Bringebær.....	276	1 539	228	191	720	375	143	200
Andre vekster	11 596	27 033	9 637	6 813	15 612	13 222	7 909	5 814
Brakk	6 143	6 156	6 972	1 869	4 895	2 088	756	600
I alt åker og hage.....	279 985	340 558	357 218	293 273	171 624	187 480	82 198	45 173
Eng på dyrket jord.....	367 953	389 410	413 561	331 807	253 232	235 916	185 384	96 730
Natureng på innmark ...	3 044	19 897	60 640	77 768	31 687	4 343	30 597	11 117
Seterløkker	—	50	24 391	67 802	27 010	21	7 241	1 026
Utslåtter	—	1 676	14 347	9 822	4 716	337	10 204	15 779
Kultur- {på dyrket jord .	67 304	70 452	26 387	12 627	26 861	41 492	15 340	5 319
beite {på udyrket jord	26 761	35 370	67 320	84 278	13 301	10 525	22 115	4 723
Annen eng {på dyrket jord .	40 664	22 811	9 827	3 275	2 515	14 589	1 674	1 285
til beite {på udyrket jord	5 176	21 006	51 371	41 856	9 029	2 868	9 322	556
I alt jordbruksareal	790 887	901 230	1025062	922 508	539 975	497 571	364 075	181 708

1947. Dekar.

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	Rikets bygder
107	44	11	49	90	194	67	—	—	—	2 954
3 395	2 701	678	688	2 432	5 759	9 748	132	—	—	288 615
106	114	45	—	—	—	256	6	—	—	6 734
102	81	—	12	—	55	80	179	—	—	6 697
491	14 564	3 342	6 138	18 084	66 777	87 144	10 332	1 597	4	391 109
13 335	40 588	7 278	5 838	12 964	32 339	52 122	3 534	—	—	757 207
—	—	30	25	87	35	249	221	—	—	38 292
24	62	17	276	13	38	162	—	—	—	9 428
17 560	58 154	11 401	13 026	33 670	105 197	149 828	14 404	1 597	4	1 501 036
4 296	10 052	8 718	7 162	9 460	10 395	6 063	22 505	14 227	3 329	178 191
13 230	47 302	27 255	19 473	27 848	25 859	43 994	31 025	15 263	1 679	568 589
403	5 091	728	525	3 360	9 832	17 504	1 575	133	38	66 277
528	9 635	1 270	1 495	1 472	1 266	3 190	519	204	1	84 740
542	7 046	39	15	68	5	—	—	—	—	17 128
61	3 087	390	264	129	43	94	28	—	—	7 416
395	2 579	720	164	360	301	1 258	411	130	41	23 923
344	2 535	520	262	303	417	1 241	643	239	39	12 045
248	186	126	32	226	241	134	44	41	—	6 113
70	165	357	143	179	47	88	47	—	—	4 768
2 736	9 744	18 976	12 705	5 874	2 038	3 193	759	77	11	153 749
1 285	3 325	1 716	460	2 044	3 713	1 202	974	962	761	45 921
41 698	158 901	72 216	55 726	84 993	159 354	227 789	72 934	32 873	5 903	2 669 896
142 808	222 124	251 066	202 956	297 019	417 638	345 385	393 842	215 244	42 699	4 804 774
16 312	18 791	155 243	170 969	137 190	61 389	16 590	192 676	102 955	56 036	1 167 244
2 017	430	4 186	7 737	4 906	8 753	2 073	921	1 728	82	160 374
25 464	11 279	33 316	23 249	23 144	22 520	7 236	41 136	42 289	7 984	294 498
5 539	26 727	12 302	4 691	5 879	19 352	36 347	3 128	1 205	59	381 011
7 501	70 474	34 601	23 331	27 867	16 652	20 132	10 202	7 428	63	482 644
2 655	25 589	1 882	707	3 656	13 592	21 602	827	380	1 276	168 806
1 486	25 224	13 539	11 348	30 635	19 357	11 942	16 750	9 488	2 652	283 605
245 480	559 539	578 351	500 714	615 289	738 607	689 096	732 416	413 590	116 754	10 412 852

Tabell 2.

Husdyrholdet

	Øst- fold	Akers- hus	Hed- mark	Op- land	Buske- rud	Vest- fold	Tele- mark	Aust- Agder
Hester:								
Under 1 år	554	410	455	828	190	213	220	41
1 og 2 år	1 854	1 545	2 010	2 435	1 165	1 114	927	273
3 og 4 år	3 244	3 224	2 493	4 233	2 040	2 244	1 974	939
5—16 år	9 553	10 230	12 842	11 965	6 300	5 417	4 677	2 861
Over 16 år.....	1 527	1 910	1 977	1 786	1 643	1 738	1 342	537
I alt	16 732	17 319	19 777	21 247	11 338	10 726	9 140	4 651
Storfe:								
Under 1 år	10 875	13 442	23 189	21 550	11 328	8 564	6 258	2 871
Okser { 1—2 år	2 592	3 092	2 047	3 449	1 423	2 484	348	304
{ over 2 år	679	1 230	806	886	282	492	108	80
Kviger.....	11 774	12 056	14 889	12 321	7 676	5 856	5 143	2 284
Kyr	47 553	53 414	73 856	77 064	39 367	30 070	27 967	14 193
I alt	73 473	83 234	114 787	115 270	60 076	47 466	39 824	19 732
Sauer:								
Under 1 år	3 495	6 342	46 843	55 978	17 202	3 672	17 556	12 032
Over 1 år.....	4 293	8 211	52 313	56 022	17 091	4 491	16 483	12 687
I alt	7 788	14 553	99 156	112 000	34 293	8 163	34 039	24 719
Geiter:								
Under 1 år	11	87	1 746	3 847	1 943	—	466	39
Over 1 år.....	25	219	7 885	20 397	3 223	75	1 807	439
I alt	36	306	9 631	24 244	5 166	75	2 273	478
Svin:								
Under 4 måneder	12 391	11 202	18 977	14 706	6 715	6 541	6 031	3 172
Over { fetesvin	7 998	14 627	10 849	10 496	5 294	7 170	5 166	2 397
4 mndr. { avls-fråner	91	284	106	240	119	146	53	61
{ svin {purker	3 317	5 142	4 658	6 895	1 744	1 763	1 255	546
I alt	23 797	31 255	34 590	32 337	13 872	15 620	12 505	6 176
Høns:								
Voksne	189 441	173 730	146 373	125 322	90 011	160 775	78 297	56 483
Kyllinger	209 677	150 979	111 798	92 793	75 931	155 848	61 773	61 924

pr. 20 juni 1947.

Vest-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	Rikets bygder
138	1 271	566	1 094	1 042	476	427	414	142	38	8 519
368	1 993	1 111	1 962	1 900	2 173	1 608	1 156	721	68	24 383
1 163	3 714	2 821	2 870	3 355	3 211	2 443	1 843	1 325	146	43 282
2 963	9 520	6 916	4 772	6 832	9 376	8 167	7 285	3 908	1 340	124 924
475	1 731	1 194	890	994	1 319	1 533	1 620	1 152	69	23 437
5 107	18 229	12 608	11 588	14 123	16 555	14 178	12 318	7 248	1 661	224 545
6 284	12 657	10 887	15 667	13 605	19 803	16 274	28 912	13 553	3 084	138 803
483	2 517	1 548	2 935	1 565	3 241	3 131	2 450	584	258	34 451
112	465	214	238	257	408	404	441	118	82	7 302
4 172	11 908	9 271	7 791	10 182	9 357	9 398	8 299	5 035	1 568	148 980
23 694	63 089	54 383	48 163	55 707	50 268	42 432	56 463	30 807	6 998	795 488
34 745	90 636	76 303	74 794	81 316	83 077	71 639	96 565	50 097	11 990	1 225 024
21 556	122 749	101 169	84 179	75 317	56 387	40 508	91 139	46 197	9 240	811 561
20 196	142 074	121 049	104 930	77 942	58 480	43 667	85 034	47 013	14 489	886 465
41 752	264 823	222 218	189 109	153 259	114 867	84 175	176 173	93 210	23 729	1 698 026
99	884	4 690	13 256	5 481	4 009	2 078	3 739	3 428	812	46 615
208	2 549	10 275	23 022	7 949	7 586	7 048	7 408	6 408	1 818	108 341
307	3 433	14 965	36 278	13 430	11 595	9 126	11 147	9 836	2 630	154 956
1 975	12 037	5 345	4 742	3 489	5 604	6 423	1 746	422	112	121 631
1 660	6 160	6 094	4 935	1 958	7 012	6 676	651	220	317	99 680
—	161	137	135	48	111	271	60	27	2	2 052
23	3 397	1 516	1 111	668	1 156	1 582	344	150	5	35 272
3 658	21 755	13 093	10 923	6 163	13 883	14 952	2 801	819	436	258 635
74 462	442 442	95 996	38 396	75 388	83 222	119 630	74 495	18 145	3 967	2 046 575
49 450	483 291	70 292	20 295	30 511	39 475	78 435	23 996	3 697	718	1 720 883

fremdeles 10 pst. høyere enn i 1939. I 1946 og 1947 er det satt på langt færre føll enn de foregående år. Det er også i flere distrikter slaktet ned atskillig føll. Nedgangen fra 1946 faller på de yngste og eldste aldersklassene, mens mellomklassene er økt noe på grunn av de store unghestkullene i de foregående årene. For å bli kvitt noe av overskuddet på hest, ble det truffet avtale om eksport til Polen av 10 000 hester. I første omgang ble det dog bare eksportert ca. 3 000, men på grunn av det dårlige fôrår er eksporten tatt opp igjen i høst.

Tallet på storfe er gått ned med i alt 42 000 eller 3.3 pst. Det er nedgang i alle gruppene, relativt størst nedgang for oksene — ca. 18 pst. — minst for kyrne, 0.7 pst. Tallet på storfe i alt er 15.8 pst. mindre enn i 1939. Tallet på okser er omtrent det halve av hva det var i 1939, for mjølkekyrne er nedgangen 8 pst.

Tallet på sau er siste året minket med henved 9 000 eller 0.5 pst. Det er litt nedgang i tallet på voksne sauer, men litt øking i tallet på lam. Sammenliknet med 1939 er tallet på voksne sauer omtrent uforandret, mens det er 5 pst. nedgang i tallet på lam.

Tallet på geiter er i den senere tid stadig gått tilbake. Siste år er det en nedgang på nesten 23 000 eller 12.8 pst. I forhold til 1939 er nedgangen 37.7 pst.

Tallet på svin er økt med ca. 2 000 eller 0.8 pst. siste året, men er fremdeles 28.5 pst. lavere enn i 1939.

Tallet på høns økte sterkt fra 1946 til 1947, med over 600 000 eller 42.8 pst. Det er dog fremdeles 40 pst. lavere enn i 1939, vel 2 mill. i 1947 mot 3.4 mill. i 1939.

For pelsdyr er det ikke hentet inn nye oppgaver for 1947. Høsten 1946 ble det holdt fullstendig pelsdyrtelling. Hovedresultatene av denne er gitt i Statistiske Meddelelser 1947, nr. 4—6. En publikasjon med de detaljerte tall er under trykking, men blir sterkt forsinket på grunn av trykkingsvanskene. Av denne grunn er også publikasjonen «Jordbruksstatistikk 1946» sterkt forsinket.

Tabell 1 og 2 (s. 434—437) viser arealet og husdyrholdet fylkesvis i 1947.

Foreløpig oversikt over høsten i Norge 1947.

En gir her et utdrag av Landbruksdirektørens meldinger om høstutsiktene i Norge 1947.

Vinteren var stort sett mild over hele landet til over jul. Etterjulsvinteren var derimot meget kald med gjennomgående lite snø og derfor barfrost de fleste steder. Det ble usedvanlig mye tele. Sent på vinteren kom det store snøfall enkelte steder på Sørlandet, i Trøndelagen og i kystbygdene i Nordland.

Over Sør-Norge kom våren sent, men med mye sol og varme og rask overgang til sommer. Det var gunstig vær for jordarbeidet, og våronna ble avviklet til normal tid. I Nord-Norge var våren kjøligere.

Også i år har det vært liten tilgang på arbeidshjelp, og åpenåkerarealet har gått sterkt tilbake.

Allerede i slutten av mai begynte det å bli tørt i Sør-Norge. Over Sør-Østlandet ble det usedvanlig liten nedbør hele sommeren igjennom. Det ble den tørreste sommer på over 100 år.

Begynnelsen av juni var noe kjølig over Østlandet, men senere i måneden ble det meget varmt. Vestlandet, Trøndelagen og Nord-Norge hadde stort sett tilstrekkelig nedbør, men særlig nordafjells var det tildels surt og kaldt.

I juli var det noenlunde rikelig nedbør i de nordlige og øvre bygder på Østlandet, mens tørken fortsatte over det øvrige Østland. Nord-Norge, Trøndelagen, Vestlandet og den vestlige del av Sørlandet hadde tilstrekkelig nedbør. I Trøndelagen var nedbøren nærmest i største laget mot slutten av måneden.

Østlandet og Sørlandet hadde praktisk talt ikke nedbør i august. Også på Vestlandet var nedbøren langt under det normale. I Trøndelagen var det bra med regn. Nord-Norge hadde langt større nedbør enn normalt.

I september kom det en del nedbør også over Sør-Østlandet. Regnet frisket opp de brunsvidle enger og beiter. Det kom imidlertid for sent til å få noen særlig innflytelse på årets avling — bortsett fra at beitesesongen ble noe forlenget og at rotvekstene tok seg litt opp. På Vestlandet var nedbøren usedvanlig stor i september. Særlig i Sogn og Fjordane og Hordaland vanskeliggjorde den bergingsforholdene. Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag hadde mer passende nedbør. I Nord-Trøndelag og Nord-Norge var nedbøren i største laget og gjorde innhøstingen vanskelig.

Enga tok en del skade av den sterke kuldeperioden i vinter. Det gikk særlig ut over kløveren. Over Sør-Østlandet begynte tørken nokså tidlig å gjøre seg gjeldende. Slåtten begynte derfor tidligere enn vanlig i disse strøkene, og avlingene ble små. For Østfold er avlingen, både av eng på dyrket jord og natur-eng, oppgitt til 50 pst. av middelsår. I Akershus, Vestfold og Buskerud er eng på dyrket jord satt til 60—65 pst. og naturenga til 56—70 pst. av middelsår. I Hedmark og Oppland slo høyavlingen atskillig bedre til, for eng på dyrket jord henholdsvis 87 og 88 pst. og for natureng henholdsvis 95 og 90 pst. av middelsår.

I Agderfylkene og Rogaland ble også avlingene noe under middels. Vestlandet ellers fikk omtrent middelsårsavling. Det samme gjelder Sør-Trøndelag, mens det ble litt dårligere i Nord-Trøndelag. Nord-Norge fikk mer enn middelsår. For Troms ble avlingen satt til 118 pst. for eng på dyrket jord og 110 pst. for natureng.

For hele riket under ett ble avkastingen av eng på dyrket jord satt til 84 og for natureng til 96 pst. av middelsår. Totalavlingen er beregnet til knapt 2.4 mill. tonn.

Over Sør-Norge kom høyet velberget i hus og ble av forholdsvis god kvalitet. I Nord-Norge derimot ble kvaliteten nedsatt på grunn av dårlig bergingsvær.

Kornåkrene stod fint i begynnelsen av vekstsesongen. Høstsæden var dog tildels noe ujevn. Også kornåkrene ble snart rammet av tørken over Østlandet. Avlingene ble små i disse strøkene. Innhøstingsværet var godt i Sør-Norge og kvaliteten ble meget god. I Trøndelagen, hvor avlingen lå litt over middelsår, ble kvaliteten en del nedsatt på grunn av dårlig bergingsvær. På Vestlandet svarte kornavlingene omtrent til middelsår.

For hele landet ble kornavlingen ved utgangen av september beregnet til 82 pst. av middelsår. Den beregnede totalavling er 273 000 tonn. For de enkelte kornslag er prosent av middelsår oppgitt til: bygg 93, havre og vårhvete 79, hørstrug og blandkorn 78, vårrug 75, erter 72 og høsthvete 68 pst.

Når totalavlingen er så liten, skriver ikke dette seg bare fra små avlinger pr. arealenhet, men også fra en sterk tilbakegang i kornarealet.

Potetene ble også satt tilbake på grunn av tørken. Over Østlandet varierte avlingsoppgavene ved utgangen av september mellom 46 pst. av middelsår i Buskerud og 70 pst. i Hedmark. For Agderfylkene ble avlingen anslått til ca. 70 pst. I Rogaland er potetavlingen oppgitt til 103 pst. av middelsår, i de andre vestlandsfylkene 94—97 pst. I Trøndelagen og Nord-Norge ble det omtrent middelsår. For hele landet under ett er potetavlingen oppgitt til 77 pst. av middelsår. Hele potetavlingen er beregnet til vel 0.9 mill. tonn.

Rotvekstene ble satt meget sterkt tilbake av tørken over Østlandet og Agderfylkene. På Vestlandet ble det litt under middelsår. Trøndelagen fikk omtrent middelsårsavling.

Ved utgangen av september ble rotvekstavlingen for hele landet anslått til gjennomsnittlig 69 pst. Dårligst ble kålrot med 59 pst. og forbete med 67 pst. Fôrnepe er satt til 80 pst. av middelsår. For rotvekster i alt er avlingen beregnet til 520 700 tonn.

Det samlede høsutbytte er beregnet til 83 pst. av middelsår.

Engfrøavlen ble dårlig. Særlig kløverfrøavlen slo helt feil flere steder.

Beitene kom fint i gang fra våren av, men over Østlandet ble de snart satt tilbake av tørken. Mange steder ble de etter hvert helt brunsvidde og ga ingen gjenvekst. Allerede i juli måtte en gi dyrene tilskudd av andre førmidler. I august ble det for tørt for beitene også på Vestlandet. I Trøndelagen og Nord-Norge var beitene usedvanlig rike. I september tok beitene seg en del opp igjen

også over Sør-Østlandet, men det var for sent til å få noen særlig stor betydning. Det førte dog til en forlengelse av beitetiden.

Fjellbeitene var stort sett gode, men i Sør-Norge ble også disse litt merket av tørken i august.

Årsvekstens stilling i gjennomsnitt for hele landet ved utgangen av september måned, sammenliknet med utgangen av juni, juli og august, ser en av sammenstillingen nedenfor. Middelsår = 100.

Begrepet middelsår betegner den avlingsmengde en regner med å få i jevnt gode år, når det ikke støter noe uforutsett til.

	September	August	Juli	Juni
Høy fra eng på dyrket jord	84	85	84	85
Høy fra natureng.....	96	86	99	95
Vårhvete.....	79	81	86	91
Høsthvete.....	69	66	72	79
Vårrug	75	78	88	92
Høstrug	78	81	85	90
Bygg	93	94	96	95
Havre	79	80	87	92
Blandkorn	78	80	91	96
Erter	72	81	89	94
Potet	77	78	94	97
Fôrnepe	80	81	91	95
Fôrbete	67	56	83	91
Kålrot	59	61	86	94

H a g e b r u k e t . Det ble meldt om atskillig frostskaide på frukttrær, bærbusker og jordbærplanter og på overvintret frømateriale av grønnsak- og rotvekster. Særlig i Indre Sogn ble det stor skade på frukttrærne.

Eple- og kirsebærtrærne blomstret rikt, mens pæreblomstringen var mer sparsom og ujevn. Det var meget gunstige værforhold under blomstringen. Det var en del insektangrep.

Tørken over Østlandet gjorde seg snart gjeldende også for hagebruket. Den førte bl. a. til stort kartfall i juni og juli. På Vestlandet var en mye utsatt for eplevikler og skurv.

Kirsebæravlingen ble en del nedsatt på grunn av monilia-angrep. En del moreller tok skade av regn under modningen.

Av sommerepler ble det omtrent middelsårs avkasting. Vinterfrukten ga en god del mindre. Pærene ga små og ujevne avlinger. Særlig liten ble kjernefruktavlingen i Sogn og Fjordane. Plommene slo bedre til, men også disse lå en god del under middelsår. Morellene ga under middels avling, mens surkirsebærene greidde seg bedre og ga omtrent middelsårs avl.

Solbær slo helt feil og ga mindre enn halvdelen av middelsår. Rips og stikkelsbær ga henimot middelsårsavling. Jordbær ga betydelig mindre enn middelsår i torkedistriktene, men omtrent middels avkasting på Oplandene og i

Telemark, Aust-Agder og Sogn og Fjordane. Bringebær ga middels avling eller mer i Sogn og Fjordane og fylkene nordenfor. Ellers ga de under middels.

Tidliggrønnsakene ga bra avling, der de ikke ble stagnert av tørken. Senere grønnsaker ble satt mer tilbake av tørken og ga av den grunn ujevn avling. De ga gode avlinger på Vestlandet og nordafjells og på de stedene i tørkedistriktene, hvor en hadde anledning til vanning. Over Østlandet tok kålvekstene en del skade av klumprot. Blomkålen led en del av bormangel, som førte til unormal farge. Gulrøttene slo godt til på Vestlandet og nordafjells. I de andre landsdelene ga de under middels avling. Enkelte steder ble avlingen betydelig nedsatt på grunn av dårlig spireevne hos frøet og angrep av krusesyke.

For de mer varmeelskende vekster som bønner, agurker, tomater o. fl. var sommeren gunstig, hvor tørken ikke gjorde seg for sterkt gjeldende. De var lite utsatt for sykdom.

Høsten i Norge 1947.

På s. 439 er tatt inn en foreløpig oversikt over høstutbyttet i 1947. Det er der gjort rede for værforholdene i vekståret m. v.

Etter den ordning av høststatistikken som trådte i kraft i 1925, bygger de endelige beregninger av høstutbyttets størrelse på innberetninger fra jordstyrene etter hvert som innhøstingen går fram. For høy skal oppgavene gis pr. 1 september, for poteter, rotvekster og grønnfôr pr. 1 november og for korn pr. 1 januar.

Sammenliknet med 1946 var årets høstutbytte av høy:

	Eng på dyrket jord.				Natureng.			
	Avl pr. dekar	Avl i tonn	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)	Avl pr. dekar	Avl i tonn	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)
1947	431.9	2 075 386	85.8	4.2	281.2	328 195	97.6	4.1
1946	469.5	2 142 870	93.7	3.7	251.6	302 890	90.5	3.3

	Seterløkker.				Utslåtter.			
	Avl pr. dekar	Avl i tonn	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)	Avl pr. dekar	Avl i tonn	Pst. av middelsår	Kvalitet (5—1)
1947	268.0	42 983	96.2	4.3	142.7	42 015	101.3	4.0
1946	231.0	37 880	87.3	3.4	142.2	45 087	94.0	3.1

(Høstutbyttet i pst. av middelsår gjelder utbyttet pr. dekar, og blir således ikke påvirket av endringer i arealet. Kvalitetsbetegnelse er: 5 = særdeles god, 4 = meget god, 3 = middels god, 2 = mindre god og 1 = dårlig.)

Alt i alt ble årets høyavling 2 488 579 tonn. Til tross for øking i engarealet er totalavlen dette året litt mindre enn forrige år, da den var 2 528 727 tonn.

Engvekstene hører til våre mest årsikre vekster, men på grunn av de ekstraordinære værforhold, er avlingene i 1947 svært varierende, fra helt mislykkede til rene rekordavlinger. Dette forholdet gjør seg sterkt gjeldende for landsdeler og distrikter, men mange steder veksler avlingene sterkt også rent lokalt. Disse lokale variasjonene skyldes ikke særlig nedbøren, men at beliggenhet, jordsmonn og gjødselkraft har gitt sterke utslag.

I Sør-Norge var frosten vinteren 1946—47 mange steder så sterk at enga, særlig kløveren, tok skade. I Nord-Norge var overvintringen bra.

Avlingen av eng på dyrket jord var jevnt over svært dårlig i fylkene Østfold, Akershus og Vestfold, gjennomsnittlig 230—280 kg pr. dekar, vurdert til ca. 50—60 pst. av et middelsår. Over resten av Østlandet er det store variasjoner. På samme nivå som de nevnte fylker ligger avlingen over det meste av Hadeland og de nedre bygder i Buskerud. Noe bedre, men langt fra tilfredsstillende, er avlingene i Mjøsbygdene, Odalen og Solør, med 70—80 pst. av et middelsår. Oppover i Østerdalen, i Gudbrandsdal, Valdres og Hallingdal er avlingene forholdsvis mye bedre, og kommer i mange herreder godt over middelsår. I Telemark er det også en avgjort forskjell mellom nedre Telemark og de øvre bygder. Fylkenes gjennomsnittstall, som varierer fra 323 kg pr. dekar (72 pst. av middels-

år) i Buskerud til 447 kg pr. dekar (90 pst. av middelsår) i Hedmark, dekker derfor over betydelige variasjoner innen fylkesgrensene.

I Agderfylkene er det mindre utpreget forskjell mellom kyst- og innlandsbygdene, og avlingene varierer for det meste mellom 75 og 90 pst. av middelsår.

Rogaland har også fått noenlunde jevne avlinger, men også her en god del under middelsårsavl, med et gjennomsnitt for fylket på 584 kg pr. dekar — 87 pst. av et middelsår. Lenger nord på Vestlandet er avlingene forholdsvis bedre. I Hordaland og Sogn og Fjordane er avlingene noe varierende, i Møre og Romsdal mer jevnt opp i mot og over middelsårsavl, med en gjennomsnittsprosent for de tre fylker på omkring 100. I kg pr. dekar kommer gjennomsnittsavlingen for Møre og Romsdal høyest med 634 kg.

I Trøndelagsfylkene ligger avlingene noe under et middelsårs. Sør-Trøndelag har noenlunde jevne avlinger. De er også her forholdsvis best i indre strøk — Gauldal, Tydal, Selbu — men også noen av bygdene ved Trondheimsfjorden kommer opp i full middelsårsavl. I Nord-Trøndelag er det mer ujevne avlinger, særlig i bygdene ved Trondheimsfjorden, hvor de veksler fra 70 til 110 pst. av et middelsår. I Lierne og Grong er avlingene jevnt gode. Gjennomsnittet for fylket ligger noe lavere enn for Sør-Trøndelag.

I Nordland og Troms er avlingene jevne og store, og ligger for de fleste herreder mellom 100 og 120 i forhold til et middelsår. Fylkenes gjennomsnittsavl er henholdsvis 506 og 554 kg pr. dekar, vurdert til ca. 10 pst. over middelsårsavl. I Finnmark er avlingene mer ujevne, og fylkets gjennomsnitt ligger noe under middelsårsavl.

Høyavlingene på natureng viser noenlunde de samme variasjonene distriktvis som avlingene fra kunsteng, men utslagene er ikke fullt så store. I de fylkene hvor naturenga spiller størst rolle, har avlingene gjennomgående vært bra, og for hele landet er gjennomsnittsavlingen noe større enn for 1946.

For seterløkker og utslåtter gjelder det samme, at avlingene er vekslende, men at de strøk som nytter slike utslåtter gjennomgående har fått tilfredsstillende avlinger. På skrinn jord er arealene nyttet til beite i større grad enn før. Dette gjelder også naturenga.

For høy i alt på innmark er årets avl beregnet til 87 pst. av et middelsår. Det er ikke ofte at prosenten er så lav, men til sammenlikning kan nevnes at den i 1940 bare var 75. Kravet til et middelsår øker imidlertid etter hvert. Fra 1939 til 1947 er denne øking ca. 5 pst. for eng på dyrket jord, og ca. 20 pst. for natureng. At økingen er særlig stor for naturenga kan skyldes økt bruk av kunstgjødsel — særlig i avsides strøk — de siste årene, og at mye av den dårligere enga er lagt ut til beite.

Kvaliteten av årets høyavling er gjennomgående bedre enn fjorårets. Beringsforholdene var stort sett gunstige sønnaffjells, særlig på Østlandet og Sørlandet. Her ligger kvalitetstallet for de enkelte herreder svært ofte på beste kvalitet — 5, og bare unntaksvis lavere enn 4. Enkelte steder er såte høy noe skjemt av regnskurer. På Vestlandet er også kvaliteten i mange herreder be-

tegnet som den beste. Høymengden har noen steder sinket slåtten, så en del er sent slått.

Nordafjells har bergingsforholdene vært vanskelige. I Trøndelagsfylkene kom det første høyet vel i hus, mens det siste ble skadd av regnet. Kvalitetstallene varierer fra 3 til 5. Særlig i Nord-Trøndelag har mange herreder lav kvalitet, også der hvor mengden var liten. I Nord-Norge har forholdene vært særlig ugunstige og kvaliteten er i mange herreder satt til 2.

De prøvene av noenlunde velberget høy som er analysert ved Landbruks-høgskolen viser en høy fôrverdi. Tørrstoffprosenten er usedvanlig høy, og proteininnholdet tilfredsstillende til tross for lite kløverinnhold.

Tabellen s. 446 viser avlingen i de enkelte fylker.

Beregnet utbytte av høy i 1947.

	Eng på dyrket jord				Natureng			
	Avl pr. dekar	Beregnet avl i alt	Pst. av middels- år	Kvalitet (5—1)	Avl pr. dekar	Beregnet avl i alt	Pst. av middels- år	Kvalitet (5—1)
	Kg.	Tonn			Kg.	Tonn		
Østfold	226.5	83 341	49.6	4.4	122.0	371	77.5	4.5
Akershus	259.8	101 169	54.2	4.5	122.5	2 437	77.5	4.5
Hedmark	446.6	184 696	89.9	4.6	207.6	12 589	86.3	4.3
Opland	435.1	144 369	87.6	4.7	217.3	16 899	89.5	4.5
Buskerud	323.2	81 845	71.8	4.6	226.5	7 177	82.8	4.5
Vestfold	280.6	66 198	60.3	4.2	185.0	803	66.5	4.0
Telemark	344.9	63 939	79.6	4.3	203.6	6 229	77.2	4.3
Aust-Agder	396.6	38 363	87.5	4.6	189.4	2 106	85.0	4.6
Vest-Agder	388.0	55 409	81.5	4.6	215.8	3 520	78.2	4.5
Rogaland	583.6	129 632	86.8	4.2	245.7	4 617	85.4	4.6
Hordaland	585.8	147 074	101.7	4.2	331.8	51 510	99.6	4.3
Sogn og Fjordane	548.0	111 220	98.2	4.5	328.3	56 129	96.7	4.4
Møre og Romsdal	634.4	188 429	100.0	4.3	260.2	35 697	97.4	3.9
Sør-Trøndelag ..	485.7	202 847	93.7	4.1	231.1	14 187	93.8	4.0
Nord-Trøndelag	412.2	142 368	89.4	3.6	191.3	3 174	94.6	3.5
Nordland	505.7	199 166	109.1	3.6	307.2	59 190	108.6	3.4
Troms	553.6	119 159	111.3	3.2	365.0	37 579	109.6	3.0
Finnmark	378.5	16 162	91.8	3.0	249.5	13 981	91.4	3.0
Rikets bygder .	431.9	2 075 386	85.8	4.2	281.2	328 195	97.6	4.1

Seterløkker.

Utslätter.

Østfold	—	—	—	—	—	—	—	—
Akershus	285.3	14	94.5	4.4	106.7	179	63.3	4.0
Hedmark	285.3	6 959	94.5	4.4	135.7	1 947	96.4	4.4
Opland	304.3	20 632	98.2	4.7	155.0	1 522	100.0	4.5
Buskerud	229.4	6 196	93.0	4.6	202.0	953	98.0	4.6
Vestfold	229.4	5	93.0	4.6	202.0	68	98.0	4.6
Telemark	167.8	1 215	82.0	4.4	110.6	1 129	76.3	4.4
Aust-Agder	165.0	169	100.0	4.0	102.5	1 617	96.6	4.4
Vest-Agder	200.0	404	100.0	4.7	121.5	3 094	84.0	4.3
Rogaland	206.7	89	103.3	4.7	138.8	1 565	105.0	4.5
Hordaland	216.3	906	96.3	4.8	132.1	4 401	99.7	4.5
Sogn og Fjordane	253.6	1 962	96.4	4.6	143.9	3 345	102.8	4.9
Møre og Romsdal	226.6	1 112	97.0	4.1	112.5	2 604	111.9	3.3
Sør-Trøndelag ..	282.6	2 474	98.7	4.2	132.1	2 975	104.4	4.0
Nord-Trøndelag	181.4	376	97.9	3.9	77.5	561	100.0	2.5
Nordland	167.5	154	102.5	3.0	198.8	8 178	112.9	3.3
Troms	175.0	302	105.0	4.0	162.8	6 885	105.0	2.5
Finnmark	175.0	14	105.0	4.0	124.3	992	91.9	2.4
Rikets bygder .	268.0	42 983	96.2	4.3	142.7	42 015	101.3	4.0

Hagebrukets avkasting i 1947.

Beregning av hagebrukets avkasting ble første gang foretatt for året 1933. Siden er det hvert år gjort tilsvarende beregninger.

En bygger som tidligere på oppgaver fra fylkesgartnerne m. fl., som også gir skjønsmessige oppgaver over endringene i areal m. v. For kål og gulrot er arealene fra tellingen i 1947 brukt.

Avlingsoppgavene skal for alle vekstslag gjelde en vare som en kan regne som godt nyttbar i husholdningen, eller som ved salg kan bli regnet som god torgvare. Under «kål» er det regnet med de forskjellige slag i det forhold de blir dyrket i distriktet. Av tomater regner en med det som når modning, eventuelt ved «ettermodning», og den i regelen lille del av de grønne, som skjønsmessig blir brukt til sylting.

For grønnsakvekstene gjelder avlingsberegningen bare de arealer som er spesifisert for de enkelte vekster. Etter tellingen i 1939 er dette ca. 60 pst. av hele grønnsakarealet, mens 40 pst. av grønnsakarealet er i småhager — som kjøkkenhage — hvor en ikke har noen spesifikasjon på vekstslag. For frukt og bær er derimot beregningen fullstendig.

Hele avlen av kålrot blir i statistikken regnet med under jordbruksvekstene. En har ikke materiale til å avgjøre hvor mye av den det er som blir brukt til mat. I alminnelighet går det meste til fôr.

Tabellen s. 448 viser den beregnede avling i 1947 for hele landet under ett.

Årets fruktavling ble i alt 42 000 tonn mot 56 000 tonn i 1946. Fruktavlingene viser store variasjoner fra år til annet. Av de årene en har oppgaver for, hadde 1939 den største fruktavling med 62 000 tonn, 1945 den minste med 20 000 tonn.

Det var særlig pærene som slo feil i 1947, med en samlet avling på 2 700 tonn — 48 pst. av middelsår — mot 6 800 tonn i 1946. Pæreavlingen var langt under middelsårs i alle fylkene unntatt Rogaland. Dårligst var den i Østfold (15 pst. av middelsår) og i Sogn og Fjordane (25 pst. av middelsår).

Eplene, særlig sommereplene, slo bedre til. Utbyttet av sommer- og høst-epler er beregnet til 12 300 tonn, 95 pst. av middelsår, mot 15 100 tonn i 1946. Sommereplene ga middelsårs eller over middelsårs avl i Østfold, Hedmark, alle fylkene fra Buskerud til og med Rogaland og i Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. Dårligst står her Sogn og Fjordane med 60 pst.

For vinterepler er avlingen i alt beregnet til 13 600 tonn — 85 pst. av middelsår — i 1947 mot 17 400 tonn i 1946. Middelsårs eller over middelsårs avl av vinterepler ble det i Hedmark, fylkene fra Telemark til og med Rogaland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. Også når det gjelder vinterepler står Sogn og Fjordane dårligst med 40 pst. av middelsår.

Plommeavlingen er beregnet til 9 300 tonn — 82 pst. av middelsår — mot 11 600 tonn i 1946. Rogaland og Hordaland fikk middelsårs plommeavling,

	Tall eller areal i pst av 1939	Tallet på trær og busker, areal i dek. kvm. 1947	Middels- årsavl pr. enhet kg	Beregnet samlet middels- årsavling tonn	Avl i 1947 i pst. av middels- årsavling ¹	Beregnet samlet avl	
						1 1947 tonn	1 1946 tonn
		Trær	Pr. tre				
Epler, sommer og høst .	99.6	843 210	15.4	12 977.2	94.5	12 259.0	15 128.0
» vinter	98.1	1 015 608	15.7	15 965.7	85.2	13 603.9	17 439.1
Pærer	95.4	383 827	14.8	5 683.2	48.3	2 744.2	6 769.5
Plommer	85.5	802 849	14.1	11 282.6	82.2	9 273.4	11 648.6
Kirsebær og moreller..	83.2	452 518	10.3	4 641.4	89.6	4 161.0	5 048.0
		Busker	Pr. busk				
Rips.....	106.6	2 014 037	5.0	10 150.0	93.2	9 464.7	9 720.9
Solbær	96.8	1 274 652	2.7	3 439.5	55.6	1 914.0	3 682.3
Stikkelsbær	96.4	1 178 543	3.2	3 717.7	86.5	3 215.5	3 555.7
		Dekar	Pr. dekar				
Jordbær	85.6	6 072	447.4	2 716.5	77.6	2 107.5	2 292.0
Bringebær.....	96.0	4 505	456.1	2 054.8	82.6	1 698.1	1 908.6
Kål	169.4	23 923	3 160.4	75 605.4	66.7	50 409.3	39 291.3
Gulrot	113.3	12 045	2 385.1	28 728.7	94.2	27 070.6	21 632.7
Bønner	117.1	1 668	622.5	1 038.6	94.5	981.8	1 298.9
Hageerter	134.8	2 767	643.7	1 780.9	87.4	1 556.5	1 658.0
Purre	144.7	843	2 110.4	1 779.1	71.8	1 277.0	1 932.7
Selleri	113.9	812	1 416.9	1 149.8	71.1	817.4	1 166.6
Persille	97.9	511	1 130.2	577.1	80.0	461.6	572.4
Rabarbra	103.6	727	3 763.0	2 733.8	97.0	2 653.0	2 846.6
Agurker på friland ...	108.7	930	417.0	387.7	103.4	401.0	374.3
Tomater » » ...	129.5	554	982.9	544.0	121.1	658.8	572.2
		Kvm.	Pr. kvm.				
Agurker under glass ..	132.7	87 402	12.2	1 070.3	99.9	1 070.2	1 062.3
Tomater » » ..	129.6	329 335	10.9	3 576.0	100.2	3 583.4	3 418.4

¹ Gjelder avlen pr. avlingsenhet (tre, busk, dekar).

ellers er prosenten i de fleste fylkene oppgitt til mellom 60 og 80, i Telemark og Aust-Agder 90.

Avlingen av kirsebær og moreller er beregnet til 4 200 tonn — 90 pst. av middelsår — mot vel 5 000 tonn i 1946.

Bæra v l i n g e n e er mer årsikre, de fleste årene har den samlede bæravling vært mellom 18 og 20 000 tonn. For 1947 er bæravlingen beregnet til 18 400 tonn — i 1946 vel 21 000 tonn. Det var særlig solbærene som slo feil i 1947 på grunn av frosten på ettervinteren. Ellers var det tørken som gjorde seg gjeldende, særlig da for jordbærene og bringebærene. Av bæravlingen i 1947 var 9 500 tonn rips, 1 900 tonn solbær, 3 200 tonn stikkelsbær, 2 100 tonn jordbær og 1 700 tonn bringebær.

G r ø n n s a k a v l i n g e n i 1947 er beregnet til knapt 91 000 tonn mot 76 000 tonn i 1946. Økingen skyldes vesentlig større areal til kål og gulrøtter. Kålavlingen i 1947 er beregnet til vel 50 000 tonn mot 39 000 tonn i 1946, gulrotavlingen til 27 000 tonn i 1947 mot knapt 22 000 tonn i 1946. Av de andre grønnsakene var det større avling i 1946 enn i 1947. Av tomater og agurker ble det dog avlet noe mer i 1947.

Vestlandet og Trøndelagen en fikk stort sett middelsårs eller over middelsårs grønnsakavling. På Øst- og Sørlandet ble det for tørt der en ikke hadde adgang til kunstig vatning.

Tabellen nedenfor viser den beregnede avling i tonn i hvert av årene 1933—1947 for frukt, bær og grønnsaker.

	Frukt:	Bær:	Grønnsaker:
1933.....	47 725	16 112	57 892
1934.....	24 636	17 494	73 451
1935.....	49 161	20 192	54 979
1936.....	32 574	19 403	70 234
1937.....	38 034	20 616	72 199
1938.....	26 408	19 104	74 202
1939.....	61 969	19 676	73 803
1940.....	35 020	18 464	87 779
1941.....	43 894	18 975	125 881
1942.....	28 439	17 891	106 460
1943.....	24 938	20 212	135 380
1944.....	24 621	19 150	124 290
1945.....	19 559	20 093	122 346
1946.....	56 033	21 160	75 826
1947.....	42 042	18 400	90 941

Tabellene på side 450 og 451 viser hvordan avlen av de forskjellige hagevekster fordeler seg fylkesvis og hvordan utbyttet i de enkelte fylkene står i forhold til middelsåret.

Høstutbyttet i hagebruket. 1947.

Fylkene	Beregnet samlet avl i 1947 tonn	Prosent av middels- år	Beregnet samlet avl i 1947 tonn	Prosent av middels- år	Beregnet samlet avl i 1947 tonn	Prosent av middels- år	Beregnet samlet avl i 1947 tonn	Prosent av middels- år
	Epler.				Pærer.		Plommer.	
	Sommer og høst.		Vinter.					
Østfold	1 675.5	100	1 083.6	70	98.2	15	624.2	70
Akershus m. Oslo	1 939.4	80	1 503.9	70	197.5	50	772.5	55
Hedmark	816.5	100	870.2	100	2.4	50	46.4	60
Opland	539.6	80	278.9	50	8.7	60	33.9	60
Buskerud	1 610.6	100	2 432.4	95	103.0	30	958.7	80
Vestfold	924.1	100	1 408.2	95	322.4	50	1 010.1	80
Telemark	835.0	110	1 692.3	110	71.7	30	747.0	90
Aust-Agder	388.1	110	661.1	110	148.9	60	597.4	90
Vest-Agder	442.7	120	363.1	120	117.1	75	375.3	65
Rogaland	593.6	120	491.5	110	450.7	100	1 796.4	100
Hordaland m. Bergen...	1 140.9	95	1 577.5	95	848.9	65	1 611.9	100
Sogn og Fjordane	406.9	60	649.5	40	238.3	25	404.3	80
Møre og Romsdal	616.4	100	540.0	100	136.4	50	274.4	75
Sør-Trøndelag	135.9	110	16.5	110	—	—	8.1	80
Nord-Trøndelag	188.4	75	35.2	50	—	—	11.9	40
Nordland	5.4	90	—	—	—	—	0.9	90
Riket	12 259.0	94.5	13 603.9	85.2	2 744.2	48.3	9 273.4	82.2
	Kirsebær. og moreller.		Rips.		Solbær.		Stikkels- bær.	
Østfold	227.8	90	644.8	95	116.8	50	255.2	90
Akershus m. Oslo	499.6	100	978.5	60	71.9	10	594.4	75
Hedmark	91.9	80	631.4	100	64.3	25	191.0	80
Opland	208.8	100	733.6	90	79.3	50	154.2	70
Buskerud	363.9	110	671.6	100	49.8	40	173.4	80
Vestfold	832.7	100	575.0	100	88.8	50	167.1	85
Telemark	307.1	90	487.7	95	136.1	95	143.1	95
Aust-Agder	324.4	100	376.9	100	160.2	100	106.3	100
Vest-Agder	216.9	70	407.0	95	28.1	35	138.9	85
Rogaland	232.9	90	625.1	100	326.4	90	275.9	100
Hordaland m. Bergen .	520.3	75	816.9	100	169.7	70	292.4	80
Sogn og Fjordane	88.3	70	428.2	110	81.4	60	156.8	100
Møre og Romsdal	193.4	100	607.9	100	157.3	60	334.7	100
Sør-Trøndelag	21.0	65	560.2	110	135.1	105	177.4	125
Nord-Trøndelag	29.9	25	511.5	100	229.2	100	22.4	50
Nordland	2.1	100	385.2	110	19.0	80	32.3	110
Troms	—	—	23.2	125	0.6	100	—	—
Riket	4 161.0	89.6	9 464.7	93.2	1 914.0	55.6	3 215.5	86.5
	Jordbær.		Bringebær.		Kål.		Gulrot.	
Østfold	66.2	60	123.1	90	5 331.8	60	1 798.0	100
Akershus m. Oslo	347.5	60	548.1	70	3 974.1	30	2 437.5	100
Hedmark	329.4	125	120.6	120	3 268.3	70	1 466.0	80
Opland	108.7	110	55.5	75	6 042.3	60	1 303.9	85
Buskerud	384.9	80	249.5	90	4 624.0	50	633.6	75
Vestfold	310.1	80	134.3	80	4 923.2	85	2 764.3	90
Telemark	77.1	80	68.4	80	2 127.8	80	912.0	95
Aust-Agder	212.7	85	43.7	75	1 764.0	75	656.0	80
Vest-Agder	51.8	75	31.6	90	671.5	50	619.2	75
Rogaland	81.0	90	31.1	90	7 737.0	100	6 084.0	100
Hordaland m. Bergen .	39.3	75	82.2	75	2 217.0	110	1 300.0	100
Sogn og Fjordane	5.1	80	38.5	90	492.0	100	648.4	110
Møre og Romsdal	29.2	50	48.0	110	1 195.6	105	795.4	105
Sør-Trøndelag	27.9	30	70.5	130	903.0	120	1 198.9	115
Nord-Trøndelag	21.0	35	42.0	110	3 170.2	90	2 457.2	90
Nordland	10.3	70	10.1	80	1 512.5	115	1 417.8	90
Troms	5.3	100	0.9	100	455.0	125	578.4	110
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Riket	2 107.5	77.6	1 698.1	82.6	50 409.3	66.7	27 070.6	94.2

Høstutbyttet i hagebruket. 1947. (Forts.)

Fylkene	Beregnet samlet avl i 1947 tonn	Prosent av middels- år	Beregnet samlet avl i 1947 tonn	Prosent av middels- år	Beregnet samlet avl i 1947 tonn	Prosent av middels- år	Beregnet samlet avl i 1947 tonn	Prosent av middels- år
	Bønner.		Hageerter.		Purre.		Selleri.	
Østfold	247.4	100	640.3	80	108.0	80	85.9	80
Akershus m. Oslo	394.4	100	149.9	100	502.3	60	280.7	60
Hedmark	47.1	100	33.2	100	25.4	80	70.7	80
Opland	14.2	100	89.5	90	10.7	60	16.6	40
Buskerud	75.8	80	27.6	60	332.7	75	86.7	60
Vestfold	81.8	75	103.6	75	140.6	90	130.0	90
Telemark	15.3	90	10.4	100	21.5	95	29.8	90
Aust-Agder	69.7	90	406.0	100	18.0	90	48.2	90
Vest-Agder	15.8	90	2.5	50	6.3	90	4.9	80
Rogaland	8.8	100	59.9	100	40.8	100	16.9	100
Hordaland m. Bergen .	3.3	120	9.4	110	55.0	105	25.5	100
Sogn og Fjordane	2.2	100	1.8	100	1.1	100	0.4	90
Møre og Romsdal	2.8	105	9.1	100	1.6	100	1.5	100
Sør-Trøndelag	0.8	100	2.7	110	6.0	120	5.4	120
Nord-Trøndelag	2.2	100	8.6	100	5.4	100	12.7	100
Nordland	0.2	65	1.3	100	0.5	90	0.8	90
Troms	—	—	0.7	100	1.1	110	0.7	110
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Riket	981.8	94.5	1 556.5	87.4	1 277.0	71.8	817.4	71.1

	Persille.		Rabarbra.		Agurker på friland.		Tomater på friland.	
Østfold	191.5	90	277.2	90	265.4	100	67.5	110
Akershus m. Oslo	55.7	50	529.0	100	56.1	130	429.8	130
Hedmark	2.5	70	75.0	100	8.1	100	4.8	130
Opland	7.3	70	38.6	80	1.6	100	2.4	100
Buskerud	38.7	70	271.8	90	9.5	70	77.5	100
Vestfold	143.9	90	149.7	95	35.4	110	54.7	115
Telemark	7.2	90	40.4	95	4.1	90	5.9	110
Aust-Agder	5.9	90	142.4	100	17.2	110	6.6	105
Vest-Agder	1.0	80	152.2	90	2.2	100	6.2	100
Rogaland	2.5	100	267.6	100	0.4	100	—	—
Hordaland m. Bergen...	2.0	100	253.1	100	0.8	120	2.4	120
Sogn og Fjordane	0.2	90	33.1	100	0.2	100	1.0	100
Møre og Romsdal	—	—	104.2	100	—	—	—	—
Sør-Trøndelag	—	—	143.3	100	—	—	—	—
Nord-Trøndelag	3.2	100	53.9	100	—	—	—	—
Nordland	—	—	69.0	110	—	—	—	—
Troms	—	—	52.5	125	—	—	—	—
Finnmark	—	—	—	—	—	—	—	—
Riket	461.6	80.0	2 653.0	97.0	401.0	103.4	658.8	121.1

	Beregnet samlet avl i 1947, tonn	Prosent av middelsår	Beregnet samlet avl i 1947, tonn	Prosent av middelsår
	Agurker under glass.		Tomater under glass.	
Østfold	232.3	100	398.9	100
Akershus m. Oslo	320.9	100	589.3	100
Hedmark	47.5	100	143.9	100
Opland	21.1	90	51.5	100
Buskerud	159.5	100	287.8	100
Vestfold	97.3	100	388.6	100
Telemark	16.5	100	47.6	100
Aust-Agder	26.5	105	83.6	100
Vest-Agder	13.1	110	59.1	110
Rogaland	37.7	100	1 059.0	100
Hordaland m. Bergen .	65.6	100	182.8	100
Sogn og Fjordane	0.1	100	31.5	100
Møre og Romsdal	11.6	100	103.3	100
Sør-Trøndelag	9.7	100	95.4	105
Nord-Trøndelag	6.6	100	38.0	100
Nordland	3.4	95	19.3	90
Troms	0.8	90	2.8	90
Finnmark	—	—	1.0	100
Riket	1 070.2	99.9	3 583.4	100.2

Meieridriften i september-oktober 1947.

September 1947.¹

Kg

I forhold til sept.²
1946 1937-39

1. Innveid mjølkemengde	52 493 635	109	100
2. Tilbakelevert skummet mjølk	8 088 968	126	43
3. —»— myse	732 521	93	32
4. Produksjon og lager av smør, ost og mysost:			

	Produksjon:				På lager ³		
	I alt	I forhold til sept. ²		Av ost-prod.	I alt	I forhold til sept. ²	
		1946	1937-1939			1946	1937-1939
	kg	pst.	pst.	pst.	kg	pst.	pst.
Smør	638 742	120	56	—	140 780	87	—
Sveitserost	13 442	183	32	2.6	70 346	254	24
Edamerost {	helfeit	8 519	547	13	11 939	368	10
	halvfeit	6 283	70	—	9 395	50	—
	kvartfeit	—	—	—	—	—	—
	mager	—	—	—	—	—	—
Gaudaost {	helfeit	136 602	493	40	451 202	433	32
	halvfeit	124 534	63	168	295 722	69	115
	kvartfeit	—	—	—	520	—	—
	mager	480	80	—	—	—	—
Nøkkelost {	helfeit	264	10	1	1 741	17	2
	halvfeit	80 178	80	67	223 491	86	64
	kvartfeit	605	18	1	6 603	44	4
	mager	7 395	63	17	27 859	79	19
Normannaost	35 115	121	—	6.7	69 236	128	—
Pultost	22 468	211	34	4.3	60 571	203	56
Kjernemjølksost	10 385	43	—	2.0	986	69	—
Gammalost	—	—	—	—	262	—	4
Andre ostsorter	4 113	75	10	0.8	2 921	87	5
Sum hvit ost	450 383	105	51	86.5	1 232 794	124	41
Reveost	3 024	—	—	0.6	996	—	—
Kasein	67 351	148	54	12.9	—	—	—
Geitmysost {	ekte	51 707	122	110	54 185	81	86
	blandet	95 616	110	42	55 589	83	94
Fløtemysost {	helfeit	1 540	160	0.4	424	331	287
	halvfeit	168 928		42.6	58 534	52	
Mysost	27 135	129	22	6.9	11 774	113	50
Prim {	for salg	45 618	1 064	119	7 553	380	95
	» oppkoking	5 433	757	72	4 260	121	12
Sum brun ost	395 977	122	72	100.0	192 319	73	92

¹ Finnmark ikke med.² Beregnet for alle meierier og ysterier som gir oppgaver.³ Omfatter bare meierienes egne beholdninger ved utgangen av måneden.

Oppgaven omfatter 288 meierier og ysterier med selvstendig drift. (Underavdelinger og mottakerstasjoner er tatt med i vedkommende sentralmeieris rapport.)

Oktober 1947.¹

	Kg	I forhold til oktober ²	
		1946	1937—39
1. Innveid mjølkemengde	47 273 679	104	94
2. Tilbakelevert skummet mjølk	6 103 006	105	35
3. —»— myse	194 779	37	9
4. Produksjon og lager av smør, ost og mysost:			

		Produksjon:				På lager: ³		
		I alt	I forhold til oktober ²		Av ost-prod.	I alt	I forhold til oktober ²	
			1946	1937—1939			1946	1937—1939
		kg	pst.	pst.	pst.	kg	pst.	pst.
Smør		514 530	101	50	—	122 834	86	—
Sveitserost		11 358	150	33	3.6	79 025	271	27
Edamerost	{ helfeit	11 743	441	20	3.8	19 865	611	13
	{ halvfeit	2 735	27	—	0.9	7 378	46	—
	{ kvartfeit	—	—	—	—	—	—	—
	{ mager	—	—	—	—	—	—	—
Gaudaost ..	{ helfeit	50 509	623	19	16.2	371 081	408	27
	{ halvfeit	68 086	47	113	21.8	260 979	57	106
	{ kvartfeit	—	—	—	—	—	—	—
	{ mager	970	36	—	0.3	100	2	—
Nøkkelost ..	{ helfeit	203	52	1	0.1	1 670	15	19
	{ halvfeit	37 306	54	35	11.9	188 996	87	59
	{ kvartfeit	1 667	206	3	0.5	5 875	45	4
	{ mager	6 230	128	21	2.0	12 230	68	9
Normannaost		19 033	102	—	6.1	50 266	227	—
Pultost		17 231	148	24	5.5	30 419	85	37
Kjernemjølksost		20 521	109	—	6.6	655	49	—
Gammalost		260	21	2	0.1	260	15	2
Andre ostsorter		14 013	93	32	4.3	4 036	83	7
Sum hvit ost		261 865	83	34	83.7	1 032 835	112	36
Reveost		700	—	—	0.2	330	—	—
Kasein		50 346	150	40	16.1	—	—	—
Geitmysost	{ ekte	38 108	125	123	14.1	66 185	92	97
	{ blandet	67 703	76	29	25.2	55 861	103	100
Fløtemysost	{ helfeit	1 048	624	98	0.4	935	557	138
	{ halvfeit	104 118	75		38.7	34 468	57	
Mysost		23 964	118	20	8.9	6 952	52	33
Prim	{ for salg	30 787	733	85	11.5	6 062	366	72
	{ » oppkoking	3 174	—	126	1.2	4 335	149	17
Sum brun ost		268 902	95	51	100.0	174 798	86	85

¹ Finnmark ikke med. ² Beregnet for alle meierier og ysterier som gir oppgave.³ Omfatter bare meierienes egne beholdninger ved utgangen av måneden.

Oppgaven omfatter 298 meierier og ysterier med selvstendig drift. (Underavdelinger og mottakerstasjoner er tatt med i vedkommende sentralmeieris rapport.)

Kjøttkontrollen.

Tallet på kontrollerte slakt ved alle landets kjøttkontrollstasjoner var:

Måned	1939	1945	1946	1947	1939	1945	1946	1947
	Storfe.				Hest.			
Januar	14 286	3 280	7 328	11 974	542	398	1 339	1 420
Februar.....	13 304	2 834	6 954	8 300	393	235	1 109	453
Mars	16 273	2 538	8 182	10 279	353	150	961	457
April	13 651	1 349	5 518	8 817	249	74	410	360
Mai	15 684	963	6 027	6 962	346	129	336	233
Juni	16 487	1 460	5 257	7 035	316	125	400	377
Juli	12 770	407	2 427	5 394	201	96	382	272
August	15 015	485	3 355	13 708	275	1 300	370	457
September ...	19 558	2 648	9 978	29 272	314	1 145	732	1 084
Oktober	23 867	15 903	32 224	26 287	948	3 642	3 467	3 337
November....	20 356	16 355	27 622	21 488	1 181	4 710	5 071	3 340
Desember	15 794	6 434	11 875	—	661	1 560	2 409	—
Tilsammen ...	197 045	54 656	126 747	—	5 779	13 564	16 986	—
	Svin.				Sau.			
Januar	24 654	319	740	5 529	11 119	1 111	2 815	6 442
Februar.....	25 153	349	1 324	6 617	7 511	437	1 426	3 440
Mars	32 698	439	1 480	12 811	7 070	215	803	3 321
April	27 116	333	1 848	12 500	4 498	90	460	1 021
Mai	30 508	310	1 740	9 160	4 821	72	503	864
Juni	25 607	198	1 700	8 428	5 628	101	395	744
Juli	21 039	111	2 666	6 121	18 951	17	254	672
August	22 379	113	2 133	4 104	56 815	82	687	29 838
September ...	18 625	288	2 179	4 852	70 548	9 892	29 045	79 483
Oktober	23 850	490	3 260	5 866	102 934	63 827	124 731	99 511
November....	25 745	836	4 259	4 759	49 460	24 239	52 133	42 282
Desember	42 790	7 282	5 092	—	15 465	2 543	6 009	—
Tilsammen ...	320 164	11 068	28 421	—	354 820	102 626	219 261	—
	Spekalv.				Gjøkalv.			
Januar	18 570	10 966	13 532	18 180	3 204	296	387	530
Februar.....	18 090	9 659	13 264	15 186	3 761	251	380	448
Mars	25 012	13 207	24 732	27 556	5 121	189	405	517
April	25 599	19 535	27 666	37 353	4 967	92	382	620
Mai	17 257	9 825	21 290	20 160	6 708	93	453	736
Juni	14 560	6 256	12 578	13 136	6 329	169	565	726
Juli	11 037	4 074	8 524	9 924	4 205	79	302	437
August	10 731	2 636	5 913	6 980	4 132	62	307	542
September ...	12 034	3 677	6 801	8 667	4 523	109	596	1 640
Oktober	17 234	8 224	13 236	13 818	5 034	926	2 336	2 026
November....	17 825	10 002	14 088	13 492	3 705	697	1 199	820
Desember	17 715	6 963	8 909	—	3 802	309	468	—
Tilsammen ...	205 664	105 024	170 533	—	55 491	3 272	7 780	—

Lønninger og arbeidsstyrke ved Statens anlegg i 1946.

I tabell 1 finnes kvartalsoppgavene over lønningene ved Statsbanenes og Telegrafverkets anlegg, i tabell 2 kvartalsoppgavene over lønningene ved havneanleggene og i tabell 3 oppgaver for budsjettåret 1945—46 over lønninger ved veianleggene. Tabell 4 viser den samlede arbeidstid, og tabell 5 gjelder arbeidsstyrken og samlet utbetalt lønn ved alle disse statens anlegg i året 1946. Den gjennomsnittlige timefortjeneste er beregnet på grunnlag av det samlede tall arbeidstimer og det samlede beløp som er utbetalt i lønn til vedkommende gruppe arbeidere.

Lønnsbevegelsen for 1939—1946.

År Kvartal	Statsbanene			Telegrafverket				Havnevesenet			
	Alm. arbeidere		Håndverkere	Distriktene		Kabel- anleggene		Alm. arbeidere		Spesial- og fagarbeid.	
	Akkord- arbeidere	Dag- arbeidere		Akkord- arbeidere	Dag- arbeidere	Akkord- arbeidere	Dag- arbeidere	Måned- lønte	Time- lønte	Måned- lønte	Time- lønte
1939..... 1. kvartal	100.0	100.0	100.0	—	100.0	—	100.0	—	100.0	100.0	100.0
2. »	106.8	98.7	102.4	100.0	95.1	100.0	107.6	100.0	100.8	102.5	96.6
3. »	105.7	98.7	101.8	93.2	91.6	102.6	103.5	97.9	96.7	108.3	101.4
4. »	105.7	99.3	103.5	111.4	93.0	101.7	100.0	102.1	96.7	105.7	99.3
1940..... 1. kvartal	107.4	100.0	103.5	116.8	97.2	108.7	108.8	82.8	105.8	106.4	103.4
2. »	101.7	95.3	98.2	116.8	101.4	113.9	105.8	104.8	102.5	108.9	105.5
3. »	102.8	104.0	100.0	118.8	95.1	106.5	103.5	95.2	105.0	107.0	106.2
4. »	109.1	106.0	101.8	128.2	96.5	103.5	104.7	103.5	103.3	106.4	107.6
1941..... 1. kvartal	111.4	106.7	101.8	—	97.2	108.7	101.2	99.3	102.5	105.1	104.1
2. »	117.6	106.0	112.4	126.2	97.2	106.9	109.4	105.5	103.3	108.9	103.4
3. »	134.0	107.3	121.2	138.3	97.9	107.8	105.3	100.0	103.3	107.0	105.5
4. »	135.8	112.7	127.6	159.1	100.0	108.2	107.0	102.8	104.1	109.6	101.4
1942..... 1. kvartal	142.0	114.7	128.8	134.2	104.2	106.9	121.6	95.9	105.8	124.8	105.5
2. »	135.8	113.3	121.2	136.9	109.8	107.8	122.2	106.9	103.3	108.9	111.0
3. »	139.2	115.3	129.4	145.0	108.4	106.5	111.7	104.1	101.7	105.7	107.6
4. »	144.3	116.7	134.7	145.6	106.3	107.4	112.3	105.5	102.5	113.4	104.8
1943..... 1. kvartal	136.9	116.0	137.0	143.0	104.9	105.6	114.0	109.7	97.5	119.1	104.8
2. »	140.9	108.0	136.5	153.7	107.0	106.5	110.5	107.6	104.1	115.3	110.3
3. »	140.9	104.7	134.7	146.3	106.3	107.4	114.6	105.5	103.3	114.6	110.3
4. »	146.6	107.3	138.8	141.6	103.4	107.4	114.6	98.6	104.1	111.5	113.1
1944..... 1. »	142.0	114.7	138.2	143.6	102.1	108.7	114.0	98.6	109.9	117.8	121.4
2. »	151.7	113.3	144.7	148.3	104.2	109.1	116.4	110.3	103.3	122.9	115.9
3. »	157.4	111.3	153.5	151.0	102.8	107.3	116.4	102.8	101.7	118.5	108.3
4. »	155.7	113.3	149.4	150.3	104.2	103.5	115.8	107.6	102.5	117.2	111.0
1945..... 1. kvartal	143.2	114.0	145.9	156.4	104.2	107.8	113.5	96.6	119.0	114.0	102.1
2. »	154.5	124.7	148.2	139.6	108.4	124.2	122.2	91.7	109.9	114.6	108.3
3. »	167.0	141.3	157.1	155.7	126.6	122.1	132.2	131.0	133.9	138.2	130.3
4. »	174.4	150.7	167.1	169.1	136.4	131.2	143.3	144.1	152.9	152.9	149.0
1946..... 1. kvartal	170.5	148.7	165.9	220.1	139.9	141.1	150.9	143.4	154.5	156.1	142.8
2. »	176.7	153.3	168.8	216.8	138.5	133.8	162.0	141.4	149.6	158.6	148.3
3. »	186.9	160.0	177.6	257.7	138.5	139.0	140.9	132.4	149.6	154.1	145.5
4. »	186.4	158.7	179.4	249.7	138.5	136.8	145.6	151.0	181.0	178.3	184.8

¹ Basis 2. kvartal, da det i 1. kvartal bare var et ubetydelig tall av arbeidstimer.

² Intet arbeid i 1. kvartal.

De tidligere oppgaver, som går tilbake til 4. kvartal (2. halvår) 1920 er også tatt inn i Statistiske Meddelelser. Da planen for statistikken er uforandret, kan oppgavene for så vidt jevnføres. Men det er forskjellige og ulike store anlegg som kommer med til forskjellige tider.

For å følge bevegelsen i lønningene fra tidligere år til nå har en i tabellen på foregående side regnet gjennomsnittslønningene for Statsbanene, Telegrafverket og Havneanleggene om til relative tall med basis 1. kvartal 1939 = 100.

Alle lønninger er steget, men stigningen har vært temmelig ujevn. Også bevegelsen fra kvartal til kvartal har vært ujevn, men dette henger delvis sammen med variasjonen i arbeidsmengden og det forskjellige tall av anlegg som var i gang. Stigningen i lønningene var størst for akkordarbeidere og håndverkere ved Statsbanene¹. Også Telegrafverket viser stigning, og har — som før — meget høyere tall for akkordarbeidere ved Distriktene. Havnevesenet har en ujevn bevegelse, og den sterke stigning i 4. kvartal skyldes enkelte anleggs oppgaver hvor etterbetaling av lønn er inkludert i beløpet og ikke lar seg skille ut.

For veianleggene gjelder oppgavene budsjettårene. Fra 1938—39 til 1945—46 viser den gjennomsnittlige timefortjeneste for alle statsveianlegg følgende bevegelse:

	Akkord		Timelønn	
	Absolutte tall	Relative tall	Absolutte tall	Relative tall
	Kr.		Kr.	
1938—39.....	1.27	100.0	1.08	100.0
1939—40.....	1.30	102.4	1.12	103.7
1940—41.....	1.56	122.8	1.23	113.9
1941—42.....	1.74	137.0	1.44	133.3
1942—43.....	1.85	145.7	1.45	134.3
1943—44.....	1.93	152.0	1.40	129.6
1944—45.....	2.05	161.4	1.53	141.7
1945—46.....	2.17	170.9	1.78	164.8

Oppgavene viser stigning fra år til år særlig for akkordarbeiderne. For timelønte arbeidere var det litt fall i 1943—44, men ellers stigning de siste 2 år.

Utviklingen siden 1930 framgår av nedenstående oversikt, som viser den gjennomsnittlige timefortjeneste etter oppgavene for 4. kvartal:

	1930	1933	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Statsbanene: {Akkordarb.	1.59	1.47	1.83	1.86	1.92	2.39	2.54	2.58	2.74	3.07	3.28
{Håndverkere	1.47	1.43	1.74	1.76	1.74	2.17	2.29	2.36	2.54	2.84	3.05
{Dagarbeidere	1.27	1.20	1.49	1.49	1.59	1.69	1.75	1.61	1.70	2.26	2.38
Telegrafverket: Dagarbeidere	1.09	1.07	1.34	1.33	1.38	1.43	1.52	1.48	1.49	1.95	1.98
Havnevesenet: {Månedslønte	1.16	1.11	1.39	1.48	1.50	1.49	1.53	1.43	1.56	2.09	2.19
{Timelønte	0.92	0.75	1.17	1.17	1.25	1.26	1.24	1.26	1.24	1.85	2.19

¹ Tallene for Distriktenes akkordarbeidere ved Telegrafverket ligger ennå høyere, men disse er så få at de ikke kan sammenliknes på samme måte.

Fra 4. kvartal 1945 til 4. kvartal 1946 viser alle lønningene stigning. For Statsbanene er dyrtidstilleggene tatt med i oppgavene fra 1944. De var ikke med tidligere, men skulle vært tatt med fra 8 øres tillegget i april 1940.

En jevnføring av (de veide) gjennomsnittslønningene for årene 1945 og 1946 (for Veivesenet budsjettårene 1944—45 og 1945—46) viser følgende bevegelse:

		Gjennomsnittslønninger	
		1945	1946
		Kr.	Kr.
Statsbanene	{ Akkordarbeidere	2.85	3.19
	{ Håndverkere	2.64	2.95
	{ Dagarbeidere	1.95	2.32
Telegrafverket	{ Distriktene		
	{ Dagarbeidere	1.72	1.98
	{ Kabelanleggene		
	{ Akkordarbeidere	2.76	3.18
	{ Dagarbeidere	2.17	2.55
Havnevesenet	{ Alminnelige		
	{ arbeidere		
	{ Månedslønte	1.83	2.05
	{ Timelønte	1.68	1.91
	{ Spesial- og		
	{ fagarbeidere		
	{ Månedslønte	2.15	2.53
	{ Timelønte	1.92	2.23
Veivesenet ¹	{ Akkordarbeidere	2.07	2.18
	{ Dagarbeidere	1.62	1.76

Lønningene viser stigning fra 1945 til 1946 for alle grupper. Tallet for dagarbeidere ved Veivesenet for 1945 er rettet, idet en har trukket fra tallene for Finnmark som var unormalt høye.

Av tabell 1 ser en at lønningene ved Statsbanene (dyrtidstillegget regnet med) viser stigning de 3 første kvartaler, mens 4. kvartal ligger litt lavere for akkord- og dagarbeidere. I Telegrafverket lå lønningene betydelig over året 1945, men bevegelsen er ujevn. Dette skyldes for akkordarbeiderne at anleggenes størrelse og antall er svært ujevne og derfor vanskelig å sammenlikne.

Tabell 1. Lønninger ved Statsbanenes og Telegrafverkets anlegg i 1946.

Ordinært arbeid	Alminnelige arbeidere								Håndverkere			
	Akkordarbeidere				Dagarbeidere							
	Anlegg	Timer	Høyeste og laveste gj.snittsfortjeneste pr. time	Total gj.sn.-fortj. pr. time	Anlegg	Timer	Høyeste og laveste gj.snittsfortjeneste pr. time	Total gj.sn.-fortj. pr. time	Anlegg	Timer	Høyeste og laveste gj.snittsfortjeneste pr. time	Total gj.sn.-fortj. pr. time
Norges Statsbaner.			Kr.	Kr.			Kr.	Kr.			Kr.	Kr.
1. kvartal	9	930 242	3.39—2.80	3.00	9	201 717	2.44—2.12	2.23	9	229 442	3.22—2.64	2.82
2. —	9	1 576 604	3.32—2.88	3.11	9	171 208	2.54—1.98	2.30	9	279 606	3.07—2.37	2.87
3. —	9	1 504 052	3.75—2.94	3.29	9	189 189	2.72—2.03	2.40	9	253 660	3.78—2.50	3.02
4. —	10	1 702 944	3.95—2.94	3.28	9	165 494	3.13—2.18	2.38	10	323 422	3.53—2.41	3.05

¹ Oppgave over fortjenesten ved 40 representative anlegg.

Tabell 1 (forts.). Telegrafverkets anlegg i 1946.

	I. Distriktene ¹								II. Kabelanleggene			
	Akkordarbeidere				Dagarbeidere				Akkord		Dagarbeid	
									Timer	Fortj.	Timer	Fortj.
Tele- graf- verket												
1. kvartal	2	3 916	3.46-3.00	3.28	11	732 069	2.11-1.86	2.00	18 943	3.26	37 334	2.58
2. —	8	19 599	4.50-1.59	3.23	11	785 979	2.18-1.88	1.98	20 339	3.09	34 916	2.77
3. —	5	16 041	4.64-2.31	3.84	11	775 607	2.14-1.89	1.98	18 044	3.21	45 326	2.41
4. —	7	12 300	4.07-2.45	3.72	11	921 625	2.12-1.88	1.98	20 017	3.16	37 113	2.49

¹ Telegrafverkets distrikter (Inspektørkretser). Oppgaven fra Oslo Telefonanlegg, hvor det mest er faste arbeidere, og Impregneringsanstalten, som ikke kan regnes som anlegg, er ikke tatt med. Derimot er Drammens Telefonanlegg, som hører under Drammens distrikt, men sender inn særøppgave, tatt med.

Tabell 2. Lønninger ved havneanlegg i 1946.

		1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4. kvartal	
		Timer	Gjen- nomsn. fortj. pr. time	Timer	Gjen- nomsn. fortj. pr. time	Timer	Gjen- nomsn. fortj. pr. time	Timer	Gjen- nomsn. fortj. pr. time
I. Alminnelige arbeidere.									
1. og 2.	Månedslønne	—	—	772	2.17	612	2.02	79.2	2.39
distr. ¹	Timelønne	4 509	1.91	31 610	1.88	39 987	1.81	33 073	2.21
3. distr.	Månedslønne	4 450	2.08	5 592	2.01	7 281	1.89	6 141	2.38
	Timelønne	865	2.08	39 744	1.73	68 651	1.79	28 349	2.40
4. distr.	Månedslønne	401	2.13	2 839	2.08	1 073	2.05	2 870	1.66
	Timelønne	4 921	1.79	22 999	1.83	40 906	1.84	30 106	2.01
5. distr.	Månedslønne	—	—	—	—	5 154	1.92	3 143	2.26
	Timelønne	—	—	—	—	200	2.24	1 932	1.77
Alle	Månedslønne	4 851	2.08	9 203	2.05	14 120	1.92	12 946	2.19
anlegg	Timelønne	10 295	1.87	94 353	1.81	149 744	1.81	93 460	2.19
II. Spesial- og fagarbeidere.									
1. og 2.	Månedslønne	3 687	2.54	41 475	2.63	32 919	2.83	22 276	3.15
distr.	Timelønne	2 826	1.95	12 298	2.33	15 232	2.14	7 557	3.09
3. distr.	Månedslønne	4 483	2.30	19 938	2.32	25 921	2.18	13 784	2.67
	Timelønne	540	2.42	18 694	2.06	36 147	2.10	7 044	3.12
4. distr.	Månedslønne	4 186	2.49	20 951	2.38	28 754	2.21	11 517	2.29
	Timelønne	7 128	2.10	13 375	2.09	22 402	2.09	18 048	2.35
5. distr.	Månedslønne	1 632	2.55	—	—	8 033	2.27	6 423	2.76
	Timelønne	—	—	—	—	—	—	676	2.28
Alle	Månedslønne	13 988	2.45	82 364	2.49	95 627	2.42	54 000	2.80
anlegg	Timelønne	10 494	2.07	44 367	2.15	73 781	2.11	33 325	2.68
III. Yngre arbeidere og gutter.									
Alle anlegg.	Timelønne	—	—	438	1.68	3 709	1.47	1 437	1.65

¹ 1. distrikt: Fra Svenskegrensen til Kristiansand. 2. Fra Kristiansand til og med Sogn og Fjordane. 3. Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag fylker. 4. Nordland og Troms fylker. 5. Finnmark fylke.

Havnevesenets lønninger for alminnelige arbeidere viste både for måneds- og timelønne stigning 1. til 4. kvartal, men nedgang i 2. og 3. kvartal. For spesial- og fagarbeidere steg lønnen hvert kvartal (unntatt 3. kvartal) både for måneds-

og timelønte. For de enkelte distrikter er det en ujevn bevegelse — et par viser sterkt fall i 4. kvartal.

For Veivesenet (tabell 3) gjelder fylkesoppgavene fortjenesten ved 40 representative anlegg. En har også som i tidligere år fått en oppgave for hele landet for alle statsveianlegg. Ved de 40 representative anlegg var lønningene for akkordarbeidere steget fra kr. 2.07 i 1944—45 til kr. 2.18 i 1945—46, for time-lønte fra kr. 1.62 til kr. 1.76. Ved alle statsveianlegg var lønningene steget for akkordarbeidere fra kr. 2.05 til kr. 2.17 og for timelønte fra kr. 1.53 til kr. 1.78. Stigningen for de timelønte var altså større ved alle statsveianlegg. Omfanget var imidlertid betydelig mindre i fjor, da en utelukkende tar med ordinært arbeid. For ekstraordinært arbeid lå lønningene betydelig høyere. I år er det bare ordinært arbeid.

Tabell 3. Lønninger ved Veivesenet (40 veianlegg) fylkesvis.
Budsjettåret 1945—46.

Fylker	Anlegg	Akkord			Timelønn		
		Timer	Høyeste og laveste gj.fortj. pr. time ved anleggene i fylket	Gjennomsnittsførtjeneste pr. time	Timer	Høyeste og laveste gj.fortj. pr. time ved anleggene i fylket	Gjennomsnittsførtjeneste pr. time
			Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
Østfold	2	132 704	2.24—2.07	2.16	12 856	1.99—1.06	1.52
Akershus	2	105 752	2.82—2.47	2.65	16 771	1.84—1.77	1.83
Hedmark	3	116 573	2.35—2.17	2.25	9 665	1.82—1.68	1.78
Opland	2	48 621	2.22—2.07	2.12	2 017	2.11—1.63	1.81
Buskerud	2	34 568	2.34—2.27	2.30	1 107	1.98—1.46	1.70
Vestfold	2	161 624	2.79—2.31	2.65	4 246	1.85—1.81	1.82
Telemark	2	72 982	2.57—2.23	2.39	3 067	1.79—1.50	1.75
Aust-Agder	3	279 128	2.27—1.92	2.15	32 174	1.87—1.78	1.82
Vest-Agder	2	188 668	2.44—2.16	2.27	54 322	1.79—1.77	1.78
Rogaland	3	416 677	2.07—1.89	1.94	62 118	1.97—1.74	1.83
Hordaland	3	658 421	2.17—2.02	2.13	106 769	1.91—1.79	1.85
Sogn og Fjordane ..	3	292 099	2.09—1.98	2.05	21 076	1.91—1.76	1.82
Møre og Romsdal ..	2	303 237	2.36—2.26	2.32	154 668	1.74—1.60	1.71
Sør-Trøndelag	2	161 564	2.45—2.05	2.24	18 178	1.88—1.85	1.87
Nord-Trøndelag ..	2	107 614	2.13—2.03	2.08	14 409	1.86—1.74	1.77
Nordland	2	286 975	2.25—1.97	2.16	169 623	1.84—1.63	1.67
Troms	2	52 022	2.13—2.07	2.10	36 528	1.86—1.74	1.85
Finnmark	1	2 437	2.11	2.11	7 103	1.75	1.75
Tilsammen .	40	3 421 666	2.82—1.89	2.18	726 697	2.11—1.06	1.76
Alle statsveianlegg		10 991 709	—	2.17	2 914 278	—	1.78

Tabell 4. Arbeidstimer.

		Statsbanenes anlegg ¹	Havne- vesenet ²	Telegrafverket		Vei- vesenet ⁴
				Distriktene ³	Kabel- anleggene	
		1 000 t.	1 000 t.	1 000 t.	1 000 t.	1 000 t.
1945.	1ste kvartal	1 854.7	31.2	497.8	83.3	5 513.0
	2net —	1 620.0	49.7	504.1	66.6	
	3dje —	1 833.1	194.3	582.2	59.0	
	4de —	2 549.0	154.7	668.0	58.1	
1946.	1ste —	1 361.4	39.6	736.0	56.3	13 906.0
	2net —	2 027.4	230.8	805.6	55.3	
	3dje —	1 946.9	337.1	791.6	63.4	
	4de —	2 191.9	195.2	933.9	57.1	

¹ Bud og flisegutter ikke tatt med. ² Arbeidstimer for alm. arbeidere, spesial- og f agarbeidere, yngre arbeidere og gutter. ³ Drammens Telefonanlegg er regnet med, derimot ikke Oslo Telefonanlegg og Impregneringsverket. ⁴ Oppgaver for budsjettårene Disse oppgaver over arbeidstimer gjelder alle statsveianlegg (hovedveianlegg).

Tabell 4 viser bevegelsen i timetallet. Her viser Statsbanene stigning i 2. og 3. kvartal sammenliknet med 1945, de 2 andre kvartaler ligger noe lavere. Havnevesenet derimot viser stor stigning i alle kvartaler. Ved Telegrafverket viser Distriktene stor stigning, mens Kabelanleggene bortsett fra 3. kvartal, viser nedgang. Veivesenet viser stor stigning.

Sum av utbetalt arbeidslønn, tabell 5, viser en tilsvarende bevegelse.

Tabell 5. Arbeidsstyrke og samlet utbetalt lønn i 1946.

	Arbeidsstyrke i alt ved utgangen av:				Gj.snittl. arbeidsstyrke i kvartalet beregnet etter ukeraportene				Samlet utbetalt arbeidslønn ¹			
	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
I. Jernbaneanleggene.									1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 l
Drammensbanen dobbeltsporanlegg	—	—	—	71	—	—	—	71	—	—	—	115
Vestfoldbanens omb....	95	107	110	81	95	100	111	106	63.0	125.0	115.5	164
Kristiansand st.arr. ...	69	71	72	70	69	71	67	66	62.7	67.2	123.6	112.
Kristiansand—Moi	253	224	191	154	253	216	202	160	202.2	344.3	264.6	330.
Moi—Stavanger.....	924	908	879	601	907	931	895	764	894.0	1 477.8	1 013.0	1 258.
Flåmsbanen	24	45	48	32	27	34	47	46	23.0	37.0	86.3	81.
Rørosbanens omb. Tynset—Støren	178	219	245	52	207	188	224	130	183.7	186.1	246.1	291.
Jernb.anl. Stamne—Leangen.....	219	170	123	121	264	201	141	126	248.0	231.4	220.9	211.
Nordlandsbanen:												
Mosjøen—Mo	643	727	631	340	663	650	658	487	470.0	834.5	1 019.5	999.
Mo—Bodø	1 839	1 690	1 415	613	1 495	1 387	1 539	1 125	1 158.4	1 891.1	2 184.6	2 200.
Sum	4 244	4 161	3 714	2 135	3 980	3 778	3 884	3 081	3 305.0	5 194.4	5 274.1	5 766.
II. Veivesenet. (Budsjettåret 1945—46.)												
Alle statsveianlegg: (Hovedveianlegg) ...	—	—	—	—	—	—	—	—	29.0 ²	28.4	—	—
III. Havnevesenet. Ordinært arbeid ³	—	—	—	—	—	—	—	—	85.3	490.6	690.9	476.
IV. Telegrafverket.												
a. Telegrafdistriktene...	—	—	—	—	—	—	—	—	1 474.3	1 620.9	1 593.1	1 866.
b. Kabelanleggene	—	—	—	—	—	—	—	—	158.2	159.7	167.0	155.

¹ Heri er ikke medregnet utgiftene til arbeidernes dyrtidstillegg ved Statsbanene.

² Beregnet etter oppgavene over arbeidstimer og den gjennomsnittlige timelønn. Tilsvarende tal 1944—45 13 180.9. ³ Inkl. feriegodtgjørelse.

Formuen og inntekten i 1946.

Foreløpige oppgaver.

For tidligst mulig å kunne gi en oversikt over likningsansettelsene til den kommunale skattelikning for 1947—48 (inntektsåret 1946) har Byrådet, i likhet med tidligere år, bedt likningsmyndighetene om oppgave over formue og antatt inntekt så snart likningsansettelsene var summert. Likesom i fjor er arbeidet med likningen også i år forsinket, så oppgavene er ikke kommet inn så raskt som de i alminnelighet pleier. Av landets 752 skattedistrikter var pr. 15 november oppgave kommet inn fra 698. Disse representerte ca. 94 prosent av den samlede formue og inntekt. På grunnlag av disse oppgaver og de tilsvarende tall for foregående år har Byrådet beregnet den samlede formue og inntekt etter skattelikningen for 1946 som danner grunnlag for utskrivningen av skatt på formue og inntekt i budsjettåret 1947—48.

De innsendte oppgaver er betegnet som *foreløpige*. Ved tilsvarende beregninger for tidligere år har det i alminnelighet vist seg at oppgavene har vært så nøyaktige og beregningsgrunnlaget så stort at resultatet ikke har ligget langt fra det endelige oppgjør som blir foretatt på grunnlag av de offisielle innberetninger om skattelikningen. I alminnelighet ligger dog de foreløpige oppgaver litt lavere enn de endelige.

Bankinnskudd og renter av disse skal ikke tas med i den kommunale skattelikning. På de utsendte skjemaer har en imidlertid bedt om å få oppgitt størrelsen av bankinnskudd og renter av disse. Men besvarelsen av disse spørsmål var så mangelfull at en, likesom ifjor, har måttet se helt bort fra dem. Likeledes har en også i år av samme grunn måttet se bort fra rederiselskapenes formue og inntekt.

Under henvisning til de forbehold som her er tatt viser en til tabellen. Det framgår av den at den *antatte formue* for hele riket utgjorde 10 300 mill. kr. mot 9 962 mill. kr. året før. Det var med andre ord en stigning på 338 mill. kr. eller 3.4 pst. Størst var oppgangen i bygdene i Rogaland, nemlig 13.7 pst. Så stor var imidlertid oppgangen ikke i virkeligheten. I tallene for Rogaland for 1945 er nemlig i ett av skattedistriktene der, Sauda, to større bedrifters formue og inntekt ikke tatt med, idet de først kom med ved klagebehandlingen. Tallet for bygdene i Rogaland for 1945 er altså i virkeligheten for lite.

Den *antatte inntekt* steg for hele riket fra 4 490 mill. kr. til 5 349 mill. kr., dvs. med 859 mill. kr. eller 19.1 pst. Oppgangen var relativt større i bygdene enn i byene, nemlig henholdsvis 22.1 og 15.5 pst. I Finnmark var oppgangen, som en kunne vente, relativt sterkest, nemlig i bygdene 136.6 pst. Ellers var det som det framgår av tabellen stigning i alle fylker.

	Formue				Antatt inntekt			
	1946	1945	Stigning + Fall ÷		1946	1945	Stigning + Fall ÷	
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	Pst.	1000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	Pst.
Bygdenefylkesvis:								
Østfold	450 948	453 067	÷ 2 119 ÷	0.5	196 244	164 396	+ 31 848 +	19.4
Akershus	1 301 755	1 280 562	+ 21 193 +	1.7	665 071	543 494	+ 121 577 +	22.4
Hedmark	535 576	518 978	+ 16 598 +	3.2	190 136	158 708	+ 31 428 +	19.8
Opland	450 223	435 460	+ 14 763 +	3.4	159 386	131 772	+ 27 614 +	21.0
Buskerud	435 122	418 862	+ 16 260 +	3.9	168 119	137 852	+ 30 267 +	22.0
Vestfold	385 171	374 610	+ 10 561 +	2.8	168 616	131 933	+ 36 683 +	27.8
Telemark	393 035	391 852	+ 1 183 +	0.3	141 997	115 871	+ 26 126 +	22.8
Aust-Agder	182 005	180 430	+ 1 575 +	0.9	59 191	51 325	+ 7 866 +	15.3
Vest-Agder	173 107	175 970	÷ 2 863 ÷	1.6	66 642	59 971	+ 6 671 +	11.1
Rogaland	382 396	336 182	+ 46 214 +	13.7	157 230	137 067	+ 20 163 +	14.7
Hordaland	463 385	447 629	+ 15 756 +	3.5	242 444	198 530	+ 43 914 +	22.1
Sogn og Fjordane	223 280	226 354	÷ 3 074 ÷	1.4	90 823	78 452	+ 12 371 +	15.7
Møre og Romsdal	285 699	281 348	+ 4 351 +	1.5	138 032	115 616	+ 22 416 +	19.4
Sør-Trøndelag ...	310 202	307 839	+ 2 363 +	0.8	155 952	133 883	+ 22 069 +	16.8
Nord-Trøndelag .	264 265	244 975	+ 19 290 +	7.9	95 838	80 190	+ 15 648 +	19.8
Nordland	270 276	281 244	÷ 10 968 ÷	3.9	160 857	131 826	+ 29 031 +	22.0
Troms	140 283	141 709	÷ 1 426 ÷	1.0	82 835	56 775	+ 26 060 +	45.9
Finnmark	61 990	58 098	+ 3 892 +	6.7	52 307	22 105	+ 30 202 +	136.6
Bygder i alt	6 708 718	6 555 169	+ 153 549 +	2.3	2 991 720	2 449 766	+ 541 954 +	22.1
Byer i alt	3 591 725	3 407 195	+ 184 530 +	5.4	2 357 746	2 039 969	+ 317 777 +	15.6
Herav Oslo	1 642 496	1 512 522	+ 129 974 +	8.6	992 459	838 144	+ 154 315 +	18.4
Riket	10 300 443	9 962 364	+ 338 079 +	3.4	5 349 466	4 489 735	+ 859 731 +	19.1

Folkemengdens bevegelse i tiden 1 januar — 30 september 1947.

	Inngåtte ekteskap	Levende- fødte	Døde	Fødsels- overskudd
1946:				
1. kvartal	4 493	17 141	8 330	8 811
2. »	7 982	20 173	7 170	13 003
3. »	7 889	17 261	6 357	10 904
4. »	8 437	15 372	6 775	8 597
I alt	28 801	69 947	28 632	41 315
1947:				
1 kvartal	4 514	17 198	8 649	8 549
2. »	7 480	18 675	7 165	11 510
3. »	8 124	16 647	6 361	10 286
1.—3. kvartal 1946	20 364	54 575	21 857	32 718
1.—3. » 1947	20 118	52 520	22 175	30 345

I de tre første kvartaler av 1947 er det etter de meldingene som er kommet fra sokneprestene inngått 20 118 ekteskap. Det er født 52 520 barn mot 54 575 i samme tidsrom i fjor, og 22 175 personer er avgått ved døden mot 21 857 i de tilsvarende måneder i 1946.

I tiden 1 januar—30 september 1947 er fødselsoverskuddet 30 345, altså litt mindre enn i samme tidsrom i 1946.

Den hjemmehørende folkemengde vil ved utgangen av 1947 antakelig bli 3 164 000.

Engrosprisindeksen for oktober og november 1947.

Engrosprisindeksen har holdt seg så godt som uforandret i oktober og november 1947. I oktober gikk generalindeksen ned 0.3 poeng, fra 177.9 i september til 177.6 i oktober. I november gikk tallet opp igjen til 177.8.

Fra september til oktober gikk gruppen vegetabiliske næringsmidler ned 2.0 pst. på grunn av fall i potetprisene, fra 153.6 til 150.5. Videre gikk gruppen førstoffer og gjødning ned 0.4 pst., fra 145.3 til 144.7, animalske næringsmidler og jern og metaller og jern- og metallvarer 0.3 pst., henholdsvis fra 154.3 til 153.8 og fra 209.5 til 208.8. Kjemiske og tekniske varer falt 0.2 pst., fra 318.5 til 317.9. Gruppen tremasse, cellulose og papir steg 2.4 pst., fra 206.1 til 211.0, stein, leirvarer o.l. 0.9 pst. fra 183.4 til 185.0 og gummiprodukter 0.6 pst., fra 156.0 til 156.9. De andre gruppene var uforandret.

Fra oktober til november er gruppen huder, lær og skotøy gått opp 2.1 pst., fra 164.6 til 168.1 og tremasse, cellulose og papir 1.6 pst., fra 211.0 til 214.3. Vegetabiliske næringsmidler er gått ned 0.5 pst., fra 150.5 til 149.8.

Industrivarer under ett gikk opp 0.1 pst. fra september til oktober og 0.2 pst. fra oktober til november, fra 188.6 til 189.0. Det er råvarer og halvfabrikata som er gått opp — fra 222.0 i september til 222.4 i oktober og 223.2 i november.

Jordbruksvarer under ett falt 1.0 pst. fra september til oktober og steg igjen 0.1 pst. i november, fra 166.4 til 166.6.

Gruppen kolonialvarer holdt seg uforandret fra september til oktober 121.4, men gikk ned i november til 120.0.

Statistisk Sentralbyrås engrosprisindeks. 1938 = 100.

	Gjennomsnitt							1947					
	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.
Animalske næringsmidler .	119.9	140.0	147.0	148.1	148.6	149.4	152.0	155.3	155.3	154.3	154.3	153.8	153.
Vegetabiliske næringsmidler	118.0	149.6	161.9	161.5	162.9	163.2	148.8	139.1	152.7	155.0	153.6	150.5	149.
Vegetabiliske nytelsesmidler	114.8	123.3	126.6	126.8	131.4	133.3	145.1	146.3	145.4	145.4	145.3	145.3	145.
Førstoffer og gjødning ...	115.1	129.3	132.6	133.7	134.0	135.8	143.3	147.3	147.7	145.5	145.3	144.7	144.
Brensel og oljer	191.2	287.1	313.1	313.8	316.6	311.7	200.7	212.3	215.3	215.3	215.3	215.3	215.
Jern og metaller og jern- og metallvarer	139.3	153.5	153.9	157.9	159.6	162.8	183.0	202.8	209.8	209.6	209.5	208.8	208.
Stein-, leirvarer o. l.	123.0	137.2	142.2	143.6	144.8	154.1	178.3	185.3	185.3	185.3	183.4	185.0	184.
Trevarer	130.5	138.5	147.3	154.3	154.8	159.9	197.2	232.4	232.4	233.3	233.4	233.4	233.
Tremasse, cellulose og papir	119.1	119.9	123.8	133.9	138.3	148.7	180.9	203.6	206.1	206.1	206.1	211.0	214.
Tekstilvarer	135.6	174.3	184.6	189.8	190.3	185.9	176.7	176.6	176.8	178.2	175.8	175.8	175.
Huder, lær og skotøy	128.5	141.0	151.3	152.0	152.6	153.4	158.2	166.2	166.2	166.2	164.6	164.6	168.
Gummiprodukter	123.8	134.6	151.9	169.2	180.3	180.4	177.7	162.7	162.7	162.7	156.0	156.9	156.
Kjemiske og tekniske varer	161.4	210.6	224.5	239.1	242.0	244.8	273.6	279.4	319.1	319.1	318.5	317.9	317.
Generalindeks	133.2	162.9	172.3	174.9	176.6	177.1	169.0	175.2	178.5	178.6	177.9	177.6	177.
Jordbruksvarer:													
Animalske	117.6	142.7	148.9	150.4	150.4	152.5	160.8	174.0	174.0	174.0	174.0	173.7	174.
Vegetabiliske	100.5	104.7	108.0	110.3	110.3	116.4	126.6	130.6	151.7	155.3	154.1	149.2	149.
I alt	112.5	131.4	136.7	138.5	138.5	141.7	150.6	161.0	167.3	168.4	168.1	166.4	166.
Førstoffer og gjødning ...	115.1	129.3	132.6	133.7	134.0	135.8	143.3	147.3	147.7	145.5	145.3	144.7	144.
Kolonialvarer	137.2	189.5	205.2	200.8	204.7	194.8	151.6	122.8	122.8	122.8	121.4	121.4	120.
Industrivarer:													
Råvarer og halvfabrikata	154.6	177.3	182.5	186.7	187.8	188.4	200.5	219.7	222.2	222.7	222.0	222.4	223.
Helfabrikata	131.6	173.3	187.9	191.1	194.1	194.2	160.5	158.7	161.7	161.3	160.5	160.4	160.
I alt	142.1	175.1	185.5	189.1	191.3	191.5	178.7	186.5	189.2	189.2	188.4	188.6	189.

Leveomkostninger for september og oktober 1947.

Indekstallet for de samlede leveomkostninger var for september 1947 158.1 mot 159.2 for august. I oktober gikk tallet ned ytterligere til 157.4. Med de samme utgifter til vin og brennevin som i oktober 1946 blir tallet for september 157.5 og for oktober 156.8.

Fallet i disse 2 måneder skyldtes for størstedelen sesongfall i prisene på poteter og grønnsaker og nedsettelse av vedprisene.

Fra august til september gikk indekstallet for matvarer ned 1.1 pst., fra 155.8 til 154.1. Gruppen poteter, grønnsaker, mjøl, gryn o. l. gikk ned 6.3 pst., fra 222.9 til 208.8, kolonialvarer 0.7 pst., fra 137.8 til 136.9 og kjøtt og kjøttvarer 0.1 pst., fra 157.7 til 157.5. Utgiftene til fisk steg 0.5 pst., fra 197.7 til 198.6.

Indekstallet for brensel og petroleum gikk ned 4.6 pst., fra 273.9 til 261.2.

Bekledningsposten gikk opp 0.3 pst., fra 206.0 til 206.7 og posten «Andre utgifter» 0.1 poeng, fra 162.6 til 162.7.

Fra september til oktober gikk indekstallet for matvarer ned 1.2 pst., fra 154.1 til 152.3. Gruppen poteter, grønnsaker, mjøl, gryn o. l. falt 8.0 pst., fra 208.8 til 192.1 mjølk, smør, ost og egg 0.1 pst., fra 146.0 til 145.8 og flesk 0.1 pst., fra 187.9 til 187.7. Utgiftene til fisk steg 0.7 pst., fra 198.6 til 199.9 og kjøtt 0.1 poeng, fra 157.5 til 157.6. Indekstallet for brensel og petroleum gikk ned 0.5 pst., fra 261.2 til 260.0.

Bekledningsposten steg 0.4 pst., fra 206.7 til 207.6 og posten «Andre utgifter» 0.3 pst., fra 162.7 til 163.2.

Tabell 1. Beregnede årlige leveomkostninger for en arbeiderfamilie på vel 4 personer (4.46) med et utgiftsbudsjett på ca. 3600 kr. i 1938.

Varesort	Gjennomsnitt 1938	1947						Indekstall 1938 = 100					
								1947					
		Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.
I. Matvarer:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.						
Kjøtt og kjøttvarer ..	281.67	462.50	462.50	462.50	444.19	443.63	443.91	164.2	164.2	164.2	157.7	157.5	157.6
Flesk	64.73	126.94	126.94	126.94	121.63	121.63	121.50	196.1	196.1	196.1	187.9	187.9	187.7
Fisk og fiskeboller ...	126.63	257.44	258.33	250.22	250.35	251.49	253.13	203.3	204.0	197.6	197.7	198.6	199.9
Mjøl, smør, ost og egg	568.07	868.01	868.01	862.33	829.95	829.38	828.25	152.8	152.8	151.8	146.1	146.0	145.8
Poteter, grønnsaker													
mjøl, gryn o. l.	187.03	367.70	375.74	386.03	416.89	390.52	359.28	196.6	200.9	206.4	222.9	208.8	192.1
Brød	270.91	301.79	301.79	301.79	301.79	301.79	301.79	111.4	111.4	111.4	111.4	111.4	111.4
Kolonialvarer	161.00	229.43	229.59	221.86	221.86	220.41	220.41	142.5	142.6	137.8	137.8	136.9	136.9
Matvarer ellers	37.77	59.49	59.68	59.41	58.85	58.20	57.52	157.5	158.0	157.3	155.8	154.1	152.3
Matvarer i alt	1 697.81	2 673.30	2 682.58	2 671.08	2 645.51	2 617.05	2 585.79	157.5	158.0	157.3	155.8	154.1	152.3
II. Drikkevarer og tobakk	131.28	287.45	287.45	287.82	287.82	287.82	287.82	219.0	219.0	219.2	219.2	219.2	219.2
III. Lys og brensel:													
1. Kull, koks, ved og													
petroleum ¹	95.19	282.14	282.05	283.38	260.73	248.64	247.49	296.4	296.3	297.7	273.9	261.2	260.0
2. Gass og elektrisitet	105.04	105.61	105.61	105.61	105.61	105.75	105.75	100.5	100.5	100.5	100.5	100.7	100.7
IV. Bekledning	505.89	1 069.78	1 076.66	1 040.02	1 042.37	1 045.68	1 050.33	211.5	212.8	205.6	206.0	206.7	207.6
V. Husleie	494.30	465.63	465.63	465.63	465.63	465.63	465.63	94.2	94.2	94.2	94.2	94.2	94.2
VI. Andre utgifter { a	569.44	859.07	862.49	851.66	852.55	853.00	855.25	150.9	151.5	149.6	149.7	149.8	150.2
b	450.89	739.45	742.87	732.04	732.93	733.38	735.63	164.0	164.8	162.4	162.6	162.7	163.2
Hovedsum { a	3 598.95	5 742.98	5 762.47	5 705.20	5 660.22	5 623.57	5 598.06	159.6	160.1	158.5	157.3	156.3	155.5
b	3 480.40	5 623.36	5 642.85	5 585.58	5 540.60	5 503.95	5 478.44	161.6 ³	162.1 ⁴	160.5 ⁵	159.2 ⁶	158.1 ⁷	157.4

a. Med fagforeningskontingent. b. Uten fagforeningskontingent.

¹ Fra og med oktober 1940 er kull og koks erstattet med ved.

² Med samme utg. til vin og brennevin som i oktober 1946: 161.0.

³ » » » » » » » » » : 161.5.

⁴ » » » » » » » » » : 159.9.

⁵ » » » » » » » » » : 158.6.

⁶ » » » » » » » » » : 157.5.

⁷ » » » » » » » » » : 156.8.

Tabell 2. Priser i småsalg i gjennomsnitt for en del av Rikets byer.

Varesort	Mengde- enhet	Gjen- nom- snitt 1938	April 1947	Mai 1947	Juni 1947	Juli 1947	Aug. 1947	Sept. 1947	Okt. 1947	Stigning fra 1938 til okt. 1947
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Pst.
A. Matvarer og drikkevarer.										
Oksekjøtt, ferskt, mellomstek..	Kg	269	440	440	440	440	423	423	423	57.2
— » høyrygg	—	233	295	295	295	295	285	285	285	22.3
— » bibringe	—	213	295	295	295	295	285	285	285	33.8
Kalvekjøtt, ferskt, gjøkav, stek	—	283	366	366	366	366	351	351	351	24.0
— » bryst	—	242	326	326	326	326	312	312	312	28.9
— » spekalv, forpart	—	176	265	265	265	265	255	255	255	44.9
— » bakpart	—	192	¹ 325	¹ 325	¹ 325	¹ 325	¹ 311	¹ 311	¹ 310	—
Saukjøtt, ferskt, stek	—	242	505	505	505	505	484	484	484	100.0
— » forpart	—	221	² 431	² 431	² 431	² 431	² 415	² 415	² 415	—
— » bog	—	—	455	455	455	455	436	436	436	—
Kjøttdeig, alminnelig	—	241	410	410	410	410	388	386	387	60.6
Karbonadeig	—	307	410	410	410	410	388	386	387	26.1
Middagspølser, ferske	—	209	389	389	388	388	369	369	369	76.6
— røykt	—	189	373	373	374	374	359	359	360	90.5
Skinkestek	—	247	446	446	446	446	427	427	426	72.5
Flesk, ferskt, norsk, sideflesk ..	—	220	466	466	466	466	446	446	446	102.7
— saltet, » ..	—	229	473	473	473	473	454	454	454	98.3
Torsk, nyslaktet	—	78	151	151	152	146	148	149	149	91.0
— sløyd, uten hode	—	56	113	113	111	107	105	105	107	91.1
— saltet	—	64	143	143	143	138	135	137	138	115.6
Hyse (kolje), fersk, nyslaktet..	—	65	127	127	127	124	123	124	125	92.3
— » røykt	—	90	194	193	193	186	186	185	188	108.9
Sei, nyslaktet	—	55	108	111	113	110	112	113	113	105.5
— sløyd, uten hode	—	50	101	101	101	97	97	97	97	94.0
Kveite, stor, oppskåret	—	235	406	407	407	395	392	393	398	69.4
Makrell, fersk (ikke småmakrell)	—	88	—	149	149	148	167	170	175	98.9
Sild, fersk (ikke småsild)	—	57	91	94	97	98	99	103	106	86.0
Spekesild, norsk, ¹⁰ / ₁₂ stk. pr. kg	—	87	173	172	167	161	162	161	162	86.2
Klippfisk, Møre	—	100	245	245	245	236	238	239	239	139.0
— Sørlandet	—	123	234	234	234	225	228	230	231	87.8
Uer, saltet	—	63	163	163	163	157	156	155	155	146.0
Fiskeboller, prima	—	98	217	216	216	205	205	204	204	108.2
Mjolk, nysilt, i løst mål	Liter	31	47	47	47	47	45	45	45	45.2
— » på flasker	—	33	49	49	49	49	48	48	48	45.5
— skummet	—	10	20	20	20	20	19	19	19	90.0
Kondensert mjolk, usukret	¹ / ₁ boks	55	86	86	87	89	86	86	85	54.5
Smør, meierismør	Kg	360	640	640	640	641	616	617	616	71.1
— fjellsmør	—	328	601	601	601	601	577	577	577	75.9
Margarin, høyeste prisklasse....	—	168	150	150	150	144	139	139	138	÷ 17.9
— billigste ..	—	138	150	150	150	144	139	139	138	0
Ost, norsk sveitser, imit.	—	353	493	493	493	493	473	473	473	34.0
— gauda H 30	—	—	301	301	301	301	291	291	292	—
— geitmysost B. G. 28	—	227	376	376	376	376	362	362	362	59.5
— nøkkelost H 30	—	194	301	301	301	301	291	292	292	50.5
— kumysost	—	80	149	149	149	149	143	143	143	78.8
— pultost	—	140	216	216	216	216	206	206	206	47.1

¹ Stek med knoke. ² Bryst.

Tabell 2 (forts.). Priser i småsalg i gjennomsnitt for en del av Rikets byer.

Varesort	Mengde- enhet	Gjen- nom- snitt 1938	April 1947	Mai 1947	Juni 1947	Juli 1947	Aug. 1947	Sept. 1947	Okt. 1947	Stigning fra 1938 til okt. 1947
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Pst.
Egg, norske, friske	Kg	199	549	549	549	549	530	531	531	166.8
Hvetemjøl, finsiktet	—	42	51	51	51	63	64	74	64	52.4
Rugmjøl, finsiktet	—	38	43	43	43	43	43	43	43	13.2
Byggmjøl, norsk	—	39	42	42	42	42	42	43	43	10.3
Havremjøl, norsk, finsiktet	—	54	56	56	56	56	57	57	57	5.6
Potetmjøl, superior ell. likn.	—	71	147	147	147	147	143	142	143	101.4
Alm. husholdningsbrød (rug) ..	—	45	50	50	50	50	50	50	50	11.3
Hveteloff, lys	—	84	96	96	96	96	96	96	96	14.3
Kneipbrød	—	48	60	60	60	60	60	60	60	25.0
Grovbrød	—	43	49	49	49	49	49	49	49	14.0
Havregryn, norske, pressede ...	—	47	67	67	67	67	67	67	66	40.4
Byggryn, hele, norsk formaling	—	45	44	44	44	44	44	44	44	÷ 2.2
Risengryn, prima	—	78	245	245	245	235	235	235	235	201.3
Makaroni pr. pk. à 1/4 kg	1/4 kg	36	45	45	46	45	45	44	45	22.2
Poteter	3 kg	52	103	105	110	112	127	118	102	96.2
Hodekål	Kg	32	65	66	66	66	58	56	55	71.9
Gulrøtter	—	33	77	78	78	78	121	79	63	90.9
Bønner, brune	—	64	177	177	177	172	172	172	172	168.8
Erter, gule	—	58	134	133	133	130	128	127	126	117.2
Plommer, tørkede	—	138	400	400	400	387	385	381	381	176.1
Rosiner	—	113	415	415	415	401	400	396	396	250.4
Tørkede epler	—	306	665	665	665	641	640	636	636	107.8
Kaffe	—	—	425	425	425	410	410	406	406	—
Kaffeerstatning	—	—	323	323	323	312	312	312	312	—
Farin	—	65	80	80	80	77	77	76	76	16.9
Raffinade	—	75	100	100	100	96	96	95	95	26.7
Sjokolade, alm. norsk, koke- ...	—	283	493	529	534	536	536	536	536	89.4
Kakao, norsk	—	276	456	508	511	520	520	520	520	88.4
Te	—	1 100	2 047	2 049	2 058	1 992	1 984	1 985	1 993	81.2
Sirup	—	49	170	170	170	162	161	162	162	230.6
Salt, kjøkkensalt	—	16	34	34	34	33	33	33	32	100.0
Landsøl (detaljpris i alm. utsalg)	1/2 fl.	35	58	58	58	58	58	58	58	65.7
Pilsnerøl —»—	—	41	72	72	72	72	72	72	72	75.6
Selters —»—	—	31	39	39	39	40	40	40	40	29.0
<i>B. Lys og brensel.</i>										
Petroleum, Water white	5-liter	116	150	153	153	151	151	152	152	31.0
Kull, husholdnings-	100 kg	450	1 165	1 165	1 189	1 161	1 182	1 207	1 203	167.3
Koks nr. 2	HI	334	815	815	865	841	871	936	930	178.4
— » 3	—	320	759	759	831	807	841	906	906	183.1
Granved, hel, 60 cm lang	Mf	2 798	7 185	7 185	7 186	7 226	6 660	6 282	6 213	122.1
— hogd	—	3 322	8 078	8 078	8 126	8 173	7 393	7 045	6 992	110.5
Bjørkeved, hel, 60 cm lang ...	—	3 516	8 631	8 631	8 575	8 614	8 008	7 582	7 592	115.9
— grovhogd	—	4 007	9 691	9 691	9 690	9 739	8 918	8 578	8 546	113.3

Tabell 2 (forts.). Priser i småsalg i gjennomsnitt for en del av Rikets byer.

Varesor	Mengde- enhet	Gjen- nom- snitt 1938	April 1947	Mai 1947	Juni 1947	Juli 1947	Aug. 1947	Sept. 1947	Okt. 1947	Stigning fra 1938 til okt. 1947
<i>C. Bekledningsartikler og skotøy.</i>		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Pst.
Blått kamgarn, norsk, vekt ca. 550 gr	M.	1 258	2 450	2 450	2 543	2 422	2 504	2 489	2 521	100.4
Helullent ensfarget kjoletøy, 90 cm bredt, vekt ca. 110 gr	»	453	1 185	1 185	1 168	1 128	1 141	1 141	1 132	149.9
Jellull kjoletøyer (Vistra), trykt, 70 cm, vekt 85 gr	»	214	504	532	562	554	554	563	563	163.1
Jellull kjoletøyer (Vistra), ensfarget, 70 cm, vekt 110 gr	»	259	529	536	568	560	564	584	592	128.6
Helullent norsk kåpetøy, mønstret, 140 cm bredt, vekt ca. 600 gr	»	903	1 820	1 813	1 771	1 704	1 704	1 745	1 763	95.2
Bleikt lerret norsk, ca. 140 cm bredt, vekt ca. 240 gr	»	220	557	557	550	530	529	527	523	137.7
Ubleikt lerret, norsk, ca. 140 cm bredt, vekt ca. 240 gr	»	178	417	412	412	398	408	405	400	124.7
Blåtøy norsk mønstret, vaskekte, ca. 65 cm bredt, vekt ca. 100 gr	»	115	288	289	289	280	279	278	277	140.9
Stout 70 cm bredt, vekt ca. 100 gr ..	»	100	268	271	271	266	264	268	268	168.0
Håndkledreil, norsk hellin, 55 cm bredt, vekt ca. 180 gr	»	184	522	528	532	503	502	513	519	182.1
Dobbelt ullteppe, alm. mellomkvalitet, mønstret, vekt ca. 2.4 kg	Stk.	1 806	3 970	3 997	4 005	3 903	3 932	3 927	3 927	117.4
Ullgarn, 4 tråders (alm. strømpegarn)	Kg	1 212	2 367	2 367	2 357	2 297	2 277	2 269	2 280	88.1
Dress (konfeksjon) av kamgarn ca. 500 gr.s vare, utstyr B	Stk.	8 334	20730	20904	21122	20275	20364	20489	20830	149.9
Dress (konfeksjon) av norsk slitestoff, utstyr C	»	6 212	16387	16440	16477	15893	15816	15932	16073	158.7
Vinterfrakk (konfeksjon), dobbeltspent, utstyr C	»	6 646	17667	17731	17759	17089	17169	16169	17262	159.7
Herreregnfrakk av helullent stoff (med bomullsfôr)	»	7 451	16001	16731	17105	16541	16791	16805	16872	126.4
Herrevindjakke (av norsk vindtøy) ..	»	1 297	3 177	3 169	3 247	3 111	3 114	3 110	3 110	139.8
Overall, dobbelt søm, norsk xxx	»	625	1 006	1 012	1 006	970	966	969	969	55.0
Arbeidsskjorte (blåskjorte)	»	478	1 453	1 459	1 477	1 434	1 448	1 458	1 468	207.1
Mansjettskjorte, kulørt, med 2 snipper	»	734	2 136	2 170	2 181	2 078	2 081	2 081	2 120	188.8
Herretrøye, trikotasje av ull	»	644	1 135	1 135	1 135	1 078	1 077	1 087	1 104	71.4
Herrebenklær, — » »	Par	640	1 156	1 156	1 156	1 090	1 086	1 096	1 113	73.9
Herretrøye, — » makko	Stk.	383	786	788	765	724	725	726	732	91.1
Herrebenklær, — » »	Par	382	794	796	766	724	726	726	733	91.9
Dametøyer, trikotasje av makko, str. 44, uten erme	Stk.	210	446	449	455	434	438	441	441	110.0
Damebenklær, trikotasje av makko, str. 44	Par	295	494	495	502	476	478	477	481	63.1
Damebenklær av kunstsilketrikot, mid- dels kvalitet, uten pynt, norsk, nr. 44	»	429	596	599	605	590	590	595	596	38.9
Underkjole av kunstsilketrikot, middels kvalitet, uten pynt, norsk, nr. 44 ..	Stk.	716	1 210	1 214	1 207	1 167	1 164	1 169	1 169	63.3
Damestrømper av kunstsilke, middels kvalitet, norsk, nr. 9½	Par	317	526	526	526	509	513	514	515	62.5
Damestrømper av ull, fasongstrikt, mid- dels kvalitet, norsk, nr. 9½	»	372	800	810	818	789	789	785	792	112.9
Ullstrømper, lange, maskinstrikte, nor- ske, av 4-tråders garn	»	348	737	737	708	712	712	712	712	104.6
Herresokker av ull, norske	»	237	433	439	446	432	431	432	435	83.5
Alm. bløt herrehatt (hårhatt)	Stk.	1 410	3 541	3 552	3 579	3 488	3 537	3 548	3 548	151.6

Tabell 2 (forts.). Priser i småsalg i gjennomsnitt for en del av Rikets byer.

Varesort	Mengde- enhet	Gjen- nom- snitt 1938	April 1947	Mai 1947	Juni 1947	Juli 1947	Aug. 1947	Sept. 1947	Okt. 1947	
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	
Herrefettlærstøvler, plagget	Par	1 864	4 084	4 091	4 120	3 978	3 980	4 003	4 007	1
Boksk.sko, svarte, alm. snøre, herre nr. 42	»	2 060	4 172	4 187	4 263	4 101	4 089	4 070	4 085	1
— — — — — dame » 39	»	1 809	3 471	3 472	3 500	3 342	3 338	3 291	3 311	1
Gummisko, grå, nr. 32	»	320	537	537	530	506	506	500	498	1
Herrekalosjer, alm. svarte norske ...	»	507	785	784	781	747	744	732	729	1
Damekalosjer — — — — —	»	478	721	710	709	681	679	670	666	1
Halvsåling og flikking av: herrestøvler	»	655	1 124	1 130	1 130	1 110	1 106	1 106	1 105	1
— — — — — damestøvler	»	499	895	898	898	874	865	865	870	1
<i>D. Diverse.</i>										
Kassedivan, prima kvalitet, enkelt ..	Stk.	5 646	15 032	15 032	15 167	15 048	15 105	14 919	14 919	10
— — — — — dobbelt ..	»	9 633	23 114	23 393	23 865	22 974	23 069	22 921	23 297	10
Jernseng med kjedebunn, norsk fabri- kat, buede fotstykker, ca. 80 cm bred og 190 cm lang	»	4 194	7 367	7 316	7 316	6 817	6 817	6 740	6 650	1
Enkelt spisestuemøblement i eik (buffet, dekketøyskap, bord og 6 stoler) ...	»	58128	141275	142599	145463	142721	143341	142906	143944	10
Bjerk røykebord, polert, rundt ell. firk., 70 cm	»	5 339	11 344	11 388	11 470	11 279	11 374	11 100	11 008	10
Budalstol, umalt, uten arm	»	698	2 006	2 016	2 058	1 959	1 968	1 959	1 973	10
Kjøkkenbord, umalt, 90 cm x 60 cm, uten skuff	»	1 394	3 588	3 619	3 619	3 512	3 562	3 605	3 597	10
Emaljert oppvaskbalje, 46 cm lang ..	»	613	1 177	1 249	1 315	1 345	1 394	1 385	1 384	10
Norsk aluminium kasseroller med ører nr. 4002, 28 cm, 8 l	»	1 547	736	736	738	709	710	705	704	2
Norsk aluminium kaffekjele nr. 418, 20 cm, 3.3 l.	»	560	782	782	784	753	754	749	747	1
Galvanisert bøtte, 12-toms	»	233	466	466	470	451	452	444	438	1
Aluminiumspann nr. 21, 16 cm, 3 l. ..	»	433	618	621	624	592	592	588	588	1
Inoksyd. gryte, 28 cm i diameter ...	»	749	1 301	1 307	1 324	1 272	1 260	1 257	1 255	1
Jøtul jernpanne (stekepanne), 230 mm	»	477	762	762	762	734	740	733	732	1
Galvanisert koksboks nr. 7	»	420	763	767	716	687	696	689	688	1
Husholdningsvekt, 10 kg, nr. 1233 ..	»	651	2 462	2 511	2 542	2 440	2 440	2 434	2 434	20
Bordkniver, med rustfritt blad og hvitt celluloid skaft	Dusin	1 862	5 315	5 381	5 411	5 277	5 342	5 388	5 427	10
Spiseskjeer, rustfritt stål	»	1 161	3 116	3 118	3 118	2 973	2 957	2 924	2 922	10
— sølvplett 20 gr	»	2 383	3 558	3 558	3 561	3 432	3 434	3 430	3 430	1
Alm. glatte. hvite steintøytallerkener, flate, ca. 23 cm i diameter	»	579	1 389	1 395	1 395	1 318	1 317	1 305	1 304	10
Alm. glatte, hvite steintøykopper ...	»	584	1 417	1 421	1 449	1 408	1 407	1 403	1 399	10
» ølglass uten stett	»	475	941	948	961	923	925	923	923	9
Vrimaskiner, Empire 302	Stk.	3 317	9 332	9 365	9 365	8 983	8 983	8 964	8 952	10
Sink vaskebrett nr. 3	»	142	299	299	295	281	286	283	285	10
Øks, Mustad nr. 12, med skaft	»	473	991	1 000	1 027	978	970	971	971	10
Hammer, husholdnings-, alm. størrelse	»	302	576	576	575	549	550	541	543	7
Elektriske lamper, 25 watt, klar pære	»	109	120	120	120	112	110	109	108	÷
Grønnsåpe	Kg	77	167	167	167	160	160	160	160	10
Soda	»	21	45	46	46	45	46	47	47	10
Lut	Liter	35	46	46	46	44	44	44	44	2
Alminnelig karbad	—	89	129	129	129	129	128	128	128	4
Hårklipping, herre	—	146	208	208	209	215	216	216	218	4
— dame	—	125	189	189	189	193	195	194	196	1
Barbering	—	47	78	78	79	82	84	86	88	8

¹ Rettet.

Registrerte norske aksjeselskap og kunngjorte emisjoner av aksjer i 1946.

	Registreringer ¹			Kunngjorte emisjoner av aksjer			
	Nye aksje- selskap	Kapital- forhøvelser i eldre aksje- selskap	Ansvar- lige o. l. firmaer	Nye selskap		Nye emisjoner i eldre selskap	
				Alle emisjoner	Off. utlagte	Alle emisjoner	Off. utlagte
<i>Antall.</i>							
Skipsfart.....	35	20	2	3	3	15	15
Hvalfangst og fiske....	7	1	—	—	—	—	—
Handel	736	36	3 150	—	—	—	—
Industri	385	39	397	8	8	13	13
Pelsdyravl	2	1	—	—	—	—	—
Byggevirksomhet	101	4	—	5	5	—	—
Biltrafikk.....	12	3	—	—	—	4	4
Andre formål	239	143	214	5	5	11	11
I alt	1 567	247	3 763	21	21	43	43
<i>Innbetalt kapital i 1000 kr.</i>							
Skipsfart.....	5 162	11 358	—	2 000	1 585	17 331	5 976
Hvalfangst og fiske....	343	1 500	—	—	—	—	—
Handel	8 269	1 021	—	—	—	—	—
Industri	22 777	16 316	—	10 510	8 366	6 057	3 184
Pelsdyravl	66	25	—	—	—	—	—
Byggevirksomhet	2 716	101	—	444	119	—	—
Biltrafikk.....	199	95	—	—	—	556	472
Andre formål	33 764	18 335	—	31 270	9 160	10 074	9 828
I alt	73 296	48 751	—	44 224	19 230	34 018	19 460
	2net halvår 1943	1ste halvår 1944	2net halvår 1944	1ste halvår 1945	2net halvår 1945	1ste halvår 1946	2net halvår 1946
<i>Innbetalt kapital i alt i 1000 kr.</i>							
Skipsfart.... { Registrert	333	893	2 394	4 639	3 149	4 462	12 058
Emittert	345	2 270	1 910	761	215	5 869	13 462
Hvalfangst { Registrert	78	3	35	835	—	5	1 838
og fiske... { Emittert	—	—	—	—	—	—	—
Handel { Registrert	871	1 793	1 433	1 449	3 911	3 854	5 436
Emittert	27	115	288	—	25	—	—
Industri { Registrert	101 667	4 845	5 800	7 683	4 552	19 560	19 533
Emittert	400	4 425	816	2 391	325	7 756	8 811
Pelsdyravl .. { Registrert	8	—	—	—	—	55	36
Emittert	—	—	—	—	—	—	—
Byggevirk- { Registrert	148	521	401	307	258	393	2 424
somhet ... { Emittert	—	—	—	—	900	410	34
Biltrafikk... { Registrert	318	275	63	377	63	85	209
Emittert	25	—	—	160	—	380	176
Andre formål { Registrert	2 125	2 004	3 946	3 954	6 333	12 142	39 957
Emittert	—	750	9 065	6 716	3 895	31 394	9 950
Tilsammen .. { Registrert	105 548	10 334	14 072	19 244	18 266	40 556	81 491
Emittert	797	7 560	12 079	10 028	5 360	45 809	32 433

¹ Hvis hele aksjekapitalen ikke er innbetalt med en gang, blir restbeløpene senere ført i rubr. «Kap. forhøvelser».

Detaljomsætningen.¹

Verdiindeks for Rikets byer og landdistrikter.

Gj.snitt av månedstallene i 1938 = 100.

	1946										1947							
	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.		Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.
Riket i alt	171	177	172	177	184	187	208	200	261	175	175	222	213	241	231	215	213	
Landdistrikter	173	180	188	199	190	187	203	191	246	157	161	207	201	222	217	222	210	
Forstadsstrøk	158	170	176	173	177	173	196	183	222	163	162	198	188	217	212	205	205	
Bygdene i alt	170	178	185	193	187	184	201	189	240	158	161	205	198	221	215	218	209	
Byene i alt	172	177	163	166	183	191	215	210	279	188	186	237	227	258	243	214	217	
Herav:																		
Nærings- og nytel- sesmidler	186	180	149	169	178	172	195	196	251	178	175	220	193	221	211	210	208	
A. Matvarer	134	136	143	137	139	138	159	153	164	136	134	164	150	168	163	151	160	
1. Kolonialvarer	135	132	136	129	126	123	142	140	168	124	124	160	140	162	152	142	147	
2. Kjøtt og pølsevarer	110	105	138	95	125	128	198	197	174	142	138	152	154	151	140	116	144	
3. Delikatesseforretn...	166	178	180	187	188	182	203	182	181	194	184	211	213	230	238	219	234	
4. Bakervarer	185	198	189	171	196	185	202	193	180	173	181	209	182	201	195	185	203	
5. Frukt og grønnsaker	193	203	280	339	279	349	326	297	311	209	182	272	221	267	297	310	289	
B. Nyttelsesmidler	375	339	158	279	319	291	317	347	568	327	320	418	344	409	379	422	376	
1. Tobakk	255	263	303	295	300	310	335	313	414	271	242	296	258	285	276	288	264	
2. Sjokolade, drops ...	165	164	194	185	166	210	238	205	260	114	175	229	193	250	186	208	149	
3. Vin, spirituosas	418	366	95	269	324	280	304	357	627	350	347	462	375	453	419	473	420	
Bekledning og tekstilvarer ² ...	140	167	181	155	179	220	254	228	303	202	203	275	307	351	310	225	216	
A. Klær og tekstilvarer ..	144	167	184	154	183	226	260	234	307	214	216	293	315	349	317	229	222	
1. Metervarer, bånd o. a.	96	114	125	107	132	169	189	166	213	163	163	217	219	247	234	167	165	
2. Konfeksjon, triko- tasje o. a.	188	213	236	194	225	270	318	292	389	251	257	354	398	438	385	280	267	
B. Skotøy	155	188	170	145	141	160	189	175	244	135	125	176	265	358	284	197	185	
Isenkram og hus- geråd ²	180	197	215	171	232	228	238	237	307	226	228	263	245	274	305	240	311	
1. Isenkram og sportsart..	207	229	246	211	258	252	263	251	282	244	246	289	274	308	340	273	332	
2. Steintøy og glassvarer ..	169	174	184	149	196	177	203	229	376	174	199	199	183	228	263	219	280	
Diverse	148	161	167	157	197	218	223	238	445	188	176	198	188	201	213	160	212	

¹ Byrådet har regnet om indeksen idet de enkelte bransjer ved beregningen av gruppe- og hoved-indeksstallene er tillagt vektor etter deres omsetning i «Bedriftsteling i Norge 1936».² De store magasiner er bare tatt med i beregningen for hovedgruppene, fordi deres omsetning ikke kan fordeles på de enkelte bransjer.

Indeks for Oslo.

	1946									1947							
	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.
Oslo i alt ...	138	141	126	123	145	155	176	175	237	155	152	198	187	211	196	158	166
Nærings- og nytel- sesmidler	163	153	109	123	143	136	162	167	215	151	149	190	161	187	174	162	165
A. Matvarer	103	102	107	89	96	95	119	117	121	96	94	121	106	122	114	96	109
1. Kolonialvarer	113	110	110	96	98	100	116	114	136	100	97	132	110	129	119	100	112
2. Kjøtt og pølsevarer	65	61	78	55	70	61	104	103	75	69	68	77	79	83	79	67	79
3. Delikatesseforretn...	89	100	95	87	83	85	90	87	94	90	83	98	96	107	105	94	100
4. Bakervarer	140	151	135	111	138	130	156	149	131	136	130	156	127	146	143	116	148
5. Frukt og grønnsaker	154	155	200	185	186	234	237	212	231	135	155	210	194	232	224	196	196
B. Nytelsesmidler	390	346	109	248	323	292	322	360	578	362	362	453	369	436	405	416	383
1. Tobakk	245	253	256	242	276	268	293	272	349	244	220	262	231	255	248	258	241
2. Sjokolade, drops ...	115	143	187	168	164	220	227	167	214	83	150	197	173	239	157	166	120
3. Vin, spirituosar	396	344	73	235	314	279	310	358	591	367	369	466	375	446	413	424	390
Bekledning og tekstilvarer ¹ ...	91	111	129	106	125	160	182	165	202	143	139	195	216	239	206	141	134
A. Klær og tekstilvarer ..	86	100	117	90	111	141	162	146	174	131	127	174	192	208	180	116	116
1. Metervarer, bånd o.a.	74	91	104	87	103	139	158	132	170	138	139	173	171	194	178	125	117
2. Konfeksjon, triko- tasje o. a.	96	109	129	94	119	145	168	159	182	131	123	180	213	224	188	113	120
B. Skotøy	119	149	126	121	105	124	154	139	189	103	90	137	238	303	243	156	147
Isenkram og hus- geråd ¹	120	137	165	118	174	174	167	172	273	171	154	197	180	187	219	164	235
1. Isenkram og sport	97	116	142	125	143	137	117	127	192	126	110	139	130	142	167	156	173
2. Steintøy og glassvarer.	186	184	224	174	219	200	242	304	616	209	192	252	208	297	263	261	263
Diverse	139	149	176	166	175	208	202	225	480	167	170	194	179	197	228	138	195

¹ De store magasiner i Oslo er bare tatt med i beregningen for hovedgruppene, fordi deres omsetning ikke kan fordeles på de enkelte bransjer.

Overformynderiene 1946.

Fylker	Antall overfor- mynderier	Alle forvaltede eller kontrollerte midler ¹ pr. 31—12—1946				Antall ¹ umyndige med midler som ikke er regnet med i verdioppgave- vene (l. 22—4— 27 nr. 3 § 63)	
		for umyndige	for andre privat- personer	for offent- lige legater og fond	tilsammen		
Bygder.							
Østfold	28	2 710 628	460 945	53 423	3 224 996	348	
Akershus	30	27 938 604	9 562 870	1 377 554	38 879 028	130	
Hedmark	30	6 849 487	573 929	93 694	7 517 110	129	
Opland	35	2 993 907	545 613	139 122	3 678 642	72	
Buskerud	24	4 102 630	45 692	—	4 148 322	217	
Vestfold	18	3 569 832	522 458	70 545	4 162 835	100	
Telemark	25	2 130 396	127 224	107 238	2 364 858	71	
Aust-Agder	31	2 012 600	85 868	—	2 098 468	140	
Vest-Agder	37	1 802 737	198 578	63 817	2 065 132	148	
Rogaland	48	1 899 989	187 627	—	2 087 616	245	
Hordaland	53	3 894 907	273 293	48 485	4 216 685	595	
Sogn og Fjordane..	38	1 699 927	85 644	27 759	1 813 330	235	
Møre og Romsdal..	65	1 494 791	111 760	12 394	1 618 945	179	
Sør-Trøndelag	55	1 965 857	58 958	64 550	2 089 365	109	
Nord-Trøndelag ...	45	1 356 625	89 962	1 033	1 447 620	163	
Nordland	63	1 445 256	76 374	5 807	1 527 437	403	
Troms	33	682 973	35 662	1 500	720 135	696	
Finnmark	20	451 448	3 151	—	454 599	68	
Bygder	1946.....	680	69 002 594	13 045 608	2 066 921	84 115 123	4 048
	1945.....	680	68 093 024	8 950 379	2 019 131	79 062 534	4 192
	1944.....	680	65 730 418	9 538 391	1 989 104	77 257 913	4 525
	1943.....	680	64 973 765	9 242 802	1 956 178	76 172 745	4 268
	1939.....	682	57 249 916	7 939 044	1 357 063	66 546 023	5 345
Byer.							
Østfold	4	1 392 247	1 137 754	—	2 530 001	47	
Akershus	2	50 389	157 143	10 029	217 561	4	
Oslo	1	12 299 079	29 910 725	48 524 544	90 734 348	20	
Hedmark	2	261 843	39 609	50 217	351 669	—	
Opland	2	331 304	385 911	—	717 215	—	
Buskerud	3	2 537 970	1 438 679	12 035 300	16 011 949	—	
Vestfold	8	1 120 248	160 687	—	1 280 935	17	
Telemark	7	1 348 488	98 157	60 869	1 507 514	41	
Aust-Agder	5	330 263	544 240	—	874 503	—	
Vest-Agder	4	1 416 101	35 828	30 287	1 482 216	—	
Rogaland	6	3 745 809	163 621	445 767	4 355 197	71	
Bergen	1	4 150 877	6 092 737	15 808 992	26 052 606	—	
Sogn og Fjordane..	1	—	100	—	100	—	
Møre og Romsdal..	3	1 282 109	252 805	8 486	1 543 400	—	
Sør-Trøndelag	1	1 414 336	884 921	112 398	2 411 655	196	
Nord-Trøndelag ...	3	196 281	37 189	—	233 470	26	
Nordland	6	722 096	74 333	—	796 429	6	
Troms	2	262 189	3 128	—	265 317	—	
Finnmark	3	118 402	29 116	9 209	156 727	—	
Byer	1946.....	64	32 980 031	41 446 683	77 096 098	151 522 812	428
	1945.....	64	32 382 127	41 533 698	76 329 076	150 244 901	501
	1944.....	64	33 200 700	40 726 296	74 675 438	148 602 434	557
	1943.....	66	33 622 519	39 753 797	73 002 500	146 378 816	574
	1939.....	65	40 391 660	38 751 792	65 102 782	144 246 234	727
Riket	1946.....	744	101 982 625	54 492 291	79 163 019	235 637 935	4 476
	1945.....	744	100 475 151	50 484 077	78 348 207	229 307 435	4 693
	1944.....	744	98 931 118	50 264 687	76 664 542	225 860 347	5 082
	1943.....	746	98 596 284	48 996 599	74 958 678	222 551 561	4 842
	1939.....	747	97 641 576	46 690 836	66 459 845	210 792 257	6 072

¹ Verdioppgavene omfatter hvert år enkelte midler som ikke forvaltes av overformynderiene (l. 22—4—27 nr. 3 § 63). For 26 herreder har en satt inn tall for tidligere år (i alt kr. 918 385) idet oppgave mangler for 1946. Likeledes Kragerø by (kr. 184 936.)

Drukkenskapsforseelser i 3. kvartal 1947.

	Bygdene	Byene	Byene uten Oslo	Oslo	Byer med br.vins-omsetn. ¹	Samme uten Oslo	Byer uten br.vins-omsetn. ¹	Lovlig alkohol-forbruk
1947. 3. kv. ...	1 240	10 388	5 577	4 811	9 177	4 366	1 211	1000 1 ² 2 050
— 2. » ...	1 225	9 023	5 047	3 976	7 946	3 970	1 077	1 839
— 1. » ...	1 031	6 826	4 112	2 714	5 967	3 253	859	1 529
1946. 4. » ...	1 118	8 650	5 111	3 539	7 569	4 030	1 081	1 929
— 3. » ...	1 338	11 209	6 522	4 637	10 059	5 372	1 150	1 745
— 2. » ...	999	8 134	5 046	3 088	7 236	4 148	898	1 897
— 1. » ...	1 000	10 067	6 148	3 919	9 027	5 108	1 040	1 945
1945. 3. » ...	514	4 958	2 835	2 123	4 449	2 326	509	—
1939. 3. » ...	1 652	8 198	4 700	3 498	7 260	3 762	938	—
1938. 3. » ...	1 385	8 211	4 755	3 456	7 342	3 886	869	—

	1947		1946		1947		1946
	3. kv.	2. kv.	3. kv.		3. kv.	2. kv.	3. kv.
Byer.							
Halden	64	75	105	Egersund	6	9	14
Sarpsborg	77	74	65	Sandnes	39	44	32
*Fredrikstad	197	183	240	*Stavanger	625	254	305
*Moss	72	108	138	Skudeneshavn	—	3	—
Son	—	—	—	Kopervik	2	4	—
Hvitsten	—	—	—	Haugesund	93	86	68
Drøbak	9	4	19	*Bergen	1 018	1 042	1 269
*Oslo	4 811	3 976	4 687	Florø	—	15	3
*Hamar	79	57	86	Ålesund	85	110	120
Kongsvinger	18	24	1	Molde	6	9	9
*Lillehammer	40	52	70	Kristiansund	108	55	83
*Gjøvik	22	21	29	*Trondheim	721	748	1 010
Hønefoss	26	37	21	Levanger	2	3	2
*Drammen	196	195	302	Steinkjer	15	15	27
Holmsbu	—	—	—	Namsos	3	12	15
*Kongsberg	60	44	82	Brønnøysund	3	2	1
Svelvik	8	1	2	Mosjøen	4	10	9
Holmestrand	6	18	14	Mo	19	8	10
*Horten	75	79	134	*Bodø	88	73	95
Åsgårdstrand	—	2	—	*Narvik	152	171	162
*Tønsberg	266	177	226	Svolvær	31	20	17
*Sandefjord	66	71	101	Harstad	78	91	99
*Larvik	116	71	93	*Tromsø	151	198	398
Stavern	9	1	1	Hammerfest	67	47	11
Kragerø	16	24	46	Vadsø	3	4	2
Langesund	3	5	7	Vardø	12	9	16
Stathelle	—	1	1	Byene	10 388	9 023	12 209
Brevik	4	5	7	Bydeg rupper.			
Porsgrunn	92	65	100	Østfold	83	109	135
Skien	146	100	80	Vestfold	44	49	61
Notodden	44	38	41	Aker—Follo	219	195	278
Risør	8	2	12	Rest Akershus	139	176	202
Tvedestrand	3	1	15	Hedmark, Oppland	131	97	101
*Årendal	137	137	192	Buskerud	49	25	46
Grimstad	16	17	26	Telemark	157	144	89
Lillesand	4	2	1	Aust-Agder—Rogaland	133	131	115
*Kristiansand	285	289	440	Hordaland—Møre og			
Mandal	73	12	24	Romsdal	100	118	117
Farsund	—	2	4	Trøndelag	73	69	89
Flekkefjord	9	11	20	Nord-Norge	112	112	105
				Bygdene	1 240	1 225	1 338

* Betyr at byen har (lovlig) brennevinssalg. Det var ikke noe detaljsalg fra og med 11/6 til og med 9/7, 1946. Stavanger har lovlig brennevinssalg fra 1/7—1947. ¹ Etter ordningen i 3. kvartal 1947. ² Foreløpig tall.

Sammendrag av månedsoppgaver innsendt fra private norske aksjebanker.¹

	Okt. 1946	Mai 1947	Juni 1947	Juli 1947	August 1947	Sept. 1947	Okt. 1947
	63 banker	63 banker	63 banker	63 banker	63 banker	63 banker	63 banker
A k t i v a.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
1. Kassebeholdning	54 722	60 687	72 745	73 042	61 614	89 989	69 629
2. Innstående i Norges Bank ..	510 000	855 013	906 158	895 989	1 170 013	1 233 813	1 175 605
3. Utenlandske sedler og mynter	1 267	1 442	1 517	2 173	2 378	2 386	2 315
4. I mellomregn. med innenland- ske banker og sparebanker	298 567	298 654	323 614	324 482	319 520	351 887	348 118
5. I mellomregning med uten- landske banker — nostro ..	114 414	104 250	106 623	150 825	113 014	130 766	124 288
6. I mellomregning med uten- landske banker — loro	1 284	2 466	2 995	3 001	3 576	3 253	12 232
7. Debitorer i utenlandsk mynt	108 181	111 781	96 460	167 990	160 206	132 975	122 335
8. Ihendehaverobligasjoner o.l.	550 214	723 640	762 007	801 944	803 481	797 742	808 280
9. Statsveksler	1 986 450	1 258 700	1 213 350	1 178 200	1 145 100	1 126 800	1 098 000
10. Aksjer	30 724	41 269	41 025	42 070	42 663	42 780	42 513
11. Pantobligasjoner	244 329	308 419	310 233	316 158	322 675	334 263	331 157
12. Innenlandske veksler, veks- obligasjoner og sjekker	234 786	355 121	375 409	380 541	382 266	383 328	389 150
13. Forskj. debit., kassekred. m. v.	733 069	1 002 876	1 012 749	1 048 731	1 058 049	1 038 256	1 059 463
14. Utenl. veksler og sjekker	8 484	5 659	11 527	9 056	8 813	8 007	8 614
15. Løpende remburser	83 650	85 185	117 244	116 130	113 340	121 530	106 059
16. Bankbygning eller aksjer i fas. eiendom og inventar ..	22 981	22 645	22 810	22 842	23 894	22 912	22 626
17. Overtatt fast eiendom	428	311	312	311	318	297	595
18. Ikke innbetalt aksjekapital ..	—	—	—	—	—	—	—
19. Rekambioveksler m. v.	1 263	2	—	—	—	—	—
20. I regning med eget hoved- kontor, filial eller avdeling.	8 689	8 291	7 969	6 940	5 775	9 453	12 701
21. Omkostninger m. v.	29 607	18 910	23 095	27 391	31 156	36 204	42 495
22. Andre debetposter	10 730	9 540	10 486	17 283	14 067	12 986	13 880
Tilsammen aktiva	5 033 839	5 274 859	5 418 328	5 585 099	5 780 918	5 879 627	5 790 055
P a s s i v a.							
1. Aksjekapital	188 302	189 102	189 102	189 102	189 102	189 102	189 102
2. Fond	91 428	104 613	104 743	104 295	104 295	104 295	103 846
3. Ansvarlig lånekapital	5 000	5 000	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200
Innskudd fra almenheten:							
4. på folio	1 904 823	2 118 087	2 123 985	2 154 891	2 368 428	2 418 722	2 364 648
5. termininnskudd	20 551	17 984	19 013	18 734	18 735	18 585	20 668
6. på oppsig. og bestemt tid ..	1 493 580	1 632 262	1 638 451	1 663 220	1 680 329	1 705 165	1 703 502
7. I mellomregn. med innenland- ske banker og sparebanker	747 903	688 741	734 209	765 834	756 730	781 337	766 880
8. I mellomregning med uten- landske banker — nostro ..	11 287	11 462	13 063	14 597	15 179	10 998	10 641
9. I mellomregning med uten- landske banker — loro	92 312	93 933	93 729	94 160	94 096	92 243	90 741
10. Kreditorer i utenlandsk mynt	145 447	130 103	114 580	227 643	198 603	170 852	155 541
11. Postremisser	40 841	41 733	63 466	44 703	46 415	54 134	44 934
12. Forskjellige kreditorer	59 362	62 218	85 198	67 966	70 030	73 061	66 522
13. Løpende remburser	127 274	120 262	156 552	144 192	140 450	153 127	153 889
14. Aksept — for egen regning	—	—	—	—	—	—	—
15. — — for andres regn.	1 197	1 031	1 003	1 922	2 027	1 756	749
16. Rediskonterte veksler, veks- obligasjoner m. v. — innenl.	—	—	—	—	—	—	—
17. Rediskonterte veksler, veks- obligasjoner m. v. — utenl.	—	—	—	1 062	1 062	1 062	1 062
18. Pantgjeld i bankbygning og overtatt fast eiendom	392	378	378	378	378	378	377
19. I regning med eget hoved- kontor, filial eller avdeling	2 051	533	3 325	1 763	658	535	1 073
20. Renter, diskonto m. v.	86 130	38 403	53 052	64 899	69 544	79 391	90 998
21. Andre kreditposter	15 959	19 014	18 279	19 538	18 657	18 684	18 682
Tilsammen passiva	5 033 839	5 274 859	5 418 328	5 585 099	5 780 918	5 879 627	5 790 055

¹ Disse banker representerer ca. 98 pst. av alle aksjebankers forvaltn.kapital.² Rekambioveksler er heretter tatt med under veksler.

Sammendrag av månedsoppgaver innsendt fra større sparebanker.

	Okt. 1946	Juni 1947	Juli 1947	August 1947	Sept. 1947	Okt. 1947
	157 banker	157 banker	157 banker	157 banker	157 banker	157 banker
A k t i v a.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
1. Kassebeholdning	26 517	28 230	30 361	26 219	29 742	29 604
2. Innestående i og i regning med innenlandske banker i alt.....	389 000	347 918	369 464	374 833	374 426	365 227
a. Norges Bank	106 593	81 102	82 381	91 767	95 331	89 270
b. Private aksjebanker	249 842	236 333	253 302	247 623	242 601	237 752
c. Andre sparebanker	32 565	30 483	33 781	35 443	36 494	38 205
3. Innestående i og i regn. med utenl. banker	4 477	2 164	4 600	4 146	5 190	6 334
4. Egne verdipapirer	1 078 696	1 339 038	1 340 941	1 349 841	1 346 350	1 337 289
5. Statsveksler	1 233 410	859 900	828 500	786 150	748 900	721 651
6. Pantobligasjoner	411 347	469 922	477 357	483 985	492 125	501 124
7. Veksler	19 234	26 450	28 433	26 395	27 097	27 869
8. Vekselobl. og gjeldsbevis	195 797	242 409	248 077	253 776	259 900	265 494
9. Kassekreditt	100 328	172 918	183 456	188 181	201 313	218 467
0. Faste eiendommer og inventar	21 513	21 373	21 440	21 489	21 563	21 633
1. Omkostningskonto m. v.	14 863	9 519	12 287	13 796	15 845	18 543
2. Andre debetposter	43 329	11 760	19 159	22 841	21 614	22 589
Forvaltningskapital	3 538 511	3 531 601	3 564 075	3 551 652	3 544 065	3 535 824
P a s s i v a.						
1. Egne fond	196 153	197 610	197 594	197 591	197 591	197 596
2. Innskudd i alt	3 147 210	3 168 822	3 185 290	3 167 238	3 155 138	3 135 685
a. Innskudd på folio	522 443	515 683	528 580	511 810	513 295	506 711
b. Termininnskudd	1 177	—	—	—	—	—
c. Innskudd på alm. sparebankvilkår og på oppsigelse	2 623 590	2 653 139	2 656 710	2 655 428	2 641 843	2 628 974
3. I regning med innenlandske banker i alt..	95 014	88 346	95 447	94 016	93 732	97 721
a. Private aksjebanker	18 070	23 397	23 051	23 071	22 539	25 494
b. Private sparebanker	76 944	64 949	72 396	70 945	71 193	72 227
4. I regning med utenlandske banker	23	23	23	23	23	23
5. Andre kreditorer i løpende mellomregning	11 136	19 779	20 748	19 756	21 704	22 525
6. Egne lån og rediskonteringer	—	—	—	—	—	—
7. Konto for renter, diskonto m. v.	65 550	39 591	46 967	52 524	56 673	62 590
8. Andre kreditposter	23 425	17 430	18 006	20 504	19 204	19 684
Forvaltningskapital	3 538 511	3 531 601	3 564 075	3 551 652	3 544 065	3 535 824

Anm. De sparebanker som tas med, representerer ca. 79 pst. av alle sparebankers forvaltningskapital.

Geografisk fordeling av innskuddene.

Sparebanker					Private aksjebanker				
Sparebankenes beliggenhet	Antall banker siste måned	Innskudd ved utgangen av:			Bankenes beliggenhet	Antall banker siste måned	Innskudd ved utgangen av:		
		August 1947	Sept. 1947	Okt. 1947			August 1947	Sept. 1947	Okt. 1947
		157 banker	157 banker	157 banker			63 banker	63 banker	63 banker
		1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.			1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
slo	3	588 271	585 552	582 339	Oslo	12	2 438 835	2 453 826	2 416 667
e andre østlandsbyer	12	350 956	348 310	347 999	Østfold ...	15	283 492	289 801	284 078
stlandsbygdene	34	583 332	584 926	579 367	Buskerud ..				
plandet : Byer ...	3	49 382	49 017	48 825	Vestfold ..				
— : Bygder ...	17	216 748	216 212	217 137	Hedmark .)	7	76 013	75 601	74 815
ørlandet : Byer ...	14	208 445	207 407	206 511	Opland ...)				
— : Bygder ..	12	107 827	107 901	108 241	Telemark .)	7	115 211	118 294	118 201
estlandet : Byer ...	9	382 242	379 178	374 366	Agder)				
— : Bygder ...	25	241 689	241 750	239 333	Vestlandet .	14	968 429	1 014 791	1 007 147
røndelagen: Byer ...	5	149 430	149 018	148 961	Trøndelag .)	8	182 512	190 159	187 910
— : Bygder ...	10	105 440	105 082	104 203	Nordland .)				
ord-Norge : Byer ...	5	95 186	93 948	92 886	Troms)				
— : Bygder ..	8	88 290	86 837	85 517					
I alt: Byer	51	1 823 912	1 812 430	1 801 887	I alt	63	4 067 492	4 142 472	4 088 818
— : Bygder ...	106	1 343 326	1 342 708	1 333 798					
I alt	157	3 167 238	3 155 138	3 135 685					

Statsregnskapets månedsoppgjør for enkelte større

	Kap.	Budsjett- år	Bevilget budsjett	Juli-juni	Juli-nov.	Juli	Aug.
1. Ordinær skatt på formue og inntekt.	2001	{ 1946/47 1947/48	300 000 375 000	335 625	74 553 176 098	10 346 18 031	5 014 28 187
2. Tilleggs skatt på formue (Ekstraord. form. skatt)	2002	{ 1946/47 1947/48	13 000 12 000	15 612	2 040 3 181	401 673	481 325
3. Skatt på inngangspenger	2003	{ 1946/47 1947/48	20 000 20 000	23 831	9 975 9 132	1 999 1 732	1 497 1 448
4. Særskilt skatt på inntektsstigning	2004	{ 1946/47 1947/48	5 000 5 000	4 426	2 164 1 141	307 720	334 111
5. Arveavgift.....	2005	{ 1946/47 1947/48	9 000 9 000	25 627	5 083 16 802	723 1 781	482 3 137
6. Motorvognskatt	2006	{ 1946/47 1947/48	2 000 3 000	3 779	741 4 064	39 300	26 675
7. Tollinntekter	2011	{ 1946/47 1947/48	150 000 185 000	227 116	89 777 93 923	21 617 29 030	13 187 15 131
8. Laste- og fyravgifter	2012	{ 1946/47 1947/48	2 500 3 000	3 056	1 181 1 672	230 358	273 375
9. Overskudd av A/S Vinmonopolets drift.	2013	{ 1946/47 1947/48	60 000 60 000	75 000	3 60 000 30 000	- 30 000	- -
10. Brennevinomsætningsavgift.	2015	{ 1946/47 1947/48	25 000 33 000	36 810	11 646 18 550	1 000 3 600	2 446 4 250
11. Skjenkeavgift	2016	{ 1946/47 1947/48	9 000 12 500	15 550	5 176 7 972	988 2 113	1 154 1 456
12. Brennevinstilvirkingsavgift.	2017	{ 1946/47 1947/48	25 000 22 000	27 159	10 169 9 990	1 856 2 233	1 623 1 610
13. Ølavgift	2019	{ 1946/47 1947/48	20 000 23 000	27 618	12 952 15 649	3 052 3 344	3 389 4 008
14. Sjokolade- og sukker- vareavgift.	2020	{ 1946/47 1947/48	15 000 21 000	21 420	7 734 9 622	1 210 1 674	1 723 1 905
15. Tobakkstempelavgift	2021	{ 1946/47 1947/48	67 000 80 000	82 179	31 773 33 774	4 951 5 749	6 063 7 298
16. Omsetn. avgift av kull- syreholdige alkoholfrie drikkevarer og fruktvin.	2022	{ 1946/47 1947/48	7 000 8 000	6 129	2 619 4 059	828 856	686 1 182
17. Omsetningsavgift av visse varer.	2024	{ 1946/47 1947/48	9 000 20 000	18 284	6 302 11 155	733 1 840	1 018 1 828
18. Midlert. omsetnings- avgift til kriseformål.	2026	{ 1946/47 1947/48	425 000 325 000	532 828	204 330 203 177	36 491 50 998	38 894 43 244
19. Fyrstikkavgift	2027	{ 1946/47 1947/48	4 000 4 000	3 316	1 519 1 731	399 322	289 397
20. Krisetilleggsavgift på brennevin og vin	2028	{ 1946/47 1947/48	70 000 160 000	92 399	28 963 75 395	2 700 8 900	6 263 18 295
21. Krisetilleggsavgift på øl	2029	{ 1946/47 1947/48	18 500 22 000	20 698	9 896 12 624	2 173 2 491	2 616 3 263
22. Krisetilleggsavgift på tobaksvarer	2030	{ 1946/47 1947/48	40 000 57 000	48 332	19 254 25 609	3 546 4 670	3 302 4 543
23. Veiavgifter	2061	{ 1946/47 1947/48	39 600 49 450	56 758	22 634 26 634	3 907 7 722	4 298 4 834
24. Renter av statens kon- tantbeholdning og ute- stående fordringer.	2812	{ 1946/47 1947/48	2 500 2 000	3 145	881 680	142 97	51 56
25. Avdrag på utestående fordringer.	3121	{ 1946/47 1947/48	8 200 3 000	10 545	7 738 2 154	667 1 324	83 36
Sum 1—25		{ 1946/47 1947/48	1 346 300 1 513 950	1 717 242	629 100 794 788	100 305 180 558	95 192 147 594
26. Statsbanene, over- skudd. ²	1101	{ 1946/47 1947/48	÷ 119 001 ÷ 84 094	÷ 103 631	÷ 34 707 ÷ 10 148	÷ 3 569 ÷ 499	÷ 5344 ÷ 2911
27. Postverket, overskudd ²	1102	{ 1946/47 1947/48	2 100 2 500	3 195	2 719 2 533	÷ 124 57	÷ 672 840
28. Telegrafverket, over- skudd ²	1103	{ 1946/47 1947/48	4 000 5 000	4 315	2 972 2 652	2 969 3 577	174 817

¹ Tabellen er utarbeidd etter foreløpige månedsrapporter og viser de nettobeløp—avrundet—som (beregnete) tollinntekter og laste- og fyravgifter. ² Renter av Statens kapital regnet med blant utgiftene.

inntektsposter (i 1000 kr.). Foreløpige oppgaver.¹

Regnskap									
Sept.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni
7 699	12 769	38 725	75 472	26 025	18 672	51 732	34 992	32 951	21 228
43 023	29 080	57 777							
157	264	737	986	2 411	2 229	3 332	2 169	1 277	1 168
465	198	1 520							
1 926	2 196	2 357	2 231	1 994	2 025	1 844	1 883	1 963	1 916
1 534	2 156	2 262							
579	773	171	526	204	184	397	337	139	475
57	145	108							
782	2 042	1 054	1 588	5 517	1 776	1 288	5 994	2 281	2 100
2 407	4 553	4 924							
20	210	446	667	237	313	711	463	322	325
1 019	1 199	871							
12 193	26 517	16 263	16 374	29 038	13 905	14 120	28 836	16 871	18 195
13 180	26 322	10 260							
208	221	249	234	250	228	221	311	312	319
312	336	291							
-	-	^a 60 000	-	-	-	10 000	-	5 000	-
-	-								
2 700	2 500	3 000	2 800	5 000	3 000	3 000	4 164	3 500	3 700
3 600	3 600	3 500							
1 049	1 040	945	965	1 179	1 473	1 352	1 629	1 697	2 079
1 780	1 381	1 242							
1 649	2 355	2 686	1 484	2 411	2 549	3 035	2 543	2 759	2 209
537	3 266	2 344							
2 540	2 015	1 956	1 651	2 679	1 567	1 236	2 134	1 929	3 470
3 953	2 464	1 880							
1 067	1 841	1 893	1 739	2 023	1 713	2 161	1 883	2 020	2 147
1 377	2 139	2 527							
6 236	6 454	8 069	7 644	6 678	6 691	7 585	6 947	8 058	6 803
6 306	7 347	7 074							
434	302	369	357	502	239	354	369	720	969
1 129	537	355							
1 186	1 552	1 813	1 715	968	1 803	1 740	1 876	1 911	1 969
2 466	2 647	2 374							
38 338	46 889	43 718	46 880	48 769	48 830	42 413	43 669	47 316	50 621
35 792	36 022	37 121							
-	446	385	812	-	323	-	-	354	308
300	344	368							
7 000	6 000	7 000	8 000	12 500	7 400	7 500	10 036	8 400	9 600
16 300	15 900	16 000							
1 993	1 586	1 528	1 264	2 053	1 184	918	1 592	1 446	2 345
3 199	2 054	1 617							
3 953	3 822	4 631	4 599	3 979	4 312	3 458	4 861	2 906	4 963
5 590	5 636	5 170							
6 482	1 568	6 379	7 122	5 838	3 801	5 510	1 218	7 147	3 488
4 845	8 319	914							
16	136	536	1 081	373	141	54	55	46	514
359	76	92							
85	6 801	102	895	489	84	279	92	20	948
377	371	46							
98 292	130 299	205 012	187 086	161 117	124 442	164 240	158 053	151 345	141 859
149 907	156 092	160 637							
÷ 8 608	÷ 7 242	÷ 9 944	÷ 8 587	÷ 11 989	÷ 11 381	÷ 8 239	÷ 9 933	÷ 8 767	÷ 10 028
÷ 6 738									
÷ 912	2 993	1 434	2 564	÷ 506	610	784	766	÷ 594	÷ 3 148
÷ 564	1 097	1 103							
÷ 666	1 650	÷ 1 155	÷ 580	80	÷ 86	÷ 1 753	1 167	1 117	1 398
÷ 1 742									

i månedens løp er innbetalt på vedkommende konti, unntatt kap. 2011 og 2012 som viser henholdsvis fa

^a Beløpet er overført av innestående på deposita: Driftsoverskudd i A/S Vinmono polet. ⁴) Juli-sept.

Trafikk, inntekter og utgifter ved Telegrafverket og Postverket.

Telegrafverket.	Jan.	Febr.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	D
Antall telegr. (i 1000)	1946											
til innlandet . .	470	505	541	556	708	718	632	640	624	584	562	
til utlandet . .	44	47	55	50	54	56	59	58	57	60	57	
fra utlandet . .	49	48	57	53	62	59	60	62	59	64	61	
Tils.	563	600	653	659	824	833	751	760	740	708	680	
Antall rikstelefon-												
samtaler (i 1000)	2 516	2 424	2 688	2 618	2 760	2 814	2 908	2 985	2 797	2 988	2 734	2
Inntekter (i 1000 kr.)												
Stasj. bruttoinntekt	7 850	6 690	7 293	8 122	7 684	7 740	9 116	7 520	7 079	8 877	7 089	7
Herav Oslo telefon	1 604	1 570	1 557	1 545	1 501	1 579	1 553	1 525	1 720	1 383	1 639	1
Nettoinntekt . . .	7 650	6 490	7 143	7 912	7 464	7 575	8 906	7 300	6 879	8 637	6 849	7
Driftsutgifter . . .	6 197	6 134	9 523	6 234	6 806	8 305	5 938	7 126	7 546	6 987	8 004	8
Antall telegr. (i 1000)	1947											
til innlandet . .	422	454	493	476	667	593	560	556	536			
til utlandet . .	56	52	59	56	61	63	62	59	55			
fra utlandet . .	64	57	68	61	70	68	69	68	66			
Tils.	542	563	620	593	798	724	691	683	657			
Antall rikstelefon-												
samtaler (i 1000)	2 674	2 530	2 948	2 702	2 888	2 972	2 990	2 959	2 941			
Inntekter (i 1000 kr.)												
Stasj. bruttoinntekt	8 463	7 687	7 971	8 460	8 992	7 754	10 710	8 312	8 122			
Herav Oslo telefon	1 612	1 611	1 574	1 598	1 558	1 622	1 574	1 440	1 553			
Nettoinntekt . . .	8 233	7 477	7 879	8 270	8 802	7 554	10 510	8 112	7 932			
Driftsutgifter . . .	8 153	7 562	9 632	7 103	7 685	6 156	6 933	7 295	9 674			
Postverket.	1946											
Sendte bokførte sen-												
dinger fra postkon-												
torene (i 1000) . .	1 488	1 418	1 549	1 336	1 423	1 380	1 293	1 316	1 459	1 573	1 580	1
Inntekter (i 1000 kr.)	5 622	5 100	5 936	4 945	4 825	5 378	5 040	4 713	5 400	8 317	7 409	9
Driftsutg. —→	6 357	5 481	6 334	5 556	5 014	8 160	5 164	5 385	6 312	5 324	5 975	7
Overskudd —→	÷ 735	÷ 381	÷ 398	÷ 611	÷ 189	÷ 2782	÷ 124	÷ 672	÷ 912	2 993	1 434	2
Sendte bokførte sen-												
dinger fra postkon-												
torene (i 1000) . .	1 456	1 408	1 591	1 283	1 308	1 396	1 282	1 219	1 459	1 518	1 544	1
Inntekter (i 1000 kr.)	7 341	6 425	8 175	6 723	5 730	6 654	5 864	6 835	6 758	7 415	7 336	10
Driftsutg. —→	7 847	5 815	7 391	5 957	6 324	9 802	5 807	5 995	7 322	6 318	6 233	7
Overskudd —→	÷ 506	610	784	766	÷ 594	÷ 3148	57	840	÷ 564	1 097	1 103	2

Salg av øl i 1946 og 1947
i forskjellige klasser.¹

Måneder	Inntil 2.50 volumpst. alkohol		Fra 2.50-4.75 volumpst. alkohol		Fra 4.75-7.00 volumpst. alkohol	
	1946	1947	1946	1947	1946	1947
	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.
Januar .	14 354	1 978	18 114	25 507	0	0
Februar .	4 430	1 381	28 829	19 891	0	183
Mars . .	4 641	2 786	31 753	34 020	0	246
April . .	5 482	2 703	37 125	30 813	0	887
Mai . . .	6 377	5 234	44 273	54 475	0	365
Juni . . .	6 147	3 754	44 155	52 940	0	1 018
Juli . . .	5 614	5 810	55 016	62 283	0	600
August .	4 100	5 464	41 610	60 847	0	562
September	2 776	2 609	33 756	39 755	0	0
Oktober .	2 285	1 825	32 993	31 478	0	449
November	1 995	1 450	27 618	23 417	0	10099
Desember	2 553		45 603		0	
I alt	60 754		440 845		0	

Salg av brennevin, gjær- og
sulfittsprit og etylleter i 1946 og 1947.

Alminnelig brennevin		Gjær- og sulfittsprit		Etylleter	
1946	1947	1946	1947	1946	1947
Liter à 100 pst.	Liter à 100 pst.	Liter à 100 pst.	Liter à 100 pst.	Kg.	Kg.
155 461	567 586	653 316	799 839	3 321	4 111
82 354	247 972	587 762	662 479	3 606	3 411
19 304	34 442	626 910	760 162	5 028	4 411
0	37 582	446 268	570 847	5 250	4 411
0	0	565 501	691 001	3 152	5 011
0	0	753 679	707 553	0	
0	0	854 047	763 617	70	
25 544	0	858 579	882 220	4 667	5 611
351 620	0	811 196	854 349	6 142	7 611
603 377	0	757 717	855 793	5 781	3 811
616 382		663 232		4 136	
18 4042		8 126 387		45 460	

¹ Oppgavene gjelder tilvirkingen av alminnelig brennevin, for de øvrige grupper kvantum levert fabrikkene.

Statistisk sentralbyrås bibliotek.

Tilvekst juli—desember 1947.

Bøker.

- Abbott, Charles C. Financing business during the transition. N. Y. 1946. XII + 141 s.
(Committee for economic development research study.)
- Addison, Christopher. A policy for British agriculture. Lond. 1939. 303 s.
- Ahlberg, Ernst. Företagsdemokrati. Sthm. 1947. 119 s.
- Ahlmann, Hans W:son. Norge; natur och näringsliv. Sthm. 1943. 310 s.
- Allen, Clifford. Labour's future at stake. Lond. 1932. 77 s.
- Allen, James S. World monopoly and peace. N. Y. 1946. 288 s.
- Alten, E. Sjømannsloven med kommentar, 5 utg. Oslo, 1947. 105 s.
- American marketing association. The technique of marketing research. N. Y. 1937. XVII + 432 s.
- American medical association. Standard nomenclature of disease and standard nomenclature of operations, 3 ed. Phil. 1942. (printing 1947). 1022 s.
- Andersen, P. Nyboe. Bilateral exchange clearing policy. Copenhagen, 1946. 242 s.
- Andersen, P. Nyboe. Laanerenten, en teoretisk og historisk Undersøgelse med særligt Henblik paa Renteudviklingen i Danmark. Kbh. 1947. 421 s.
- Andersen, P. Nyboe. Penge og Penges Værd. Kbh. 1947. 155 s.
- Andersen, P. Nyboe. Den økonomiske Sammenhæng. Kbh. 1947. 155 s.
- Anderson, Dewey og Davidson, Percy E. Recent occupational trends in American labor, a supplement to occupational trends in the United States. Stanford, 1945. VII + 133 s.
- Angell, Norman. The great illusion, a study in the relations in military power in nations to their economic and social advantage. Lond. 1911. XV + 335 s.
- Anstey, Vera. The economic development of India, 3 ed. Lond. 1946. X + 581 s.
- Arbeidernes faglige landsorganisasjon. Det økonomiske kontor. Levekostnadsundersøkelser november 1945, h. 2 Bergen, h. 3 Oslofjorden, h. 4 Indre Østland, h. 5 Sør-Norge, h. 6 Aker, h. 7 Trøndelag, h. 8 Vest-Norge. Oslo, 1947.
- Arbeidernes faglige landsorganisasjon. Det økonomiske kontor. Levekostnadsundersøkelse november 1945 og november 1946 — 42 tobarnsfamilier i Oslo. Oslo, 1947. 21 s.
- Arbeidernes faglige landsorganisasjon. Det økonomiske kontor. Levekostnadsundersøkelse november 1945 og november 1946, 77 familier i Oslo og Bergen. Oslo, 1947. 32 s.
- Arbetarnas bildningsförbund. Industriell demokrati, intern företagsinformation, insyn i företagen. Sthm. 1947. 112 s.
- Arkin, Herbert og Colton, Raymond S. Graphs, how to make and use them, rev. ed. N. Y. 1940. XVI + 236 s.
- Arne, Sigrid. United Nations primer. N. Y. 1945. 156 s.
- Arninge, Georg. Företagsdemokrati; studier på arbetsplatser. Sthm. 1947. 146 s.
- Baetjer, Anna M. Women in industry, their health and efficiency. Phil. 1947. XI + 344 s.
- Berge, Rikard. Vinje og Rauland. Stav. 1940—44. 2 b.
- Bergson, Abram. The structure of Soviet wages; a study in socialist economics. Cambridge, 1946. XVI + 225 s.
- Buchanan, Norman S. og Lutz, Friedrich A. Rebuilding the world economy. America's role in foreign trade and investment. N. Y. 1947. XIII + 434 s.
- Budapest. Statisztikai hivatal. Budapest on the road to revival. Budapest, 1946. 168 s.
- Bulawski, Rajmund. German rural population. Bydgoszcz, 1947. 55 s.
- Bull, Edvard. Arbeiderklassen i norsk historie. Oslo, 1947. 374 s.
- Butsch, R. L. G. How to read statistics. Milwaukee, 1946. 184 s.

- Butters, J. Keith og Lintner, John. Effect of federal taxes on growing enterprises. Boston, 1945. IX+226 s.
- Byrnes, James F. Speaking frankley. Lond. 1947. XI+324 s.
- Böhmer, J. G. Skogvurdering. Oslo, 1947. 142 s.
- Calvert, G. N. The future population of New Zealand, a statistical analysis. Wellington, 1946. 162 s.
- Canada. Department of labour. Vocational and pre-matriculation training of Canada's veterans. Ottawa, 1947. IX+43 s.
- Canada. Dominion bureau of statistics. Census atlas of demography and agriculture, 1941, part I. Ottawa, 1947. 25 s.
- Cassel, Gustav. Den svenska frihetens förfall. Sthm. 1945. 160 s.
- Christensen, Kjeld og Fog, Bjarke. Penge og Produktion, Grundtræk af Samfundsøkonomien. Kbh. 1946. 167 s.
- Clausen, Edward. Hvad bør De vide om Penge, Bank, Børs. Kbh. 1946. 157 s.
- Cole, G. D. H. The intelligent man's guide through world chaos. Lond. 1932. 680 s.
- Cole, G. D. H. The means to full employment. Lond. 1943. 175 s.
- Comité international de la Croix-Rouge. Inter arma caritas. Genève, 1947. 132 s.
- Committee of European economic co-operation. Paris July—Sept. 1947. General report. Lond. 1947. vol. I—II.
- Dahlberg, Gunnar, Mathematische Erblichkeitsanalyse von Populationen. Uppsala, 1943. 219 s.
- Danmark. Ungdomskommissionen. 1945. Betænkning angaaende Ungdommens Boligforhold. Kbh. 1947 b. 1.
- Danmark. Ungdomskommissionen. 1945. Etablering af en offentlig Erhvervsvejledning; Uttalelse fra Ungdomskommissionen samt Indstilling afgivet af det af Arbejds- og Socialministeriet nedsatte raadgivende Udvalg vedrørende den offentlige Erhvervsvejledning. Kbh. 1946. XIII+138 s.
- Davis, Harold T. The analysis of economic time series. Bloomington, 1941. XIV+620 s. (Cowles commission for research in economics, Monograph no. 6).
- Demographic studies of selected areas of rapid growth. N. Y. 1944. 158 s. (Millbank memorial fund.)
- Dewey, Melvil. Decimal classification, 14 ed. N. Y. 1942. 1927 s.
- Dickson, Harald. Byggnadskostnader och byggnadsmaterialmarknader. Studier rörande utvecklingen i Sverige. Sthm. 1946. 80 s. (Statens komite för byggnadsforskning. Meddelanden 1946, nr. 4.)
- Dobb, Maurice. Sovjets Planøkonomi fra Revolutionen til den anden Verdenskrig, overs. af Victor Andreassen. Kbh. 1946. 150 s.
- Dorfman, Joseph. Thorstein Veblen and his America. N. Y. 1945. 556 s.
- Dublin, Louis I. og Lotka, Alfred J. The money value of a man, rev. ed. N. Y. 1946. 214 s.
- Dybsjord, Arnold. Lov om kommunevalg av 10. juli 1925. Oslo, 1945. 295 s.
- Elkær-Hansen, N. Bedriftøkonomi, Industrivirksomheders Ledelse og Drift. Kbh. 1946. 146 s.
- Elmér, Åke. Svensk socialpolitik, 2 uppl. Lund, 1945. 308 s.
- Engangsskatten i praksis. Oslo, 1946—47. 3 b.
- Engle, Earl T. The problem of fertility. Princeton, 1946. VIII+254 s.
- Engsæter, Ludvig. Brekke herred, ei bygdebok. Bergen, 1944. 2 b.
- Eskeland, Arne. Jordbruksøkonomi, lærebok og håndbok. Oslo, 1947. 261 s.
- Essays in liberalism. Lond. 1897. XIII+286 s.
- Evang, Karl. Gjenreisning av folkehelsen i Norge. Oslo, 1947. 99 s.

- Fairchild, Henry Pratt. People, the quantity and quality of population. N. Y. 1940. 315 s.
- Fisher, Allan, G. B. International implications of full employment in Great Britain. Lond. 1946. VII+201 s.
- Fisher, Irving. 100 % money, 2. ed. New Haven, 1945. IX+257 s.
- Fisher, R. A. The design of experiments, 4. ed. Lond. 1947. 240 s.
- Food and agriculture organization. Conference. 1. sess. Quebec. 1945. Proceedings. Wash. 1946. 259 s.
- Food and agriculture organization. Conference. 2. sess. Kjøbenhavn. 1946. Report. Wash. 1946. XVII+70 s.
- Food and agriculture organization. Reports on the meetings of experts and the European national committees Dec. 1946—July 1947. Rome, 1947. 123 s.
- Food and agriculture organization. Special cereals conference. Paris. 1947. Report. Wash. 1947. b. 1.
- Forente stater. Bureau of labor statistics. Chart series. Wash. 1945 (Charts of economic data).
- Forente stater. Bureau of labor statistics. Homes for aged in the United States. Wash. 1941. 126 s.
- Forente stater. Bureau of labor statistics. Organization and management of consumers' cooperatives and buying clubs. Wash. 1941. 106 s.
- Forente stater. Bureau of labor statistics. Prison labor in the United States 1940. Wash. 1941. 288 s.
- Forente stater. Bureau of labor statistics. Problems of workmen's compensation administration in the United States and Canada. Wash. 1941. 229 s.
- Forente stater. Bureau of labor statistics. Studies of the effects of long working hours. Wash. 1944. p. 1.
- Forente stater. Bureau of the budget. Standard industrial classification. Wash. 1941—42. 2 b.
- Forente stater. Bureau of the budget. Statistical services of the United States government. Wash. 1947. 49 s.
- Forente stater. Bureau of the budget. The United States at war. Wash. 1946. XV+555 s.
- Forente stater. Civil aeronautic administration. Statistical handbook of civil aviation. Wash. 1945. 129 s.
- Forente stater. Civil service commission. A guide for the placement of the physically impaired, 4. ed. Wash. 1947. 337 s.
- Forente stater. Department of agriculture. List of available publications of the United States department of agriculture. Wash. 1946. 271 s.
- Forente stater. Department of agriculture. Prewar world production and consumption of plant foods in fertilizers. Wash. 1946. 56 s.
- Forente stater. Federal housing administration. FHA homes in metropolitan districts, characteristics of mortgages, homes, borrowers under the FHA plan 1934—1940. Wash. 1942. VI+238 s.
- Forente stater. Medical department of the U. S. navy. Statistical reporting and diagnostic nomenclature. Wash. 1945. 71 s.
- Forente stater. Minnesota resources commission. Minnesota incomes 1938—39. St. Paul, 1942. 2 b.
- Forente stater. National office of vital statistics. Summary of international vital statistics 1937—1944. Wash. 1947. 299 s.
- Forente stater. Navy department. Japanese naval and merchant shipping losses during world war II by all causes. Wash. 1947. 57 s.
- Forente stater. Office of military government for Germany. A year of Potsdam; the German economy since the surrender. Wash. 1947. 217 s.
- Forente stater. Office of price administration. Rent regulation for housing with official interpretations. Wash. 1945. IX+140 s.

- Forente stater. Postwar planning committee. The postwar outlook for American shipping. Wash. 1946. 128 s.
- Forente stater. Social security board. Cash benefits under voluntary disability insurance in the United States. Wash. 1941. 117 s.
- Forente stater. Social security board. Disability among gainfully occupied persons, an introduction to disability insurance statistics. Wash. 1945. IV+60 s.
- Forente stater. Strategic bombing survey. The effects of strategic bombing on Japan's war economy. Wash. 1946. 244 s.
- Forente stater. Strategic bombing survey. The effects of strategic bombing on the German war economy. Wash. 1945. IX+286 s.
- Forente stater. Strategic bombing survey. Japanese merchant ship-building. Wash. 1947. 52 s.
- Forente stater. Tariff commission. Earthen floor and wall tiles. Wash. 1941. 158 s.
- Forente stater. Tariff commission. Rubber. Wash. 1945. 102 s.
- Fraenkel, K. H. og Anderson, Bo. Byggnadsindustriens självkostnadsproblem. Sthm. 1947. 88 s.
- Frankrike. Institut de conjuncture. Le progrès technique en France depuis 100 ans. Paris, 1944. XV+128 s.
- Frankrike. Institut national de la statistique et des études économiques. Code alphabétique des métiers et des activités individuelles. Paris, 1947. 278 s.
- Frankrike. Institut national de la statistique et des études économiques. Nomenclature analytique des métiers et des activités individuelles. Paris, 1947. 308 s.
- Frankrike. Institut national de la statistique et des études économiques. Nomenclature des entreprises, établissements et toutes activités collectives, index alphabétique. Paris, 1947. 317 s.
- Frankrike. Institut national de la statistique et des études économiques. Nomenclature des entreprises, établissements et toutes activités collectives, index analytique. Paris, 1947. 222 s.
- Frankrike. Institut national de la statistique et des études économiques. Les transferts internationaux de populations. Paris, 1946. 556 s.
- Frankrike. Institut national d'études démographiques. L'activité professionnelle des femmes en France. Étude statistique: évolution-comparaisons internationales. Paris, 1947. 99 s.
- Franks, Oliver. Central planning and control in war and peace. Lond. 1947. 61 s.
- Frazier, E. Franklin. The negro family in the United States. Chicago, 1940. XXXII+686 s.
- Ganguli, B. N. Reconstruction of India's foreign trade. New Delhi, 1946. V+244 s.
- Ginsberg, Morris. Sociologi. Sthm. 1936. 194 s.
- Gjensidige gjennom hundre år 1847—1947. Oslo, 1947. b. 1.
- Gray, Alexander. Family endowment, a critical analysis. Lond. 1927. 136 s.
- Greftegreff, Kjeld. Balanselære, h. I. Oslo, 1944.
- Groves, Harold M. Financing government, rev. ed. N. Y. 1945. 653 s.
- Groves, Harold M. Postwar taxation and economic progress. N. Y. 1946. 432 s. (Committee for economic development research study.)
- Gruelund, G. Produktionslære; en Oversikt over dansk Vareproduktion, Handel og Trafik samt den udenlandske Produktion som er af Betydning for Danmark, 3. udg. Kbh. 1946. 175 s.
- Gårdlund, Torsten. En förändrad värld. Sthm. 1945. 222 s.
- Gårdlund, Torsten. Svensk industrifinansiering under genombrottsskedet 1830—1913. Sthm. 1947. 173+267 s.
- Halm, George N. International monetary cooperation. Chapel Hill, 1945. VII+355 s.
- Hambro, C. J. Historisk supplement. Oslo, 1947. 144 s.

- Hammerstrøm, Kåre. Australia, ett kontinent og en nasjon. Oslo, 1947. 219 s.
- Hansen, Alvin H. Economic policy and full employment. N. Y. 1947. 340 s.
- Hansen, K. A. Sociallovgivningen. Kbh. 1947. 85 s.
- Hanssen, Einar. Lov om skipsaksjeselskaper med endringslover til og med 13. des. 1946, 3. oppl. Oslo, 1947 149 s.
- Helkett, C. Opgørelse af den skattepligtige Formue, Oversigt over den i Landet gældende Praksis. Kbh. 1945. 106 s.
- Hellern, Bernhard. Rasjonell bedriftsledelse. Oslo 1946. XVI + 435 s.
- Hexner, Ervin. International cartels. Chapel Hill, 1946. 555 s.
- Hexner, Ervin. The international steel cartel. Durham, 1943 (second print. 1946). XVII + 339 s.
- Hicks, Ursula K. Public finance. Lond. 1947. 392 s. (Cambridge economic handbooks.)
- Hirschman, Albert O. National power and the structure of foreign trade. Berkely, 1945. 170 s.
- Hoff, Håkon. Orkanger-boka, historiebok for Orkedalsøren og Orkanger. Orkanger, 1945. 447 s.
- Hofsten, Erland v. Utredning angående stadsplanen för Gubbängen. Sthm. 1943. 85 s. (Stockholms stads statistik. 10. Specialundersökningar nr. 23.)
- Holmberg, Arne. Om tjänstarbetet i vetenskapliga specialbibliotek; en orientering för aspiranter. Sthm. 1946. 56 s.
- Holmboe, Carl Fred. En norsk innsats i forskning og teknikk. Trekk fra oljeherdningens historie. Oslo, 1947. 162 s.
- Holmsen, Andreas. Fra Linderud til Eidsvold verk. Oslo, 1946. b. 1.
- Horst, Paul. The prediction of personal adjustment. N. Y. 1941. 455 s.
- Hougen, Bjørn. Fra seter til gård, studier i norsk bosetningshistorie. Oslo, 1947. 364 s.
- Howell, George. Labour legislation; labour movements and labour leaders. Lond. 1902. XXIII + 499 s.
- Huber, Michel. Cours de statistique appliquée aux affaires, v. IV: Statistiques économiques générales, 2—3. Paris, 1946.
- Hughlett, Lloyd J. Industrialization and Latin America. N. Y. 1946. 507 s.
- The Hulton readership survey; an analysis for advertisers of readers of newspapers and magazines. Lond. 1947. 48 s.
- Huszar, George B. Praktisk demokrati. Sthm. 1946. 165 s.
- Hæggbloom, Einar. Jordbrukets økonomiske foreningsrørrelse, dess arbeidsprogram och verksamhetsformer. Sthm. 1947. 208 s.
- Høigård, Einar og Ruge, Herman. Den norske skoles historie, en oversikt. Oslo, 1947. 328 s.
- Höjer, Karl J. Den svenska socialpolitiken. Sthm. 1947. 98 s.
- India. Economic adviser. Guide to current official statistics, 3. ed. New Delhi, 1941. v. 1
- Industriens utredningsinstitut. Socialiserings og reorganisationsplaner för industrien i Västeuropa. Sthm. 1947. 57 s.
- Industriens utredningsinstitut. Sovjetunionens industri, några grunddrag i dess utveckling och organisation. Sthm. 1947. 30 s.
- Industriens utredningsinstitut. Tullunionen mellan Belgien, Holland och Luxemburg (Benelux-unionen). Sthm. 1947. 16 s.
- Institut de science économique appliquée. La rémunération du travail et la politique du salaire. Le coût et le prix. Paris, 1947. 115 s.
- Interkommunale jernbanekomiteé. Indre stambane. Stav. 1947. 145 s.
- International conference of labour statisticians. 6. Montreal, 1947. Report, item 1—4. Geneva, 1947. 3 b.

- International labour conference. 30. Geneva, 1947. Report 1, Report of the Director-General. Geneva, 1947. 120 s.
- International labour conference. 30. Geneva, 1947. Report 2, Financial and budgetary questions. Geneva, 1947. 45 s.
- International labour conference. 30. Geneva, 1947. Report 3, pt. 3., Nonmetropolitan territories. Geneva, 1947. 162 s.
- International labour conference. 30. Geneva, 1947. Report 5, pt. 2, Employment service organization. Geneva, 1947. 132 s.
- International labour conference. 30. Geneva, 1947, Report 6, Reports on the application of conventions+appendix. Geneva, 1947. 138+29 s.
- International labour conference. 30. Geneva, 1947. Report 7, Freedom of associations and industrial relations. Geneva, 1947. 145 s.
- International labour office. Memorandum on immigration policy. Montreal, 1947. Forskj. pag.
- International labour office. Coal mines committee. Sess. 1, London, 1945. Report. Geneva, 1947. 174 s.
- International labour office. Coal mines committee. Sess. 2, Geneva. 1947. Report 1—2. Geneva, 1947. 2 b.
- International labour office. Inland transport committee. Sess. 1. Lond. 1945. Report. Geneva, 1947. 170 s.
- International labour office. Inland transport committee. Sess. 2. Geneva, 1947. Report 1—2, 4. Geneva, 1947. 3 b.
- International labour office. Inland transport committee. Sess. 2. Geneva. 1947. Industrial relations in inland transport. Montreal, 1947. VI+87 s.
- International labour office. Iron and steel committee. Sess. 1. Report, Sess. 2. Report 1—4. Geneva, 1947. 5 b.
- International labour office. Metal trades committee. Sess. 1. Report, Sess. 2. Report 1—4. Geneva, 1947. 5 b.
- Isaac, Julius. Economics of migration. Lond. 1947. 285 s.
- Issawi, Charles. Egypt, an economic and social analysis. Lond. 1947. XVI+219 s.
- Johansson, Børre. Den danske Sygdoms- og Dødsaaarsagsstatistik med et Afsnit om Pneumonistatistik. Kbh. 1946. 286 s.
- Jordbruket i Norden, utg. av Karl Bonden, Th. Rasmussen, K. F. Svärdröm, R. Söderholm. Sthm. 1947. 293 s.
- Juel, Dagfin. Det store eksperiment. England på nye veier. Oslo, 1947. 208 s.
- Kahn, Alfred E. Great Britain in the world economy. N. Y. 1946. 314 s.
- Klein, Lawrence R. The Keynesian revolution. N. Y. 1947. 218 s.
- Kluge, Liv. Sosial trygging av mor og barn. Oslo, 1947. 123 s.
- Knight, Frank H. Risk, uncertainty and profit. Boston, 1921 (reprint. Lond. 1946). 381 s.
- Koch, F. E. The double taxation conventions. Lond. 1947. b. 1.
- Konkurrenz und Planwirtschaft. Bern, 1946. 240 s. (Beitr. zur theoretischen Nationalökonomie, herausg. v. der Schweiz. Gesellschaft für Statistik und Volkswirtschaft.)
- Krogslund, Torgeir og Seip, Didrik Arup. Norsk rettskrivningslære etter rettskrivningen av 1938, 13. utg. Oslo, 1947. 80 s.
- Landauer, Carl. Theory of national economic planning. Berkely, 1947. VIII+274 s.
- Laufenburger, Henry. Finances comparées. Paris, 1947. 432 s.
- League of nations. Europe's population in the interwar years, by Dudley Kirk. Princeton, 1946. 303 s.
- Lidbury, C. A. A national wages policy. Lond. 1947. 43 s.

- Lindebrekke, Sjur. Negotiable dokumenter. Oslo, 1939. 54 s.
- Liu, Ta-Chung. China's national income 1931—36. Wash. 1946. 91 s.
- Locke, John. Borger og statsmakt. Oslo, 1947. 227 s.
- Longfield, Mountifort. Three lectures on commerce and one on absenteeism. Dublin, 1835 (reprint. 1938). 111 s.
- Lundberg, George A. Can science save us? N. Y. 1947. 122 s.
- Lundberg, George A. Foundations of sociology. N. Y. 1939. 556 s.
- Lundberg, George A. Social research, a study in methods of gathering data, 2. ed. N. Y. 1947. XX+424 s.
- Lynch, David. The concentration of economic power. N. Y. 1946. 423 s.
- McCulloch, J. R. The literature of political economy. Lond. 1845 (reprint. 1938). XIII +407 s.
- MacGregor, D. H. Industrial combination. Lond. 1906 (reprint. 1938). VI+245 s.
- Mance, Osborne. International air transport. Lond. 1943 (reprint. 1944). IX+117 s.
- Mance, Osborne og Wheeler, J. E. International river and canal transport. Lond. 1945. VIII+115 s.
- Mance, Osborne. International road transport, postal electricity and miscellaneous questions. Lond. 1947. VIII+258 s.
- Mance, Osborne og Wheeler, J. E. International sea transport. Lond. 1945. 198 s.
- Mance, Osborne. International telecommunications. Lond. 1943 (reprint. 1944). XII+90 s.
- Mann, Margaret. Introduction to cataloging and the classification of books, 2. ed. Chicago, 1943. 276 s.
- Marbach, Fritz. Vollbeschäftigung der andere Weg. Bern, 1943. 75 s.
- Maverick, Lewis A. Time series analysis: smoothing by stages. San Antonio, Texas, 1945. 154 s.
- Meade, J. E. An introduction to economic analysis and policy. N. Y. 1938 (reprint. 1946). 428 s.
- Menger, Carl. Collected works. Lond. 1934—36. b. 1, 3—4.
- Meriam, Lewis. Relief and social security. Wash. 1946. 912 s.
- Chr. Michelsens Institut for vitenskap og åndsfrihet. Viktige storpolitiske dokumenter 1941—45. Bergen, 1947. 183 s.
- Midthaug, Leif. Valdres-soga; gards- og ættesoga. Sandane, 1944. 2 b.
- Mill, Jon Stuart. Om friheten. Oslo, 1947. 205 s.
- Mints, Lloyd W. A history of banking theory in Great Britain and the United States. Chicago, 1945. 319 s.
- Montchiloff, N. Ten years of controlled trade in South-Eastern Europe. Cambridge, 1944. 85+5 s.
- Montgomery, Arthur. Industrialismens genombrott i Sverige; ny och omarbetad upplage. Sthm. 1947. 367 s.
- Morgenthau, Hans J. Scientific man vs. power politics. Chicago, 1946. IX+245 s.
- Mumford, Lewis. City development; studies in disintegration and renewal. N. Y. 1945. 248 s.
- Narvig, William van. Den ryska världen och vi andra. Bakom den ryska stålvallden. Sthm. 1947. 292 s.
- Nathan, Robert R. og Gass, Oscar. A national wage policy for 1947. Wash. 1946. 71 s.
- National conference on prevention and control of juvenile delinquency. Wash. 1946. Recommendations for action. Wash. 1947. 136 s.
- Navachine, Dmitri. La crise et l'Europe économique. Paris, 1932. 2 b.
- Nehru, Jawaharlal. The discovery of India. N. Y. 1946. 595 s.

- Nelson, Helge. The swedes and the Swedish settlements in North America. Lund, 1943. 2 b.
 Nordisk samhörighet en realitet, utg. av foreningen Norden. Sthm. 1946. 199 s.
 Nordiske handelsmøte. 9. København. 1946. Beretning. Kbh. 1946. 155 s.
 Norges bondelag. Uttalelse om Stortingsmelding nr. 10/1947: Om nasjonalbudgettet 1947. Oslo, 1947. 22 s.
 Norges handelshøyskole. Forretningsøkonomisk institutt. Studier i skipsfartens økonomi, b. 1: Regnskapsanalyse for en gruppe dampskip i tiåret 1929—38 av E. W. Paulson. Bergen, 1947. 110 s.
 Norges herredsförbund. Gamlethjem med pleieavdeling. Oslo, 1947. 35 s.
 Norges krig 1940—1945. Oslo, 1947. h. 1—3.
 Norsk medisinsk ordbok, red. av Karl Evang, 3. utg. Oslo, 1947. 340 s.
 Norske samlaget. Nynorsk ordliste. Oslo, 1947. 96 s.
 Norwegian export review 1947. Oslo, 1947. 152 s.
- Ohde, Thorsten. Britisk kooperasjon av idag. Oslo, 1947. 277 s.
 Ogburn, W. F. og Nimkoff, M. F. Sociology. Boston, 1946. 953 s.
 Old people, report of a Survey committee on the problems of ageing and the care of old people. Lond. 1947. VI+202 s.
 Orwin, C. S. Problems of the country-side. Cambridge, 1945. 111 s.
 Oslo kommunes statistiske kontor. Forberedende arbeid med innsamling av husholdningsregnskap, en kortfattet redegjørelse. Oslo, 1947. 78 s.
 Oslo kommunes statistiske kontor. Våre nåværende trygdeordninger. Oslo, 1946. 85 s.
 Overaae, Hans. Samvirkeboken, 6. oppl. Halden, 1945. 96 s.
 Oxford university. Institute of statistics. Studies in war economics. Oxford, 1947. 410 s.
- Patterson, Ernest Minor. An introduction to world economics. N. Y. 1947. 704 s.
 Peach, Paul. An introduction to industrial statistics and quality control, 2. ed. Raleigh, N. C. 1947. XV+235 s.
 Pedersen, H. Winding. Omkring den moderne pristeori. Kbh. 1947. 91 s.
 Pedersen, Marie, Eik, Ingolv og Aulie, Kristoffer. De evnesvake i skole og samfunn. Oslo, 1946. 304 s.
 Petersen, Erling. Verdauungskatt. Oslo, 1947. 62 s.
 Petrini, Sven. Skogbruket, dess ekonomiska och naturliga förutsättningar. Sthm. 1940. 296 s.
 Pettee, Julia. Subject headings, the history and theory of the alphabetical subject approach to books. N. Y. 1946. 191 s.
 Phelan, E. J. Albert Thomas, Verdens første internationale Statsmand, overs. af H. C. Ørsted. Kbh. 1947. 266 s.
 Pigou, A. C. Protective and preferential import duties. Lond. 1906 (reprint. 1935). XIV+117 s.
 Platon. Staten, overs. av Henning Mørland. Oslo, 1946. 2 b.
- Quensel, Carl-Erik. Om universitetsstatistikens oppgifter. Lund, 1947. 19 s.
- Rakowski, Janusz. Die «Vollbeschäftigung» im Kreuzfeuer, eine dogmenkritische Untersuchung. Bern, 1946. 52 s.
- Readings in the theory of income distribution, selected by a committee of the American economic association. Phil. 1946. 718 s.
- Redse, Emil. Håndbok i alkoholspørsmålet. Oslo, 1946. 288 s.
- Robinson, Joan. An essay on Marxian economics, 2. ed. Lond. 1947. 104 s.
- Rolseth, P. O. Selbu og Tydals historie, Kvern fjellet. Oslo, 1947. 275 s.
- Rowntree, B. Seebohm. Land and labour, lessons from Belgium, 2. ed. Lond. 1911. XX+633 s.

- Rowntree, B. Seebohm. The way to industrial peace and the problem of unemployment. Lond. 1914. VI+182 s.
- Russell, Ronald S. Imperial preference, its development and effects. Tiptree, Essex, 1947. 168 s.
- Rygg, A. N. American relief for Norway. En oversikt over Amerikas hjelpearbeid for Norge under og etter den annen verdenskrig. Chicago, 1947. 319 s.
- Røhne, Christoffer. Samvirke som økonomisk driftssystem. Oslo, 1947. 126 s.
- Rönman, Leonhard. Akademikerna och samhället. Sthm. 1947. 96 s.
- Sandström, K. G. A. Om principerna för en rättvis beskattning. Sthm. 1947. 200 s.
- Sandvig, Anders. I arbeid og fest. Oslo, 1947. 207 s.
- Schechtman, Joseph B. European population transfers 1939—1945. N. Y. 1946. 532 s.
- Scheen, Rolf. Norges sjøkrig 1939—40. Bergen, 1947. 2 b.
- Schjelderup, Ferdinand. På bred front 1941—42. Oslo, 1947. 309 s.
- Schjødt, Annæus. Riksrådsforhandlingene i 1940. Oslo, 1947. 75 s.
- Schmoller, Gustav. Die Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. Lpz. 1908. 2 b.
- Schultz, Theodore W. Agriculture in an unstable economy. N. Y. 1945. 299 s.
- Schweiz als Kleinstaat in der Weltwirtschaft, herausg. v. Schweizerischen Institut für Aussenwirtschafts- und Marktforschung an der Handels-Hochschule St. Gallen. St. Gallen, 1945. 362 s.
- Selskapet for Bygdø vel. Fra Ladegaardsøen til Bygdøy, utg. til 75-årsjubileet. Oslo, 1947. 125+3 s.
- Shaw, William Howard. Value of commodity output since 1869. N. Y. 1947. X+310 s.
- Shepherd, Geoffrey S. Agricultural price policy, 2. ed. Ames, Iowa, 1947. 440 s.
- Shepherd, Geoffrey S. Marketing farm products. Ames, Iowa, 1946. X+445 s.
- Shetelig, Haakon. Arkeologi, historie, kunst, kultur; mindre avhandlinger utg. til sytti-årsdagen. Bergen, 1947. 308 s.
- Sinding, Thomas. Næringsliv og politikk, 4. utg. Oslo, 1947. 136 s.
- Slaughter, John A. Income received in the various states 1929—35. N. Y. 1937. XV+167 s.
- Smith, James G. og Duncan, Acheson J. Elementary statistics and applications, fundamentals of the theory of statistics. N. Y. 1944. 720 s.
- Smith, James G. og Duncan, Acheson J. Sampling statistics and applications, fundamentals of the theory of statistics. N. Y. 1945. 498 s.
- Sommarin, Emil. Vårt sparbanksvesen 1893—1945. Lund, 1945. 536 s.
- Sonntag, Wolfgang. Fridtjof Nansen. Oslo, 1947. 468 s.
- Spengler, Joseph J. French predecessors of Malthus, a study in eighteenth-century wage and population theory. Durham, 1942. VIII+398 s.
- Stark, Albert. Nationalekonomi för nybörjare. Sthm. 1947. 236 s.
- Statens ernæringsråd. 1947 progress and program report from Norway to the Food and agricultural organization of the United Nations. Oslo, 1947. 52 s.
- Statens idrettskontor. Boka om idrettsanlegg. Oslo, 1947. 111 s.
- Steindl, Joseph. Small and big business, economic problems of the size of firms. Oxford, 1945. 66 s. (Oxford Institute of statistics. Monograph nr. 1.)
- Stigler, George J. The theory of price. N. Y. 1947. 340 s.
- Stigler, George J. Trends in output and employment. N. Y. 1947. 67 s.
- Stockholms stads statistiska kontor. Statistisk undersökning rörande Stockholmsfamiljer. Sthm. 1947. 85 s. (Stockholms stads statistik. 10. Specialundersökningar nr. 24.)
- Storbritannia. Admiralty. British merchant vessels lost or damaged by enemy action during second world war. Lond. 1947. 103 s.
- Storbritannia. The Care of children committee. Report. Lond. 1946. 195 s.
- Storbritannia. Central office of information. International economic organisations; the transition from war to peace. Lond. 1947. 40 s.

- Storbritannia. Home office. Election expenses; return of the expenses of each candidate at the general election of July, 1945, in Great Britain and Northern Ireland. Lond. 1946. 113 s.
- Storbritannia. Ministry of education. Further education; the scope and content of its opportunities under the education act, 1944. Lond. 1947. 199 s.
- Storbritannia. Registrar-General. Studies on medical and population subjects, no. 1.: Regional and local differences in cancer death rates, by Percy Stocks. Lond. 1947. 46 s.
- Den store krigen, h. 10—13. Oslo, 1947.
- Storebrand gjennom 100 år, 1847—1947, ved Christian Gierløff. Oslo, 1947. 289 s.
- Strachey, John. The theory and practice of socialism. Lond. 1933. 488 s.
- Strinda bygdebokkomite. Strinda bygdebok. Tr.heim, 1939—47. 2 b.
- Strindens sparebank hundre år, utarb. av Olaus Schmidt og Ludv. Fjærli. Oslo, 1942. 229 s.
- Sveistrup, Poul Peter og Willerslev, Rich. Den danske Sukkerhandels og Sukkerproduktions Historie. Kbh. 1945. 373 s.
- Sveistrup, Poul Peter. Driftsøkonomi ved Investering og Financiering, 2. Udg. Kbh. 1944. 228 s.
- Sveits. Eidg. statistisches Amt. Schweizerische Volkssterbetafel. Grundwerte und Kom-mutationszahlen. Bern, 1947. 4+40 s.
- Svenska sparebanksföreningen. Medborgareekonomi, 2. uppl. Sthm. 1946. 132 s.
- Sverige. Arbetstidsutredningen 1947. Betänkande. Sthm. 1947. b. 1. (Statens off. utredn. 1947 : 65.)
- Sverige. Fiskerättskommittén. 1943. Förslag till fiskelag. Sthm. 1947. 558 s. (Statens off. utredn. 1947 : 47.)
- Sverige. Folkhushållningsdepartementet. Statsmakterna och folkhushållningen under den till följd av stormaktskriget 1939 inträdda krisen, redogörelse b. VII, 1945/46. Sthm. 1947. (Statens off. utredn. 1947 : 41.)
- Sverige. Hjälp- och särklasslära-utredningen. 1946. Utbildning av lärare för utvecklings-hämmade och svårfostrade barn jämte förslag till inrättande av ett Statens special-lärarynstitut. Sthm. 1947. 130 s. (Statens off. utredn. 1947 : 69.)
- Sverige. Jordbruksförsöksutredningen. 1945. Betänkande angående organisationen av försöksverksamheten på jordbrukets område. Sthm. 1947. 252 s. (Statens off. utredn. 1947 : 42.)
- Sverige. Jordbruksdepartementet. Betänkande med förslag angående forsknings- och försöksverksamheten samt undervisningen på mejerinäringens område. Sthm. 1947. 205 s. (Statens off. utredn. 1947 : 59.)
- Sverige. Kommittén för partiellt arbetsföra och Statens sjukhusutredning. 1943. Betän-kande 3: Sysselsättning och arbetsterapi vid vissa sjukhus och vårdanstalter. Sthm. 1947. 175 s. (Statens off. utredn. 1947 : 44.)
- Sverige. Personalutredningen. 1944. Betänkande angående reglering av anställningsförhål-landena för civil personal inom statsförvaltningen. Sthm. 1946—47. 2 b. (Statens off. utredn. 1946 : 66, 1947 : 58.)
- Sverige. Riksskogstaxeringsnämnden. 1937. Vid andra riksskogstaxeringen av Norrland åren 1938—42 använd metodik och härom vunna erfarenheter. Sthm. 1947. 205 s. (Statens off. utredn. 1947 : 36.)
- Sverige. Skogshärbärgsutredningen. 1945. Betänkande 1: Utredning rörande bostads- och levnadsförhållandena på hemmanskogarna. Sthm. 1947. 301 s. (Statens off. utredn. 1947 : 37.)
- Sverige. Statens arbetsmarknadskommission. Sysselsättningsförhållandena inom varu-handeln. Sthm. 1947. 197 s. (Statens off. utredn. 1947 : 50.)
- Sverige. Statens sjukhusutredning. 1943. Betänkande II angående den lasaretsanslutna B-sjukvården jämte anstaltstvården av kroniskt sjuka. Sthm. 1947. 120 s. (Statens off. utredn. 1947 : 61.)

- Sverige. Utredningen för hem- och familjefrågor. 1947. Betänkande angående familjeliv och hemarbete. Sthm. 1947. 320 s. (Statens off. utredn. 1947 : 46.)
- Teller, Ludwig. A labor policy for America, a national labor code. N. Y. 1945. 334 s.
- Terborgh, George. The bogey of economic maturity. Chicago, 1945. 263 s.
- Thedin, Nils. Råvaruproblemet och freden. Sthm. 1944. 186 s.
- Thomas, J. H. When labour rules. Lond. 1920. 203 s.
- Thompson, Warren S. Population and peace in the Pacific. Chicago, 1946. 397 s.
- Tinbergen, J. International economic co-operation. Amsterdam, 1945. 208 s.
- Tonndorf, H. G. Fredsekonomiska resurser. Sthm. 1943. 165 s.
- Twitchell, K. S. Saudi Arabia, with an account of the development of its natural resources. Princeton, 1947. XIII+192 s.
- Tyskland. Reichsarbeitsministerium. Deutsche Sozialpolitik 1918—1928. Berlin, 1929. VII+318 s.
- Törnudd, Sigurd. Samhällsekonomien i ny belysning. H.fors, 1946. 2 b.
- United nations. Conference in international organization. Dumbarton Oaks. 1944. Comentarios sobre las propuestas de Dumbarton Oaks y proyectos de enmiendas. Wash. 1944—45. Forskj. pag.
- United nations. Conference on trade and employment. Report of the second sess. of the preparatory committee. Geneva, 1947. 87 s.
- United nations. Economic commission for Europe. Report to the Industry and materials committee on shortages in the field of industry and materials. Geneva, 1947. 141 s.
- United nations. General assembly. 1. sess. p. 2. 1946. Resolutions adopted. Lake Success, 1947. 203 s.
- United nations. Population commission. Draft report, 2. sess. N. Y. 1947.
- United nations. Statistical commission. Report to the Economic and social council, 2. sess. 1947. N. Y. 1947.
- United nations. Temporary sub-commission on economic reconstruction of devastated areas. Preliminary report. Lond. 1946. 1 b.+addendum.
- Vance, Rupert B. og Danilevsky, Nadia. All these people, the nations human resources in the South. Chapel Hill, 1945. XXXIII+503 s.
- Villey, Francois. Le complément familial du salaires. Paris, 1946. 252 s.
- Viner, Jacob og andre. The United States in a multi-national economy. N. Y. 1945. VI+174 s.
- Vogt, Johan. Tanker om politikk. Oslo, 1947. 265 s.
- Vor Tids Nationaløkonomi. En Serie Artikler offentliggjort i Finanstidende 1944—45. Kbh. 1945. 117 s.
- Vreim, Halvor. Norsk trearkitektur, ny utg. Oslo, 1947. 210 s.
- Washington. Library of Congress. Cooperative cataloging manual for the use of contributing libraries. Wash. 1944. 104 s.
- Welinder, Carsten. Ekonomisk teori och politik. Sthm. 1947. 542 s.
- Whittaker, Edmund. Elements of economics. N. Y. 1946 (reprint. 1947). XVII+393 s.
- Willcox, Walter P. Studies in American demography. Ithaca, N. Y. 1940. 556 s.
- Withers, Hartley. The case for capitalism. Lond. 1920. IX+255 s.
- World population in transition, ed. by Kingsly Davis. Phil. 1945. 203 s.
- Yearbook of research and statistical methodology, books and reviews, ed. by Oscar Krisen Buros. Highland Park, N. Y. 1941. 383 s.
- Young, Pauline V. Scientific social surveys and research, an introduction to the background, content, methods, and analysis of social studies. N. Y. 1939 (reprint. 1947). 619 s.
- Zollinger, Richard. Die Geburten nach Monaten in der Schweiz 1901—1940. Thalwil, 1945. 116 s.
- Aagård, Bjarne. Fangst og forskning i Sydishavet, b. 3, annen del. Oslo, 1947.
- Aaland, Jacob. Nordfjord, b. 2, del 4: Davik. Sandane, 1939.

*Offisiell statistikk.***Australia.**

Bureau of census and statistics. Labour report 1944. Canberra, 1946.

Bureau of census and statistics. Production 1944—45, p. 1: Secondary industries. Canberra, 1947.

Ny Syd-Wales. Bureau of statistics. Statistical register 1944/45, p. 2, 4, 5, 6, 7. Sidney, 1947.

Queensland. Government statistician. Queensland yearbook 1945—46. Brisbane, 1946—47.

Vest-Australia. Statistician's office. Pocket year book 1946. Perth, 1946.

Vest-Australia. Statistician's office. Statistical register 1942—43. Perth, 1946.

Bayern.

Statistisches Landesamt. Statistisches Handbuch. München, 1946.

Bermuda.

Registrar general. Report 1946. Hamilton, 1947.

Brasil.

Instituto brasileiro de geografia e estatística. Anuário estatístico do Brasil 1946. Rio de Janeiro, 1947.

Servico de estatística economica e financeira. Quadros estatísticos. Rio de Janeiro, 1947.

Canada.

Department of labour. Wage rates and hours of labour 1945. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. Census of Canada 1941, vol. 3: Ages of the population. Ottawa, 1946.

Dominion bureau of statistics. Civil aviation in Canada 1946. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. Dairying statistics 1947. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. The farm implements and machinery industry in Canada 1945. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. Financial statistics of provincial governments in Canada 1945. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. Fur production of Canada 1944/45. Ottawa, 1946.

Dominion bureau of statistics. Manufacturing industries 1944. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. Report on the fur farms of Canada 1945. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. Shipping report 1946. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. Summary of forest production, operation in the woods 1945. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. Survey of production in Canada 1940—45. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. Trade of Canada 1946, vol. I—III. Ottawa, 1947.

Dominion bureau of statistics. Vital statistics 1944. Ottawa, 1946.

Chile.

Dirección general de estadística. Comercio exterior 1945. Santiago, 1947.

Colombia.

Dirección general de estadística. Anuario de comercio exterior 1945. Bogota, 1946.

Costa Rica.

Dirección general de estadística. Informe 1945+import. San José, 1946.

C u b a .

Oficina nacional del censo. Informe general del censo de 1943. Habana, 1945.

D a n m a r k .

Bankinspektøren. Beretning om de danske Bankers Virksomhed 1945. Kbh. 1946.

Banktilsynet. Banktilsynet 1920—45. Kbh. 1945.

Sparekasseinspektøren. Beretning om Sparekassene i Danmark 1945/46. Kbh. 1947.

Statistiske Departement. Arbejdsløsheden 1945. Kbh. 1947.

Statistiske Departement. Befolkningens Bevægelser 1944 og 1945. Kbh. 1947.

Statistiske Departement. Danmarks Vareindførsel og -udførsel 1945. Kbh. 1947.

Statistiske Departement. Kriminalstatistik 1944. Kbh. 1947.

Statistiske Departement. Landbrugsstatistik 1945. Kbh. 1947.

Statistiske Departement. Landtingsvalget 1947. Kbh. 1947.

Statistiske Departement. Valgene til kommunale Raad 1946. Kbh. 1947.

Statsbanene. Aarsberetning 1946/47. Aarhus, 1947.

Kjøbenhavns Magistrat. Forsørgelsesvæsenet i København 1945/46. Kbh. 1947.

F i l i p p i n e n e .

Bureau of the census and statistics. Yearbook of Philippine statistics 1946. Manila, 1947.

F i n n l a n d .

Lantbruksstyrelsen. Jordbruk och boskapsskötsel, mejerirörelsen 1941, 1942, 1943. Helsinki, 1947.

Lantbruksstyrelsen. Lantbruksarbetarnas löner åren 1942 och 1943. Helsinki, 1944.

Post- och telegrafstyrelsen. Post- och telegrafverket 1946. Helsinki, 1947.

Postsparbankstyrelsen. Postsparbanken 1946. Helsinki, 1947.

Socialministeriet. Berättelse angående försäkringsväsenet i Finland 1944. Helsinki, 1946.

Statistiska centralbyrån. Dödlighets- och livslängstabeller 1931—40, 1936—40. Helsinki, 1945.

Statistiska centralbyrån. Dödsorsaker 1939 och 1940. Helsinki, 1945.

Statistiska centralbyrån. Finlands befolkning den 31. dec. 1940, del 1—2. Helsinki, 1944—45.

Statistiska centralbyrån. Förmögenhetsförhållandena i Finland enligt förmögenhetsöverbåttelsebeskattningen år 1940. Representativ undersökning. Helsinki, 1944.

Helsingfors stads dråtselkontor. Stadens räkenskaper och bokslut 1947. Helsinki, 1947.

F o r e n t e s t a t e r .

Bureau of foreign and domestic commerce. American direct investments in foreign countries 1940. Wash. 1942.

Bureau of foreign and domestic commerce. Indebtedness in the United States 1929—1941. Wash. 1942.

Bureau of home economics. Consumer purchases study, family expenditures for automobile and other transportation. Wash. 1941.

Bureau of home economics. Consumer purchases study, family expenditures for clothing. Farm series. Wash. 1941.

Bureau of home economics. Consumer purchases study, family expenditures for clothing. Urban and village series. Wash. 1941.

Bureau of home economics. Consumer purchases study, family expenditures for education, reading, recreation and tobacco. Wash. 1941.

Bureau of home economics. Consumer purchases study, family expenditures for furnishings and equipment. Wash. 1941.

- Bureau of home economics. Consumer purchases study, family expenditures for medical care. Wash. 1941.
- Bureau of home economics. Consumer purchases study, family housing and facilities. Wash. 1940.
- Bureau of home economics. Consumer purchases study, family income and expenditures, farm series, Southeast region, p. 1: Family income. Wash. 1941.
- Bureau of home economics. Consumer purchases study, family income and expenditures, urban and village series, p. 1: Family income. Wash. 1940.
- Bureau of home economics. Family spending and saving as related to age of wife and age and number of children. Wash. 1942.
- Bureau of labor statistics. Building construction 1940, 1941, 1942—43. Wash. 1941—44.
- Bureau of labor statistics. Building permit survey 1939, vol. 1—6, 8. Wash. 1941—42.
- Bureau of labor statistics. Family spending and saving in wartime. Wash. 1945.
- Bureau of labor statistics. Hours and earnings in the United States 1932—40. Wash. 1942.
- Bureau of labor statistics. Retail prices of food 1941—43. Wash. 1942—45.
- Bureau of labor statistics. Wartime prices, vol. 1. Wash. 1944.
- Bureau of labor statistics. Wholesale prices 1944, 1945. Wash. 1947.
- Bureau of the census. Census of agriculture 1945, vol. 1, p. 1—33. Wash. 1946.
- Bureau of the census. City finances 1945, vol. 3. Wash. 1947.
- Bureau of the census. Cotton production 1945—46. Wash. 1945—47.
- Bureau of the census. Cotton production and distribution 1945/46. Wash. 1946.
- Bureau of the census. Foreign commerce and navigation of the United States 1944, vol. 2. Wash. 1947.
- Bureau of the census. Judicial criminal statistics 1945. Wash. 1947.
- Bureau of the census. Vital statistics 1944, vol. 1—2. Wash. 1946.
- Children's bureau. Juvenile-court statistics 1944—45. Wash. 1946.
- Commissioner of the internal revenue. Annual report 1945/46. Wash. 1947.
- Department of agriculture. Annual report on tobacco statistics 1944—46. Wash. 1945—47.
- Department of agriculture. Crop production, annual summary 1946. Wash. 1946.
- Department of agriculture. Stumpage and log prices 1942. Wash. 1944.
- Federal communications commission. Statistics of the communications industry 1943—45. Wash. 1945—47.
- Fish and wild life service. Fishery statistics 1942—43. Wash. 1946—47.
- Immigration and naturalization service. Annual report 1944/45. Wash. 1946.
- National income division. National income and product statistics 1929—46. Wash. 1947.
- Office of education. College and university library statistics 1939/40. Wash. 1943.
- Office of education. Statistics of higher education 1943—44. Wash. 1946.
- Public health service. Annual summary of motor-vehicle accident fatalities 1945. Wash. 1947.
- Social security board. Public and private aid in 116 urban areas 1929—38, with supplement for 1939 and 1940. Wash. 1942.
- Social security board. Trends in public assistance 1933—39. Wash. 1940.
- Treasury department. Annual report of the comptroller of the currency 1945. Wash. 1946.
- Treasury department. Annual report of the Director of the mint including report on the production of precious metals 1945/46. Wash. 1947.
- Treasury department. Census of foreign-owned assets in the United States. Wash. 1945.

Frankrike.

- Direction de la statistique générale. Contribution à la statistique des fonctionnaires de l'état. Paris, 1944.

- Direction de la statistique générale. Premiers résultats du recensement général de la population 1946. Paris, 1947.
- Direction de la statistique générale. Prévisions conditionnelles pour la population française jusqu'en 2005. Paris, 1946.
- Direction de la statistique générale. Statistique du mouvement de la population 1943, 2. partie. Paris, 1947.
- Direction générale des douanes. Tableau général de la navigation maritime 1944. Paris, 1946.
- Direction générale des douanes. Tableau général du commerce extérieur 1943. Paris, 1946.
- Institut national de la statistique et des études économiques. Résultats statistiques d'une enquête sur la propriété bâtie dans les communes rurales (Sud-Est). Paris, 1947.
- Institut de la statistique et des études économiques. Résultats statistiques d'une enquête sur la propriété bâtie dans 61 agglomérations de plus de 30 000 habitants. Paris, 1947.
- Ministère de l'agriculture. Statistique agricole annuelle 1945. Paris, 1947.
- Ministère de la marine marchande. Statistique des pêches maritimes 1938. Paris, 1939.
- Ministère des finances. Rapport sur la situation des Sociétés d'assurances, de capitalisation et des autres entreprises régies par le décret-loi du 14 juin 1938. Paris, 1947.
- Paris. Statistique départementale et communale. Annuaire statistique de la ville de Paris 1938, 1939, 1940 et 1941. Paris, 1943.

I r a k .

- Principal bureau of statistics. Statistical abstract 1944 and 1945. Baghdad, 1946.

I r l a n d .

- Department of agriculture. Fifteenth annual report of the Minister of agriculture 1945/46. Dublin, 1947.
- Department of agriculture. Report on the sea and inland fisheries 1945. Dublin, 1947.
- Department of industry and commerce. Statistical abstract 1946. Dublin, 1947.
- Department of industry and commerce. Trade and shipping statistics 1939—42. Dublin, 1946.
- Registrar general. Annual report 1945. Dublin, 1946.

I s l a n d .

- Hagstofa. Althingiskosningar 1946. Reykjavik, 1947.
- Hagstofa. Búnadarskýrslur 1945. Reykjavik, 1947.
- Hagstofa. Mannfjöldaskýrslur 1936—40. Reykjavik, 1946.
- Hagstofa. Verslunarskýrslur 1945. Reykjavik, 1946.

I t a l i a .

- Istituto centrale di statistica. Annali di statistica ser. 8, vol. 1. 1947. Roma, 1947.
- Istituto centrale di statistica. Censimento industriale e commerciale 1937—39, vol. III: Industrie estrattive metallurgiche e meccaniche. Roma, 1947.
- Istituto nazionale delle assicurazioni. Relazioni del Consiglio di amministrazione e del Collegio dei sindaci 1945. Roma, 1947.

L u x e m b u r g .

- Office de la statistique générale. Annuaire officiel 1946. Luxembourg, 1946.

M e x i c o .

- Secretaría de salubridad y asistencia. Anuario estadístico de salubridad y asistencia 1943. Mexico, 1946.

M o s a m b i k .

Chefe dos servicos de agricultura. Relatorio 1940—44, v. 1—4. Lourenco Marques, 1946.

N e d e r l a n d .

Centraal bureau voor de statistiek. Jaarstatistiek van den in-uit- en doorvoer van Nederland 1943, del I—II. 's-Gravenhage, 1944.

Centraal bureau voor de statistiek. Omvang der vakbeweging in Nederland 1946. Utrecht, 1947.

Centraal bureau voor de statistiek. Statistiek van den loop der bevolking van Nederland 1941. 's-Gravenhage, 1947.

N o r d - I r l a n d .

General register office. Ulster year book 1947. Belfast, 1947.

Ministry of commerce. Report on sea and inland fisheries 1942—44. Belfast, 1947.

N o r g e .

Norges brannkasse. Brannskadestatistikk over branner i Norge 1946. Oslo, 1947.

Poststyret. Norges postverk 1946. Oslo, 1947.

Statistisk sentralbyrå. Foreløpige resultater av folketellingen 3. des. 1946. Oslo, 1947.

Statistisk sentralbyrå. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1946. Oslo, 1947.

Statistisk sentralbyrå. Kommunevalgene 1945. Oslo, 1947.

Statistisk sentralbyrå. Meieribruket i Norge 1945. Oslo, 1947.

Statistisk sentralbyrå. Norges bergverksdrift 1945. Oslo, 1947.

Statistisk sentralbyrå. Norges industri 1944. Oslo, 1947.

Statistisk sentralbyrå. Norges kommunale finanser 1942—43. Oslo, 1947.

Statistisk sentralbyrå. Private funksjonærers lønningsforhold i juli 1946. Oslo, 1947.

Stortinget. Stortingsvalget 1945. Oslo, 1947.

Drammen. Statistisk kontor. Statistisk oversikt 1946. Drammen, 1947.

Stavanger. Helserådet. Melding om sunnhetsforholdene i Stavanger 1946. Stav. 1947.

N y S e e l a n d .

Census and statistics department. The local authorities handbook 1944/45. Wellington, 1947.

Census and statistics department. Pocket compendium of New Zealand statistics 1947. Wellington, 1947.

Census and statistics department. Population census 1936, app. C—D. Wellington, 1940—44.

Census and statistics department. Report on the insurance statistics 1943—45. Wellington, 1947.

Census and statistics department. Report on the social statistics 1943—45. Wellington, 1947.

Census and statistics department. Report on the vital statistics 1943. Wellington, 1943.

Census and statistics department. Statistical report on population and buildings 1944/45—45/46. Wellington, 1947.

Census and statistics department. Statistical report on the factory production 1943—44. Wellington, 1947.

Census and statistics department. Trade and shipping statistics 1946. Wellington, 1947.

P a l e s t i n a .

Department of statistics. Vital statistics tables 1922—45. Jerusalem, 1947.

Statistical department of the Jewish agency. The Jewish settlements in Palestine, a statistical survey. Jerusalem, 1947.

Statistical department of the Jewish agency. Statistical handbook of Jewish Palestine 1947. Jerusalem, 1947.

Peru.

Dirección nacional de estadística. Censo nacional de población 1940, vol. 2. Lima, 1947.

Polen.

Główny urząd statystyczny. Census of industrial plants 1945. Warsaw, 1947.

Portugal.

Instituto nacional de estatística. Alguns aspectos demográficos da população portuguesa. Lisboa, 1947.

Instituto nacional de estatística. Anuario demografico 1946. Lisboa, 1947.

Instituto nacional de estatística. Comércio externo 1946, vol. I—II. Lisboa, 1947.

Instituto nacional de estatística. Estatística da educação 1945—46. Lisboa, 1947.

Instituto nacional de estatística. Estatística da organização corporativa 1946. Lisboa, 1947.

Sierre Leone.

Medical and health services. Annual report 1945. Freetown, 1946.

Skottland.

Department of health. Report 1945/46. Edinburgh, 1947.

Registrar general. Annual report 1945. Edinburgh, 1947.

Spania.

Dirección general de aduanas. Estadística del comercio exterior 1946. Madrid, 1947.

Instituto nacional de estadística. Tablas de mortalidad de la población 1930/31. Madrid, 1946.

Storbritannia.

Customs and excise department. Annual statement of the trade of the United Kingdom 1945. Lond. 1947.

Home office. Criminal statistics, summary of statistics relating to crime and criminal proceedings for the years 1939—45. Lond. 1947.

Ministry of agriculture and fisheries. Agricultural statistics 1939—44, p.1. Lond. 1947.

Ministry of fuel and power. Coal mining industry, annual statistical statement 1946. Lond. 1947.

Ministry of health. Local government financial statistics, England and Wales 1943—44. Lond. 1947.

Registrar-general. Statistical review of England and Wales 1945, p. 1. Lond. 1947.

Sveits.

Eidg. statistisches Amt. Eidg. Betriebszählung 1939, B. 5: Die Unternehmungen in der Schweiz 1939. Bern, 1946.

Eidg. statistisches Amt. Eidg. Volkszählung 1941, B. 19—20. Bern, 1947.

Eidg. statistisches Amt. Les établissements pour les malades 1936—42. Berne, 1945.

Eidg. statistisches Amt. Institutions d'assurance et de prévoyance en Suisse. Berne, 1947.

Eidg. statistisches Amt. Nutztierbestand 1947. Bern, 1947.

Eidg. statistisches Amt. Schweizerische Forststatistik 1945. Bern, 1947.

Eidg. Steuerverwaltung. Eidg. Wehropfer 1940: Textband, 1945: Kanton Luzern, Appenzel, Inner Rhoden, Ausser Rhoden, Neuchâtel. Bern, 1944—47.

Eidg. Steuerverwaltung. Finanzen und Steuern von Bund, Kantonen und Städten 1945/46. Bern, 1947.

Eidg. Versicherungsamt. Bericht 1945. Bern, 1947.

Eidg. Zolldirektion. Statistique du commerce, rapport annuel 1946, v. 1—2. Berne, 1947.

Volkswirtschaftsdepartement. Der Schuhhandel in der Schweiz. Bern, 1946 (Sonderheft nr. 48 der «Volkswirtschaft»).

Volkswirtschaftsdepartement. Über die Preisbildung im schweizerischen Naturbaustein-gewerbe. Bern, 1947 (Sonderheft nr. 52 der «Volkswirtschaft»).

Volkswirtschaftsdepartement. Über die wirtschaftliche Lage der chemischen Kleiderreinigungsanstalten und Färbereien. Bern, 1944 (Sonderheft nr. 46 der «Volkswirtschaft»).

Basel-Stadt (Kanton). Statistisches Amt. Statistisches Jahrbuch 1946. Basel, 1947.

Zürich (Stadt). Statistisches Amt. Statistisches Jahrbuch 1946. Zürich, 1947.

Sverige.

Sverige. Fångvårdsstyrelsen. Fångvården 1945. Sthm. 1947.

Generalpoststyrelsen. Postverket 1946. Sthm. 1947.

Järnvägsstyrelsen. Allmän järnvägsstatistik 1946. Sthm. 1947.

Kommerskollegium. Sjöfart 1945. Sthm. 1947.

Kommerskollegium. Sveriges varuinförsel från olika länder, preliminär redogörelse 1946. Sthm. 1947.

Kommerskollegium. Sveriges varuutförsel till olika länder, preliminär redogörelse 1946. Sthm. 1947.

Kontrollstyrelsen. Accispliktiga näringar 1945/46. Sthm. 1947.

Kontrollstyrelsen. Rusdryckförsäljningen m. m. 1946. Sthm. 1947.

Lotsstyrelsen. Lotsverket 1946. Sthm. 1947.

Pensionsstyrelsen. Erkända sjukkassor 1945. Sthm. 1947.

Riksbanken. Sveriges riksbank 1946. Sthm. 1947.

Riksgäldskontorets räkenskapsbyrå. Riksgäldskontoret 1946/47. Sthm. 1947.

Riksräkenskapsverket. Utdrag ur rikshuvudboken 1946/47. Sthm. 1947.

Socialstyrelsen. Byggnadsverksamheten 1945. Sthm. 1947.

Socialstyrelsen. Lönestatistik årsbok 1945. Sthm. 1947.

Socialstyrelsen. Samhällets barnavård 1943. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Allmän sparbankstatistik 1945. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Befolkningsrörelsen 1944. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Brottsligheten 1944. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Dödsorsaker 1944. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Fiske 1945. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Folkmängden inom administrativa områden 1946. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Folkräkningen 1945, b. 1. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Jordbruk och boskapsskötsel 1946. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Kommunala valen 1946. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Statistisk årsbok 1947. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Årsbok för Sveriges kommuner 1947. Sthm. 1947.

Statistiska centralbyrån. Årsväxten 1947. Sthm. 1947.

Vattenfallsstyrelsen. Statens vattenfallsverk 1946. Sthm. 1947.

Göteborgs statistiska byrå. Statistisk årsbok 1947. Göteborg, 1947.

Sør-Rhodesia.

Department of statistics. Annual statement of the trade 1940. Salisbury, 1941.

Tyrkia.

Office central de statistique. Statistique annuelle du commerce extérieur 1946, vol. 1. Ankara, 1946.

Ungarn.

Statistikai hivatal. Magyar statisztikai zsebkönyv (Annuaire statistique, édition de poche) 1947. Budapest, 1947.

Venezuela.

Dirección general de estadística. Anuario estadístico 1945. Caracas, 1947.

Dirección general de estadística. Censo de población 1941, v. 8+comentarios al VII censo de población. Caracas, 1947.

Ministerio de fomento. Estadística mercantil y marítima 1944. Caracas, 1946.

Østerrike.

Wien. Statistisches Amt. Gross-Wien in Zahlen. Wien, 1940.

Seriepublikasjoner.

American bureau of metal statistics. Yearbook 1946. N. Y. 1947.

Bergens børs. Årbok 1946. Bergen, 1947.

Bergens lysverker. Årsberetning 1945/46. Bergen, 1947.

Bergens museum. Årsberetning 1946/47. Bergen, 1947.

Bergens trygdekasse. Årsregnskap og statistikk 1945—46. Bergen, 1947.

British iron and steel federation. Statistical yearbook 1946+tariff supplement. Lond. 1947.

British library of political and economic science. Annual report 1945/46. Lond. 1946.

Buskerud fylkestingsforhandlinger 1947. Drammen, 1947.

Canada. Department of labour. Report on organization in industry, commerce and the professions in Canada 1947. Ottawa, 1947.

Canada. Dominion bureau of statistics. National accounts, income and expenditure 1938—1946. Ottawa, 1947.

Canada 1947, the official handbook of present conditions and recent progress. Ottawa, 1947.

Cowles commission for research in economics. Five-year report 1942—46. Chicago, 1947.

E. C. Dahls stiftelse. Beretning 1946. Tr.heim, 1947.

Danmark. Finansministeriet. Statsregnskab 1946/47. Kbh. 1947.

Danmark. Kontoret for Mejeri-Statistik. Danmarks Mejeri-Statistik 1947. Odense, 1947.

Danmark. Landbrugsrådet. Beretning om Landbrugsraadet Virksomhed 1945. Kbh. 1947.

Danmarks Nationalbank. Beretning og Regnskab 1946. Kbh. 1947.

Diesen, Emil. Norsk sparebank-årbok 1947. Oslo, 1947.

Finnland. Sjöfartsstyrelsens statistiska och registerbyrå. Finlands handelsflotta 1947. Helsinki, 1947.

Finlands bank. Årsbok 1946. H.fors, 1947.

Foreningen til fremme av fiskeriet i Oslofjorden innenfor Drøbak. Beretning 1946. Oslo, 1947.

Forente stater. Bureau of agricultural economics. Report 1945. Wash. 1945.

Forente stater. Bureau of human nutrition and home economics. Report 1945. Wash. 1945.

Forente stater. Bureau of the budget. Federal statistical directory 1944. Wash. 1944.

Forente stater. Civil service commission. Official register of the U. S. 1946. Wash. 1947.

Forente stater. Council of economic advisers. First annual report to the President 1946.

Wash. 1947.

Forente stater. Department of agriculture. Year-book 1943—47. Wash. 1947.

Forente stater. Department of labor. Publications 1946. Wash. 1946.

Forente stater. Federal reserve system. Board of governors Annual Report 1946. Wash. 1947.

- Forente stater. Federal security agency. Social security yearbook 1945. Wash. 1946.
- Forente stater. Government information service. United States government manual, 1. ed. 1946. Wash. 1946.
- Forente stater. Office of marketing services. Report 1945. Wash. 1946.
- Forente stater. Treasury department. Combined statement of the receipts and expenditures, balances etc. of the United States 1946. Wash. 1947.
- Forsynings- og gjenreisningsdepartementet. Statistikk over lisensiert eksport pr. 31. aug. og pr. 30. sept. 1947. Oslo, 1947.
- Grosserer-Societetets Komite. Handelsberetning 1946. Kbh. 1947.
- Hedmark fylkestingsforhandlinger 1947. Hamar, 1947.
- Heje, K. K. Lomme-almanakk for jordbrukere, skogbrukere 1947, b. 1—2. Oslo, 1947.
- Hvalfangstkomiteen. International whaling statistics b. 17. Oslo, 1947.
- Hypotekbanken. Beretning 1945 og 1946. Oslo, 1947.
- Iceland 1946, a handbook published of Landsbanki Islands. Reykjavik, 1946.
- Indian year book 1947. Bombay, 1947.
- International bank for reconstruction and development. 1. annual meeting of the board of governors 1946. Wash. 1946.
- International bank for reconstruction and development. Second annual report 1946—47. Wash. 1947.
- International institute of agriculture. International yearbook of agricultural statistics 1941/42—45/46, v. 1—3. Rome, 1947.
- International labour organisation. First report to the United Nations. Geneva, 1947 2 b.
- International labour organisation. The I. L. O. year-book 1939—40. Geneva, 1940.
- International labour organisation. Year book of labour statistics 1945/46. Montreal, 1947.
- International monetary fund. First annual meeting of the Board of governors. Report of the executive directors and summary proceedings Sept. 1946. Wash. 1946.
- International monetary fund. Selected documents. Board of governors inaugural meeting Savannah, G. March 8 to 18, 1946. Wash. 1946.
- Island. Búnadarfélagi. Skýrsla um nidurstödur búreikninga 1944. Reykjavik, 1947.
- Kierulf, Carl. Håndbok over norske obligasjoner og aksjer 1947, b. 1. Oslo, 1947.
- Kjøbenhavns Brandforsikring. Beretning om Virksomheden 1946/47. Kbh. 1947.
- Landslaget for reiselivet i Norge. Beretning 1946/47. Oslo, 1947.
- Landsskogstakseringen. Taksering av Norges skoger, revisjonstaksering, Nord-Trøndelag fylke 1942—45. Oslo, 1947.
- Landstariff for skogbruket 1947/48. Oslo, 1947.
- Møre og Romsdal fylkesting 1945—46. Ålesund, 1947.
- Nederland. Centraale commissie voor de statistiek. Jaarverslag 1946. 's-Gravenhage, 1947.
- Nobelstiftelsen. Les prix Nobel en 1945. Sthm. 1947.
- Norges brannkasse. Beretning og regnskap 1946. Oslo, 1947.
- Norges eksportråd. Årsberetning 1945—47. Elverum, 1947.
- Norges farmaceutiske forening. Norsk farmaceutisk etat 1947. Oslo, 1947.
- Norges geografiske opmåling. Beretning 1946. Oslo, 1947.
- Norges geologiske undersøkelse. Skrifter nr. 165, 168. Oslo, 1947.
- Norges handelshøyskole. Beretning 1945/46. Bergen, 1947.
- Norges rederforbund. Beretning 1946/47. Oslo, 1947.
- Norges statskalender for året 1947. Oslo, 1947.
- Norges tekniske høyskole. Årsberetning 1943/44. Tr.heim, 1945.
- Norges tekniske høyskole. Studieplaner, forelesninger og øvinger 1947/48. Tr.heim, 1947.
- Norges tekniske høyskoles fond. Årsberetning 1946. Tr.heim, 1947.
- Norges teknisk-naturvidenskapelige forskningsfond. Årsberetning 1946/47. Oslo, 1947.

- Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Hydrografiske undersøkelser i Norge. Utdrag av det hydrografiske materiale for 40-års perioden 1900/1940. Oslo, 1947.
- Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Vannstandsobservasjoner i Norge 1945. Oslo, 1947.
- Norsk biografisk leksikon, h. 8. Oslo, 1947.
- Norsk selskab til skibbrudnes redning. Redningsselskapets årbok for 1946. Oslo, 1947.
- Norske bankforening. Beretning om den økonomiske utvikling okt. 1945 til mars/april 1947. Oslo, 1947.
- Norske husflidsforening. Beretning 1946/47. Oslo, 1947.
- Norske luftfartselskap. Beretning og regnskap 1946. Oslo, 1947.
- Norske skogselskap. Årsberetning 1946. Oslo, 1947.
- Norske veritas. Norges, Sveriges og Danmarks handelsflåter, tilgang og avgang 1947. I. halvår. Oslo, 1947.
- Norske videnskabers selskab. Årsberetning 1945. Tr.heim, 1946.
- Norske videnskabers selskab. Forhandlinger 1946. Tr.heim, 1947.
- Norske videnskabers selskab. Skrifter 1930, b. 1. Tr.heim, 1947.
- Office international d'hygiène publique. Comité permanent. session ordinaire, oct. 1946. Paris, 1947.
- Omsetningsrådet. Beretning 1946. Oslo, 1947.
- Opland fylkesting. 1947. Lillehammer, 1947.
- Oslo. Politimesteren. Årsberetning om Oslo politi 1946. Oslo, 1947.
- Oslo. Sykehusrådmannen. Sykeberetning for Oslo kommunale sykehus, Dikemark sykehus og Vardåsen sanatorium 1945. Oslo, 1947.
- Oslo arbeidskontor. Årsoversikt 1946. Oslo, 1947.
- Oslo skolestyres kontor. De kommunale skolene i Oslo 1945/46. Oslo, 1947.
- Overenskomst mellom Skogbrukets arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige landsorganisasjon 1947/48. Oslo, 1947.
- Riksadvokatembetet. Oppgave over behandlede og gjenstående landssviksaker pr. 1. okt. 1947. Oslo, 1947.
- Rogaland fylkestingsforhandlinger 1947. Stav. 1947.
- Samkjøringen. Beretning og regnskap 1946—47. Oslo, 1947.
- Schweizerische Gesellschaft für Statistik und Volkswirtschaft. Schweizerische Bibliographie für Statistik und Volkswirtschaft 1943/44—44/45. Bern, 1944—45.
- Selskabet for de norske fiskeriers fremme. Årsberetning 1946/47. Bergen, 1947.
- Selvig, Per. Årboken, fiske-, fangst- og kystfartøyer 1947. Oslo, 1947.
- Selvig, Per. Norske skibsrederier 1947. Oslo, 1947.
- Sjefinspektøren for arbeidstilsynet. Årsberetninger fra Arbeidsrådet og Fabriktilsynet 1946. Oslo, 1947.
- Sogn og fjordane fylkesting 1947. Leikanger, 1947.
- Statens edruehetsråd. Edruehetsnemndene 1946. Oslo, 1947.
- Statens pensjonskasse. Årsberetning 1946. Oslo, 1947.
- Statesman's yearbook 1947. Lond. 1947.
- Stavanger museum. Årbok 1946. Stav. 1947.
- Stockholm. Handelshögskolan. Affärsekonomska forskningsinstitutet. Affärsekonomska studier 1945/46. Sthm. 1946.
- Stockholm. Stadskansliet. Stockholms kommunalkalender 1947. Sthm. 1947.
- Sveits. Secrétariat des paysans suisses. L'estimation des biens-fonds ruraux. Brougg, 1943.
- Sveits. Secrétariat des paysans suisses. Recherches sur la rentabilité de l'agriculture suisses 1944/45, II. partie. Brougg, 1947.
- Svensk geografisk årbok 1947. Lund, 1947.

- Sverige. Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet. Nationernas förbund, Internationella arbetsorganisationen 1940—44. Sthm. 1947.
- Sverige. Lantbruksstyrelsen. Berättelse över svenska smörprovningarnas verksamhet 1946. Malmö, 1947.
- Sverige. Riksdagen. Riksstat 1947/48. Sthm. 1947.
- Sverige. Riksdagsbiblioteket. Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer 1946. Uppsala, 1947.
- Sverige. Riksräkenskapsverket. Budgetredovisning 1946/47. Sthm. 1947.
- Sør-Trøndelag fylkestingsforhandlinger 1947. Tr.heim, 1947.
- Telemark fylkesting 1947. Porsgrunn, 1947.
- Troms fylkestingsforhandlinger 1947. Tromsø, 1947.
- Trondheim sporvei. Årsberetning 1946/47. Tr.heim, 1947.
- Trondheim tekniske skole. Årsberetning 1946/47. Tr.heim, 1947.
- United nations handbook, 6. ed. 1946. N. Y. 1946.
- Uppsala universitet. Katalog höstterminen 1947. Uppsala, 1947.
- Vest-Agder fylkestingsforhandlinger 1947. Kr.sand, 1947.
- Vestfold fylkestingsforhandlinger 1947. Tønsberg, 1947.
- Det videnskapelige forskningsfond av 1919. Beretning 1947. Oslo, 1947.
- Vinmonopolet. Beretning 1946. Oslo, 1947.
- Østfold fylkestingsforhandlinger i ekstraordinært møte 1946 og i 1947. Moss, 1946—47.
- Åbo akademi. Acta academiae aboensis; mathematica et physica, b. 15. Åbo, 1947.

Nye publikasjoner.

Norges postverk 1946.

(N. O. S. X 131.) (144 sider.)

Det var 4 868 (faste og reisende) poststeder i Norge ved utgangen av 1946, mens det et år tidligere var 4 822. 7 feltpoststeder var også i virksomhet i løpet av året. Postverkets personale økte i 1946 med 279 personer til i alt 9 673.

Det ble ekspedert 18 % flere postsendinger i 1946 enn i 1945, idet det samlede antall sendinger steg fra 465 millioner til 549 millioner. Av sendingene i 1946 var ca. 50 % brevpost- og ca. 46 % bladsendinger.

De forskjellige arter av sendinger viser en høyst forskjellig utvikling fra 1945 til 1946. Mens således f. eks. antall brevsendinger økte med bare ca. 10 %, steg antall bladsendinger med ca. 30 %. Derimot var det en tilbakegang på 7 % for pakkesendingenes vedkommende. Antall postanvisninger økte med 10 %.

Mens de innenlandske sendingene (som utgjorde 94 % av det totale antall sendinger i 1946) økte med bare vel 14 % fra 1945 til 1946, viste sendingene til utlandet en stigning på nesten 93 %, og sendingene fra utlandet en stigning på nesten 176 %.

Postverket formidlet verdibeløp på ca. 3 815 mill. kr. i 1946, dvs. ca. 2 % mindre enn året før. Omsetningen over postgiro kommer i tillegg til dette beløp og utgjorde ca. 1 996 mill. kr. i 1946. Dette er ca. 57 mill. kr. mer enn i 1945. Ved utgangen av 1946 var det 7 528 postgirokonti, dvs. en øking på 1 839 konti eller 32 % i løpet av året.

I budsjettåret 1945/46 var Postverkets inntekter 69.8 mill. kr., mens utgiftene var 66.3 mill. kr. Overskuddet ble således bare 3.5 mill. kr. mot 13.1 mill. kr. året før. Dette dårlige driftsresultatet skyldtes særlig økingen av lønnsutgiftene p. g. a. lønnsforhøyelser. For å forhindre underskudd på neste års budsjett (1946/47) ble det fra og med 1 oktober 1946 satt i verk portoforhøyelser på gjennomsnittlig 30 %.

Publikasjonen inneholder en fyldig tekst og meget detaljert statistikk over Postverkets virksomhet. I en egen tabellavdeling gis det således oppgaver over frimerkesalg og postmengde ved de enkelte poststeder og over personale, driftsinntekter og utgifter m. v. i de enkelte postdistrikter.

Norges kommunale finanser i regnskapsåret 1942—43.

(N. O. S. X 134.) (343 sider.)

I regnskapsåret 1942/43 var kommunenes samlede utgifter 573.2 mill. kr., hvorav 518.8 mill. kr. var driftsutgifter og 54.4 mill. kr. kapitalutgifter. Av de samlede utgifter hadde bykommunene 51.3 %, herredskommunene 40.9 % og fylkeskommunene 7.8 %.

Siden foregående regnskapsår viste de samlede utgifter en stigning på 31.5 %.

Driftsutgiftene steg med 41.1 % mens kapitalutgiftene viste en nedgang på 20.2 %.

Kommunenes driftsinntekter oversteg i 1942/43 driftsutgiftene med 36.9 mill. kr.

I den omfangsrike tabellavdeling finner en bl. a. sammendrag av kommunenes og statens samlede nettoutgifter og nettoinntekter for året 1942/43. Dermed får man en samlet oversikt over hele det offentlige samfunns utgifter og inntekter, en «alminnelig finansstatistikk». Til sammenlikning har en tatt med tilsvarende oppstillinger for de to foregående regnskapsår.

I regnskapene for de enkelte kommuner er inntektene og utgiftene spesifisert bare på hovedkapitlene og de viktigste underkapitler, mens en finner en mer detaljert spesifisering i regnskapssammendragene for de store grupper av kommuner (herreds-, by- og fylkeskommuner).

Utdrag av havnekassenes regnskaper i 1942/43 finnes i en egen tabell. De samlede inntekter utgjorde vel 13 mill. kr. mens utgiftene var på nesten 12.5 mill. kr. Overskuddet for alle kassene under ett utgjorde vel 530 tusen kroner.

Statistikken over Norges kommunale finanser bygger på de regnskapsutdrag som Statistisk Sentralbyrå mottar fra de enkelte kommuner. En stor fordel for dem som skal gjøre bruk av statistikken er det at en fra og med regnskapsåret 1942/43 har fått felles regnskapsforskrifter for by-, herreds- og fylkeskommunene. Tabellene er nemlig nå, i motsetning til tidligere, blitt ensartede.

Ennå ligger dessverre statistikken over de kommunale finanser svært langt tilbake. Dette skyldes vesentlig krigstidens forhold. Byrået håper imidlertid nå etter hvert å komme à jour med denne statistikken.

Norges industri 1944.

(N. O. S. X 135.) (69 sider.)

Publikasjonen inneholder 2 sett oppgaver, hvorav det viktigste er statistikken over industriens produksjon i 1944. Denne produksjonsstatistikken omfatter vesentlig bedrifter der det er utført minst 12 000 timeverk i løpet av året. Industristatistikken, som det annet sett kalles, inneholder oppgaver over arbeidstimer, utbetalt lønn, drivkraft m. v. i 1943 ved alle industribedrifter som går inn under loven om ulykkestrygd for industriarbeidere.

Produksjons- og industristatistikken ligger ennå langt tilbake. Da den publiserte statistikk er så lite aktuell, har en funnet å kunne sløyfe de tekstavsnitt som tidligere kommenterte tabellene. De tabeller som tidligere forekom i tekstavsnittene publiseres derimot fremdeles. Etter hvert som statistikken kommer mer à jour vil tekstavsnittene atter bli tatt med. En tekstlig framstilling av produksjonsutviklingen innen de viktigste industrigrener finner en imidlertid i de statistisk-økonomiske oversikter som Statistisk Sentralbyrå utgir hvert år. Etter krigen er det i denne serien utgitt et utsyn over krigsårene og en oversikt for hvert av årene 1946 (N. O. S. X 123) og 1947 (N. O. S. X 143).

«Norges industri 1944» omfatter for produksjonsstatistikken vedkommende 4 960 bedrifter, dvs. 2 færre enn i 1943. Av statistikkenes hovedresultater kan nevnes at bruttoproduksjonsverdien falt fra 2 735.9 mill. kr. i 1943 til 2 590.5 mill. kr. i 1944. Her er det verdien av produksjonen for egen regning som gjør utslaget, idet den gikk ned fra 2 510.3 mill. kr. i 1943 til 2 329.4 mill. kr. i 1944. Derimot gikk godtgjørelsen for reparasjonsarbeid opp fra 181.1 mill. kr. til 206.2 mill. kr., og godtgjørelsen for leiearbeid steg fra 44.5 mill. kr. til 54.9 mill. kr. Bearbeidelsesverdien, dvs. den verdi som tilføres varene ved den industrielle produksjonsprosess, falt fra 1 502.1 mill. kr. i 1943 til 1 457.0 mill. kr. i 1944.

Antall arbeidere som omfattes av statistikken utgjorde 142 632 i 1944, dvs. 4 280 færre enn året før.

Av industristatistikken er oppgavene over drivkraften av vesentlig interesse. I 1943 var det i industrien et samlet installert kraftmaskineri på 3 250 000 HK, mens det i 1942 var 3 269 000 HK og i 1939 3 089 000 HK. Oppgavene omfattet i 1943 16 607 bedrifter mot 16 308 i 1942 og 14 319 i 1939.

Publikasjonen inneholder også noen tabeller over bygge- og anleggsvirksomheten i 1944. Ved statens anlegg økte antall utførte timeverk fra 40.5 mill. i 1943 til 41.7 mill. i 1944. Den private bygge- og anleggsvirksomhet viste derimot en betydelig nedgang, fra 149.8 mill. timeverk i 1943 til 121.5 mill. timeverk i 1944. Den mest intense bygge- og anleggsvirksomhet under krigen foregikk i 1941, da det ble utført 49.8 mill. timeverk ved statens anlegg og 204.8 mill. timeverk ved de private anlegg.

Private funksjonærers lønningsforhold i juli 1946.

(N. O. S. X 136.) (67 sider.)

Sommeren 1946 fikk Statistisk Sentralbyrå i oppdrag av «Statens Lønnskomité av 1946» å foreta en undersøkelse av lønningsforholdene for funksjonærer i privat virksomhet. Hensikten med undersøkelsen var å skaffe materiale til en sammenlikning mellom lønningene for statsfunksjonærer og funksjonærer i privat virksomhet. Resultatet av undersøkelsen foreligger nå.

Det gjøres i publikasjonen nøye rede for undersøkelsens forarbeider og framgangsmåte, omfang og begrensning, hvorved det stadig trekkes sammenlikninger med den forrige tilsvarende undersøkelse Byrået foretok av private funksjonærers lønningsforhold i oktober 1934 (N. O. S. IX 54). Mens undersøkelsen i 1934 omfattet 2 241 foretak med 19 034 funksjonærer, omfatter undersøkelsen denne gangen 668 foretak med 21 473 funksjonærer. Forrige gang bygde undersøkelsen på oppgaver bare fra de 4 største byer, mens en denne gang også har tatt med oppgaver fra en del industriforetak på andre kanter av landet.

Lønnsforholdene blir inngående analysert ved hjelp av en rekke forskjellige spaltninger av materialet. Oppdelingen mellom menn og kvinner i de forskjellige

stillinger viser at kvinnes lønn som regel ligger lavere enn mennenes, når menn og kvinner i tilsvarende stillinger sammenliknes. Den geografiske fordeling viser at Oslo-lønningene ligger høyere enn lønningene i de 3 andre byer når en sammenlikner bedrifter av samme størrelsesorden. Derimot er det ingen gjennomgående markert lønnsforskjell mellom de ulike næringsgrupper (bank, forsikring, industri, handel, skipsfart).

Materialet er også spaltet slik at en kan følge lønnens utvikling med funksjonærenes alder og tjenestetid. Videre er det foretatt en sammenlikning mellom faktiske lønninger og tarifferte minstelønnssatser i enkelte næringsgrupper. Funksjonærene i de forskjellige stillinger er fordelt på lønnsgrupper, og for hver av stillingene er gjennomsnittslønn, medianlønn og typisk lønnsgruppe anført.

I publikasjonen finner en også avsnitt om forholdet mellom fast lønn og total fortjeneste, om pensjonsforhold og familietillegg, om arbeidstid og overtidbetaling og om funksjonærenes utdanning.

Meieribruket i Norge 1945.

(N. O. S. X 138.) (61 sider.)

Landet hadde i 1945 548 meierier (medregnet 226 mottakerstasjoner) og 3 kondenseringsfabrikker. Det betyr en liten nedgang siden 1944 da det var 562 meierier. I 1939 var tallet atskillig høyere, nemlig 602.

Den innveide mjølkemengde viste en liten stigning fra 337 772 tonn i 1944 til 341 892 tonn i 1945. I 1939 ble det innveidd atskillig over den dobbelte mengde, nemlig 792 621 tonn.

Mjølka kom i 1945 fra 91 646 leverandører som i alt hadde 457 019 mjølkekuer og 23 411 mjølkegeiter. Siden 1944 betegner det en liten stigning for kuer, mens antall geiter fortsatt har gått ned.

Produksjonen av smør, som i 1939 var på 17 589 tonn, gikk betydelig ned fra 1944 til 1945, nemlig fra 7 072 tonn til 4 107 tonn. Dette skyldes endring i rasjoneringen av mjølk til konsum. Under krigen var det bare barn og syke som fikk tildelt helmjølk til konsum, mens voksne fikk skummet mjølk. Fra juni 1945 ble imidlertid alle rasjoner dekket med helmjølk. Denne ordning førte til at helmjølkkonsumet økte fra 147 621 tonn i 1944 til 223 555 tonn i 1945, mens forbruket av skummet mjølk samtidig gikk ned fra 90 279 tonn til 32 876 tonn.

Produksjonen av ost utgjorde vel 3 800 tonn både i 1944 og i 1945, mot hele 18 404 tonn i 1939. Imidlertid foregikk det fra 1944 til 1945 en omlegging av ystingen fra magre til halvfeite ostesorter.

Mens meierienes nettoutbytte av mjølka i 1939 var 18.80 øre pr. kg var det i 1944 35.66 øre pr. kg og i 1945 37.11 øre pr. kg.

Statens tilskudd til mjølkeproduksjonen utgjorde i budsjettåret 1944/45 i alt 35.3 mill. kr. og i budsjettåret 1945/46 75.1 mill. kr. I budsjettåret 1938/39 utgjorde de forskjellige statstilskudd bare 14.4 mill. kr.

Publikasjonen innledes med en sammenfatning på norsk og engelsk av statistikkens hovedresultater. Deretter gir den en inngående tekstlig og tabellarisk oversikt over meieribrukets alminnelige driftsbetingelser og driftsresultater og de enkelte meieritypers driftsforhold. Det gis også enkelte oppgaver over mjølkeomsetningen utenom meieriene og over industriens produksjon av margarin samt dens forbruk av mjølk, fløte og smør.

I publikasjonens tabellavdeling finner en fylkesvise oppgaver over en rekke forskjellige sider av meierienes drift. De fleste tabeller, også de som finnes i tekstavsnittet, inneholder tilbakegående oppgaver for en serie av år.

De gjeldende offentlige bestemmelser som er av betydning for meieridriften, er referert under de avsnitt i publikasjonen der de nærmest hører hjemme.

Statistisk Sentralbyrå.

A. Byråets organisasjon.

Arbeidet i Byrådet er nå ordnet slik:

Underdirektør: Statistisk årbok, industristatistikk, Byråets administrasjon.

1. kontor: Befolkningsstatistikk, medisinalstatistikk, rekrutteringsstatistikk, folkeregistrering.
 2. kontor: Jordbruksstatistikk.
 3. kontor: Skogstatistikk og meieristatistikk.
 4. kontor: Handelsstatistikk.
 5. kontor: Skipsfarts- og annen transportstatistikk.
 6. kontor: Prisstatistikk, alkoholstatistikk og rettsstatistikk.
 7. kontor: Lønnsstatistikk og annen sosialstatistikk.
 8. kontor: Statistikk over statens og kommunenes finanser, skattestatistikk, og valgstatistikk, Norges inndeling.
 9. kontor: Redaksjon av Statistiske meddelelser og av Statistisk-økonomiske oversikter. Konjunkturstatistikk. Biblioteket.
 10. kontor: Beregninger av nasjonalinntekten, bankstatistikk.
- Folketellingskontoret (midlertidig).
Husholdningsundersøkelse (midlertidig).

B. Bevilgning til Statistisk Sentralbyrå 1947/48.

U t g i f t e r (kap. 853).

1. Lønninger:	a) Det faste personale	kr. 1 228 000	
	b. Ekstrapersonalet	» 100 000	
	c. Overtidsarbeid	» 25 000	
			————— kr. 1 353 000
2. Kontorutgifter.....	»	330 000	
3. Trykking	»	250 000	
4. Ymse.....	»	30 000	
5. Ekstraordinært:	a. Folketelling	kr. 450 000	
	b. Husholdningsundersøkelse..	» 140 000	
	c. Bedriftstelling	» 25 000	
			————— » 615 000
			Utgifter i alt.... <u>kr. 2 578 000</u>

I n n t e k t e r .

Tilbakebetalinger fra andre statsinstitusjoner (kap. 2282)	kr. 12 000
Ymse publikasjoner (kap. 2652)	» 14 000
Inntekter i alt....	<u>kr. 26 000</u>

C. Byråets personale pr. 31. desember 1947.¹

(I rekkefølge etter når ansatt i stillingen).

Direktør: Arne Skaug.	Erik Bothheim, midlert.
Underdirektør: Antoni H. Skøien.	Ingolf Strøm, midlert.
Byråsjefer:	Bibliotekar:
[Einar Storsteen, perm.]	Ingrid Heum.
Eilif Gjermoe (6. kontor).	Arkivar:
Julie E. Backer (1. kontor).	Thoralf Bergersen.
Paul Barca (2. kontor).	Maskinarbeidsleder:
Andreas Mitsem (8. kontor).	Sverre Alve.
Signy Arctander (7. kontor).	Korrektursjef:
Arne L. Aaseth (3. kontor).	Winnie Dahl, f. Hartmann.
Kåre Ofstad (5. kontor og Folketellingskontoret).	Sekretærer II:
Kaare Petersen (9. kontor).	[Albert Jacobsen, midlert., perm.]
Odd Aukrust, kst. (10. kontor).	Anders Schram, midlert.
Øyvind Sundsbø, kst. (4. kontor)	Gotfred Schultz, midlert.
Sekretærer I:	Helge Gabrielsen, midlert.
Petra Vestbye.	Gerd Skoe, midlert.
Petter Vaaler.	Anna Sofie Holan, f. Nesse, midlert.
Charles W. Røgeberg.	Egill Hilde, midlert.
Kristoffer Aulie.	Sekretæraspiranter:
Hakon Moe.	Rolf Christiansen.
[Morten Tuveng, perm.]	Finn A. Samuelsen.
[Gunnar Kjølstad, perm.]	Gabriel L. Winsnes.
Ingrid Hertzberg Johnsen, f. Hertzberg.	Johan Sørseth.
[Asbjørn G. Bjerke, perm.]	Fullmektiger:
Ellen Baalsrud, f. Miøen.	Marta Sørensen.
Hildur Sander.	Dagny Knutssøn.
Lina Kvammen Saareim, f. Kvammen.	Ingeborg Kiær.
Norvald Ones.	Ingrid Arneberg.
Alfred Gustafson.	Ingrid Refsum, f. Helgevold.
Alv Jølle, midlert.	Lolo Pahle.
Hans Th. Pedersen, midlert.	Ragnhild Simonsen.
Enoch Knutzen, midlert.	Hilda Anderssen.
Alf Lettenstrøm, midlert. ²	
Paal Bog, midlert.	
[Anders Sundby, midlert., perm.]	

¹ Folketellingens og husholdningsundersøkelsens personale, se henholdsvis side 511 og 512.² Sluttet 1/11 1948.

Hildur Hegnander.
 Sigrid Birknes.
 Astrid Christiansen.
 Liv Magnus, f. Aalborg Haugen,
 midlert.

Assistententer I:

[Ellen Blix, f. Hæhre, perm.]
 Ruth Foss.
 Liv Høydahl Ohme.
 Ingrid Olsen.
 Solveig Rekstad.
 Marie Frode-Hansen, f. Stef-
 fensen.
 Gunvor Thorgersen.
 Randi Bjørn-Røli, f. Storsteen.
 Dagny Schmidt, f. Hegna.
 [Sverre Handegård, perm.]
 [Torlaug Flørenes, f. Sveinsson,
 perm].
 Anne Marie Kjuus.
 Edith Ofstad, f. Wathne.
 Aasta Refsdal.
 Johanne Marie Wettergreen.
 [Ellen Berntsen, perm.]
 Rigmor Ødegård.
 [Margit Kvinnesland, perm.]
 Gunvor Holtan, f. Lundby.
 Ingeborg Kolderup.
 Bjørg Bjørn-Røli.
 Eva Hjorth, f. Ursin.
 Wilhelmine Wiig.
 Bjarnhild Brunborg.
 Anna Strand, f. Sørlie.
 Borghild Espe.
 Gerd Hansen.
 Rigmor Hansen, f. Vestly.
 Mary Haug, f. Kragerud.
 [Gerd Ziegler, perm.]
 Ellen Amundsen.
 [Solveig Løvbraaten, perm.¹]
 [Eva Indrebø, perm.]

Marit Framstad.
 Eva Neumann.
 Inger H. Larsen.
 Betty Lund.
 Rigmor Sahlgaard.
 Liv Olufsen.
 Bjørg Guthu.
 Eli Sundby.
 Randi Krogh.
 Elsa Hjelmberg.
 Judith Johansen.
 Ingebjørg Vestøl.
 Marit Andresen.
 Eva Torsnes.
 Gerd Martinsen.
 Erna Tone.
 Kirsten Martinsen, f. Høe.
 Ragnhild Holtermann.
 Marie Thelle, midlert.
 Inger Klem, f. Høyem, midlert.
 Olav Langedok, midlert.
 Elsa Larsen, midlert.
 Sigrid Sagen, midlert.
 Marie Schønberg Hansen,
 midlert.
 Solveig Fedje, midlert.
 Inger Holter, midlert.
 Kjell Rosenberg, midlert.
 Anne Stenerud, midlert.
 Bjørg Gjerde, midlert.
 Rigmor Mørstad, midlert.
 Hedvig Line, midlert.
 Kari Vold, midlert.
 Marit Albro, midlert.²
 Aud Andresen, midlert.
 Berit Knutsen, midlert.
 [Erna Olsen, midlert., perm.]
 Eldrid Nestor, f. Frislid, midlert.
 Lise Tybring, midlert.
 Ingeborg Guldberg, midlert.
 Grete Larsen, midlert.
 Elly Krystad, midlert.

¹ Tilbake 5/1 1948. ² Perm. fra 1/1 1948.

Else Marie Moe, midlert.
 Aase Myhre, midlert.
 Tordis Gauksdal, midlert.
 Borgny Mathiesen, f. Bjurstrøm, midlert.
 Ester Gulbrandsen, f. Dal-
 land, midlert.
 Ingebjørg Line, midlert.
 Nanna Hellesen, midlert.
 Aagot Fladeby, f. Rateig, mid-
 lert.

Bibliotekassistent:

Sigrid Madshus, f. Lund.

Assistenten II, alle midlert.:

[Randi Nordli, perm.¹]
 Karin Bredesen.
 Ingrid Dahl.
 Åse Berger.
 Betzy Hunsdal.
 Ingeborg Vik.
 Margaret Evensen, f. Nervik.
 Per Hagen.
 Karin Andersen.
 Astrid Henriksen.
 Bodil Schistad.
 Marie Skylstad.
 Kari Woldsnes.
 Victoria Andresen.
 Karin Brekke.
 Eli Jensen.
 Solveig Bergstrøm.
 Randi Vang.
 Anne-Marie Tveten.
 Stina Lønnerød.
 Nora Bogstad.
 Sigrid Heistad.
 Karin Carlsson.
 Gunvor Fjortoft.
 Jorunn Hauge.
 Anne-Lise Østby,

Grete Vatlø.
 Solveig Sørvald.
 Helga Aalvik.
 Liv Torsvik, f. Evensen.

Vaktmester:

Henry Foss.

Betjent:

Kaare Nilssen.

Ekstraarbeidere:

Sigrid B. Toftdahl, f. Blehr.
 Valborg Weber, f. Jahn.
 Dagny Lie, f. Østman.
 Marit Swift, f. Belsjø.
 Karl Jørgensen, midlert.
 Emmely Sommer, midlert.
 Beulah M. Midgett, midlert.
 Karen-M. Heyerdahl, midlert.

Folketellingen (leder byråsjef
K. Ofstad.)

Sekretær I:

[Justus Faaland, perm.]

Sekretæraspirant:

Audun Bugjerde.

Arbeidsledere (midlert.):

Fullmekt. Maggi Viig, f. Johansen.
 Gudrun Svendsen, f. Eriksen.

Maskinarb.leder:

Assistent I Hans Jespersen.

Assistenten I:

Else Lie, f. Tveitstøl.
 Elsa Figenbaum, midlert.
 Ellen Eien, midlert.
 Agnes Engen, midlert.

Assistenten II, alle midlert.:

Inger Greina.
 Ingjerd Østby.

¹ Tilbake 1/1 1948.

Margit Eldrup.
 Ingebjørg Hermansen.
 Kirsten Sæther.
 Randi Eriksen, f. Kvaale.
 Ida Carlsson.
 Marie-Louise Lossius, f. Helsing.
 Gea Balstad.
 Edle Nilsson.
 Reidun Lie.¹
 Marit Andresen.
 Jorunn Bjerke.
 Kari Stousland.
 Siri Langørgen.
 Hedvig Dammen.
 Marta Jarnes.
 Olaug Stenberg, f. Jakobsen.
 Randi Gysler, f. Rogne Johan-
 nessen.
 Elin Sandberg.
 Margit Bolme.
 Kari Due Robak.
 Liv Haakonstuen.
 Gerd Nielsen.
 Ester Torjussen.
 Ella Wennevold.
 Bjørg Wilhelmsen.
 Solveig Neumann.
 Sverre Harlem.
 Kirsten Hammer.
 Elisabeth D. Johansen, f. Dalby.
 Bjørg Østlund.
 Gunnar Enger.
 Knut Hernæs.
 Rolf Leknes.
 Kjell Roksvoll.
 Arne Sjølie.
 Sverre Smeland.
 Eiliv Solum.
 Gunnar Sterri.

Elisabeth Moe.
 Liv Stordalen.
 Trygg Haneberg.
 Arnfrid Bekkem.
 Johan Haugen.
 Marit Hunshammer.
 Bodil Christoffersen.
 Ingrid Nes.
 Ruth Brandt-Madsen.
 Mary Gustavsen.
 Eirinn Guttulsrød.
 Lars Solum.
 Ivar Iversen.
 Anneken Erichsen.
 Harry Hartmann Dahl.
 Sigrun Knudsen.

Husholdningsundersøkelse.
 (Leder: sekretær I frk. Petra Vestbye.)

Sekretær II:

Gerd Holmbøe, f. Knutzon,
 midlert.

Assistent I:

Eva Kroghrud, midlert.

Assistenter II, alle midlert.:

Ragnhild Schjerven.
 Åse Fossum.¹
 Gerd Simonsen.
 Inger Nordheim.
 Hjørdis Homdrum.
 Inger Hagen.
 Karin Berntzen.
 Marit Olaussen.
 Helga Baukhoel.
 Reidunn Berg.
 Guri-Anna Husby.
 Marit Østenstad.
 Aud Kullerud.

¹ Sluttet 1/1 1948.

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI. OSLO

STATISTISKE MEDDELELSER

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

*Monthly bulletin of the Central Bureau of Statistics
of the Kingdom of Norway*

*Bulletin Mensuel du Bureau Central de Statistique
du Royaume de Norvège*

BYRÅSJEF ODD AUKRUST

Foreløpig nasjonalregnskap for Norge 1945—1947
Sammen med budsjett-tall for 1948

*Preliminary National Income Figures for Norway 1945—1947
and budgetary figures for 1948*
(With a Summary in English)

*Chiffres provisoires du revenu national en Norvège 1945—1947
Chiffres budgétaires pour 1948*
(Résumé en anglais)

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1947

INNHold

	Side
<i>Sammendrag på engelsk</i>	1
I. Nasjonalregnskapstall for 1945—1947	5
II. Nærmere om den offentlige sektor	19
III. Nasjonalprodukt. Nasjonalinntekt. Disponibel inntekt	35
IV. Sparing og kapitaldannelse	40
V. Forskyvninger i fordringer og gjeld. Likviditetsutviklingen	44

CONTENTS

	Page
<i>Summary in English</i>	1
I. The Social Accounts. Preliminary Figures for 1945—1947 and Budgetary Figures for 1948	5
II. More Detailed Figures for the Government Sector	19
III. Net National Product, National Income, Disposable Income and Other Totals, extracted from the Social Accounts	35
IV. Saving and Capital Formation	40
V. Financial Transactions 1945—1947. Changes in Liquidity	44

TABLE DES MATIÈRES

	Page
<i>Résumé en anglais</i>	1
I. La comptabilité nationale. Chiffres provisoires pour les années 1945—1947. Chiffres budgétaires pour l'année 1948	5
II. Chiffres plus détaillés du secteur public	19
III. Produit national net. Revenu national. Revenu disponible	35
IV. Epargne et formation de capital	40
V. Transactions financières. Evolution des liquidités	44

Summary.

The paper presents a simplified system of social accounts for Norway for the years 1945—1947, together with budgetary figures for 1948. Most of the figures are preliminary. They will be revised when the more detailed investigations now going on in Statistisk Sentralbyrå reach further results.

Being an appendix to the «Nasjonalbudsjettet 1948», this paper as a rule adheres to the definitions used there. The same is true regarding the formal presentation of the figures. Furthermore, only little attention is given to the composition of the national product, the net real investment and imports and exports, since these concepts have been thoroughly analysed in «Nasjonalbudsjettet».

Part I gives the social accounts. Table 0 presents a model of the accounts used, illustrated by figures for 1947. *Account (1)* («Realomsetningskonto») has no reference to special sectors of the economy. It contains on its debit side the net national product at market price and the import surplus, and on the credit side the consumption and net real investment figures, thus *connecting* the system of accounts with the corresponding accounts in «Nasjonalbudsjettet». *Accounts (2) and (3)* refer to business enterprises, public as well as private, account (2) being a consolidated current account and account (3) a consolidated capital account. *Accounts (4) and (5)*, in the same way, refer to public collective providers, including local authorities, social security agencies and extra-budgetary funds. *Accounts (6) and (7)* refer to persons etc., and give the current and capital transactions respectively. The line of division between business enterprises and final consumers is drawn according to the *function* of the sectors, hence no services produced and no wages paid out appear in accounts (4) and (6). *Account (8)*, finally, refers to the outside world.

The following concepts and definitions are used:

1. *Net national product at market price* («Nasjonalprodukt til markedspris») is the market value of the net output of goods and services. It should be noticed that the unpaid work of housewives is included in the figures, at 965, 986, 994 and 994 mill. kr. for the years 1945—1948 respectively.

2. *Import surplus* («Importoverskudd av varer og tjenester») is the net receipts of goods and services from abroad, including gifts and reparation payments in kind. Goods and services requisitioned by the Germans in 1945, at an estimated value of 750 mill. kr., are counted as export.

3. *Wages* («Lønninger») is the income accruing to employees as remuneration for their work, including payments in kind and employers' contributions for social insurance.

4. *Net interest* («Rentebetalinger») includes imputed interest payments by banks and insurance companies.

5. *Gifts and contributions* («Stønader») consists of transfer payments other than interest, taxes and subsidies. They are classified as gifts and contributions paid by a) business enterprises, b) public authorities, c) persons etc. and d) rest of the world. Item 5d includes the money value of gifts and reparation payments in kind, counted as imports by estimating item 2.

6. *Indirect taxes* («Indirekte skatter») also includes fees and similar payments from business enterprises to government.

7. *Subsidies* («Subsidier») are payments from public authorities to business enterprises, intended to have an immediate lowering effect on the selling prices of the subsidized goods. They do not include payments necessary to cover current deficits in public enterprises, since these payments are accounted for in item 9.

8. *Direct taxes* («Direkte skatter») are recorded as taxes actually paid in the year. Some capital levies are included.

9. *Dividends etc. (net.)* («Dividender etc.») measures a) dividend payments from incorporated enterprises, b) operating surplus of unincorporated, private enterprises, at the disposal of the owners, c) operating surplus (or deficit) of public enterprises.

10. *Consumption* («Konsum») consists of a) personal expenditure on goods and services, other than dwellings, including the value of goods and services received by persons as income in kind, and the rental value of dwelling, but not including expenditure on goods and services rendered by public collective providers („fees”), b) current expenditure on goods and services by public collective providers *plus* the money value of services rendered by publicly-owned durable consumer goods (including public buildings, roads and military equipment), the last component being measured by the value of depreciation. The different treatment of privately and publicly-owned durable consumer goods is unsatisfactory from a logical point of view, but is necessary for practical reasons.

11. *Fees* («Gebyrer») are payments from persons in direct return for goods and services rendered by public collective providers. To find total private expenditure on goods and services, add items 10 and 11 in account (6). Similarly, net public expenditure on goods and services on current account can be found as the difference between items 10 and 11 in account (4).

12. *Saving* («Sparing») is the balancing item on current accounts.

13. *Net real investment* («nettorealinvestering») is the expenditure on goods and services on capital account minus depreciation charges, item 13 a) measuring the *public* net real investment and item 13 b) the *private*. Net real investment taking place in business enterprises, whether public or private, is debited to account (3), and other real investment to accounts (5) or (7) respectively (compare item 10).

14. *Net financial investment* («Nettofinansinvestering») is the balancing item of the capital accounts and of account (18). It measures, for each sector, the increase (+) or decrease (÷) in the sector's net claims against other sectors.

The tables 1 to 8 give the social accounts for 1945—1947, together with budgetary figures for 1948. Table 1 corresponds to account (1) in the model presented in table 0, table 2 corresponds to account (2), etc. For each credit (or debit) item is given a reference number (in brackets), indicating the table where the corresponding debit (or credit) item(s) can be found.

Part II gives more detailed information about the government sector. Consolidated accounts for social security agencies are presented in table 9, and for extra-budgetary funds in table 10. Table 12 gives the receipts and payments of the central government on a calendar-year basis, and table 14 is a consolidated account for local authorities. Finally, table 15 sums up the information given in tables 9, 10, 12 and 14.

Transfer payments from one sub-sector to another are netted out (see the last line but two, named „Korreksjon”). The totals, therefore, are the consolidated figures used previously in table 4.

In part III is shown how net national income, disposable income and other totals can be extracted from the social accounts. Further, the mutual dependence of these totals is shown. It is hoped that the figures are presented in a way that will permit international comparisons, the main difference being that the Norwegian figures include the value of unpaid house-work. A correction for this item can, however, be made rather easily.

An expenditure break-down of the national product is given in table 17, whereas table 18, gives figures for disposable income and its relation to national income at market value. National income at factor cost is given in table 19. Finally, table 20 gives a break-down of the national income by factor shares.

Part IV elucidates more clearly the capital formation activity of the society. In table 21 are put together, first, the savings of the different sectors and, secondly, the net capital formation of the country, which is the difference between net real investment and net increase in foreign debts. Tables 22 and 23 give information about the part played by central and local authorities in the saving and real investment activity respectively.

As shown in table 21, the saving activity of persons appears to be negative in the period under consideration, for the years 1946—1948 ÷ 520 mill. kr. Two points should, however, be noted in this connection: (1) Private outlays for durable consumer goods, other than dwellings, are treated as current expenditure. The stock of such goods in private households has increased considerably since the end of the war. For the years 1946—1948, the increase is estimated at 1 200 mill. kr. (2) Capital levies and transfer payments of 600 mill. kr. net are treated as direct taxes paid out of current income.

Part V, finally, tries to examine the buying and selling of financial objects in the years 1945—1947, i.e. the composition of the „net financial investment” —

items of tables 3, 5, 7 and 8. The idea is that such an examination will give some information about the changes in liquidity that have resulted from the economic activity as a whole.

For this purpose, however, it proved necessary to apply a sector division which differs slightly from that used in part I. It is impossible, for statistical reasons, to give figures for „Persons” separately. On the other hand, it seems appropriate to keep financial intermediaries distinct from other business enterprises when examining financial transactions. Hence, the following sector division was decided upon:

- 1) Central Bank («Norges Bank»),
- 2) Commercial and savings banks («Aksje- og sparebanker»),
- 3) Other financial intermediaries, including life insurance companies («Offentlige banker etc.»),
- 4) Social insurance funds and extra-budgetary funds («Sosiale trygder og offentlige fond»),
- 5) Central government («Staten»),
- 6) Local authorities («Kommuner»),
- 7) Business enterprises other than financial intermediaries, *and* persons («Bedrifter og personer»),
- 8) Rest of the world («Utlandet»).

Tables 24—31 give figures for 1945, 1946 and 1947 for each of these eight sectors respectively, indicating for each sector the composition of the sector's „net financial investment”. Table 32 sums up the results for the period 1945—1947 as a whole. The following types of financial objects are treated separately:

- 1) Notes and coins («Sedler og mynter»),
- 2) Deposits with the Central Bank, («Tilgodehavender i Norges Bank»),
- 3) Deposits with commercial and savings banks («Tilgodehavender i aksje- og sparebanker»),
- 4) Bonds payable to bearer («Ihendehaverobligasjoner»),
- 5) Treasury bills («Statsveksler»),
- 6) Loans from Norges Bank («Gjeld til Norges Bank»),
- 7) Loans from commercial and savings banks («Gjeld til aksje- og sparebanker»),
- 8) Loans from other financial intermediaries («Gjeld til offentlige banker etc.»),
- 9) Aquittances for deposits temporarily barred since note exchange September 1945. («Riksinnskuddsbevis»).
- 10) Other financial assets or debts («Andre fordringer eller gjeld»).

When reading the tables, note: (+) indicates a net increase in the sector's assets during the period, or a net decrease in its debts, of the type considered, whereas (÷) indicates the opposite.

Foreløpig nasjonalregnskap for Norge 1945—1947 sammen med budsjett-tall for 1948.

Av byråsjef O d d A u k r u s t , Statistisk Sentralbyrå.

På et tidlig tidspunkt ble det bestemt at Nasjonalbudsjettet for 1948 også skulle inneholde et avsnitt om «finanssirkulasjonen» i Norge, vesentlig med tanke på å belyse inntektsoverføringene i samfunnet, sparingen og likviditetsutviklingen. Arbeidet ble overlatt Statistisk Sentralbyrå.

For å løse oppgaven fant Byrået det nødvendig å utarbeide et fullstendig nasjonalregnskap for årene 1945—47. Men i dette arbeid sto en ikke fritt. For det første var en bundet av nasjonalbudsjettets definisjoner av «nasjonalprodukt», «investering» og andre realøkonomiske størrelser. For det andre måtte det av pedagogiske grunner velges en kontoplan som lå nær opp til framstillingsformen i nasjonalbudsjettet, slik at Byråets tall for finanssirkulasjonen på enklest mulig måte kunne sammenstilles med Finansdepartementets tall for realsirkulasjonen.

Disse synsmåter har vært avgjørende for framstillingsformen i det følgende, hvor en på flere punkter har gått utenom den form som er internasjonalt godtatt, og som Byrået vil følge i sitt videre arbeid (se om dette en artikkel i Statistiske Meddelelser 1947, nr. 1—3). De avvikelser som er gjort, er likevel ikke vesentlige, og en jamføring av tallene med tilsvarende tall for andre land er fullt mulig.

Med den svake statistikk som en på mange områder rår over, er mange av tallene i det følgende usikre og de må betraktes som foreløpige. Det gjelder særlig tallene for 1947, hvor en ennå har lite statistikk å støtte seg til.

Manuskriptet er avsluttet ca. 10. januar 1948.

I. Nasjonalregnskapstall for 1945—1947.

I dette avsnitt skal en gjennomgå de foreløpige regnskapstall for Norge for hvert av årene 1945—1947, samtidig som en angir de tilsvarende budsjett-tall for 1948.

Først skal nevnes et par ord om den kontoplanen som er brukt. Som før forklart er denne i alt vesentlig blitt bestemt av framstillingsformen i Nasjonalbudsjettet. (Den følgende redegjørelse vil være lettest å forstå dersom en studerer tabell 0, som i sammentrengt form gir en oversikt over nasjonalregnskapstallene for 1947 og samtidig viser den kontoplanen som er brukt).

I kontoplanen opereres det med i a l t f i r e s e k t o r e r , nemlig tre innenlandske sektorer («Bedrifter av alle slag», «Stat og kommuner» og «Private konsumenter») foruten sektoren «Utlandet».

Skillet mellom «Bedrifter av alle slag» på den ene siden, og «Stat og kommuner» samt «Private konsumenter» på den andre er trukket rent funksjonelt.

All virksomhet som har med produksjon å gjøre, — uten hensyn til om produksjonen skjer for offentlig eller privat regning — foregår i sektoren «Bedrifter av alle slag». Denne sektor får altså det vesentligste av sin inntekt gjennom salg av nasjonalproduktet, og i form av subsidier o. l. som staten utbetaler til produsentene. De viktigste inntektsanvendelser blir utbetaling av godtgjørelse til de faktorer som har medvirket ved produksjonen (lønn, aksjeutbytter, godtgjørelse til selvstendige næringsdrivende). På utgiftssiden kommer dessuten bl. a. direkte og indirekte skatter som bedriftene betaler.

All virksomhet som har med konsum å gjøre, foregår i sektorene «Stat og kommuner» og «Private konsumenter». «Private konsumenter» får det vesentligste av sin inntekt som godtgjørelse fra sektoren «Bedrifter av alle slag» for medvirkning ved produksjonen, og bruker denne inntekt bl. a. til konsum, og til å betale skatt. For «Stat og kommuner» er skattene hovedinntektskilden, og også her er konsumet en stor utgiftspost. Sektoren er avgrenset slik at den omfatter all offentlig forvaltning, såvel statlig som kommunal. (Derimot omfatter den ikke virksomheten ved de offentlige bedrifter, idet denne går inn under sektoren «Bedrifter av alle slag».)

For hver av disse tre innenlandske sektorer føres det to k o n t i, en inntektsnyttingskonto og en kapitalforandringskonto. I n n t e k t s n y t t i n g s k o n t o viser på kreditsiden hvilke inntekter sektoren har, og på debetsiden hvordan inntektene blir nyttet. Kontoen balanseres ved hjelp av posten «Sparing», som viser sektorens formuesøking (eksklusive personlig innbo og løsøre) i perioden. Sparingen overføres til kredit på k a p i t a l f o r a n d r i n g s k o n t o. Debetsiden av kapitalforandringskonto viser hvordan sparingen (formuesøkingen) har gitt seg uttrykk dels i øking av sektorens realkapital («positiv nettorealinvestering»), dels i en (netto) øking av sektorens fordringer på andre sektorer («positiv finansinvestering»).

For sektoren «Utlandet» føres det bare en konto, som viser forbindelsen mellom den norske økonomi på den ene siden og utlandet på den andre. I tillegg til disse sju konti inneholder kontoplanen en «Realomsetningskonto», som ikke refererer seg til noen bestemt sektor.¹ I alt får en altså å gjøre med åtte konti.

Endelig opereres det med i alt fjorten p o s t e r, hvorav nr. 5 og nr. 13 igjen er splittet i underposter. (Se forspalten i tabell 0.) En gjennomgåelse av de enkelte poster vil kaste lys over hvordan systemet arbeider, og samtidig klargjøre nærmere hva hvert enkelt tall innebærer.

¹ Kontoen motsvarer nøyaktig «Produksjonskonto» i Nasjonalbudsjettets kontoplan. Denne konto vil altså formidle forbindelsen mellom på den ene siden de realøkonomiske størrelser som er drøftet i Nasjonalbudsjettet, og på den annen side de finansøkonomiske størrelser som det har vært Byråets oppgave å klarlegge. Andre opplysninger om real-sirkulasjonen enn de som er gitt på «Realomsetningskonto» vil en ikke finne i det følgende, idet de nødvendige detaljer er gitt i Nasjonalbudsjettet.

Tabell 0. Foreløpig nasjonalregnskap for Norge 1947. I mill. kr.

	Real- omsetnings- konto		Bedrifter av alle slag (offentlige og private)				Stat og kommuner (inklusive sosiale trygder)				Private konsumenter				Konto for utlandet		Post nr.
			Inntekts- nyttings- konto		Kapitalfor- andrings- konto		Inntekts- nyttings- konto		Kapitalfor- andrings- konto		Inntekts- nyttings- konto		Kapitalfor- andrings- konto				
	(1)		(2)		(3)		(4)		(5)		(6)		(7)		(8)		
	D	K	D	K	D	K	D	K	D	K	D	K	D	K	D	K	
1. Nasjonalprodukt til markedspris...	8 739	-	-	8 739	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2. Importoversk. av varer og tjenester	1 377	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 377	-	2
3. Lønninger	-	-	5 070	-	-	-	-	-	-	-	-	5 070	-	-	-	-	3
4. Rentebetalinger (netto)	-	-	15	-	-	-	85	-	-	-	-	75	-	-	-	25	4
5. Stønader:																	
a) Fra bedrifter av alle slag	-	-	155	-	-	-	-	105	-	-	-	50	-	-	-	-	5a
b) Fra stat og kommuner	-	-	-	72	-	-	687	-	-	-	-	609	-	-	-	6	b
c) Fra private konsumenter	-	-	-	-	-	-	-	284	-	-	314	-	-	-	-	30	c
d) Fra utlandet	-	-	-	-	-	-	-	68	-	-	-	30	-	-	98	-	d
6. Indirekte skatter o. l.	-	-	1 381	-	-	-	-	1 381	-	-	-	-	-	-	-	-	6
7. Subsidier	-	-	-	663	-	-	663	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
8. Direkte skatter	-	-	337	-	-	-	-	1 441	-	-	1 104	-	-	-	-	-	8
9. Dividender samt godtgjørelse til selvstendig næringsdrivende (netto)	-	-	2 116	-	-	-	-	÷ 82	-	-	-	2 188	-	-	-	10	9
10. Konsum (før fradrag for gebyrer o. l.)	-	7 959	-	-	-	-	11 311	-	-	-	16 648	-	-	-	-	-	10
11. Gebyrer o. l. (betalinger for offent- lige ytelser til private konsumenter)	-	-	-	-	-	-	-	194	-	-	194	-	-	-	-	-	11
12. Sparing = formuesøking	-	-	400	-	-	400	645	-	-	645	÷ 238	-	-	÷ 238	-	-	12
13. Nettorealinvestering:																	
a) Offentlig	-	571	-	-	-	250	-	-	321	-	-	-	-	-	-	-	13a
b) Privat	- ¹	1 586	-	-	-	1 344	-	-	-	-	-	- ²	242	-	-	-	b
14. Nettofinansinvestering	-	-	-	-	÷ 1 194	-	-	-	324	-	-	-	÷ 480	-	1 350	-	14
	10 116	10 116	9 474	9 474	400	400	3 391	3 391	645	645	8 022	8 022	÷ 238	÷ 238	1 448	1 448	

¹ For å finne det offentlige og det private konsum i egentlig forstand, må tallene korrigeres for gebyrer o. l. som private konsumenter betaler for offentlige ytelser (post 11). Det offentlige konsum i 1947 blir da 1 117 mill. kr. og det private 6 842 mill. kr.

² Eksklusive nettoinvestering i personlig lønnsøring.

Post 1. Nasjonalprodukt til markedspris. Posten representerer markedsverdien av alle de varer og tjenester som er produsert i Norge i året (etter fradrag for kapitalslit). For 1947 er posten beregnet til 8 739 mill. kr. Tallet inkluderer bl. a. verdien av det arbeid som utføres av personer i offentlig tjeneste, verdien av lønt og ulønt husarbeid, og tjenester av boliger.¹

Beløpet krediteres inntektsnyttingskonto for «Bedrifter av alle slag», idet all produksjon av varer og tjenester tenkes å foregå i denne sektor, og debiteres Realomsetningskonto.

Post 2. Importoverskudd omfatter importoverskuddet av varer og tjenester, i 1947 1 377 mill. kr. Tallet inkluderer erstatningsleveranser fra Tyskland. Det inkluderer også import og eksport som ikke kommer til syne i handelsstatistikken. Beløpet krediteres Konto for utlandet og debiteres Realomsetningskonto.

Post 3. Lønn. Som før nevnt, tenkes all produksjon å foregå i sektoren «Bedrifter av alle slag». Alle lønnsutbetalinger må derfor også skje fra konto (2). Posten omfatter altså all lønn som utbetales — til arbeidere ved offentlige og private bedrifter, statens og kommunenes tjenestemenn, hushjelper, osv. Beløpet i 1947, 5 070 mill. kr., skal i prinsippet gjelde bruttolønnen, dvs. inkludere bl. a. lønn in natura og arbeidsgiverens andel i de sosiale trygdepremier. Beløpet tilfaller «Private konsumenter» og blir kreditert konto (6).

Post 4. Netto rentebetalinger. Posten omfatter alle rentebetalinger i samfunnet, inklusive renter av den nedlagte kapital i statens bedrifter (i 1947 ca. 60 mill. kr.) og beregnet rente av den kapital som livsforsikringsselskapene forvalter på vegne av forsikringstakerne (ca. 50 mill. kr.). For «Bedrifter av alle slag» (konto 2) er det i 1947 regnet med et renteunderskott på 15 mill. kr., og for stat og kommuner (konto 4) med et underskott på 85 mill. kr., tilsammen 100 mill. kr. «Personlige konsumenter» (konto 6) og «Utlandet» (konto 8) har et tilsvarende renteoverskott.

Post 5. Stønader, gaver o. l. Denne posten er av svært blandet natur, og er vanskelig å fastslå tallmessig.

Stønader o. l. fra bedrifter (post 5 a) omfatter slike tvungne og frivillige bidrag fra sektoren «Bedrifter av alle slag» som ikke har karakteren av skatt eller godtgjøring til produksjonsfaktorer, f. eks. gaver til veldedige formål (men ikke arbeidsgivernes andel i premien til syketrygd og andre sosiale trygder, idet disse betalinger — som nevnt — er inkludert i post 3 «Lønninger»). Posten debiteres inntektsnyttingskonto for «Bedrifter av alle slag» og fordeles til kredit for inntektsnyttingskonti for «Stat og kommuner» og «Private konsumenter».

Stønader o. l. fra «Stat og kommuner» (post 5 b) omfatter en lang rekke poster av høyst forskjelligartet karakter, bl. a. nydyrkingsbidrag, bidrag til

¹ I utlandet er det vanlig å holde verdien av ulønt husarbeid utenfor nasjonalinntekten (og nasjonalproduktet). I de norske tall for 1945—1948 er verdien av dette arbeid inkludert med henholdsvis 965, 986, 994 og 994 mill. kr. Ved internasjonale jamføringer må de norske tall reduseres tilsvarende.

rentelettelser i de offentlige banker, stipendier, fattigunderstøttelse, statens bidrag til F. N. og andre internasjonale organisasjoner, utbetalinger gjennom krigsskadetrygdene osv. Den største del av post 5 b utgjøres likevel av ytelser fra de offentlige trygder, som går inn under denne sektor. I 1947 utgjorde disse stønader 687 mill. kr., som debiteres konto (4) og fordeles som kreditposter til konti (2), (6) og (8).

Stønader o.l. fra «Private konsumenter» (post 5 c) omfatter først og fremst trygdepremier (herunder også arbeidsgivernes andel, som er ført til inntekt for sektoren i post 3 «Lønninger»). Posten omfatter videre andre ytelser av gavekarakter, f. eks. private gaver til utlandet. Stønader o.l. fra utlandet (post 5 d) omfatter foruten gaver, studiepenger, arvemidler o.l. også tyske erstatningsleveranser. Disse erstatningsleveranser er også tatt med som import under post 2. Når de på denne måten kommer med på begge sider av konto for «Utlandet», vil de oppheve hverandre og bli uten konsekvenser for vårt finansielle mellomværende med utlandet. Postene 5 c og 5 d føres analogt med 5 a og 5 b.

Post 6. Indirekte skatter. Denne posten omfatter alle skatter og avgifter som hviler på næringslivet, og som har direkte prisvirkning, dvs. som forutsettes å bli innkalkulert i prisene og overveltet på kjøperne. Hit hører først og fremst tollene, omsetningsavgiften, frivillige produksjonsavgifter og prisutjenningsavgifter, men også gebyrer, konsesjonsavgifter o.l. som er pålagt næringslivet, og som bedriftene fører til utgift før de kommer fram til nettoinntekten. I 1947 utgjorde posten 1 381 mill. kr., som er debiteret inntektsnyttingskonto for «Bedrifter av alle slag» og ført til inntekt for «Stat og kommuner». Grensen mellom postene 5 (stønader), 6 (direkte skatter) og 7 (indirekte skatter) må nødvendigvis bli konvensjonell, og det er ofte vanskelig å avgjøre i praksis hvordan en bestemt ytelse skal grupperes.

Post 7. Subsidiær. Posten omfatter alle utbetalinger fra det offentlige til næringslivet som har direkte prisvirkning. Subsidiene kan følgelig betraktes som negative indirekte skatter, og er postert i samsvar med dette.

Post 8. Direkte skatter. Posten omfatter alle skatter og avgifter til det offentlige som utliknes på formue og inntekt og som vanligvis ikke blir overveltet, først og fremst ordinær inntekts- og formuesskatt til stat og kommuner, men også f. eks. alderstrygdavgift, arveavgift og renteskatt, krigsskadeavgifter og engangsskatt. Posten omfatter de skatter som faktisk blir betalt i året, ikke de skatter som er utliknet. For 1947 er de samlede innbetalte direkte skatter beregnet til 1 441 mill. kr. Beløpet er kreditert inntektsnyttingskonto for «Stat og kommuner» og fordelt som debetposter på de tilsvarende konti for «Bedrifter av alle slag» og «Private konsumenter». Denne fordelingen er imidlertid meget usikker, idet norsk statistikk ikke gir tilstrekkelige opplysninger om hvordan skattene fordeler seg på selskaper og personlige skattytere.

Post 9. Dividender, samt godtgjørelse til selvstendig næringsdrivende. Etter at lønninger, renter og skatter er betalt, og det er tatt hensyn til mottatte og avgitte stønader, vil «Bedrifter av alle slag» ha et overskudd som representerer godtgjørelse for eiernes innsats av kapital og arbeid. I Norge, hvor enkeltmannsbedriften spiller så stor rolle — det gjelder f. eks. praktisk talt alt jordbruk og fiske og vesentlige deler av handel, håndverk og transport —, må dette overskuddet bli forholdsvis stort. For 1947 er det satt til 2 116 mill. kr. Det aller meste av dette beløpet vil også faktisk bli disponert av eierne, enten i form av utbytter o. l. (i selskaper) eller i den form at overskuddet er ensbetydende med eierens personlige inntekt (i personlige firmaer). Post 9 forsøker å gi uttrykk for denne del av overskuddet, men beregningen er meget usikker. En har gått fram på den måten at en først har prøvd å bestemme sparingen, som for sektoren «Bedrifter av alle slag» er lik den ikke utdelte fortjeneste i aksjeselskaper og andre selskaper. For 1947 er denne sparingen anslått til 400 mill. kr. (Se nedenfor under omtalen av post 12). Derneft er post 9 bestemt som en rest, som da i 1947 blir 2.116 mill. kr.

Post 9 er å oppfatte som en netto post, dvs. at dividender o. l. som bedriftene mottar fra utlandet, er fratrullet bedriftenes egne utbetalinger.

Nettoutbetalingen fra sektoren «Bedrifter av alle slag» er fordelt på sektorene «Stat og kommuner», «Personlige konsumenter» og «Utlandet». For «Stat og kommuner», blir tallet negativt, fordi statens forretningsdrift (jernbaner, post, telegraf, de offentlige banker o. l.) fører en prispolitikk som nødvendiggjør tilskott til driften. For 1947 er tilskottet beregnet til 82 mill. kr., og dette beløpet er regnet som negative dividender i tabellene 0 og 4. Ved vurdering av tallet skal en ta i betraktning at statens forretningsdrift på forhånd er belastet med ca. 60 mill. kr. i renter, som er ført til inntekt for staten (jfr. post 4).

Post 10. Konsum (før fradrag for gebyrer o. l.)
 Posten framkommer slik: 1) Det offentlige konsum (før fradrag for gebyrer o. l.) omfatter alle løpende utgifter til varer, arbeidskraft og andre tjenester i forbindelse med de sosiale trygder, forvaltning, veivesen, helsestell, skoler osv. (men ikke jernbaner, post, telegraf og den offentlige forretningsdrift ellers) pluss beregnede tjenester av statlige og kommunale administrasjonsbygg, skoler, sykehus, veier osv., inventar og annen offentlig konsumkapital (sml. post 13). For 1947 er tallet beregnet til 1 311 mill. kr., og dette beløpet er debittert inntektsnyttingskonto for stat og kommuner. 2) Det private konsum (eksklusive gebyrer o. l.) er av praktiske grunner beregnet litt annerledes, idet en her har satt konsumet lik løpende utgifter til varer og tjenester pluss utgifter til anskaffelser av konsumkapital (i stedet for beregnet inntekt av konsumkapital). Et unntak fra denne hovedregel er gjort for private boliger, som er behandlet på samme måten som offentlig konsumkapital. Bestemt på denne måten utgjorde det private konsum i 1947 6.648 mill. kr., og beløpet er debittert inntektsnyttingskonto for «Private konsu-

menter». Summen av det offentlige og det private konsum er så debitert «Realomsetningskonto».

Post 11. Gebyrer o. l. Slik som konsumet er definert i post 10, blir alle kostnader ved å opprettholde skoler, sykehus, rettsvesen o. l. ført som offentlig konsum, trass i at en del av disse kostnader blir veltet over på private konsumenter gjennom skolepenger, kostpenger, rettsgebyrer og andre direkte betalinger for offentlige ytelser.¹

Post 11 viser størrelsen av de refusjoner det her dreier seg om, for 1947 er det regnet med 194 mill. kr. som er ført til utgift for «Private konsumenter» og til inntekt for «Stat og kommuner». For å komme fram til det offentlige og det private konsum i egentlig forstand, må dette beløpet trekkes fra i det offentlige konsum iflg. post 10 og legges til i det private. For 1947 blir da det offentlige konsum (i egentlig forstand) 1 117 mill. kr. og det private 6.842 mill. kr.

Post 12. Sparing. Saldo på inntektsnyttingskonto vil nå vise sparingen = formuesøkingen (eksklusive personlig innbo og løsøre) i hver av de tre sektorer «Bedrifter av alle slag», «Stat og kommuner» og «Private konsumenter». Under omtalen av post 9 er nevnt at tallet 400 mill. kr. for «Bedrifter av alle slag» er nokså usikkert. Den samme usikkerhet vil da hefte ved tallet ÷ 238 mill. kr. for «Private konsumenter». Derimot skulle tallet 645 mill. kr. for «Stat og kommuner» være relativt pålitelig. Sparingen blir kreditert kapitalforandringskonto for de respektive sektorer.

Post 13. Nettorealinvestering. Som før nevnt, må formuesøking i en sektor gi seg uttrykk dels i øking av sektorens realkapital («positiv nettorealinvestering»), dels i en (netto) øking av sektorens fordringer på andre sektorer («positiv finansinvestering»). Nettorealinvesteringen er kreditert Realomsetningskonto, som derved balanserer. Den offentlige nettorealinvestering, som i 1947 er beregnet til i alt 571 mill. kr., fordeler seg med 250 mill. kr. på offentlige bedrifter — debitert konto 3 — og med 321 mill. kr. på offentlig konsumkapital (veier, skoler, sykehus, administrasjonsbygg o. l. og inventar til disse) — debitert konto (5) —. Den budsjetterte private nettorealinvestering fordeler seg med 1 344 mill. kr. på produksjonskapital — konto (3) — og med 242 mill. kr. på konsumkapital, dvs. boliger — konto (7). Merk at anskaffelser av personlig innbo og løsøre er regnet som konsum og ikke som realinvestering!

Post 14. Nettofinansinvestering. Resten av formuesøkingen i de forskjellige sektorer må ta formen av nettofinansinvestering, dvs. nedbetaling av gjeld eller en økt beholdning av sedler, bankinnskudd, aksjer eller andre fordringer. For sektoren «Bedrifter av alle slag» er den beregnede nettofinansinvesteringen i 1947 negativ. Dette vil si at realinvesteringen ikke har kunnet finansieres bare ved sparemidler (fondsopplegg i selskaper), men at bedriftene har måttet bruke reserver eller få tilført kapital fra andre sektorer.

¹ Gebyrer o. l. fra næringslivet (f. eks. konsesjonsavgifter) er behandlet som direkte skatter og inkludert i post 6.

Bedriftene må enten ta opp nye lån, bruke bankinnskott e.l., de må emittere nye aksjer o.l. (i selskaper) eller eierne må binde mer av sin privatformue i bedriftene (i personlige firmaer og offentlige bedrifter), Også for sektoren «Private konsumenter» har nettofinansinvesteringen i 1947 vært negativ, nemlig $\div 480$ mill. kr.

I likhet med post 4 er post 14 en netto post. For alle sektorer under ett må nettofinansinvesteringen være null. Den negative nettofinansinvestering i «Bedrifter av alle slag» og i «Private konsumenter» motsvares derfor av en nøyaktig like stor positiv nettofinansinvestering hos «Stat og kommuner» og «Utlandet». For utlandets vedkommende er nettofinansinvesteringen det samme som nettøkningen i Norges gjeld til utlandet.

Tabellene 1—8 gir nasjonalregnskapstall for årene 1945—1947, stilt sammen med budsjett-tallene for 1948. Hver enkelt tabell korresponderer med de tilsvarende konti i kontoplanen (slik at tabell 1 motsvarer konto (1), tabell 2 motsvarer konti (2) osv., og slik at kreditsiden er gjengitt først). De enkelte poster er overalt gitt samme nummer som de har i tabell 0. For ytterligere å lette lesingen av tabellene er det etter hver enkelt post angitt et (eller flere) tall i parentes, som angir hvor den tilsvarende motpost finnes. Eksempelvis betegner tallet (2) etter debetposten «Nasjonalprodukt til markedspris» i tabell 1 at den tilsvarende kreditpost finnes i tabell 2.

Noen korte kommentarer til de enkelte tabeller kan ha interesse.

«Realomsetningskonto» viser på debetsiden hvor mye varer og tjenester Norge har hatt til disposisjon i de enkelte år, og på kreditsiden hvordan disse varer og tjenester har vært disponert. Her er å merke at nasjonalproduktet er beregnet til markedspris. Det er derfor påvirket av de indirekte skatter (som driver tallene i været) og av subsidiene (som reduserer tallene). Dette er bl. a. forklaringen på at det er budsjettert med et lavere nasjonalprodukt i 1948 enn regnskapet viser for 1947.

Av særlig interesse er de opplysninger som tabellen gir for sammenhengen mellom importoverskuddet og nettorealinvesteringen. De høye investeringstall i 1947 er utelukkende muliggjort ved at importoverskuddet dette året var på nesten 1 400 mill. kr. Men tabellen viser også at evnen til å gjenreise landet ved egen hjelp er blitt bedre år for år. Mens konsumet i 1945 var praktisk talt like stort som nasjonalproduktet, lå det i 1946 ca. 6 % og i 1947 ca. 8.9 % lavere enn dette. For 1948 er det budsjettert med et konsum som ligger ca. 10.4 % under nasjonalproduktet. Den relative nedgang i konsumet faller omtrent i sin helhet på staten, som etter hvert kan avvikle de mange ekstraordinære tiltak som var nødvendige etter frigjøringen.

2. Inntektsnyttingskonto for «Bedrifter av alle slag» Inntektssiden består av bare tre poster, hvorav den første, «nasjonalprodukt til markedspris» er kjent fra tabell 1. «Mottatte stønader» kommer i sin helhet fra «Stat og kommuner». For 1948 er det budsjettert med en sterk

Tabell 1. Realomsetningskonto 1945—1948.

	1945	1946	1947	Budsjett- tall for 1948
Kreditposter.				
10. Konsum (4, 6)	6 168	7 459	7 959	7 706
Herav: Stat og kommuner (før fradrag for gebyrer) ¹ (4)	1 366	1 602	1 311	1 181
Private konsumenter (eksklusive ge- byrer) ² (6)	4 802	5 857	6 648	6 525
13. Nettorealinvestering ³ (3, 5, 7)	÷ 190	1 225	2 157	1 512
Herav: a) Offentlig (3, 5)	50	225	571	428
b) Privat (3, 7)	÷ 240	1 000	1 586	1 084
I alt varer og tjenester disponert	5 978	8 684	10 116	9 218
Debetposter.				
1. Nasjonalprodukt til markedspris (2)	6 178	7 937	8 739	8 608
2. Importoverskudd av varer og tjenester (8)	÷ 200⁴	747	1 377	610
I alt varer og tjenester til disposisjon	5 978	8 684	10 116	9 218

¹ Se note 1 til tabell 4.² Se note 1 til tabell 6.³ Eksklusive investeringer i personlig innbo og løsøre.⁴ Tyskernes bruk av varer og tjenester i Norge i tida 1/1—7/5 1945 er regnet som eksport.

stigning i denne posten. Omtrent hele stigningen skyldes de budsjetterte utbetalinger gjennom krigsskadetrygdene. Post 6 «Subsidier» viser sterk stigning fra år til år. For 1948 er posten budsjettert med ikke mindre enn 715 mill. kr., og likevel er det mulig at beløpet vil bli overskredet.

Enkelte poster på utgiftssiden er dessverre nokså usikre, det gjelder postene 3 og 8 og ganske særlig 9 og 12. Post 3 «Lønninger» gir sannsynligvis et nokså riktig bilde av lønnsutviklingen etter frigjøringen, men tallene er kanskje for alle år i høyeste laget. Post 8 «Direkte skatter» er også usikker, fordi en ikke har opplysninger om hvordan skattene fordeler seg på selskaper og private. Den sterke stigningen fra 1945—1946 til 1947—1948 skyldes omtrent i sin helhet krigsskadeavgiftene og engangsskatten, som i 1947 er debiteret bedriftene med ca. 70 mill. kr. og i 1948 med ca. 190 mill. kr. Post 9. «Dividender» og post 12 «Sparing» representerer tilsammen den godtgjørelse som tilfaller aksjonærer og selvstendig næringsdrivende (bl. a. bønder og fiskere) og er bestemt som en saldo. Et for høyt tall for lønningene vil da automatisk føre til at disse to postene blir for små.¹

3. **Kapitalforandringskonto for «Bedrifter av alle slag»** viser at sparingen i alle år, bortsett fra 1945, har vært for liten til å

¹ Summen av postene 3, 9 og 12 gir et uttrykk for den godtgjørelse som tilfaller deltakerne i produksjonslivet, etter at skatter og stønader er betalt. Om en godtar tallene slik som de står, tyder de på at lønsmottakernes andel i denne godtgjørelsen stort sett har vært uforandret i disse årene, nemlig ca. 66—67 pst. Denne beregningen er dog alt for usikker til at den kan brukes som grunnlag for politiske konklusjoner, og må nærmest betraktes som en illustrasjon av hvilken nytte en kan få av et nasjonalregnskap, dersom tallene blir tilstrekkelig sikre.

Tabell 2. *Inntektsnyttingskonto for «Bedrifter av alle slag» 1945—1948.*

	1945	1946	1947	Budsjett- tall for 1948
Kreditposter. (Inntekter.)				
1. Nasjonalprodukt til markedspris (1)	6 178	7 937	8 739	8 608
5. Mottatte stønader i alt..... (4)	65	66	72	133
6. Subsidiar (4)	211	393	663	715
Sum inntekter	6 454	8 396	9 474	9 456
Debetposter. (Utgifter.)				
3. Lønninger (6)	3 430	4 550	5 070	5 100
4. Renteutgifter (netto)	10	6	15	19
5 a. Avgitte stønader (4, 6)	116	183	155	96
Herav til: Stat og kommuner..... (4)	66	133	105	46
Private konsumenter (6)	50	50	50	50
6. Indirekte skatter o. l. (4)	942	1 237	1 381	1 277
8. Direkte skatter (4)	232	240	337	480
9. Dividender, samt godtgjørelse til selvstendig næringsdrivende (anslag) (netto)	1 524	1 780	2 116	2 184
12. Sparing = Tilbakeholdt fortjeneste i aksje- og andre selskaper (anslag) (3)	200	400	400	300
Sum utgifter	6 454	8 396	9 474	9 456

Tabell 3. *Kapitalforandringskonto for «Bedrifter av alle slag» 1945—1948.*

	1945	1946	1947	Budsjett- tall for 1948
Kreditposter.				
12. Sparing (overført fra inntektsnyttings- konto) (2)	200	400	400	300
Debetposter.				
13. Nettorealinvestering i produksjonskapital (1)	÷ 70	942	1 594	1 113
Herav: a) Offentlig (1)	30	142	250	242
b) Privat (1)	÷ 100	800	1 344	871
14. Nettofinansinvestering (netto).....	+ 270	÷ 542	÷ 1 194	÷ 813
Sum kapitaldannelse	200	400	400	300

finansiere nettorealinvesteringen. Bedriftene har fått tilført kapital utenfra, noe som kommer tilsyne i at nettofinansinvesteringen har vært negativ.

4. *Inntektsnyttingskonto for «Stat og kommuner».* På inntektssiden er det naturlig nok skattene (direkte og indirekte) som spiller størst rolle. I 1947 utgjorde skatteinntektene 2.822 mill. kr., og for 1948 er det budsjettet med ikke mindre enn 3.313 mill. kr., ca. 38.5 pst. av nasjonalproduktet til markedspris. Tallet refererer seg til de faktisk betalte skatter, slik at de utliknete skatter har vært ennå større.

Til dette tallet må det dog knyttes vesentlige reservasjoner. For det første vil en få et riktigere uttrykk for skattebyrden ved å betrakte subsidiene som negative skatter. I så fall reduseres skatteinntektene i 1947 til 2.159 mill. kr.

Tabell 4. *Inntektsnyttingskonto for «Stat og kommuner» 1945—1948.*

	1945	1946	1947	Budsjett- tall for 1948
Kreditposter. (Inntekter.)				
5. Mottatte stonader i alt (2, 6, 8)	293	450	457	352
Herav fra: Bedrifter av alle slag (2)	66	133	105	46
Private konsumenter (6)	218	261	284	285
Utlandet (8)	9	56	68	21
6. Indirekte skatter..... (2)	942	1 237	1 381	1 277
8. Direkte skatter (2, 6)	998	1 021	1 441	2 036
Herav fra: Bedrifter av alle slag (2)	232	240	337	480
Private konsumenter (6)	766	781	1 104	1 556
9. Dividender (inkl. inntekt av statens og kommunenes forretningsdrift) (netto)	÷ 5	÷ 80	÷ 82	÷ 67
11. Gebyrer o. l. (= betalinger for offentlige ytelser til private konsumenter) (6)	127	164	194	179
Sum inntekter	2 355	2 792	3 391	3 777
Debetposter. (Utgifter.)				
4. Renter av den offentlige gjeld ... (netto)	80	81	85	91
5 b. Avgitte stonader i alt (2, 6, 8)	501	565	687	925
Herav til: Bedrifter av alle slag (2)	65	66	72	133
Private konsumenter (6)	413	484	609	789
Utlandet (8)	23	15	6	3
7. Subsidier (2)	211	393	663	715
10. Konsum (for fradrag for mott. gebyrer) ¹ . (1)	1 366	1 602	1 311	1 181
12. Sparing (= formuesøking) (5)	197	151	645	865
Sum utgifter	2 355	2 792	3 391	3 777

¹ Det offentlige konsum i egentlig forstand utgjør differansen mellom utgiftspost 10 og inntekstspost 11. En får følgende tall for årene 1945—48: 1 239, 1 438, 1 117 og 1 002 mill. kr.

Tabell 5. *Kapitalforandringskonto for «Stat og kommuner» 1945—1948.*

	1945	1946	1947	Budsjett- tall for 1948
Kreditposter.				
12. Sparing (overført fra inntektsnyttingskonto) (4)	197	151	645	865
Debetposter.				
13. Nettorealinvestering i konsumkapital .. (1)	20	83	321	186
14. Nettofinansinvestering (netto)	177	68	324	679
Sum kapitaldannelse	197	151	645	865

og i 1948 til 2.598 mill. kr. Det siste tallet svarer til ca. 30.2 pst. av nasjonalproduktet til markedspris. For det andre inngår krigsskadeavgiftene og engangsskatten med store beløp i tallene for 1947 og 1948, nemlig henholdsvis 285 mill. kr. og 800 mill. kr. Disse beløpene kan ikke betraktes som vanlige skatter, men har snarere karakteren av formuesoverførslar som forutsettes dekket av formuesmidler og ikke av den løpende inntekt. — På den andre siden er det

Tabell 6. *Inntektsnyttingskonto for «Private konsumenter» 1945—1948.*

	1945	1946	1947	Budsjett- tall for 1948
Kreditposter. (Inntekter):				
3. Lønninger (2)	3 430	4 550	5 070	5 100
4. Mottatte renter (anslag) (netto)	75	70	75	75
5. Mottatte stønader (2, 4, 8)	503	564	689	869
Herav fra: a) Bedrifter av alle slag (anslag) (2)	50	50	50	50
b) Stat og kommuner..... (4)	413	484	609	789
d) Utlandet (8)	40	30	30	30
9. Dividender, samt godtgjørelse til selvstendig næringsdrivende (netto)	1 524	1 852	2 188	2 241
Sum inntekter	5 532	7 036	8 022	8 285
Debetposter. (Utgifter):				
5 c. Avgitte stønader i alt (4, 8)	238	286	314	315
Herav til: Stat og kommuner..... (4)	218	261	284	285
Utlandet (8)	20	25	30	30
8. Direkte skatter (4)	766	781	1 104	1 556
10. Konsum (eksklusive gebyrer o. l.) ^{1, 2} .. (1)	4 802	5 857	6 648	6 525
11. Gebyrer o. l. (betaling for offentlige ytelser) (4)	127	164	194	179
12. Sparing = formuesøking ² (7)	÷ 401	÷ 52	÷ 238	÷ 290
Sum utgifter	5 532	7 036	8 022	8 285

¹ Det private konsum i egentlig forstand utgjør summen av postene 10 og 11, for årene 1945—1948 henholdsvis 4 929, 6 021, 6 842 og 6 704 mill. kr.

² Kjøp av varige konsumgoder — unntatt boliger — er regnet som konsum i det året kjøpet finner sted. Kjøp av slike goder er derfor ikke regnet som sparing.

Tabell 7. *Kapitalforandringskonto for «Private konsumenter» 1945—1948.*

	1945	1946	1947	Budsjett- tall for 1948
Kreditposter.				
12. Sparing (overført fra inntektsnyttingskonto) (6)	÷ 401	÷ 52	÷ 238	÷ 290
Debetposter.				
13. Nettorealinvestering i konsumkapital ¹ .. (1)	÷ 140	200	242	213
14. Nettofinansinvestering (netto)	÷ 261	÷ 252	÷ 480	÷ 503
Sum kapitaldannelse	÷ 401	÷ 52	÷ 238	÷ 290

¹ Eksklusive investeringer i personlig innbo og løsøre.

i nasjonalproduktet til markespris regnet inn en rekke inntekter som ikke er skattbare etter skatteloven, som f. eks. inntekt av husmødrenes arbeid. Dette må tas i betraktning dersom en vil bruke tallene i tabellen som målestokk for skattetrykket.

Posten «Mottatte stønader» har som før nevnt et svært blandet innhold. Det som veier tyngst er premiebetalingene til de sosiale trygder. Videre inngår her alle bøter og inndragninger i forbindelse med rettsoppgjøret, og det er først og fremst disse som skaper de store tallene i 1946 og 1947.

Tabell 8. Konto for utlandet 1945—1948.

	1945	1946	1947	Budsjett- tall for 1948
Kreditposter. (Norske valuta- utgifter.)				
2. Norsk importoverskudd (+) eller eksport- overskudd (÷) av varer og tjenester.... (1)	÷ 200 ¹	747	1 377	610
4. Netto renter til utlandet (netto)	15	17	25	35
5. I alt stønader til utlandet..... (4, 6)	43	40	36	33
Herav fra: b) Stat og kommuner (4)	23	15	6	3
c) Privat (6)	20	25	30	30
9. Netto dividender til utlandet (netto)	5	8	10	10
Sum norske valutautgifter	÷ 137	812	1 448	688
Debetposter. (Norske valuta- inntekter.)				
5 d. Stønader fra utlandet (4, 6)	49	86	98	51
Herav til: Stat og kommuner..... (4)	9	56	68	21
Private (6)	40	30	30	30
14. Nettosalg av fordringer til utlandet (= netto økning i Norges gjeld til utlandet) (netto)	÷ 186 ²	726	1 350	637
Sum norske valutainntekter	÷ 137	812	1 448	688

¹ Tyskernes bruk av varer og tjenester i tida 1/1—7/5 1945 på anslagsvis 750 mill. kr. er regnet som eksport.

² Fra den norske nettoopplåning i utlandet på ca. 565 mill. kr. er trukket økingen i de tyske forpliktelser overfor Norges Bank (ca. 750 mill. kr.), jfr. note 1.

Tallene på utgiftssiden er interessante. En fester seg særlig ved post 10 «Konsum» (før fradrag for mottatte gebyrer), som svulmer sterkt opp like etter frigjøringen, men som senere er redusert meget betydelig. Som før nevnt må en trekke inntektspost 11 «Gebyrer o. l.» fra utgiftspost 10 for å få et uttrykk for det offentlige konsum i vanlig mening. I så fall blir det offentlige konsum i årene 1945—1948 henholdsvis 1 239, 1 438, 1 117 og 1 002 mill. kr. For de samme år utgjorde de samlede utgiftene til renter, stønader og subsidier — alt poster som representerer inntektsoverføringer — henholdsvis 792, 1 039, 1 435 og 1 731 mill. kr., for 1947 og 1948 altså vesentlig mer enn det offentlige konsum. For stønadenes vedkommende skyldes stigningen fra 1945—1946 til 1947—1948 delvis at de sosiale ytelser er økt (bl. a. er barnetrygden kommet til), dels skyldes den utbetalingene gjennom krigsskadetrygdene. Det er altså ikke det offentlige konsum som først og fremst nødvendiggjør de store skattene i dag.

Av størst interesse i denne tabell er kanskje likevel post 12 «Sparing», som viser at det har funnet sted en meget betydelig offentlig oppsparing i disse årene. Under omtalen av den offentlige sektor i neste romertall skal denne posten bli analysert nærmere. Her skal bare nevnes at i 1945 og 1946 faller sparingen i sin helhet på de sosiale trygder og kommunene. I 1947 og 1948 er det derimot staten og statens fond som bidrar med de største beløp. Det er krigsskadeavgiftene og engangsskatten som er den viktigste årsak til dette.

5. Kapitalforandringskonto for «Stat og kommuner» viser at en betydelig del av den offentlige oppsparing har tatt form av netto-realinvestering i konsumkapital (anskaffelser til forsvaret, bygging av veier, skoler, sykehus o.l.). Likevel er nettofinansinvesteringen positiv i alle år.

6. Inntektsnyttingskonto for «Private konsumenter». De største inntekstpostene for «Private konsumenter» er post 3 «Lønninger» og post 9 «Dividender samt godtgjørelse til selvstendig næringsdrivende». Det er foran forklart at disse tallene er nokså usikre. — En annen viktig inntekstpost er stønadene, særlig stønader fra stat og kommuner. Posten viser sterk stigning fra år til år, og vil i 1948 utgjøre over 10 prosent av sektorens samlede inntekter.

Ved studium av utgiftssiden må en ha for øye at det private konsum (som utgjør summen av postene 10 og 11) av praktiske grunner er definert inklusive utgifter til anskaffelser av personlig løsøre og innbo. Disse utgiftene har utvilsomt vært svært store siden frigjøringen, og det er helt på det rene — uten at en har tall for det — at hjemmene er mye bedre utstyrt med klær, skotøy, radiomotakere osv. nå enn de var i 1945. De negative tall for sparingen (post 12) må ses mot denne bakgrunn. En kommer for øvrig tilbake til forholdet i slutten av avsnitt IV.

For å kunne vurdere tallene for sparingen riktig, må en videre ta i betraktning at sektoren ikke bare omfatter fysiske personer, men også foreninger og institusjoner av alle slag. For disses vedkommende må en gå ut fra at sparingen har vært positiv og sannsynligvis ganske betydelig i tallverdi. Som eksempler skal en her bare nevne fagforeningenes streikekasser og de tilsvarende sparemidler hos arbeidsgiverforeningene, alle slags private legater og fonds osv. Tall foreligger ikke, men en må tro at sparingen hos foreninger og institusjoner løper opp i et meget stort antall millioner kr. pr. år. Nasjonalhjelpen alene samlet inn over 100 mill. kr. vinteren 1946—1947, og store deler av dette beløpet er ennå ikke disponert.

7. Kapitalforandringskonto for «Private konsumenter». Mens sparingen i sektoren «Private konsumenter» har vært negativ, viser post 13 «Nettorealinvestering i konsumkapital» positive tall for alle år, unntatt 1945. Post 14 «Nettofinansinvestering» viser derfor meget store negative tall. En minner igjen om at post 13 ikke omfatter personlig innbo og løsøre, men kun boliger.

8. Konto for utlandet gir i sammenhengt form betalingsbalansen for Norge i disse årene. Slik som betalingsbalansen vanligvis blir stilt opp hos oss, blir stønadene til og fra utlandet ikke oppført som særskilte poster. Heller ikke blir netto renter til utlandet (post 4) og netto dividender til utlandet (post 9) oppgitt hver for seg. De tallene som er gjengitt i tabell 8 bygger derfor ikke på offisielle oppgaver, men er delvis resultatet av et løst skjønn.

Stønadene til og fra utlandet (post 5) refererer seg dels til ytelser av penger eller verdipapirer (arv, studiepenger, underhold, inndrag-

ning av verdipapirer på tyske hender o. l.), dels til ytelser av varer og tjenester som er kommet med i eksport- og import-tallene, men som ikke forutsettes å bli betalt. Det viktigste eksempel på stønader «in natura» er de tyske erstatningsleveranser av bl. a. skip. Da disse erstatningsleveransene kommer med i importoverskuddet (post 2 på kreditsiden), må de oppføres med samme beløp på debetsiden (under posten «Stønader fra utlandet»), dersom saldoen (post 14) skal gi et riktig uttrykk for nettoøkingen i Norges gjeld til utlandet.¹

Tallene for 1945 trenger for øvrig nærmere kommentar. I tida fra 1. januar 1945 til fredsslutningen disponerte tyskerne i Norge varer og tjenester for anslagsvis 750 mill. kr. I tabellen er dette regnet som eksport, og på den måten oppstår det et eksportoverskudd for Norge på ca. 200 mill. kr. Som motverdi fikk Norge et nominelt krav på Tyskland på samme beløp, som det er regnet med i tabellen. Det er forklaringen på at nettoøkingen i Norges gjeld til utlandet i 1945 er blitt negativ (se post 14). Hvis kravet på Tyskland betraktes som verdiløst, blir nettoøkingen i Norges gjeld til utlandet i 1945 ca. 565 mill. kr.

Før en går videre i analysen av nasjonalregnskapstallene, skal en i neste avsnitt gi mer detaljerte oppgaver for den offentlige sektor. Denne framstillingen blir nokså teknisk, og lesere som ikke har særskilt interesse for de offentlige finanser anbefales å gå direkte over til avsnitt III.

II. Nærmere om den offentlige sektor.

Sektoren «Stat og kommuner» i tabellen foran er sammensatt av 4 undersektorer, nemlig

- a) sosiale trygder,
- b) offentlige fond,
- c) statsforvaltningen,
- d) kommunalforvaltningen.

¹ En kunne alternativt gå fram på den måten at nettostønadene fra utlandet ble betraktet som kapitalinntekter for Norge, og ikke som løpende valutainntekter, slik som ovenfor. Den første framgangsmåten er brukt i Nasjonalbudsjettet. Da Norge i årene 1945—1948 mottar større beløp i stønader enn det avgir, viser Nasjonalbudsjettet av den grunn større underskudd på driftsbalansen enn det er regnet med ovenfor, og en tilsvarende større (netto) øking i Norges gjeld til utlandet. Å behandle stønadene fra utlandet som kapitalinntekter for Norge (slik som Nasjonalbudsjettet gjør) har svært mye for seg når det gjelder tyske erstatningsleveranser og inndragninger av verdipapirer på tyske hender, fordi disse postene i et eventuelt tysk nasjonalregnskap sikkert vil bli betraktet som kapitaloverføringer, som ikke har noen forbindelse med driftsregnskapet. Annerledes synes forholdet å stille seg når det gjelder arvemidler, gaver, stipendier og andre poster av mer «normal» karakter. For ikke å skape unødige komplikasjoner har en her valgt å føre alle stønader over driftsregnskapet. Derved oppnår en bl. a. at saldoen på driftsregnskapet gir direkte uttrykk for forandringen i vår finansielle status overfor utlandet. Så usikre som tallene på betalingsbalansen er, har spørsmålet for øvrig nærmest bare teoretisk interesse.

I det følgende skal en for hver av disse undersektorene gi en oversikt over utviklingen i årene 1945—1947 og budsjett-tallene for 1948 og påvise forbindelsen mellom undersektorene. Stort sett opererer en med de samme poster som en har brukt foran. Den vesentligste forskjell er at en nå må skille ut som egne poster alle stønader fra en undersektor til en annen. (I tabell 4 foran er disse postene ikke tatt med, fordi de opphever hverandre når all offentlig virksomhet betraktes under ett.) Over alt gjelder det at regnskapstallene for 1947 er foreløpige.

a) Sosiale trygder.

Undersektoren «Sosiale trygder» omfatter ulykkestrygdene for industriarbeidere, fiskere og sjøfolk, krigspensjoneringen for militære og sivile, sykestrygden, godkjente sykekasser — herunder jernbanenes sykekasser —, Vikarkassen for lærere og lærerinner, Trygdekassen for sjøfolk i utenriks fart, arbeidsløshetsstrygden og Statens pensjonskasse.

Tabell 9 gir en nasjonaløkonomisk gruppering av utgifter og inntekter for sektoren i årene 1945—1947, sammenholdt med budsjett-tall for 1948. Postene har samme innhold som de tilsvarende poster i tabell 4.

Tabell 9. *Inntekter og utgifter for sektoren «Sosiale trygder» 1945—1948.*

	1945	1946	1947	1948
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
Inntekter:				
1. Renteinntekter	17	16	16	16
2. Mottatte stønader gaver o. l.	235	274	299	318
Herav fra: a) Private konsumenter	197	222	235	250
b) Statsforvaltningen	20	29	38	42
c) Kommunalforvaltningen ..	18	23	26	26
Sum inntekter	252	290	315	334
Utgifter:				
3. Avgitte stønader gaver o. l.	184	210	367	288
Herav til: a) Private konsumenter	182	207	286	285
b) Offentlige fond	—	—	78	—
c) Statsforvaltningen	2	3	3	3
4. Konsum	8	9	9	9
5. Saldo — sparing	60	71	÷61	37
Sum utgifter	252	290	315	334

Mange av trygdene har store opplagte reserver. Pr. $\frac{1}{1}$ 1945 hadde sektoren en formue på 650 mill. kr. som i 1945 ga en renteinntekt på 17 mill. kr. På grunn av rentesenkingen er renteinntekten for senere år beregnet til 16 mill. kr. pr. år, trass i at formuen er raskt stigende.

Storparten av inntektene for sektoren kommer likevel i form av de lovbevalte premier fra trygdede og tilskottene fra stats- og kommuneforvaltningen (i tabellen kalt «Mottatte stønader»). Premiene fra trygdede, som også inkluderer arbeidsgivernes andel i premiene, viser jevn stigning fra år til år. Dels skyldes dette en øking i antall trygdede, dels at premiesatsene er satt opp.

På utgiftssiden er naturlig nok den største posten «Avgitte stønader til private konsumenter» som omfatter alle ytelser til de trygdede. Posten viser sterk stigning fra 1945—1946 til 1947. Stigningen skyldes dels at satsene er satt opp, og dels at antallet av trygdede er økt. Dessuten er Trygdekassen for sjøfolk i utenriks fart kommet til.

For 1948 er det regnet med en liten nedgang i stønadene. Trygdekassen for sjøfolk og arbeidsløshetstrygden regner med noe større utgifter i 1948 enn i 1947, bl. a. fordi det er bestemt at arbeidsløshetstrygden skal yte tilskudd til yrkesopplæring, men dette oppveies av at utgiftene til krigspensjoneringen vil gå ned med henimot 5 mill. kr.

For øvrig vil en legge merke til at det i 1947 er overført ca. 78 mill. kr. fra sektoren «Sosiale trygder» til «Offentlige fond». Beløpet refererer seg til en overføring av arbeidsløshetstrygdens midler til tiltaksfondet (se Stortingsvedtak av 13/12 1946 om endring i lov om trygd mot arbeidsløshet).

Posten «Konsum» omfatter forvaltningskostnadene ved trygdene (lønninger, husleie o. l.). Posten gir likevel ikke noe fullstendig uttrykk for hva det realøkonomisk sett koster samfunnet å ha trygdesystemet, fordi en del av utgiftene til administrasjon av trygdene blir dekket over statsbudsjettet.

Tabellen viser endelig at en ikke liten del av sparingen i samfunnet — varierende fra 20 til 70 mill. kr. pr. år — blir formidlet av trygdene. For 1948 er det budsjettert med en sparing på 37 mill. kr. Det skal senere bli gitt en nærmere oversikt over hvordan sparemidlene er disponert.

b) Offentlige fond.

Undersektoren «Offentlige fond» omfatter de ca. 150 fond som det hvert år blir gitt særskilt regnskap for i statsregnskapet, og dessuten Prisdirektoratets fond. Tilsammen forvaltet disse pr. 30/6 1946 en kapital på 655 mill. kr., hvorav ca. 76 mill. kr. falt på Prisdirektoratets fond. Videre er krigsskadeavgifts-midlene og engangsskatten tatt med her.

Regnskapene for Prisdirektoratets fond blir vanligvis gitt for kalenderåret, for øvrig er regnskapsåret 1/7 til 30/6. Dette vanskeliggjør regnskapssammenstillingen, idet en for statsregnskapets fond må omregne tallene til kalenderåret. I tabell 10 er dette gjort på det vis at en har tatt gjennomsnittet av tallene for de to regnskapsår som kalenderåret ligger i.

De offentlige fond har en årlig renteinntekt på 9—10 mill. kr. De viktigste inntektskildene for øvrig er stønader fra statsbudsjettet og dessuten visse innbetalinger fra bedrifter og private med karakter av direkte og indirekte skatter. Posten «Direkte skatter» utgjøres for årene 1945 og 1946 omtrent utelukkende av renteskatter som blir innbetalt til skattefordelingsfondet. For årene 1947 og 1948 har en dessuten latt inntektene av krigsskadeavgiften og engangsskatten gå inn i denne posten. Inntektene av disse skattene blir nemlig inntil videre holdt utenfor det egentlige statsbudsjett og bare tatt til inntekt her etter hvert som midlene blir brukt, f. eks. til utbetaling av stønader til krigsskadelidte.

Tabell 10. Inntekter og utgifter for sektoren «Offentlige fond» 1945—1948.

	1945	1946	1947	1948
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
Inntekter:				
1. Renter	10	9	9	9
2. Mottatte stønader, gaver o. l.	23	16	89	6
Herav fra: a) Private konsumenter	—	1	1	1
b) Statsforvaltningen	23	15	10	5
c) Sosiale trygder	—	—	78	—
3. Direkte skatter	27	23	304	819
Herav: a) Renteskatt	26	22	18	18
b) Arbeiderfondsavgift	1	1	1	1
c) Krigsskadeavgifter	—	—	250	400
d) Engangsskatt	—	—	35	400
4. Indirekte skatter o. l.	45	69	35	31
5. Mottatte dividender o. l.	1	1	1	1
Sum inntekter	106	118	438	866
Utgifter:				
6. Stønader o. l.	25	25	59	227
Herav til: a) Næringslivet	2	3	2	3
b) Private konsumenter	2	2	2	2
c) Innbetalt til staten av krigsskadeavgiftens midler	—	—	33	199
d) Statsforvaltningen	8	5	5	6
e) Kommunalforvaltningen ...	13	15	17	17
7. Subsidier o. l.	26	31	60	52
8. Konsum	1	1	1	1
9. Saldo = sparing	54	61	318	586
Herav: a) Statsregnskapets fonds	38	27	94	9
b) Prisdirektoratets fonds	16	34	÷ 28	÷ 24
c) Krigsskadeavgiften	—	—	217	201
d) Engangsskatten	—	—	35	400
Sum utgifter	106	118	438	866

Post 4 «Indirekte skatter o. l.» utgjøres i alt vesentlig av innbetalinger til Prisdirektoratets fond. Dessuten inngår det i denne posten en lang rekke forskjellige avgifter som er pålagt næringslivet ved lov, som f. eks. konsesjonsavgifter for å drive hvalfangst (lover av $1/2$ 1924 og $14/6$ 1935) og konsesjonsavgifter ved ervervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom (lov av $14/12$ 1917).

Endelig finner en på inntektssiden under post 2 c den ekstraordinære overføring (omtalt foran) i 1947 av 78 mill. kr. fra arbeidsløshetsstrygden til tiltaksfondet.

På utgiftssiden er det normalt post 5 e «Stønader til kommuner» (omfattende tilskudd for skattefordelingsfondet) — og post 7 — «Subsidier» (utbetalte tilskudd i prissenkingsøyemed fra Prisdirektoratets fond) — som spiller størst rolle.

For 1947 og 1948 viser dessuten innbetalingene til staten av krigsskadeavgiftens midler store beløp.

I årene 1945 og 1946 viste særlig Prisdirektoratets fond store overskudd, og sektoren hadde en sparing på 54 mill. kr. i 1945 og 61 mill. kr. i 1946. På

grunn av økt prispress slo bevegelsen i Prisdirektoratets fond helt om i 1947, samtidig som statens tilskudd til statsregnskapets fond gikk ned. Alt i alt viste derfor sektoren et «overskudd» på bare 12 mill. kr., dersom en ser vekk fra den ekstraordinære overføringen av arbeidsløshetsstrygdens midler og de beløp som krigsskadeavgiften og engangsskatten innbrakte.

For 1948 regner en med et overskudd for statsregnskapets fond på ca. 9 mill. kr., mens en venter at Prisdirektoratets fond vil gi et underskudd på ca. 24 mill. kr. En har da regnet med at Prisdirektoratet vil tilbakebetale ca. 18 mill. kr. av de 25 mill. kr. som Forsyningsdepartementet betalte inn i 1946 av overskuddet på statens import av mineraloljeprodukter. Krigsskadeavgiften har i 1947 innbrakt ca. 250 mill. kr. For 1948 har en ført opp 400 mill. kr., idet en regner med at avgiften vil innbringe mer dette år. På statsbudsjettet for 1947—1948 er inntektsført 66 mill. kr. av krigsskadeavgiftens midler, svarende til hva en regner med vil bli utbetalt av erstatninger til krigsskadelidte i budsjettåret. For budsjettåret 1948—1949 er på samme måte inntektsført 332 mill. kr., omregnet til kalenderåret skulle dette gi en utbetaling fra sektoren «Offentlige fond» til sektoren «Staten» på 33 mill. kr. i 1947 og 199 mill. kr. i 1948 (jfr. post 6 c).

Når det gjelder engangsskatten, er det uråd å gi sikkert anslag for hva skatten vil innbringe. I 1947 er forskuddsinnbetalt ved riksinnskuddsbevis ca. 35 mill. kr. som er tatt til inntekt for sektoren «Offentlige fond» (jfr. post 3 d). For 1948 er anslagsvis ført opp 400 mill. kr.

På denne måten viser sektoren «Offentlige fond» i 1947 en samlet sparing på 318 mill. kr. og i 1948 586 mill. kr.

c) Statsforvaltningen.

Undersektoren «Statsforvaltningen» er definisjonsmessig avgrenset slik at inntekter og utgifter blir lik de inntekter og utgifter som finnes i budsjettregnskapet for staten.

Statsbudsjettet og statsregnskapet blir i dag stilt opp i en form som i hovedtrekkene har vært uforandret siden før århundreskiftet. Denne oppstillingsmåten har primært til formål å gi Stortinget høve til å føre regnskapsmessig og konstitusjonell kontroll med administrasjonen. Det blir lagt mindre vekt på å gi Stortinget oversikt over de samfunnsøkonomiske konsekvenser av statens finanspolitikk.

Dette er forståelig når en ser budsjettformen som resultat av en lang historisk utvikling. Men det er en stor svakhet i dag, da 20—25 % av nasjonalinntekten passerer statens kasser og Stortingets disposisjoner har betydningsfulle konsekvenser for hele den økonomiske utvikling. Det er ikke lenger nok å se på totalsummen på utgifts- og inntektssiden, eller på bruken av lånemidler, for å få disse konsekvenser klarlagt. De forskjellige postene på inntektssiden eller utgiftssiden kan nemlig ha vidt forskjellige økonomiske virkninger. Blir det f. eks. bevilget 10 mill. kr. til veibygging, betyr det noe ganske annet enn

Tabell 11. Nasjonaløkonomisk gruppering av statens inntekter og utgifter 1944/45—1948/49 ifølge statsregnskapene for 1944—1945 og 1945—1946 samt statsbudsjettene for 1946/47—1948/49.

	Regn- skap 1944—45	Regn- skap 1945—46	Fore- løpige regn- skapstall 1946—47	Bud- sjett 1947—48	Bud- sjett 1948—49
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
Inntekter:					
1. Mottatte renter	69	73	74	63	62
Herav: a) Renter av statens forret- ningsdrift	61	63	65	56	56
b) Renter av grunnfond i sta- tens banker	4	4	4	4	3
2. Mottatte stonader o. l.	133	225	359	266	466
Herav fra: a) Bedrifter av alle slag ...	21	110	156	53	39
b) Private konsumenter ..	8	14	40	33	12
c) Kommuner	91	75	60	65	72
d) Sosiale trygder	2	3	3	3	3
e) Offentlige fond	10	5	6	71	338
f) Utlandet	1	18	94	41	2
3. Indirekte skatter o. l.	829	931	1 367	1 288¹	1 164
Herav: a) Tollinntekter	37	120	227	185	195
b) Midlertidig omsetnings- avgift	431	405	533	325	325
c) Beskatning av øl, vin og brennevin	173	170	295	333	347
d) Tobakksavgifter	56	82	130	137	148
e) Sjokolade- og sukkervareav- gift	1	12	21	21	24
f) Veiavgift	15	39	57	49	52
g) Krigstilleggsavgift på per- sonbefordring	37	30	30	—	—
4. Direkte skatter	378	345	411	422	471
Herav: a) Ordinær inntekts- og for- muesskatt	304	288	336	375	425
b) Ekstraordinær formuesskatt	12	13	16	12	12
c) Skatt på inntektsstigning .	29	13	4	5	3
d) Arveavgift	9	8	26	10	10
e) Krigspensjonsavgift	4	3	4	4	5
f) Totalisatorspill og lotteri- midler	20	20	16	15	16
5. Betaling for offentlige ytelser	34	74	114	104³	62
Herav fra: a) Private konsumenter ..	26	47	90	91	47
b) Statsinstitusjoner	3	20	17	6	6
c) Bedrifter	5	7	7	7	9
6. Utbytter, dividender o. l.	54	÷ 77	÷ 99	÷ 79	÷ 72
Herav: a) Overskudd (+), underskudd (÷) på statens forretnings- drift	55	÷ 75	÷ 97	÷ 71	÷ 64
b) Administrasjonsutgifter i off. banker	÷ 3	÷ 4	÷ 4	÷ 9	÷ 13
7. Kapitalinntekter	11	577	667	863	296
Herav: a) Statslånemidler	—	565	650	860 ²	293
b) Mottatte avdrag på utestå- ende fordringer	6	5	16	3	2
c) Innløsning av aksjer i A/S Vinmonopolet	4	3	—	—	—
8. Salg av statseendom	—	1	6	5	20
Sum inntekter	1 508	2 149	2 899	2 932	2 469

¹ Se note 1 neste side. ² Se note 2 neste side. ³ Se note 3 neste side.

(Tabell 11 forts.)

	Regn- skap 1944—45	Regn- skap 1945—46	Fore- løpige regn- skapstall 1946—47	Bud- sjett 1947—48	Bud- sjett 1948—49
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
Utgifter:					
1. Renteutgifter	148	164	160	167	159
2. Stønader	306	376	354	568	782
Herav til: a) Bedrifter av alle slag	60	66	60	100	170
b) Private konsumenter	41	47	92	181	436
c) Kommuner	135	201	146	236	128
d) Sosiale trygder	16	25	33	43	41
e) Offentlige fønd	29	16	14	5	5
f) Utlandet	25	21	9	3	2
3. Subsidiar	127	243	480	726	600
4. Konsum. (Betalings for ytelser til private ikke fratrukket)	727	1 099	1 168	930	687
5. Nettoinvestering i konsumkapital					
6. Kapitalutgifter (avdrag på gjeld, in- vestering i statens bedrifter	200	267	737	541	241
Sum utgifter etter nasjonaløkonomisk grup- pering	1 508	2 149	2 899	2 932	2 469
Korreksjoner for å komme fram til utgifts- summen iflg. statsregnskapet (-bud- sjettet):					
a) Underskudd på statens forretningsdrift (ikke tatt med ovenfor)	÷ 55	+ 75	+ 97	+ 71	+ 64
b) Renter av nedlagt kapital i statens for- retningsdrift (i statsregnskapet ført til fradrag under renteutgifter)	÷ 61	÷ 63	÷ 65	÷ 56	÷ 56
c) Andre mindre overflyttinger	+ 4	+ 3	+ 5	+ 7	+ 13
d) Overførte bevilgninger fra forrige termin	-	-	-	÷ 426	-
e) Forhøyelser p. g. a. økte subsidier	-	-	-	÷ 324	-
Totalbalanse i statsregnskapet (-budsjettet).	1 396	2 164	2 936	2 204	2 490

¹ Budsjettet viser 1 138 mill. kr. Inntektanslaget er satt opp.² Budsjettet viser 316 mill. kr. Anslaget er satt opp med 544 mill. kr., dels som følge av at utgiftene til subsidier ventes å stige, dels som følge av at overførte bevilgninger pr. 30/6 1947 på i alt 426 mill. kr. er tatt inn på utgiftssiden. Til gjengjeld er inntektanslaget for posten «Betalings for offentlige ytelser» satt opp, jfr. note 3.³ Budsjettet viser 46 mill. kr. Inntektanslaget er satt opp.

om de samme 10 mill. kr. blir bevilget til øking av alderspensjonene. I første tilfelle legger staten beslag på varer og arbeidskraft som unndras de private, i siste tilfelle blir den mengde varer og arbeidskraft som står til disposisjon for private ikke redusert.

Så lenge en ikke har en budsjettform som b å d e gir regnskapsmessig og konstitusjonell kontroll og økonomisk oversikt, må den økonomiske oversikten skaffes til veie på annen måte. Det kan bl. a. gjøres ved at en — i tillegg til det ordinære statsbudsjettet (-regnskapet) — utarbeider oversikter som viser hvordan inntekts- og utgiftspostene på budsjettet (regnskapet) fordeler seg etter sin nasjonaløkonomiske karakter.

For utgiftenes vedkommende ble dette gjort første gang for budsjettåret 1945—1946 (se «Vedlegg nr. 11 til statsbudsjettet 1945—1946»). For budsjettframleggene 1946—1947 og 1947—1948 er tilsvarende tall gjengitt i nasjonal-

budsjettet 1947. Senere har Statistisk Sentralbyrå foretatt en tilsvarende gruppering av statsinntektene og omregnet tallene for statsutgiftene, bl. a. med støtte i en meget detaljert gjennomgåing av det siste statsregnskap som er offentliggjort (1945—1946). Tabell 11 er stilt sammen på grunnlag av Byråets reviderte tall og de opplysninger som Finansdepartementet sitter inne med.

Oppstillingen tar sikte på mest mulig å vise de faktiske inntekter og utgifter som staten har hatt eller vil få i de enkelte regnskapsår, ikke de budsjetterte. Sammenhengen mellom regnskapstallene og budsjett-tallene kan for utgiftssidens vedkommende skjematisk framstilles slik (en tilsvarende sammenheng eksisterer for inntektssiden):

Faktiske utgifter i regnskapsåret

= (1) bevilget i året

+ (2) overførte bevilgninger fra tidligere år

+ (3) overskridelser i året

÷ (4) ikke utnyttede bevilgninger som ikke kan overføres («underskridelser»)

÷ (5) ikke utnyttede bevilgninger som overføres til senere år.

For årene 1944—1945 og 1945—1946 er tallene i tabell 11 hentet fra statsregnskapene, slik at de gir direkte uttrykk for de faktiske inntekter og utgifter i disse årene. Det samme gjelder i prinsippet tallene for 1946—1947. Men det endelige statsregnskapet for dette året var ikke ferdigtrykt da oppstillingen ble laget, og tallene er av den grunn noe mer usikre enn tallene for de foregående år.

Tallene for 1947—1948 avviker på flere viktige punkter fra Stortingets budsjettvedtak for dette året: 1) Bevilgningene til subsidier o.l. er ifølge budsjettvedtaket gitt med 400 mill. kr. Imidlertid meddeler Prisdirektoratet at dette beløpet etter den oversikt en har i dag, sannsynligvis vil bli overskredet med ikke mindre enn 326 mill. kr. Det vil sannsynligvis bli gitt tilleggsbevilgning av dette beløp, og posten subsidier o.l. er derfor i tabell 11 ført opp med 726 mill. kr. Samtidig har en på inntektssiden forhøyet anslagene for de indirekte skatter med 150 mill. kr., idet en holder en slik merinntekt for sannsynlig. De resterende 176 mill. kr. er i tabellen forutsatt dekket ved økt bruk av lånemidler. 2) For å få et korrekt bilde av de bevilgninger som står til disposisjon for administrasjonen i budsjettåret 1947—1948, må en til Stortingets budsjettvedtak addere de overførte bevilgninger pr. $\frac{30}{100}$ 1947. Fordelt etter sin nasjonaløkonomiske karakter utgjorde disse:

Overførte bevilgninger pr. $\frac{30}{100}$ 1947 i mill. kr.

Stønader	117
(Herav til kommuner 46 og til andre 71)	
Konsum	60
Investerings i konsumkapital	177
(Herav til forsvaret 140.)	
Kapitalutgifter	72

Sum overførte bevilgninger 426

I tabell 11 er disse overførte bevilgninger lagt til på utgiftssiden, og på inntektssiden er posten «Statslånemidler» forhøyet tilsvarende. Videre har en på inntektssiden forhøyet post 5 med 58 mill. kr. Posten «Statslånemidler» i tabellen viser derfor et beløp som er 176 mill. kr. + 426 mill. kr. ÷ 58 mill. kr. = 544 mill. kr. større enn i Stortingets budsjettvedtak.

Det er naturligvis fullstendig utelukket at alle overførte bevilgninger pr. ^{30/6} 1947 vil bli brukt i løpet av 1947—1948. Tallene i tabell 11 må derfor for dette året ikke oppfattes som en prognose (se senere). Men samtidig er det klart at de store beløp i overførte bevilgninger kan komme til å øke statens anvendelse av pengemidler utover de beløp som er oppført i statsbudsjettet. De administrative myndigheter som forvalter midlene vil nemlig føle seg forpliktet til å bruke pengene i samsvar med Stortingets vedtak.

For året 1948—1949 bygger tallene i tabell 11 på Finansdepartementets budsjettframlegg.¹

En vil legge merke til at de tallene som den nasjonaløkonomiske grupperingen viser, ikke samsvarer helt med totalsummen i statsregnskapene (-budsjettet). For 1947—1948 skyldes dette delvis de forhold som det nettopp er gjort rede for. Dessuten har en for alle år behandlet statens forretningsdrift annerledes i den nasjonaløkonomiske gruppering enn det er gjort i budsjettregnskapet. I budsjettregnskapet blir overskudd på statens forretningsdrift ført på inntektssiden og underskudd på utgiftssiden. I den nasjonaløkonomiske gruppering finnes

¹ Etter at dette er skrevet, meddeler Finansdepartementet at de endelige tall i budsjettframlegget avviker en del fra dem som Statistisk Sentralbyrå tidligere har fått oppgitt. Totalsummen er uforandret, men det er til dels vesentlige avvik på de enkelte underposter. En grov kalkyle synes å tyde på at følgende gruppering av inntektene og utgiftene for 1948—1949 er mer korrekt enn den som er gjengitt i tabell 11:

Inntekter:

	Mill kr.
1. Mottatte renter.....	62
2. Mottatte stønader.....	480
3. Indirekte skatter	1 174
4. Direkte skatter	496
5. Betaling for offentlige ytelser	87
6. Utbytte etc.	÷ 70
7. Kapitalinntekter	220
8. Salg av statseiendom	20
Sum ifølge nasjonaløkonomisk gruppering	2 469

Utgifter:

1. Renteutgifter	159
2. Stønader	740
3. Subsidier.....	600
4. Konsum og nettoinvesteringer i konsumkapital	740
5. Kapitalutgifter	230
Sum ifølge nasjonaløkonomisk gruppering	2 469

Korreksjoner for å komme fram til utgiftssummen i budsjettframlegget:

a) Underskudd på statens forretningsdrift	+ 64
b) Renter av nedlagt kapital	÷ 56
c) Andre mindre korreksjoner	+ 13

Totalbalanse i budsjettframlegget

Det har ikke vært tid til å innarbeide disse tall i tabellene foran.

denne posten alltid på inntektssiden under teksten «Utbytter og dividender», eventuelt med negative fortegn, dersom forretningsdriften viser underskudd. En annen forskjell skriver seg fra behandlingen av inntektsposten «Renter av den nedlagte kapital i statens forretningsdrift». I budsjettregnskapet blir disse renteinntektene trukket fra i statens renteutgifter, og differansen ført netto på utgiftssiden. I den nasjonaløkonomiske gruppering blir disse to rentepostene ført brutto, dvs. statens renteutgifter føres uten fradrag på utgiftssiden, mens renter av den nedlagte kapital i bedriftene blir ført på inntektssiden.

En viser ellers til tabell 11, hvor sammenhengen mellom den nasjonaløkonomiske totalsum og budsjettregnskapets totalsum er nøyaktig påvist.

Da nasjonalregnskapet og nasjonalbudsjettet over alt ellers bygger på kalenderåret, må tallene for statsforvaltningen omregnes så de for hovedpostenes vedkommende viser inntekter og utgifter kalenderårsvis. Dette er gjort i tabell 12, hvor en samtidig har angitt hvordan inntektene og utgiftene fordeler

Tabell 12. Statens inntekter og utgifter 1945—1948, fordelt etter art.

	Millioner kroner				Relative tall			
	1945	1946	1947	1948	1945	1946	1947	1948
Inntekter:								
1. Renter, vesentlig av nedlagt kapital i statens bedrifter	71	73	68	62	3.9	2.9	2.5	2.4
2. Stønader o. l.	179	292	313	366	9.9	11.6	11.3	14.4
Herav: a) Bedrifter av alle slag	66	133	105	46	3.7	5.3	3.8	1.8
b) Sosiale trygder	2	3	3	3	0.1	0.1	0.1	0.1
c) Offentlige fond	8	5	38	205	0.4	0.2	1.4	8.1
d) Kommuner	83	68	63	69	4.6	2.7	2.3	2.7
e) Private konsumenter	11	27	36	22	0.6	1.1	1.3	0.9
f) Utlandet	9	56	68	21	0.5	2.2	2.4	0.8
3. Indirekte skatter o. l., herunder betaling for off. ytelser til næringslivet	886	1 156	1 334	1 234	48.6	46.0	48.3	48.6
4. Direkte skatter	361	378	417	447	19.8	15.0	15.1	17.6
5. Betaling for offentlige ytelser til konsumenter	37	69	89	69	2.0	2.7	3.2	2.7
6. Mottatte utbytter og dividender o. l. ...	÷ 11	÷ 88	÷ 89	÷ 75	÷ 0.6	÷ 3.5	÷ 3.2	÷ 3.0
7. Bruk av lånemidler o. l.	299	633	629	437	16.4	25.3	22.8	17.3
Sum inntekter	1 822	2 513	2 761	2 540	100	100	100	100
Utgifter:								
1. Renter av statsgjelden	156	162	163	163	8.6	6.4	5.9	6.4
2. Stønader o. l.	341	365	403	616	18.7	14.5	14.7	24.3
Herav til: a) Bedrifter av alle slag .	63	63	70	130	3.4	2.5	2.5	5.1
b) Sosiale trygder	20	29	38	42	1.1	1.1	1.4	1.7
c) Offentlige fond	23	15	10	5	1.3	0.6	0.4	0.2
d) Kommuner	168	173	168	159	9.2	6.9	6.2	6.3
e) Private konsumenter .	44	70	111	277	2.4	2.8	4.0	10.9
f) Utlandet	23	15	6	3	1.3	0.6	0.2	0.1
3. Subsidiær o. l.	185	362	603	663	10.2	14.4	21.8	26.1
4. Konsum (betaling for ytelser til private ikke fratrasket) ¹	887	1 062	741	611	48.7	42.3	26.8	24.1
5. Nettoinvestering i konsumkapital	20	60	248	132	1.0	2.4	9.0	5.2
6. Kapitalutgifter (avdrag på gjeld, investering i statens bedrifter o. l.)	233	502	603	355	12.8	20.0	21.8	13.9
Sum utgifter	1 822	2 513	2 761	2 540	100	100	100	100

¹ For å finne statens konsum må tallene reduseres med den betaling som staten mottar for sine ytelser til private, jfr. inntektspost 5 a.

seg prosentvis. For å gjøre tallene direkte jamførbare med tallene i nasjonal-regnskapet (tabellene 1—8 foran), har en videre brukt en litt annen gruppering av postene her enn i tabell 11.

Omregningen fra regnskapsår til kalenderår kan naturligvis bare bli tilnærmet riktig, fordi en ikke vet hvordan inntektene og utgiftene har vært fordelt over regnskapsåret. Stort sett har en gått fram på den måten at tallene for f. eks. 1945—1946 i tabell 11 er fordelt med en halvpart på kalenderåret 1945 og en halvpart på kalenderåret 1946 osv. Samtidig har en korrigert tallene for 1947—1948 med sikte på å få et resultat som best mulig samsvarer med de faktiske inntekter og utgifter. Som før nevnt, er i tabell 11 de overførte bevilgninger pr. $\frac{30}{6}$ 1947 inkludert i tallene for 1947—1948. En kan imidlertid ikke regne med at disse i alt 426 mill. kr., vil bli brukt i sin helhet i budsjettåret. Ved omregningen fra tabell 11 til tabell 12 har en forutsatt at de overførte bevilgninger som disponeres av Forsvarsdepartementet vil bli brukt, men at de øvrige overførte bevilgninger ikke vil bli nyttet. For øvrig er å merke: a) «Betaling for offentlige ytelser fra bedrifter» (= inntektspost 5 c i tabell 11) er i tabell 12 regnet med under inntektspost 3: «Indirekte skatter». b) «Betaling for offentlige ytelser til statsinstitusjoner» (inntektspost 5 b i tabell 11) er i tabell 12 fratrullet i utgiftspost 4: «Konsum». c) «Salg av statseiendom» (inntektspost 8 i tabell 11) er i tabell 12 fratrullet i utgiftspost 5: «Nettoinvestering i konsumkapital».

Sammenfattende kan sies at tabell 12 gir uttrykk for statsforvaltningens faktiske (eller påregnelige) inntekter og utgifter i kalenderårene 1945—1948, slik de kan bedømmes i dag.

Noen korte kommentarer til tabellen kan kanskje ha interesse. På inntektssiden merker en seg den sterke stigning i stønadene fra 1945 til senere år. For 1946 og 1947 skyldes dette vesentlig bøter, inndragninger, erstatningsleveranser fra Tyskland o. l., mens det er inntektsføringen av krigsskadeavgiftens midler som holder tallet oppe i 1948. De indirekte skatter viser også meget sterk stigning. Årsaken går klart fram av spesifikasjonen i tabell 11. For 1948 er det budsjettert med en nedgang i de indirekte skatter, sammenliknet med 1947, dels fordi omsetningsavgiften er satt ned, dels fordi tollinntektene vil bli mindre som følge av redusert import. Stigningen i de direkte skatter er mindre iøynefallende. Når stigningen trass i det stigende inntektsnivå ikke er større, henger det sammen med at skattene blir betalt om lag to år etter at inntekten er opptjent, og med det forhold at bedriftene i stor utstrekning blir liknet etter gjennomsnittsinntekt.

På utgiftssiden finner vi en meget sterk vekst i de to poster som representerer inntektsoverføringer til private, nemlig stønader og subsidier. Årsakene til stigningen er velkjente for subsidienes vedkommende. Veksten i stønadene har vesentlig to årsaker, nemlig innføringen av barnetrygden og utbetalingene gjennom krigsskadetrygdene. Relativtallene i tabellen viser med all ønskelig tydelighet at disse to postene år for år har lagt beslag på en

stadig større del av statens utgifter. Posten *k o n s u m* (før gebyrer o.l. fra private er fratrukket) viser en egenartet utvikling. I 1945 og 1946 hadde staten meget store ekstraordinære utgifter, spesielt i forbindelse med frigjøringen og gjenoppbyggingen nordpå. De ekstraordinære tiltakene er nå i alt vesentlig avviklet, og tabellen viser vesentlig lavere tall for konsumet i 1947 og 1948 enn i tidligere år. For 1948 er dog å merke at det i tabellen ikke er tatt hensyn til lønnsforhøyelsene for statens tjenestemenn. Posten *n e t t o i n v e s t e r i n g i k o n s u m k a p i t a l* omfatter bl. a. (netto-)anskaffelser til forsvaret. Det er anskaffelsene til forsvaret som driver tallene opp i 1947 og 1948. Posten *k a p i t a l u t g i f t e r* omfatter gjeldsavdrag, investeringer i statsbedrifter, forskjellige avsetninger, aksjetegning og en del andre utgifter av liknende karakter, bl. a. innbetalingen til det internasjonale valutafond på 300 mill. kr. Som en ser, utgjør disse kapitalutgiftene år om annet meget betydelige beløp.

For å finne *s p a r i n g e n* i undersektoren «Statsforvaltningen» må en addere sammen nettorealinvesteringen (utgiftspost 5) og den positive nettofinansinvestering (utgiftspost 6) og derfra trekke den negative finansinvestering (inntektspost 7). For årene 1945—1948 blir da sparingen henholdsvis $\div 46$, $\div 71$, $+ 222 + 50$ mill. kr. Stort sett viser altså statsregnskapene (-budsjettene) balanse, når de behandles slik som det er gjort her.

d) K o m m u n a l f o r v a l t n i n g e n .

Undersektoren «Kommunalforvaltningen» omfatter herreds-, by- og fylkeskommuner.

Som nevnt tidligere er statistikken over virksomheten i kommunene meget mangelfull. Viktigst er kommuneregnskapene som hvert år blir samlet inn og bearbeidd av Statistisk Sentralbyrå, men denne statistikken ligger langt etter i tid, det siste året som det foreligger regnskaper for er 1943—1944. Den gir derfor dårlige holdepunkter til bedømmelse av virksomheten i kommunene i dag. Dertil kommer at kommuneregnskapene blir ført etter prinsipper som gjør det meget vanskelig å ha oversikt over hva de enkelte tall egentlig innebærer. Således blir en rekke beløp utgiftsført på ett kapitel og inntektsført på et annet, slik at tallene blåses opp. En annen ulempe er posteringsmåten når det gjelder kapitalutgiftene, hvor regnskapene bare gir uttrykk for hva som er bevilget til f. eks. bygging av skolehus i regnskapsåret, men ikke for hva som faktisk er blitt brukt.

Av hensyn til nasjonalbudsjetteringsarbeidet hentet Justisdepartementet i samarbeid med Statistisk Sentralbyrå høsten 1947 inn oppgaver over kommunebudsjettene 1946—1947 med sikte på å få fram en nasjonaløkonomisk gruppering av inntektene og utgiftene på disse budsjettene. Til tross for at undersøkelsen var grundig forberedt, er resultatet blitt mindre godt. Ikke alle kommuner har svart, slik at en har måttet beregne seg til totaltall for landet, og dertil kommer at enkelte kommuner har mistydd spørsmålene, slik at revisjonsarbeidet har vært svært vanskelig. En ytterligere svakhet er at tallene bygger

på budsjettene for 1946—1947, ikke på regnskapene, og en har ingen mulighet for å avgjøre hvilke avvikelser som foreligger mellom budsjett og regnskap.

Med disse forbehold gjengis hovedresultatet av undersøkelsen i tabell 13.

Tabell 13. Nasjonaløkonomisk gruppering av kommunebudsjettene 1946—1947.

Inntekter:	Mill. kr.
Overføringsposter innen budsjettet	78
Salg av fast eiendom	1
Salg av andre varer og tjenester	101
Tilskudd og refusjoner fra:	
a) Staten	194
b) Fylket	15
c) Andre kommuner	7
d) Offentlige trygder og private	13
Salg av fordringer	3
Låneopptak	115
Renter og utbytter	8
Tatt av beholdninger og fond	51
Skatter og avgifter	784
Andre inntekter	51
Sum inntekter..	1 421
Utgifter:	
Overføringsposter innen budsjettet	75
Kjøp av fast eiendom.....	18
Nybygg og nyanlegg	112
Maskiner, inventar, utstyr etc.	16
Reparasjoner og vedlikehold	67
Andre varer og tjenester	486
Tilskudd og refusjoner til:	
a) Staten	26
b) Fylket	67
c) Andre kommuner	7
d) Offentlige trygder og private	272
Kjøp av fordringer	18
Avdrag på gjeld	25
Renteutgifter	22
Fondsavsetninger	108
Andre utgifter	102
Sum utgifter	1 421

Så dårlige som tallene er, danner de likevel det viktigste holdepunkt som en i øyeblikket har til belysning av kommunenes økonomiske virksomhet etter krigen. Undersøkelsen viser bl. a. at kommunenes bruk av varer og tjenester er noe større enn en hittil har regnet med.

I tabell 14 har en gjort et forsøk på å stille opp budsjett-tall for kommunene for kalenderåret 1948, sammenliknet med regnskapstall for kalenderårene 1945—1947. Tallene har karakteren av anslag og bygger først og fremst på tallene i tabell 13. Men en har dessuten søkt holdepunkter i annet tilgjengelig materiale, bl. a. tellinger av den kommunale gjeld pr. $\frac{30}{6}$ 1944, 1945 og 1946, oppgaver over kommunenes bankinnskudd pr. $\frac{30}{6}$ 1945 og 1946, oppgaver over inntektsansettelsene for inntektsårene 1944—1946 og over skatterestansene pr. $\frac{30}{6}$ 1944, 1945 og 1946. Anslagene for 1948 bygger dessuten på de ca. 300 kommunebudsjetter for 1947—1948 som var kommet inn til Justisdepartementet pr. $\frac{1}{11}$ 1947.

Som følge av den sterke inntektsstigning fra 1945 til 1946—1947 er det grunn til å regne med at skatteinntektene for kommunene vil bli betydelig større i budsjettårene 1947—1948 og 1948—1949 enn tidligere. En har anslått skatteinnbetalingene i 1948 til 770 mill. kr. mot 720 mill. kr. i 1947 og 620 mill. kr. i 1946. En har da tatt hensyn til at skatterestansene er stigende. En må regne med noen øking fra 1946 til 1947 og 1948 også på utgiftssiden som følge av de

Tabell 14. Kommunenes inntekter og utgifter 1945—1948.

	1945	1946	1947	1948
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
Inntekter:				
1. Mottatte stønader i alt	191	199	197	188
Herav: a) fra staten	168	173	168	159
b) » offentlige fond	13	15	17	17
c) » private	10	11	12	12
2. Direkte skatter (innbetalt i året)	610	620	720	770
3. Indirekte skatter o. l.	11	12	12	12
4. Inntekt av forretningsdrift	5	7	6	7
5. Betaling for kommunale ytelser	90	95	105	110
Sum inntekter	907	933	1 040	1 087
Utgifter:				
6. Konsum (betaling for ytelser til private ikke fratrullet) ¹	470	530	560	560
7. Stønader o. l. i alt:	286	296	299	320
a) til staten	83	68	63	69
b) » sosiale trygder	18	23	26	26
c) » private	185	205	210	225
8. Netto renteutgifter	22	17	15	15
9. Nettoinvestering i konsumkapital	—	23	73	54
10. Annen formuesøking (nettoinvestering) i kommunale bedrifter og nettofinansinvestering	129	67	93	138
Sum utgifter	907	933	1 040	1 087

¹ For å finne det kommunale konsum må tallene reduseres med den betaling som kommunene mottar for sine ytelser til private, jfr. post 5.

stigende priser, særlig når det gjelder postene «Konsum» og «Stønader til private». Derimot har en som nevnt i investeringsbudsjettet, regnet med at de kommunale utgifter til nettoinvestering i konsumkapital vil bli mindre i 1948 enn i 1947.

e) Sammenfatning.

Det går fram av det som er sagt foran at den økonomiske sammenheng mellom de sosiale trygder, de offentlige fond, statsforvaltningen og kommunalforvaltningen er svært sammenfløkt. I tidens løp har det utviklet seg et komplisert system av inntektsoverføringer mellom disse ulike delene av den offentlige sektor. Forholdet har sine ulemper, bl. a. blir det unødig vanskelig å få oversyn over de konsekvenser som statens og kommunenes finanspolitikk har.

Videre reduserer det handlefriheten for de myndigheter som stiller opp budsjettene, fordi mange av utgifts- og inntektspostene på statsbudsjettet blir bestemt av vedtak i kommunene og omvendt. Det kan også føre til leie uoverensstemmelser mellom stat- og kommunebudsjettene, f. eks. at kommunene budsjetterer større tilskudd fra staten enn staten har utgiftsført. Minst en av partene vil i så fall oppleve at budsjettet ikke slår til, for stats- og kommuneregnskapa pene må sjølsagt samsvare med hverandre (bortsett fra bokholderimessige uoverensstemmelser).

Forholdet mellom de kommunale finanser på den ene siden og de øvrige offentlige sektorer på den andre siden har særlig interesse og har vært sterkt fremme i ordskiftet. For regnskapsåret 1945—1946 kan det på grunnlag av statsregnskapet gis følgende oversikt over inntektsoverføringene mellom disse sektorer:

Stønader fra kommunene 1945—1946:

1. Kommunenes tilskott til de sosiale trygder.....	20 mill. kr.
2. Kommunenes tilskott til statsforvaltningen:	
a) Alderstrygdavgift	41,8 mill. kr.
b) Krisetilskott.....	14,2 » »
c) Kommunenes andel i utgifter til politi og og lensmenn	9,1 » »
d) Do. i utgifter til vei- og jernbaneanlegg ...	4,6 » »
e) Ymse	5,4 » » 75 » »

Sum stønader fra kommunene 95 mill. kr.

Stønader til kommunene 1945—1946:

1. Tilskott til kommunene av renteskattens midler	14 mill. kr.
2. Statsforvaltningens tilskott til kommunene:	
a) Til skolestellet.....	42,8 mill. kr.
b) » alderstrygden	46,0 » »
c) » evakueringstiltak	51,5 » »
d) » det komm. sinnssykevesen	8,8 » »
e) » bygging og vedlikehold av veier	13,4 » »
f) » jorddyrking	6,3 » »
g) Ymse	32,2 » » 201 » »

Sum stønader til kommuner 215 mill. kr.

Det er altså store beløp som passerer fram og tilbake. Kommunene mottok dette året netto 120 mill. kr.

I tabell 15 er det gitt en sammenfattende oversikt over de offentlige finanser i årene 1945—1948. Tallene er hentet fra tabellene 9, 10, 12 og 14 foran og stilt sammen slik at de tallene som er trykt med fete typer nøyaktig mot-svarer nasjonalregnskapstallene i tabell 4. Postene er også nummerert på samme

Tabell 15. Sammendrag av de offentlige inntekter og utgifter 1945–1948. Mill. kr.

	1945					1946					1947					1948				
	Sosiale trygder	Off. fond	Statsforvaltningen	Kommunalforvaltningen	Sum stat og kommuner	Sosiale trygder	Off. fond	Statsforvaltningen	Kommunalforvaltningen	Sum stat og kommuner	Sosiale trygder	Off. fond	Statsforvaltningen	Kommunalforvaltningen	Sum stat og kommuner	Sosiale trygder	Off. fond	Statsforvaltningen	Kommunalforvaltningen	Sum stat og kommuner
Inntekter:																				
5. Mottatte stønader fra bedrifter, priv. konsumenter og utlandet	197	—	86	10	293	222	1	216	11	450	235	1	209	12	457	250	1	89	12	352
6. Indirekte skatter o. l.	—	45	886	11	942	—	69	1 156	12	1 237	—	35	1 334	12	1 381	—	31	1 234	12	1 277
8. Direkte skatter	—	27	361	610	998	—	23	378	620	1 021	—	304	417	720	1 441	—	819	447	770	2 036
9. Dividender (inkl. inntekt av statens forretningsdrift) ..	—	1 ÷	11	5	÷ 5	—	1 ÷	88	7	÷ 80	—	1 ÷	89	6	÷ 82	—	1 ÷	75	7	÷ 67
11. Gebyrer o. l. (= betalinger for off. ytelser til private konsumenter).....	—	—	37	90	127	—	—	69	95	164	—	—	89	105	194	—	—	69	110	179
Sum inntekter ...	197	73	1 359	726	2 355	222	94	1 731	745	2 792	235	341	1 960	855	3 391	250	852	1 764	911	3 777
Utgifter:																				
4. Renter av den off. gjeld (netto).....	÷17	÷10	85	22	80	÷16	÷9	89	17	81	÷16	÷9	95	15	85	÷16	÷9	101	15	91
5. Stønader fra det offentlige til bedrifter, private konsumenter og utlandet	182	4	130	185	501	207	5	148	205	565	286	4	187	210	687	285	5	410	225	925
7. Subsidiar.....	—	26	185	—	211	—	31	362	—	393	—	60	603	—	663	—	52	663	—	715
10. Konsum (før fradrag for mottatte gebyrer) ¹	8	1	887	470	1 366	9	1	1 062	530	1 602	9	1	741	560	1 311	9	1	611	560	1 181
Korreksjon: Netto stønader avgitt (+) eller mottatt (÷) fra andre off. sektorer.....	÷36	÷2	+118	÷80	—	÷49	+5	+141	÷97	—	+17	÷33	+112	÷96	—	÷65	+217	÷71	÷81	—
12. Sparing (saldo)	60	54	÷46	129	197	71	61	÷71	90	151	÷61	318	222	166	645	37	586	50	192	865
Sum utgifter ...	197	73	1 359	726	2 355	222	94	1 731	745	2 792	235	341	1 960	855	3 391	250	852	1 764	911	3 777

¹ Det offentlige konsum i egentlig forstand utgjør differansen mellom utgiftspost 10 og inntekstspost 11.

måten som i tabell 4. Alle stønader fra én offentlig sektor til en annen er skilt ut fra de nummererte poster. For å få inntekts- og utgiftssiden til å stemme, må en da ta inn en særskilt korreksjonspost (se utgiftssiden), som angir hvor mye vedkommende offentlige sektor netto har betalt i stønad (+) eller mottatt i stønad (÷) fra andre offentlige sektorer. I sum for alle offentlige sektorer må korreksjonsposten naturligvis bli null. Saldoposten «Sparing» representerer for hver sektor summen av nettorealinvesteringen og nettofinansinvesteringen i vedkommende år. Tabellen gir naturligvis ingen nye opplysninger, men er tatt med for å tydeliggjøre sammenhengen mellom tabellene 9—14 på den ene siden og tabell 4 på den andre. Kommentarer til tabellen skulle være overflødig.

III. Nasjonalprodukt. Nasjonalinntekt. Disponibel inntekt.

I avsnitt I er det stilt opp et forenklet nasjonalregnskap for årene 1945—1947 og et budsjett for 1948. I dette avsnittet skal en på grunnlag av nasjonalregnskapstallene klarlegge enkelte sentrale økonomiske begrep nærmere.

Nasjonalproduktet til markedspris viser den samlede mengde varer og tjenester som er produsert av norske produksjonsfaktorer, verdsatt til markedspris. Noe av dette nasjonalproduktet tilfaller imidlertid utlandet, som har krav på renter, dividender o. l. Det som blir igjen når renter og dividender (netto) til utlandet er betalt, er nasjonalinntekten til markedspris. Se tabell 16.

Tabell 16. Nasjonalprodukt og nasjonalinntekt til markedspris. Mill. kr.

	1945	1946	1947	Budsjett for 1948
1. Nasjonalprodukt til markedspris ^{1, 2}	6 178	7 937	8 739	8 608
2. Minus netto renter og dividender til utlandet ³	20	25	35	45
3. Nasjonalinntekt til markedspris ¹(1 ÷ 2)	6 158	7 912	8 704	8 563

¹ Inkluderer verdien av ulønnet husarbeid med henholdsvis 965, 986, 994 og 994 mill. kr.

² Se tabell 1, post 1.

³ Se tabell 8, post 4 + post 9.

Nasjonalinntekten kan også avledes ved å se på dens realøkonomiske anvendelse. Dette er gjort i tabell 17, som gir en oversikt over hvordan nasjonalinntekten til markedspris er disponert.

Tabellen viser at nasjonalproduktet kan bestemmes som summen av (1) privat og offentlig konsum, (2) privat og offentlig nettorealinvestering og (3) eksportoverskuddet. Hvis en herfra trekker netto renter og dividender til utlandet, finner en nasjonalinntekten (til markedspris).

Relativtallene i tabellen er ganske opplysende. De viser for det første at en stadig synkende del av nasjonalinntekten er gått til konsum. I 1945 var konsumet større enn nasjonalinntekten, for 1948 er det budsjettert med et privat og offentlig konsum som bare utgjør 89.5 pst. av nasjonalinntekten. Omtrent hele den relative nedgang i konsumet faller på staten, som for sine

Tabell 17. Realøkonomisk anvendelse av nasjonalinntekten.

	Mill. kr.				Relative tall			
	1945	1946	1947	Bud- sjett for 1948	1945	1946	1947	Bud- sjett for 1948
1. Konsum	6 168	7 459	7 959	7 706	99.9	94.0	91.1	89.5
Herav: a) Private konsumenter ¹ ..	4 929	6 021	6 842	6 704	79.8	75.9	78.3	77.9
b) Staten ² , ³	859	1 003	662	552	13.9	12.6	7.6	6.4
c) Kommuner ³	380	435	455	450	6.2	5.5	5.2	5.2
2. Nettorealinvestering ⁴	÷ 190	1 225	2 157	1 512	÷ 3.1	15.4	24.7	17.6
Herav: a) Privat	÷ 240	1 000	1 586	1 084	÷ 3.9	12.6	18.1	12.6
b) Statlig	60	160	391	266	1.0	2.0	4.5	3.1
c) Kommunal	÷ 10	65	180	162	÷ 0.2	0.8	2.1	1.9
3. Eksportoverskudd (+) eller import- overskudd (÷) av varer og tjenester ⁵ ..	200	÷ 747	÷ 1 377	÷ 610	3.2	÷ 9.4	÷ 15.8	÷ 7.1
4. Nasjonalprodukt til markedspris (1 + 2 + 3)	6 178	7 937	8 739	8 608	100.0	100.0	100.0	100.0
5. Minus netto renter og dividender til utlandet ⁶	20	25	35	45				
6. Nasjonalinntekt til markedspris ⁷ (4 ÷ 5) ..	6 158	7 912	8 704	8 563				

¹ Se tabell 6, post 10 + post 11.² Inkluderer sosiale trygder og statens fond.³ Se tabell 4, post 10 ÷ post 11 som gir summen av statens og kommunenes konsum.⁴ Se tabell 1, post 13.⁵ Se tabell 1, post 2.⁶ Som tabell 16, post 2.⁷ Se note 1 til tabell 16.

konsumformål la beslag på 13.9 pst. av nasjonalinntekten i 1945 mot bare 6.4 pst. i 1948 (ifølge budsjett-tallene). Som følge av den relative nedgangen i konsumet har nettorealinvesteringen kunnet øke vesentlig. Likevel ville det ikke ha vært mulig å bringe nettorealinvesteringen opp i 15.4 pst. av nasjonalinntekten i 1946 og 24.7 pst. i 1947, dersom vi ikke hadde hatt et meget betydelig importoverskudd i disse årene. For 1948 er det budjettert med et vesentlig lavere importoverskudd enn i 1946 og 1947, og dette vil straks slå ut i en lavere nettorealinvestering.

All inntekt er primært av realøkonomisk opprinnelse. Den kan bare oppstå som resultat av produktiv virksomhet i bedriftene, ordet tatt i videste mening. Her tar den form av lønn til arbeidere og funksjonærer, eller den framtrer som et bokholderimessig overskudd, som representerer godtgjørelse for eierens innsats av arbeid og kapital. Gjennom direkte og indirekte skatter, trygdepremier, bøter og inndragninger, gaver og andre former for inntektsoverføringer, blir denne inntekten omfordelt mellom de forskjellige sektorer. (En vesentlig del av statens og kommunenes virksomhet består nettopp i å gripe inn i denne fordelingsprosessen). Om vi for hver enkelt sektor legger sammen alle de inntekter som sektoren har, kommer vi fram til hva vi kan kalle sektorens inntekt i privatøkonomisk forstand. Trekket herfra alle inntektsoverføringer fra sektoren, får vi som resultat et uttrykk for hva sektoren har disponibelt for konsum og sparing. Denne størrelsen vil vi kalle sektorens disponible inntekt.

Dette begrep er viktig i økonomisk analyse. Den disponible inntekt vil nemlig i høy grad være motiverende for sektorens etterspørsel etter varer og tjenester. En analyse av kjøpepresset vil derfor med stort utbytte kunne ta utgangspunkt i størrelsen av den disponible inntekt i de forskjellige sektorer.¹

Tabell 18 viser den disponible inntekt i årene 1945—1948, fordelt på offentlig og privat disponert inntekt. Tabellen viser samtidig hvorledes henholdsvis den offentlige og den private sektor har fordelt sin disponible inntekt på konsum og sparing. (Merk at sparingen her som overalt ellers ikke omfatter verdikningen av personlig innbo og løsøre!)

Tabell 18. Disponibel inntekt og nasjonalinntekt til markedspris.

	Millioner kroner				Relative tall			
	1945	1946	1947	Budsjett-tall for 1948	1945	1946	1947	Budsjett-tall for 1948
1. Inntekt til disposisjon for det offentlige	1 436	1 589	1 762	1 867	23.3	20.1	20.2	21.8
Herav til: a) Konsum ¹	1 239	1 438	1 117	1 002	20.1	18.2	12.8	11.7
b) Sparing = formuesøkning ²	197	151	645	865	3.2	1.9	7.4	10.1
2. Inntekt til disposisjon for private ...	4 728	6 369	7 004	6 714	76.8	80.5	80.5	78.4
Herav til: a) Konsum ³	4 929	6 021	6 842	6 704	80.0	76.1	78.6	78.3
b) Sparing = formuesøkning eksklusive personlig innbo og løsøre ⁴ ÷ 201	348	162	10	÷ 3.2	4.4	1.9	0.1	
3. I alt disponibel inntekt (1 + 2)	6 164	7 958	8 766	8 581	100.1	100.6	100.7	100.2
4. Minus netto stønader fra utlandet ⁵	6	46	62	18	0.1	0.6	0.7	0.2
5. Nasjonalinntekt til markedspris ⁶	6 158	7 912	8 704	8 563	100.0	100.0	100.0	100.0

¹ Se tabell 4, post 10 ÷ post 11.

² Se tabell 4, post 12.

³ Se tabell 6 post 10 + post 11.

⁴ Se tabell 2, post 12 + tabell 6, post 12.

⁵ Se tabell 8, debetpost 5 d ÷ kreditpost 5.

⁶ Se note 1 til tabell 16.

Som tabellen viser har den totale disponible inntekt i alle år vært større enn nasjonalinntekten til markedspris. Til disposisjon for norsk konsum og sparing står nemlig ikke bare nasjonalinntekten, men også hva vi mottar netto fra utlandet i form av gaver, erstatningsleveranser² osv.

¹ Det som her er sagt om den disponible inntekt som motiverende for etterspørselen, refererer seg egentlig bare til de private sektorer. Stat og kommune må ta andre hensyn, her er det derfor ingen fast forbindelse mellom disponibel inntekt og etterspørsel etter varer og tjenester. (I allfall bør det ikke være det.) Heller ikke for de private sektorer er det helt korrekt å trekke fra alle avgitte inntektsoverføringer for å komme fram til den etterspørselsmotiverende restinntekten. En del av disse inntektsoverføringene er nemlig frivillige, og representerer en inntektsanvendelse som er helt analog med konsum og sparing. Normalt spiller de frivillige inntektsoverføringer likevel liten rolle, slik at en uten særlig feil kan se bort fra dem.

² En kan naturligvis definere begrepet «nasjonalinntekt» slik at det inkluderer nettostønadene fra utlandet. Var nasjonalinntekten definert slik, ville den bli nøyaktig lik summen av konsum og sparing. Denne begrepsbestemmelsen er imidlertid ikke vanlig.

Det er særlig tallene for den privatdisponible inntekt som interesserer. Det som springer sterkest i øynene her, er de lave tallene for sparingen. Selv i 1946, da tallene ennå ikke var influert av krigsskadeavgiftene og engangsskatten, utgjorde sparingen bare ca. 5.5 pst. av den disponible inntekt (4.4 pst. av nasjonalinntekten). For 1947 og 1948 er de tilsvarende tall 2.3 pst., og 0.2 pst., men denne nedgangen skyldes de ekstraordinære skattene, som her i sin helhet er forutsatt dekket av de løpende inntekter. Det ville sansynligvis være i bedre samsvar med virkeligheten å forutsette at i allfall $\frac{2}{3}$ -parter av disse skattene ble betalt av formuen. Ved en slik betraktningssmåte ville en få høyere tall både for den disponible inntekt og for den løpende sparingen, og sparekvoten ville bli ca. 5 pst. i 1947 og ca. 7.5 pst. i 1948.

Foran har en hele tida talt om nasjonalprodukt og nasjonalinntekt til markedspris. Disse størrelsene blir imidlertid påvirket av de indirekte skatter (som driver tallene opp) og subsidiene (som reduserer dem). Dette skaper visse vansker når en skal sammenlikne de forskjellige næringers bidrag til nasjonalproduktet. Eksempelvis vil en i Norge få meget store tall for handelen på grunn av omsetningsavgiften, og små tall for jordbruket på grunn av subsidiene. I internasjonal litteratur blir disse vanskene unngått ved at en i stedet for nasjonalproduktet og nasjonalinntekten til markedspris opererer med de samme størrelser til faktorpris. Som tabell 19 viser, ligger forskjellen

Tabell 19. Nasjonalprodukt og nasjonalinntekt til markedspris og til faktorpris.

	1945	1946	1947	Budsjett-tall for 1948
1. Nasjonalprodukt til markedspris ¹	6 178	7 937	8 739	8 608
2. Minus indirekte skatter ²	942	1 237	1 381	1 277
3. Plus subsidier ³	211	393	663	715
4. Nasjonalprodukt til faktorpris (1 ÷ 2 + 3)	5 447	7 093	8 021	8 046
5. Minus netto renter og dividender til utlandet ⁴	20	25	35	45
6. Nasjonalinntekt til faktorpris ⁵ (4 ÷ 5)	5 427	7 068	7 986	8 001

¹ Se tabell 2, post 1.

² Se tabell 2, post 6.

³ Se tabell 2, post 7.

⁴ Se tabell 16, post 2.

⁵ Se note 1 til tabell 16.

utelukkende i at de indirekte skatter og subsidiene blir behandlet annerledes. En legger merke til at mens nasjonalproduktet til markedspris viser en (ureell) nedgang fra 1947 til 1948, viser nasjonalproduktet til faktorpris en liten stigning.

Det er også en annen fordel ved å uttrykke nasjonalproduktet og nasjonalinntekten til faktorpris. Nasjonalproduktet til faktorpris vil nemlig nøyaktig motsvare den belønning som tilfaller produksjonsfaktorene, enten som lønn eller som godtgjørelse for bedriftseiernes innsats av arbeid og kapital. En får på sett og vis et uttrykk for «hva produksjonsfaktorene koster» — ikke hva de ferdige produkter koster når indirekte skatter er lagt til og subsidiene trukket fra — og uttrykket «faktorpris» spiller hen på dette.

Tabell 20. Nasjonalinntekten til faktorpris fordelt på lønninger og andre faktorinntekter.

	Mill. kr.				Relative tall			
	1945	1946	1947	Bud- sjett- tall for 1948	1945	1946	1947	Bud- sjett- tall for 1948
1. Lønninger ¹	3 430	4 550	5 070	5 100	63.0	64.2	63.2	63.4
2. Andre faktorinntekter	2 017	2 543	2 951	2 946	37.0	35.8	36.8	36.6
Herav disponert som:								
a) Direkte skatter, renter samt netto stønader fra bedriftslivet ²	293	363	435	462	5.4	5.1	5.4	5.7
b) Dividender, samt godtgjørelse til selvstendig næringsdrivende ³	1 524	1 780	2 116	2 184	28.0	25.1	26.4	27.2
c) Fondsopplegg i bedrifter ⁴	200	400	400	300	3.6	5.6	5.0	3.7
3. I alt til belønning av produksjonsfaktorene = nasjonalprodukt til faktorpris	5 447	7 093	8 021	8 046	100.0	100.0	100.0	100.0
4. Minus netto renter og dividender til utlandet	20	25	35	45				
5. Nasjonalinntekt til faktorpris ⁵ (3 ÷ 4)	5 427	7 068	7 986	8 001				

¹ Se tabell 2, post 3.

² Se tabell 2, debetpostene 4 + 5 a + 8 ÷ kreditpost 5.

³ Se tabell 2, post 9.

⁴ Se tabell 2, post 12.

⁵ Se note 1 til tabell 16.

I tabell 20 er sammenhengen mellom nasjonalinntekten til faktorpris og godtgjørelsen til produksjonsfaktorene påvist for hvert av årene 1945—1948. Alle tallene i tabell 20 kan hentes fra «Inntektsnyttingskonto for bedrifter av alle slag» (tabell 2). Nasjonalproduktet til markedspris er i tabellen splittet i «lønninger» og «andre faktorinntekter», dvs. godtgjørelse for bedriftseiernes innsats av arbeid og kapital. Tabellen viser videre hvordan disse «andre faktorinntekter» er disponert: Noe er overført til andre enn bedriftenes eiere som skatter, renter og (netto) stønader, noe er disponert av bedriftenes eiere (ordet «bedrift» tatt i videste forstand) i form av dividender o. l., og resten er holdt tilbake som sparing — dvs. fondsopplegg — i aksjeselskaper og andre selskaper.

En del av faktorinntektene tilfaller utlendinger i form av renter og dividender på kapital som er plasert i Norge. Disse renter og dividender (tatt netto)

må som vanlig trekkes fra nasjonalproduktet for å komme fram til nasjonalinntekten.

Noen nærmere kommentar til tallene skal en ikke gi. Som før nevnt, bygger oppsplittingen av nasjonalproduktet på lønninger og andre faktorinntekter på så svakt statistisk grunnlag at resultatet må brukes med den aller største var-somhet. Tabellene 19 og 20 er tatt med her vesentlig av hensyn til uten-landske lesere, som i alminnelighet er mest interessert i å få vite størrelsen av nasjonalinntekten til faktorpris.

IV. Sparing og kapitaldannelse.

Med det materiale som er gjengitt foran, kan det gis en oversikt over økingen i nasjonalformuen, eksklusiv personlig innbo og løsøre, i årene 1945—1947, og over den øking vi kan regne med i 1948 på grunnlag av budsjett-tallene.

Økingen i nasjonalformuen i et bestemt år kan finnes på to forskjellige måter. Den kan for det første beregnes med utgangspunkt i spa-ringen, idet den samlede formuesøking må være lik summen av all oppsparing. For det andre kan økingen i nasjonalformuen bestemmes med utgangs-punkt i kapitaldannelsen, nemlig ved at en fra økingen i real-kapitalen i landet trekker økingen i Norges gjeld til utlandet. Her og i det føl-gende regner en stadig nasjonalformuen eksklusiv personlig innbo og løsøre. Tabell 21 gir et tallmessig uttrykk for sammenhengen.

I «Vedlegg 11 til statsbudsjettet for 1946—1947» ble det antydnet som et rimelig mål for politikken å gjenreise landet etter krigen i løpet av en 5-års periode. Det en tok sikte på med denne målsettingen, var at realkapitalen i

Tabell 21. Sparing og kapitaldannelse 1945—1948.

	1945	1946	1947	1948	Sum 1946—1948
Sparing:					
1. Sparing utført av personlige kon-sumenter ¹	÷ 401	÷ 52	÷ 238	÷ 290	÷ 580
2. Sparing utført av stat og kom-muner ²	197	151	645	865	1 661
3. Fondsavsetninger i bedrifter. ³	200	400	400	300	1 100
I alt sparing (1+2+3)	÷ 4	499	807	875	2 181
Kapitaldannelse:					
4. Nettorealinvestering i alt ⁴	÷ 190	1 225	2 157	1 512	4 894
5. Minus nettosalg av verdipapirer til utlandet (= øking i Norges gjeld til utlandet) ⁵	÷ 186	726	1 350	637	2 713
I alt kapitaldannelse 4 ÷ 5)	÷ 4	499	807	875	2 181

¹ Se tabell 6, post 12. ² Se tabell 4, post 12. ³ Se tabell 2, post 12.

⁴ Se tabell 1, post 13. ⁵ Se tabell 8, post 14.

landet stort sett skulle nå førkrignivået i løpet av 1950 — i enkelte næringsgrener noe over, på andre områder kanskje noe under. Vi har nå tall som gjør det mulig å bedømme om dette målet kan nåes.

Ifølge Statistisk Sentralbyrås beregninger ble realkapitalen i Norge, eksklusive personlig innbo og løsøre, redusert med 4.600 mill. 1939-kroner under krigen, svarende til 8 500—9 000 mill. kr. etter prisene i dag. For de tre årene 1946—1948 er nettorealinvesteringen beregnet til 4.894 mill. kr. (se tab. 21, linje 4) eller gjennomsnittlig vel 1 600 mill. kr. pr. år. Dette vil si at ved utgangen av 1948 skulle ca. 55 % av den realkapitalen som gikk tapt under krigen være bygd opp igjen. Skal hele gjenoppbyggingen være fullført ved utgangen av 1950, må nettorealinvesteringen i 1949 og 1950 bli henimot 2 000 mill. kr. pr. år.

For øvrig går det fram av tabellen at tempoet i gjenreisningen i høy grad er betinget av vår opplåning i utlandet. Mot en nettorealinvestering i årene 1946—1948 på 4 894 mill. kr. står det en øking i vår nettogjeld til utlandet på 2 713 mill. kr. Den tilsvarende økingen i nasjonalformuen har derfor bare vært 2 181 mill. kr., eller gjennomsnittlig 727 mill. kr. pr. år.

Utviklingen har vist at lånemulighetene i utlandet er mindre enn en opprinnelig hadde grunn til å regne med. For 1948 er det budsjettet med et forbruk av valutareserver og en netto-opplåning i utlandet på til sammen 637¹ mill. kr., mot 1 350 mill. kr. i 1947. Vesentlig som følge av dette viser investeringsbudsjettet et totaltall for 1948 på bare 1 512 mill. kr. mot 2 157 mill. kr. i 1947. Den budsjetterte nedgang i nettorealinvesteringen fra 1947 til 1948 er altså mindre enn nedgangen i valutaforbruket skulle tilsi, noe som forklares ved at en delvis har valgt å la importreduksjonen gå ut over konsumet.

Det ville være av betydelig interesse å fastslå hvilke grupper i samfunnet det er som sitter med de nyskapte formuer. Dessverre strekker ikke statistikken til for en skikkelig analyse av dette spørsmål.

I Nasjonalbudsjettet for 1948 er det gjort rede for hvordan realinvesteringene fordeler seg på næringssektorer. En tilsvarende oppstilling kan imidlertid ikke lages for finansinvesteringens vedkommende, fordi det ikke foreligger brukbar statistikk over de enkelte næringssektors tilgodehavender og gjeld. Følgelig kan det ikke sies noe om formuesøkningen i de enkelte næringssektorer. Heller ikke kan en angi hvordan sparingen fordeler seg på de forskjellige sosialklasser og inntektsklasser.

Derimot lar det seg gjøre å angi hvilken rolle staten og kommunen spiller for oppsparingen og nettorealinvesteringen. Tabellene 22 og 23 er stilt sammen med dette for øye.

Det framgår av tabell 22 at bare en mindre del av nettorealinvesteringen foregår for offentlig regning. 75 pst. av nettorealinvesteringen

¹ I nasjonalbudsjettet er nettoopplåningen i utlandet i 1948 budsjettert med 655 mill. kr. Jfr. note s. 15 foran.

Tabell 22. *Nettorealinvesteringen, eksklusive personlig innbo og løsøre, 1946—1948, fordelt på stat, kommuner og private samt etter art.¹*

	Mill. kr.				Relative tall			
	1946	1947	Budsjett-tall for 1948	Sum 1946—1948	1946	1947	Budsjett-tall for 1948	Sum 1946—1948
1. Statlig nettorealinvestering ...	160	391	266	817	13.1	18.2	17.6	16.7
Herav: a) I statens bedrifter	100	143	134	377	8.2	6.6	8.9	7.7
b) Annet.....	60	248	132	440	4.9	11.6	8.7	9.0
2. Komm. nettorealinvestering ..	65	180	162	407	5.3	8.3	10.7	8.3
Herav: a) I komm. bedrifter	42	107	108	257	3.4	5.0	7.1	5.2
b) Annet.....	23	73	54	150	1.9	3.3	3.6	3.1
3. Privat nettorealinvestering ..	1 000	1 586	1 084	3 670	81.6	73.5	71.7	75.0
Herav: a) I private bedrifter	800	1 344	871	3 015	65.3	62.3	57.6	61.6
b) Boliger	200	242	213	655	16.3	11.2	14.1	13.4
4. I alt nettorealinvestering (1 + 2 + 3)	1 225	2 157	1 512	4 894	100	100	100	100
Herav: a) I bedrifter (1 a + 2 a + 3 a)	942	1 594	1 113	3 649	76.9	73.9	73.6	74.5
b) Annet, eksklusive personlig innbo og løsøre (1b+2b+3b)	283	563	399	1 245	23.1	26.1	26.4	25.5

¹ Tallene er dels hentet fra tabell 1, dels fra Nasjonalbudsjettet 1948.

(eksklusive personlig innbo og løsøre) i årene 1946—1948 foregår for privat regning, 16.7 pst. er statlig og 8.3 pst. er kommunal. Om en ser bare på nettorealinvesteringene i bedriftene, som utgjør 74.5 pst. av de samlede nettorealinvesteringer, blir dette trekket enda mer framtrædende.

Helt annerleis blir forholdet når vi ser på s p a r i n g e n . For de tre årene 1946—1948 sett under ett foregår ikke mindre enn 55.6 pst. av den pengemessige sparing for statens regning, 20.6 pst. faller på kommunene og bare 23.8 pst. på private. Men tallene varierer sterkt fra år til år, og for 1947 og 1948 er de helt ut preget av de store ekstraordinære skattene.

Tabell 23. *Sparingen 1946—1948, fordelt på stat, kommuner og private.¹*

	Mill. kr.				Relative tall			
	1946	1947	1948	Sum 1946—1948	1946	1947	1948	Sum 1946—1948
1. Staten, inkl. offentlige fond og sosiale trygder ²	61	479	673	1 213	12.2	59.3	76.9	55.6
2. Kommuner ³	90	166	192	448	18.0	20.6	21.9	20.6
3. Private ³	348	162	10	520	69.8	20.1	1.2	23.8
4. Sum sparing (1+2+3)	499	807	875	2 181	100	100	100	100

¹ Sparingen i statens og kommunenes bedrifter lar seg ikke skille ut, og er inkludert i post 3. Beløpene er imidlertid ikke store.

² Se tabell 15, post 12.

³ Se tabell 2, post 12 + tabell 6, post 12.

Den private sparing fortjener en nærmere analyse, fordi tallene slik som de står i noen grad er misvisende. Den samlede private sparing i årene 1946—1948 er i tabell 23 satt til 520 mill. kr. Holdes aksjeselskaper o.l. utenfor, får vi for private personer, foreninger o.l. en negativ sparing (dvs. et forbruk av sparemidler) på 580 mill. kr.

To momenter må imidlertid tas i betraktning når tallene skal vurderes. (1) For det første er alle utgifter til personlig innbo og løsøre regnet som løpende konsum og ikke som sparing. Sett fra den enkelte families synspunkt har imidlertid disse utgiftene karakteren av kapitalutgifter, og en øking i konsumkapitalen vil i alminnelighet bli betraktet som en form for sparing. En har ingen oppgaver over hvor stor denne kapitaløkningen er, men et grovt overslag kan gi en antydning om størrelsesordenen av tallene. Ifølge Statistisk Sentralbyrås beregninger¹ utgjorde verdireduksjonen under krigen av privat innbo og løsøre ca. 1 200 mill. førkrigskroner. Omregnet til prisene i dag svarer dette til minst 2 000 mill. kr. Det er helt på det rene at hjemmene er langt bedre utstyrt i dag enn de var i 1945 — h v o r mye bedre vet en riktignok ikke. En kan kanskje gjette på at vel halvparten av reduksjonen under krigen vil være innhentet ved utgangen av 1948. I så fall skulle en kunne sette nettorealinvesteringen i personlig innbo og løsøre i årene 1946—1948 til f. eks. 1 200 mill. kr. (2) For det andre må en ta i betraktning at krigsskadeavgiftene og engangsskatten er behandlet som løpende utgifter for skattebetalerne. For årene 1947 og 1948 er det tilsammen regnet med en innbetaling på disse to postene på 1 085 mill. kr. Samtidig regnes det med at ca. 230 mill. kr. av krigsskadeavgiftsmidlene vil være utbetalt igjen innen utgangen av 1948. Nettoinnbetalingen av disse ekstraordinære skattene i 1947 og 1948 skulle altså bli ca. 850 mill. kr., hvorav kanskje 600 mill. kr. faller på personlig konsumenter og 250 mill. kr. på selskaper. Disse 600 mill. kr. bør mest korrekt betraktes som kapitaloverføringer og ikke som løpende utgifter, dette så mye mer som bare et mindretall av skattyterne blir rammet av dem.

Dersom en aksepterer disse anslagene, kan en for årene 1946—1948 stille opp følgende oversikt over formuesutviklingen hos private konsumenter:

1. Sparing = (formuesøking eksklusiv personlig innbo og løsøre) ifølge nasjonalregnskapet.....	÷ 580 mill. kr.
2. Verdiøkning av personlig innbo og løsøre	ca. 1 200 » »
3. Formuesøking inklusive personlig innbo og løsøre (1 + 2) .	ca. 620 mill. kr.
4. Kapitaloverføringer = krigsskadeavgifter (netto) og engangsskatt	ca. 600 » »
I alt løpende sparing	ca. 1 220 mill. kr.

Oppfattet på denne måten utgjør den private «l ø p e n d e s p a r i n g» i årene 1946—1948 ca. 1 200 mill. kr., dvs. ca. 400 mill. kr. pr. år. Samtidig

¹ Se «Nasjonalinntekten i Norge 1935—43», N.O.S. X 102.

utgjør (netto) kapitaloverføringene til staten i form av krigsskadeavgifter og engangsskatt ca. 600 mill. kr. *F o r m u e s ø k i n g e n* (inklusive personlig innbo og løsøre) utgjør differensen mellom «den løpende sparing» og kapitaloverføringene og blir da ca. 600 mill. kr.

V. Forskyvninger i fordringer og gjeld. Likviditetsutviklingen.

I dette avsnitt skal en gi en oversikt over de forskyvninger i fordringer og gjeld som har funnet sted i årene 1945—1947, særlig med tanke på å klarlegge hvordan likviditetsforholdene har utviklet seg.

a) Tallmateriale og metoder.

Skal en analyse av likviditetsforholdene ha noen hensikt, må den bygges på en sterkere sektorinndeling enn den som er brukt i avsnittene foran. Så lenge oppmerksomheten er rettet mot inntektsoverføringene i samfunnet, den disponible inntekt osv., er det forsvarlig å behandle Norges Bank, aksje- og sparebanker, livsforsikringsselskaper osv. sammen med jordbruk, industri o. l. i en sektor (foran kalt «Bedrifter av alle slag»). Men når penge- og kapitalmarkedet skal analyseres, må de forskjellige typer av kredittinstitutter skilles ut som egne sektorer. Dette er gjort i det følgende.

Det som blir igjen av sektoren «Bedrifter av alle slag», etter at de forskjellige grener av bankvesenet og forsikringsselskapene er skilt ut som egne sektorer, har en av praktiske grunner slått sammen med sektoren «Private konsumenter». Denne sektoren vil da også komme til å omfatte bl. a. Nortraship, Innskudds- og trekk-kontoret for sjøfolk og statens importvirksomhet. Med den statistikk en får over i øyeblikket er en annen framgangsmåte dessverre umulig.

En får da følgende sektorinndeling, som er brukt her:

1. Norges Bank.
2. Aksje- og sparebanker.
3. Offentlige banker, kredittforeninger og forsikringsselskaper.
4. Sosiale trygder og offentlige fond.
5. Staten.
6. Kommunene.
7. Bedrifter av alle slag, unntatt banker og forsikringsselskaper, s a m t p r i v a t e konsumenter.
8. Utlandet.

For sektorene 1—6 og 8 kan bevegelsen i formue og gjeld prinsipielt bestemmes ved hjelp av tilgjengelig statistikk. I praksis møter en likevel mange vansker. En nevner f. eks. at flere av sektorene har regnskapsår som avviker fra kalenderåret, og videre at den spesifikasjon som er gitt i statistikken ofte er mangelfull og forskjellig fra sektor til sektor. (Arbeidet med å gjøre finansstatistikken mer ensartet er tatt opp av Statistisk Sentralbyrå, men byr på mange vansker.)

Endelig gjelder at en for 1947 dels ikke har oppgaver ennå, dels at en har måttet bygge på foreløpige tall. Stort sett gjelder tallene for 1947 perioden $\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{9}$.

Et særskilt problem danner sektoren «Utlandet». Normalt blir det hvert år ved årsskiftet foretatt en telling av Norges tilgodehavender i og gjeld til utlandet. Disse tellingene ble imidlertid ikke holdt under krigen, slik at denne analysen bare kan støtte seg til finanstellingene pr. $\frac{1}{1}$ 1946 og pr. $\frac{1}{1}$ 1947. En har derfor god oversikt over vårt mellomværende med utlandet i 1946, mens de oppgaver som ennå foreligger for 1945 og 1947 er mindre brukbare.

For sektoren «Øvrige bedrifter samt personlige konsumenter» er alle tall bestemt residualt, idet direkte oppgaver ikke finnes.

For hver av de sektorer som er nevnt, har en skilt mellom følgende poster i status:

1. Sedler og mynter.
2. Tilgodehavender i Norges Bank, også utenlandske tilgodehavender.
3. Innskudd i aksje- og sparebanker fra innenlandske innskytere.
4. Ihendehaverobligasjoner av alle slag, så vel innenlandske som utenlandske.
5. Statsveksler.
6. Gjeld til (= utlån fra) Norges Bank, eksklusive Norges Banks tilgodehavender i utlandet.
7. Gjeld til (= utlån fra) aksje- og sparebanker, eksklusive aksje- og sparebankenes tilgodehavender i utlandet.
8. Gjeld til (= utlån fra) offentlige banker, kredittforeninger samt forsikringselskaper.
9. Riksinnskuddsbevis.
10. Andre tilgodehavender eller gjeld.

Gruppe 10 er en sekkepost, som omfatter alle finansobjekter som ikke hører hjemme under gruppene 1—9. Bl. a. blir alle aksjer tatt med under denne gruppen, likeså fordringer på og gjeld til utlandet, for såvidt som beløpene ikke kommer til uttrykk i postene 2 og 4.

Tabellene 24—31 gir for hver enkelt sektor en oversikt over forskyvningene i formue og gjeld i hvert av årene 1945, 1946 og 1947. Ved bruk av tabellene må en være merksam på følgende: Dersom en aktivapost viser stigning eller en passivapost nedgang i perioden, er dette betegnet med + foran vedkommende tall. Omvendt betegner ÷ foran et tall at posten er gått ned, dersom det er en aktivapost, men opp dersom det er en passivapost. Kortere uttrykt: (+) betegner at sektoren har forbedret sin finansielle status, (÷) betegner det motsatte. Dersom en adderer sammen alle pluss-poster og derfra subtraherer alle minus-poster, må en komme fram til sektorens samlede (netto) finansinvestering i perioden. Legges dertil (netto) realinvesteringen, vil summen bli lik sektorens formuesøking, dvs. lik

Tabell 24. Forskyninger i Norges Banks formue og gjeld 1945—1947.

	1945	1946	1947	Sum 1945—1947
1. Sedler og mynter i omløp (nedgang +, øking ÷)	+ 1 549	÷ 453	÷ 77 ¹	+ 1 019
2. Folioinnskudd i Norges Bank (nedgang +, øking ÷)	÷ 1 431	+ 273	+ 545	÷ 613
Herav: a) Staten	÷ 1 939	+ 399	+ 1 513	÷ 27
b) Aksje- og sparebanker	+ 546	÷ 63	÷ 606	÷ 123
c) Offentlige banker og kredittfor- eninger	÷ 3	÷ 2	+ 29	+ 24
d) Utenlandske banker o.l.	÷ 8	÷ 52	÷ 5	÷ 65
e) Sosiale trygder og offentlige fond	÷ 25	÷ 21	÷ 263	÷ 309
f) Andre	÷ 2	+ 12	÷ 123	÷ 113
3. Norges Banks tilgodehavender i aksje- og sparebanker (øking +, nedgang ÷)	÷ 3	-	-	÷ 3
4. Beholdning av ihendehaverobligasjoner (øking +, nedgang ÷)	+ 4	+ 180	÷ 3	+ 181
Herav: a) Norske ihendehaverobligasjoner	+ 4	+ 70	+ 73	+ 147
b) Utenlandske ihendehaverobliga- sjoner	-	+ 110	÷ 76	+ 34
5. Beholdning av statsveksler (øking +, ned- gang ÷)	÷ 1	+ 57	÷ 5	+ 51
6. Norges Banks innenlandske utlån (øking +, nedgang ÷)	+ 3	÷ 1	÷ 1	+ 1
9. Riksinnskudd (nedgang +, øking ÷)	÷ 490	÷ 451	+ 45	÷ 896
10. Netto kjøp (+) eller salg (÷) av andre for- dringer	+ 370	+ 403	÷ 503	+ 270
11. Netto finansinvestering (sum 1—10)	+ 1	+ 8	+ 1	+ 10
12. Netto realinvestering	-	-	-	-
13. Sparing (11 + 12)	+ 1	+ 8	+ 1	+ 10

¹ Norges Bank meddeler under trykningen at tallet skal være ÷ 15. Rettelsen er ikke innarbeidd i det følgende.

sparingen. Tabellene gir m. a. o. uttrykk for hvordan sparingen i de forskjellige sektorer er disponert.

En kort kommentar til de enkelte sektorer vil klargjøre nærmere hvordan tabellene er å forstå. En minner igjen om at tallene delvis bygger på anslag.

b) Norges Bank.

Post 1 (sedler og mynter i omløp) er for Norges Bank en passivapost. Tabellen viser at seddelomløpet i 1945 gikk ned med 1 549 mill. kr. I 1946 og 1947 (inntil $\frac{30}{9}$) stiger seddelomløpet på nytt, slik at vi i sum for tidsrommet får en samlet nedgang på 1 019 mill. kr., svarende til et seddelomløp pr. $\frac{1}{1}$ 1945 på 3 049 mill. kr. og pr. $\frac{30}{9}$ 1947 på 2 030 mill. kr. Av de øvrige større passivaposter viser folioinnskuddene en øking på 613 mill. kr. — mens riksinnskuddene er kommet til som ny post. Riksinnskuddene ble overført til Norges Bank i løpet av vinteren 1945—1946, og utgjorde etter de frigelser som siden er foretatt, 896 mill. kr. pr. $\frac{30}{9}$ 1947. Alt i alt viser disse tre største passivapostene en øking på 490 mill. kr. ($1\,019 \div 613 \div 896$) i tidsrommet.

Tabell 25. Forskyvninger i aksje- og sparebankers formue og gjeld 1945—1947.

	1945	1946	1947	Sum 1945—1947
1. Beholdning av sedler og mynter (øking +, nedgang ÷)	-	+ 31	÷ 4	+ 27
2. Tilgodehavender i Norges Bank (øking + nedgang ÷)	÷ 546	+ 63	+ 606	+ 123
3. Bankinnskudd fra norske innskytere (nedgang +, øking ÷)	÷ 968	÷ 184	÷ 1 038	÷ 2 190
Herav: a) Folioinnskudd	÷ 223	÷ 22	÷ 879	÷ 1 124
b) Innskudd på tid	÷ 745	÷ 162	÷ 159	÷ 1 066
4. Beholdning av ihendehaverobligasjoner (øking +, nedgang ÷)	÷ 18	+ 106	+ 449	+ 537
5. Beholdning av statsveksler (øking +, nedgang ÷)	+ 1 707	÷ 1 166	÷ 997	÷ 456
7. Utlån til norske låntakere (øking +, nedgang ÷)	+ 177	+ 842	+ 667	+ 1 686
Herav: a) Pantelån	+ 54	+ 228	+ 133	+ 415
b) Andre utlån	+ 123	+ 614	+ 534	+ 1 271
9. Riksinnskudd	÷ 580	+ 580	-	-
10. Andre fordringer og gjeldsposter ¹ (netto-øking +, netto nedgang ÷)	+ 227	÷ 265	+ 322	+ 284
11. Netto finansinvestering (sum 1—9)	÷ 1	+ 7	+ 5	+ 11
12. Netto realinvestering	-	-	-	-
13. Sparing = formuesøking (11 + 12)	÷ 1	+ 7	+ 5	+ 11

¹ Inkluderer bl. a. aksje- og sparebankers fordringer på og gjeld til utenlandske forbindelser.

På aktivasiden finnes den tilsvarende øking på sekkeposten «andre fordringer», post 4 «Beholdninger av ihendehaverobligasjoner» og post 5 «Beholdning av statsveksler».

c) Aksje- og sparebanker.

Av aksje- og sparebankenes passivaposter er det bare bankinnskuddene (post 3) som er spesifisert i tabellen. I tidsrommet $\frac{1}{1}$ 1945— $\frac{30}{9}$ 1947 viser bankinnskuddene fra innenlandske innskytere en stigning på 2 190 mill. kr., nemlig fra 6 107 mill. kr. til 8 297 mill. kr. Av stigningen faller 1 124 mill. kr. på folioinnskudd og 1 066 mill. kr. på innskudd på tid. I tillegg til innskuddene har bankene fått frigjort 456 mill. kr. ved at beholdningen av statsveksler er gått ned, fra 2 467 mill. kr. pr. $\frac{1}{1}$ 1945 til 2 011 mill. kr. pr. $\frac{30}{9}$ 1947 (post 5).

Storparten av de midler som på denne måten er blitt disponible har vært nyttet til øking av utlånene (post 7). Pr. $\frac{1}{1}$ 1945 utgjorde banklånene til innenlandske låntakere 1 450 mill. kr., hvorav 680 mill. kr. var pantelån. Pr. $\frac{30}{9}$ 1947 var de samlede utlån 3 136 mill. kr. Det er altså en stigning på 1 686 mill. kr., hvorav 415 mill. kr. faller på pantelån. Resten av de disponible midler er fordelt på ihendehaverobligasjoner (post 4), hvor beholdningen er økt med 537 mill. kr., kassebeholdning (post 1), folioinnskudd i Norges Bank (post 2) og sekkeposten «andre fordringer» (post 10).

Tabell 26. Forskyvninger i offentlige banker, kredittforeninger og forsikringsselskapers formuer og gjeld 1945—1947.

	1945	1946	1947	Sum 1945—1947
1. Beholdning av sedler og mynter (øking +, nedgang ÷)	—	÷ 2	—	÷ 2
2. Tilgodehavender i Norges Bank (øking +, nedgang ÷)	+ 3	+ 2	÷ 29	÷ 24
3. Tilgodehavender i aksje- og sparebanker (øking +, nedgang ÷)	+ 53	÷ 121	÷ 20	÷ 88
4. Netto beholdning av ihendehaverobligasjoner av alle slag (øking +, nedgang ÷)	+ 182	+ 136	÷ 84	+ 234
Herav: a) Forsikringsselskapers beholdning av obligasjoner (øking +, nedgang ÷)	+ 140	+ 181	+ 86	+ 407
b) Off. banker og kredittforeningers beholdning av fremmede obligasjoner (øking +, nedgang ÷) ..	29	÷ 36	+ 22	+ 15
c) Off. bankers og kredittforeningers obligasjonsgjeld (nedgang +, øking ÷)	+ 13	÷ 9	÷ 192	÷ 188
5. Beholdning av statsveksler (øking +, nedgang ÷)	÷ 13	÷ 27	÷ 16	÷ 56
7. Gjeld til aksje- og sparebanker (nedgang +, øking ÷)	÷ 4	÷ 16	÷ 2	÷ 22
8. Utlån til almenheten (øking +, nedgang ÷)	÷ 90	+ 57	+ 59	+ 26
9. Riksinnskudd (øking +, nedgang ÷)	+ 53	÷ 53	—	—
10. Netto kjøp (+) eller salg (÷) av andre fordringer	÷ 175	+ 27	+ 97	÷ 51
Herav: a) Forsikringsselskapers forpliktelser overfor forsikringstakere.....	÷ 143	÷ 92	÷ 80	÷ 315
11. Netto finansinvestering (sum 1—10)	+ 9	+ 3	+ 5	+ 17
12. Netto realinvestering	—	—	—	—
13. Sparing = formuesøking (11 + 12)	+ 9	+ 3	+ 5	+ 17

Utviklingen har imidlertid vært høyst forskjellig i de tre årene som tallene gjelder for. Særlig står 1945 i en særstilling. En legger også merke til post 9 «Riksinnskudd». Pr. $\frac{1}{4}$ 1945 sto aksje- og sparebankene ennå som ansvarlig for 580 mill. kr. i riksinnskudd. I løpet av 1946 ble beløpet i sin helhet overført til Norges Bank.

d) Offentlige banker, kredittforeninger og forsikrings-selskaper.

For denne sektor er tallmaterialet ufullstendig. Fullstendig statistikk foreligger bare for forsikringsselskaperens vedkommende. For de offentlige banker og kredittforeningene er en i alt vesentlig henvist til å bygge på de årsregnskaper som blir offentliggjort av bankene og kredittforeningene selv. Disse regnskapene er i alminnelighet dårlig spesifisert, og dertil kommer at de for statsbankenes vedkommende stort sett gjelder regnskapsåret $\frac{1}{7}$ — $\frac{30}{6}$. Tallene i tabell 26 er derfor særlig usikre, noe som bl. a. kommer til syne i sterke variasjoner i sekkeposten «andre fordringer». For 1947 gjelder at tallene er anslått på grunnlag av opplysninger fra en del av bankene.

Tabell 27. Forskyvninger i de sosiale trygder og de offentlige fonds formue og gjeld 1945—1947.

	1945	1946	1947	Sum 1945—1947
2. Tilgodehavender i Norges Bank (øking +, nedgang ÷)	+ 25	+ 21	+ 263	+ 309
3. Tilgodehavender i aksje- og sparebanker (øking +, nedgang ÷)	+ 52	+ 7	÷ 41	+ 18
4. Beholdning av ihendehaverobligasjoner (øking +, nedgang ÷)	+ 14	+ 81	+ 17	+ 112
10. Netto kjøp (+) eller salg (÷) av andre fordringer	+ 23	+ 23	+ 18	+ 64
11. Netto finansinvestering (sum 1—10)	+ 114	+ 132	+ 257	+ 503
12. Netto realinvestering	—	—	—	—
13. Sparing = formuesøking (11—12)	+ 114	+ 132	+ 257	+ 503

Det er i denne sektor vesentlig forsikringsselskapene som har innskudd i aksje- og sparebankene (post 3). Tallene viser at forsikringsselskapene i 1945 var tilbakeholdne, men at de i 1946 reduserte sine bankinnskudd og kjøpte obligasjoner i stedet (post 4 a). I alt har forsikringsselskapene i løpet av tre år økt sin obligasjonsportefølje med 407 mill. kr. I statsbankene og kredittforeningene har utlånsvirksomheten tatt seg opp igjen i løpet av 1946 og 1947. For å skaffe midler har disse banker og foreninger i 1947 i følge tabellen emittert obligasjoner for 192 mill. kr. (post 4 c). Det er imidlertid sannsynlig at en del av disse obligasjoner ennå ikke er brakt ut i omløp, slik at tallet i virkeligheten skal være mindre.

Forsikringsselskapene hadde pr. $\frac{1}{1}$ 1945 56 mill. kr. i statsveksler. Storparten av denne beholdningen er forsvunnet i løpet av 1945 og 1946, og resten vil antakelig være forsvunnet i løpet av 1947 (se post 5). Post 9 «Riksinnskudd» vedrører også bare forsikringsselskapene, som fikk alle sine innskudd, ca. 53 mill. kr., frigitt den $\frac{31}{10}$ 1946.

Post 8 viser bevegelsen i utlånene til almenheten. Pr. 1. januar 1945 er disse beregnet til ca. 1 800 mill. kr., hvorav ca. 810 mill. kr. falt på statsbankene, ca. 390 mill. kr. på kredittforeningene og ca. 600 mill. kr. på forsikringsselskapene. I løpet av 1945 gikk utlånene ned med 90 mill. kr., men er senere steget med 116 mill. kr., slik at en for perioden under ett får en utlånsstigning på ca. 26 mill. kr.

For forsikringsselskapene er den største passivaposten «forpliktelsener overfor forsikringstakere». Denne posten er i jevn stigning (se post 10 a). På grunn av den store nyttegning i 1945 — ofte betalt med engangspremier — steg posten dette året med ikke mindre enn 143 mill. kr. I 1946 var tallet 92 mill. kr., og for 1947 er stigningen anslått til 80 mill. kr.

e) Sosiale trygder og offentlige fond.

Som før nevnt, har det i årene 1945—1947 funnet sted en meget betydelig sparing i sosiale trygder og offentlige fond, nemlig i alt 503 mill. kr. Storparten

Tabell 28. Forskyvninger i statens formue og gjeld 1945—1947.

	1945	1946	1947	Sum 1945—1947
1. Beholdning av sedler og mynter (øking + nedgang ÷)	÷ 1	—	—	÷ 1
2. Tilgodehavender i Norges Bank (øking +, nedgang ÷)	+ 1 939	÷ 399	÷ 1 513	+ 27
4. Obligasjonsgjeld (nedgang +, øking ÷) ...	÷ 326	÷ 138	÷ 209	÷ 673
Herav: a) Lån opptatt innenlands	÷ 298	÷ 59	÷ 50	÷ 407
b) » » utenlands	÷ 28	÷ 79	÷ 159	÷ 266
5. Statsveksler i omlop (nedgang +, øking ÷)	÷ 1693	+ 1 136	+ 1 018	+ 461
7. Gjeld til aksje- og sparebanker (nedgang +, øking ÷)	—	÷ 2	—	÷ 2
10. Netto kjøp (+) eller salg (÷) av andre for- dringer	+ 15	÷ 728	+ 678	÷ 35
11. Netto finansinvestering (sum 1—10)	÷ 66	÷ 131	÷ 26	÷ 223
12. Netto realinvestering	+ 20	+ 60	+ 248	+ 328
13. Sparing = formuesøking (11 + 12)	÷ 46	÷ 71	+ 222	+ 105

av sparemidlene er innsatt på folio i Norges Bank (309 mill. kr.) Men også de andre aktivaposter viser stigning, således innskudd i aksje- og sparebanker (18 mill. kr.), beholdning av ihendehaverobligasjoner (112 mill. kr.) og sekkeposten «andre fordringer» — vesentlig midler som står inne i statskassen — (64 mill. kr.).

f) Staten.

Nettofinansinvesteringen i staten har vært negativ i alle år, men det er ytterst vanskelig å finne rede i bevegelsen for de enkelte poster. Dette henger vesentlig sammen med at staten har en annen regnskapstermin enn kalenderåret. Oppgjøret med Nortraship skaper også visse problemer. Tallene i tabell 28 må derfor ikke tillegges for stor vekt.

g) Kommunene.

Tallene for kommunenes kjøp og salg av fordringer er stilt sammen på grunnlag av de kilder som er omtalt i avsnitt II, pkt. d. Alt i alt har kommunene i årene 1945—1947 hatt en nettofinansinvestering på 289 mill. kr. Obligasjonsgjelden er nedbetalt med 35 mill. kr. og gjelden til forsikringsselskaper og offentlige banker med 14 mill. kr. Derimot er kommunenes gjeld til aksje- og sparebanker steget med anslagsvis 10 mill. kr. For øvrig har bedringen i kommunenes stilling gitt seg uttrykk i økte aktiva, først og fremst økte tilgodehavender i aksje- og sparebankene. På denne posten er det regnet med 145 mill. kr. Sekkeposten «andre fordringer» representerer vesentlig økte innskudd i kommunale bedrifter.

h) Bedrifter og personer.

Alle tall i tabell 30 er bestemt residuallt. Det betyr bl. a. at all usikkerhet som hefter ved tallene for de øvrige sektorer også går igjen her.

Tabell 29. Forskyvninger i kommunenes formuer og gjeld 1945—1947.

	1945	1946	1947	Sum 1945—1947
1. Beholdning i sedler og mynter (øking +, nedgang ÷)	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3
3. Tilgodehavender i aksje- og sparebanker (øking +, nedgang ÷)	+ 70	+ 65	+ 10	+ 145
4. Obligasjongjeld (nedgang +, øking ÷) ..	+ 65	÷ 10	÷ 20	+ 35
Herav: a) Lån opptatt innenlands	+ 65	÷ 17	÷ 25	+ 23
b) » » utenlands	-	+ 7	+ 5	+ 12
7. Gjeld til aksje- og sparebanker (nedgang +, øking ÷)	-	÷ 5	÷ 5	÷ 10
8. Gjeld til offentlige banker og forsikrings- selskaper (nedgang +, øking ÷)	+ 16	÷ 5	+ 3	+ 14
10. Netto kjøp (+) eller salg (÷) av andre for- dringer	÷ 23	+ 21	+ 104	+ 102
11. Netto finansinvestering (sum 1—10)	+ 129	+ 67	+ 93	+ 289
12. Netto realinvestering	-	+ 23	+ 73	+ 96
13. Sparing = formuesøking (11+12)	+ 129	+ 90	+ 166	+ 385

I tabellene 2 og 7 i avsnitt I er sparingen i «Bedrifter av alle slag» og «Private konsumenter» oppgitt til i alt ÷ 201 mill. kr., + 348 mill. kr. og + 162 mill. kr. for henholdsvis 1945, 1946 og 1947. Herav faller for de samme år 9 mill. kr., 18 mill. kr. og 11 mill. kr. på Norges Bank, aksje- og sparebanker, offentlige banker, kredittforeninger og forsikringsselskaper (se post 13 i tabellene 24, 25 og 26). Differansen mellom disse tallene er oppført som sparing i tabell 30.

Tabellen viser at det har foregått meget store forskyvninger i almenhetens tilgodehavender og gjeld i disse tre årene. Sektoren har hatt en nettorealinvestering på 2 768 mill. kr. (post 12). Samtidig viser enkelte finansposter på aktivasisden betydelig stigning, det gjelder folioinnskuddene i Norges Bank, som er steget med 113 mill. kr. (post 2), innskuddene i aksje- og sparebanker, som er steget med 2 118 mill. kr. (post 3) og riksinnskuddene, som ved utgangen av 1947 utgjør 896 mill. kr. (post 9). For å muliggjøre disse positive (real- og finans-) investeringer, har sektoren måttet skaffe til veie ikke mindre enn 5 895 mill. kr. (2 768 + 113 + 2 118 + 896). Bare en liten del av investeringene, nemlig 271 mill. kr. er finansiert gjennom sparing (post 13). Resten er skaffet til veie gjennom reduksjon av andre aktivaposter med 3 931 mill. kr. og gjennom (netto) opptak av nye lån med 1 693 mill. kr. (271 + 3 931 + 1 693 = 5 895). Gjeldsøkingen fordeler seg med 1 mill. kr. til Norges Bank (post 6), 1 652 mill. kr. til aksje- og sparebanker (post 7) og 40 mill. kr. til offentlige banker, kredittforeninger og forsikringsselskaper (post 8). Nedgangen i aktiva fordeler seg på tre store poster. Beholdningen av sedler og mynter er gått ned med 1 046 mill. kr. (post 1), beholdningen av ihendehaverobligasjoner — for en stor del Nortraships beholdninger av utenlandske obligasjoner — med 1 387 mill. kr. (post 4), og endelig viser sekkeposten «andre fordringer» en nedgang på 1 498 mill. kr. (post 10). Denne siste posten inkluderer bl. a. Nortraships og Innskudds- og trekk-kontorets mellomværende med staten.

Tabell 30. Forskyvninger i norske bedrifters og personers formue og gjeld 1945—1947.

	1945	1946	1947	Sum 1945—1947
1. Beholdning av sedler og mynter (øking +, nedgang ÷)	÷ 1 549	+ 423	+ 80	÷ 1 046
2. Folioinnskudd i Norges Bank (øking +, nedgang ÷)	+ 2	÷ 12	+ 123	+ 113
3. Innskudd i aksje- og sparebanker (øking +, nedgang ÷)	+ 796	+ 233	+ 1 089	+ 2 118
Herav: a) Folioinnskudd	+ 51	+ 71	+ 930	+ 1 052
b) Innskudd på tid	+ 745	+ 162	+ 159	+ 1 066
4. Ihendehaverobligasjoner (nettoøking +, nettonedgang ÷)	+ 51	÷ 1 119	÷ 319	÷ 1 387
6. Gjeld til Norges Bank (nedgang +, øking ÷)	÷ 3	+ 1	+ 1	÷ 1
7. Gjeld til aksje og sparebanker (nedgang +, øking ÷)	÷ 173	÷ 819	÷ 660	÷ 1 652
Herav: a) Pantegjeld	÷ 54	÷ 228	÷ 133	÷ 415
b) Annen gjeld	÷ 119	÷ 591	÷ 527	÷ 1 237
8. Gjeld til off. banker, kredittforeninger og forsikringsselskaper (nedgang +, øking ÷)	+ 74	÷ 52	÷ 62	÷ 40
9. Riksinnskudd (øking +, nedgang ÷)	+ 1 017	÷ 76	÷ 45	+ 896
10. Andre fordringer og gjeldsposter (nettoøking +, nettonedgang ÷)	÷ 215	+ 609	÷ 1 892	÷ 1 498
Herav: a) Krav på livsforsikringsselskaper (øking +)	+ 143	+ 92	+ 80	+ 315
11. Netto finansinvestering (Sum 1—9)	-	÷ 812	÷ 1 685	÷ 2 497
12. Netto realinvestering	÷ 210	+ 1 142	+ 1 836	+ 2 768
13. Sparing (11 + 12)	÷ 210	+ 330	+ 151	+ 271

For øvrig viser tabellen at bevegelsen har vært svært forskjellig i de forskjellige år, uten at en her skal gå nærmere inn på dette.

i) Utlandet.

Som tabellen viser, er nettoøkingen i Norges gjeld til utlandet i løpet av årene 1945—1947 beregnet til 1 890 mill. kr. Beløpet er skaffet til veie slik: Utlandets tilgodehavender i Norges Bank er steget med 65 mill. kr., norske obligasjoner i utenlandsk eie er steget med anslagsvis 89 mill. kr., samtidig som utenlandske obligasjoner i norsk eie er gått ned med 872 mill. kr. Resten fordeles seg på en rekke andre poster, bl. a. norske salg av kortsiktige fordringer på utlandet, pantelån i skip o. a. Tilsammen kommer disse uspesifiserte postene opp i 864 mill. kr.

j) Sammenfatning.

I tabell 32 er det gitt en summarisk oversikt over bevegelsen i de enkelte sektors formue og gjeld i årene 1945—1947 eller — om en heller vil — over kjøp og salg av fordringer i perioden. Alle tall i denne tabellen er hentet fra sumkolonnene i tabellene 24—31 foran.

I tabellen er øking i en aktivapost eller nedgang i en passivapost betegnet med +, mens ÷ foran et tall betegner det mot-

Tabell 31. Forskyvninger i utlandets fordringer på og gjeld til Norge 1945—1947.

	1945	1946	1947	Sum 1945—1947
2. Utenlandske tilgodehavender i Norges Bank (øking +, nedgang ÷)	+ 8	+ 52	+ 5	+ 65
3. Norske obligasjoner i utenlandsk eie minus utenlandske obligasjoner i norsk eie (øking +, nedgang ÷)	+ 28 ¹	+ 764	+ 169	+ 961
Herav: a) Norske obligasjoner i utenlandsk eie (øking +, nedgang ÷)	+ 28 ¹	÷ 100	+ 161	+ 89
b) Utenlandske obligasjoner i norsk eie (nedgang +, øking ÷)	- ¹	+ 864	+ 8	+ 872
10. Utlandets netto kjøp (+) eller netto salg (÷) av andre fordringer	÷ 222 ²	÷ 90	+ 1 176	+ 864 ²
11. Netto øking (+) eller nedgang (÷) i Norges gjeld til utlandet	÷ 186 ²	+ 726	+ 1 350	+ 1 890 ²

¹ På grunn av mangelfulle oppgaver for 1945 er posten anslagsvis satt lik norske obligasjonslån opptatt i utlandet.

² Økingen i tyskernes forpliktelser overfor Norges Bank i tida 1/1—7/5 1947, i alt ca. 750 mill. kr., er regnet som norsk fordring på utlandet. Holdes dette beløpet utenfor, blir nettoøkingen i Norges gjeld til utlandet ca. 564 mill. kr. i 1945 og ca. 2 640 mill. kr. i sum for årene 1945—1947.

satte, dvs. at posten er gått ned hvis det dreier seg om en aktivapost eller gått opp hvis det dreier seg om en passivapost. Framgangsmåten er for øvrig nærmere forklart foran.

Når det gjelder postene 1—11, medfører framgangsmåten at summen for alle sektorer, post for post, må bli null, svarende til at det som er gjeld (en passivapost) for én sektor må være et tilgodehavende (en aktivapost) for en annen. Adderer en derimot sammen alle innenlandske sektorer, mens sektoren «Utlandet» holdes utenfor, vil summen — post for post — vise bevegelsen i Norges nettogjeld til utlandet, se kolonne 8. Kolonne 8 viser for øvrig at den samlede øking i nasjonalformuen i disse tre årene har vært 1 302 mill. kr. Nettorealinvesteringen har utgjort 3 192 mill. kr., men samtidig er nettogjelden til utlandet steget med 1 890 mill. kr.

Tabellene foran er stilt opp først og fremst med tanke på å belyse likviditetstutviklingen i årene 1945—1947. Men oversikten er av flere grunner ikke tilfredsstillende. For det første er en del av tallene på grunn av dårlig statistikk alt for usikre. For det andre er det foreløpig uråd å skille ut Nortraship, Innskudds- og trekk-kontoret for sjøfolk og statens importvirksomhet som egne sektorer. Disse to tingene i fellesskap medfører at alt for mange viktige trekk i utviklingen blir skjult i sekkeposten «andre fordringer».

Trass i at det altså må tas meget sterke forbehold om utsagnskraften av materialet, skal en likevel kommentere tallene for sektoren «Bedrifter og personer» noe nærmere. Denne sektoren kan på sett og vis sies å representere almenheten, og utviklingen her vil være av særskilt interesse for dem som vil søke å trekke slutninger om kjøpepresset ut fra opplysninger om likviditetssituasjonen.

Tabell 32. Forskyvninger i formue og gjeld i perioden 1945—1947.¹

	Bedrifter og personer (1)	Norges Bank (2)	Aksje- og sparebanker (3)	Off. banker kredittforeninger og fors.selsk. (4)	Sosiale trygder og off. fond (5)	Staten (6)	Kommuner (7)	Sum innenlandske sektorer (8)	Utlandet (9)
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
1. Sedler og mynter i omløp	÷ 1 046	+ 1 019	+ 27	÷ 2	-	÷ 1	+ 3	0	0
2. Innskudd i Norges Bank	+ 113	÷ 613	+ 123	÷ 24	+ 309	+ 27	-	÷ 65	+ 65
3. Innskudd i aksje- og sparebanker (fra innenlandske innskytere)	+ 2 118	÷ 3	÷ 2 190	÷ 88	+ 18	-	+ 145	0	0
4. Ihendehaverobligasjoner	÷ 1 387	+ 181	+ 537	+ 234	+ 112	÷ 673	+ 35	÷ 961	+ 961
5. Statsveksler	-	+ 51	÷ 456	÷ 56	-	+ 461	-	0	0
6. Utlån fra Norges Bank (til norske låntakere)	÷ 1	+ 1	-	-	-	-	-	0	0
7. Utlån fra aksje- og sparebanker (til norske låntakere) ..	÷ 1 652	-	+ 1 686	÷ 22	-	÷ 2	÷ 10	0	0
8. Utlån fra off. banker, kredittforeninger og forsikrings-selskaper	÷ 40	-	-	+ 26	-	-	+ 14	0	0
9. Riksinnskudd	+ 896	÷ 896	-	-	-	-	-	0	0
10. Netto kjøp (+) eller salg (÷) av andre fordringer	÷ 1 498	+ 270	+ 284	÷ 51	+ 64	÷ 35	+ 102	÷ 864	+ 864
11. Netto finansinvestering (sum 1—10)	÷ 2 497	+ 10	+ 11	+ 17	+ 503	÷ 223	+ 289	÷ 1 890 ²	+ 1 890 ²
12. Netto realinvestering	+ 2 768	-	-	-	-	+ 328	+ 96	+ 3 192	
13. Sparing = formuesøking (11 + 12)	+ 271	+ 10	+ 11	+ 17	+ 503	+ 105	+ 385	+ 1 302	

¹ (+) betegner at en aktivapost er steget eller at en passivapost er gått ned, (÷) betegner det motsatte.

² Økingen i tyskernes forpliktelser overfor Norges Bank i tiden 1/1—7/5 1945, i alt ca. 750 mill. kr., er regnet som norsk fordring på utlandet. Holdes dette beløpet utenfor, blir nettoøkingen i Norges gjeld til utlandet i årene 1945—1947 2 716 mill. kr.

For å sette likviditetsutviklingen hos almenheten i årene 1945—1947 i skarpest mulig lys, har en i tabell 33 stilt sammen tallene for «Bedrifter og personer» på en noe annen måte enn i tabell 30. Aktiva- og passivapostene er gruppert hver for seg, og innen hver av gruppene har en søkt å klassifisere postene etter likviditetsgraden. Som «sterkt likvide aktiva» har en regnet beholdningen av sedler og mynter samt alle bankinnskudd. Som «kortsiktig gjeld» er regnet all gjeld som ikke er sikret ved pant. Det sier seg selv at framgangsmåten er vilkårlig. Særlig er det en svakhet at almenhetens beholdninger av utenlandske betalingsmidler ikke har latt seg skille fra posten «andre aktiva med fradrag for andre passiva», idet valutabeholdningene i høy grad må betraktes som «sterkt likvide aktiva».

Differansen mellom på den ene siden de «sterkt likvide aktiva» og på den andre den «kortsiktige gjeld» kan tas som uttrykk for likviditeten hos almenheten, og bevegelsen i denne differansen (gjengitt i linje 8 i tabell 33) som uttrykk for likviditetsutviklingen.

For 1945 blir likviditetsreduksjonen, beregnet på denne måten, ca. 870 mill. kr. Utviklingen har naturligvis vært helt forskjellig i de fire første måneder av tidsrommet, fram til frigjøringen, og i tida etter denne. Fra $\frac{1}{4}$ 1945 til $\frac{3}{4}$ 1945 steg innskuddene i aksje- og sparebankene med 678 mill. kr., samtidig som de kortsiktige utlån gikk ned med 37 mill. kr. Seddelomløpet var omtrent uforandret, derimot var det noen øking i folioinnskuddene i Norges Bank og noen nedgang i utlånene fra offentlige banker, kredittforeninger og forsikringselskaper. Alt i alt kan en anslå likviditetsforbedringen hos almenheten fra årsskiftet til frigjøringen til minst 750 mill. kr. Fra frigjøringen og ut 1945 må det derfor ha foregått en likviditetsreduksjon på ca. 1 620 mill. kr., hvorav 1 017 mill. kr. skyldes midler bundet som riksinnskudd. For 1946 viser tallene derimot en likviditetsøking på 54 mill. kr. og for 1947 en øking på 766 mill. kr. Den betydelige økingen i 1947 har helt spesielle årsaker. Den henger i alt vesentlig sammen med rederoppkjøret, idet rederne har fått sine fordringer på staten omgjort i bankinnskudd, noe som i tabellen kommer til syne som økt likviditet.

For hele perioden fra frigjøringen til utgangen av 1947 sett under ett viser det seg altså at likviditeten hos almenheten — definert som seddelbeholdning + bankinnskudd ÷ kortsiktig gjeld — er redusert med ca. 800 mill. kr. Tallet er interessant så langt det rekker. Likevel vil en advare sterkt mot å bruke det som mål for den «sanering av pengevesenet» som har funnet sted. Ved beregningene har en nemlig ikke kunnet ta hensyn til nedgangen i valutabeholdningene hos almenheten (inklusive Nortraship og Trekk-kontoret), tilsammen mange hundre millioner kroner, trass i at disse valutabeholdningene representerer høy-likvide aktiva. Heller ikke har en regnet med økingen i almenhetens kortsiktige gjeld til utenlandske leverandører.

Men disse tekniske svakheter ved beregningen er likevel ikke det eneste som tilsier varsomhet. En må også ta i betraktning de konkrete forhold som

Tabell 33. Bevegelsen i almenhetens aktiva og passiva 1945—1947.

	1945	1946	1947	Sum 1945—1947
Øking (+) eller nedgang (÷) i aktiva:				
1. Sterkt likvide aktiva i alt	÷ 751	+ 644	+ 1 292	+ 1 185
Herav: a) Beholdning av sedler og mynter ..	÷ 1 549	+ 423	+ 80	÷ 1 046
b) Innskudd i Norges Bank	+ 2	÷ 12	+ 123	+ 113
c) Folioinnskudd i aksje- og spare- banker	+ 51	+ 71	+ 930	+ 1 052
d) Innskudd på tid i aksje- og spare- banker	+ 745	+ 162	+ 159	+ 1 066
2. Andre aktiva i alt	+ 643	+ 556	÷ 420	+ 779
Herav: a) Beholdning av ihendehaverobliga- sjoner	+ 51	÷ 1 119	÷ 319	÷ 1 387
b) Riksinnskuddbevis	+ 1 017	÷ 76	÷ 45	+ 896
c) Realkapital	÷ 210	+ 1 142	+ 1 836	+ 2 768
d) Andre aktiva med fradrag for uspesifiserte passiva	÷ 215	+ 609	÷ 1 892	÷ 1 498
3. Sum øking i aktiva (1 + 2)	÷ 108	+ 1 200	+ 872	+ 1 964
Øking (+) eller nedgang (÷) i passiva:				
4. Kortsiktig gjeld i alt	+ 122	+ 590	+ 526	+ 1 238
Herav: a) Gjeld til Norges Bank	+ 3	÷ 1	÷ 1	+ 1
b) Gjeld til aksje- og sparebanker, eksklusive pantegjeld	+ 119	+ 591	+ 527	+ 1 237
5. Andre passiva i alt	÷ 20	+ 280	+ 195	+ 455
Herav: a) Pantegjeld til aksje- og spare- banker	+ 54	+ 228	+ 133	+ 415
b) Gjeld til off. banker, kredittfor- eninger og forsikringsselskaper (vesentlig pantegjeld)	÷ 74	+ 52	+ 62	+ 40
6. Sparing	÷ 210	+ 330	+ 151	+ 271
7. Sum øking i passiva (4 + 5 + 6)	÷ 108	+ 1 200	+ 872	+ 1 964
8. Øking (+) eller reduksjon (÷) av likviditeten hos almenheten (1 ÷ 4)	÷ 873 ¹	+ 54	+ 766	÷ 53 ¹

¹ Utviklingen er helt forskjellig før og etter frigjøringen. I tidsrommet 1/1 1945—7/5 1945 økte likviditeten med ca. 750 mill. kr., i tidsrommet 8/5 1945—31/12 1946 ble den redusert med ca. 1 623 mill. kr.

tallene er uttrykk for. Som eksempel kan nevnes rederoppkjøret. Tilsynelatende har dette motvirket saneringen, fordi ombyttingen av redernes fordringer på staten med bankinnskudd kommer til syne som økt «likviditet» i den gjengse betydning av ordet. Men for størrelsen av kjøpepresset har transaksjonen selv sagt ingen betydning i den nåværende situasjon.

Det gjelder generelt at en vanskelig kan trekke praktiske konklusjoner om kjøpepresset ut fra mekaniske analyser av seddelomløp og bankstatistikk alene.

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI. OSLO